

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

Molde, 24. januar 2018

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 1/18
TID: 31.1.2018 kl. 12:00
STED: Galleriet, Molde rådhus

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30. NOVEMBER 2017
PS 02/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/18	INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017
PS 04/18	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2017
PS 05/18	MØTEPLAN FOR 2018
PS 06/18	TILTAKSPLAN 2018. KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE
PS 07/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 08/18	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 15 79. eller mob. 91 37 11 12.

E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no

Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Trygve Grydeland (s)
leder

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Møre og Romsdal Revisjon IKS

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 3.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 01/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30. NOVEMBER 2017

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 30. november 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1.
2.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt, samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 6/17
Møtedato: 30.11.2017
Tid: Kl. 09.00 – 12.00
Møtested: Galleriet, Molde rådhus
Sak nr: 39/17 – 47/17
Møteleder: Trygve Grydeland, leder (H)
Anne Brekke (Ap)
Knut Ståle Morsund (Krf)
Forfall: Ann Monica Haugland, nestleder (Frp)
Bonde Nordset (Bor)
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Vara kunne ikke møte
Fra sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen: Einar Andersen, forvaltningsrevisor
Veslemøy Ellinggard, oppdragsansvarlig revisor
Anne Oterhals, team manager/kontaktperson for kommunen
Av øvrige møtte: Arne Sverre Dahl, rådmann (under sak 42/17)
Eirik Heggemsnes, kommunalsjef plan og utvikling (under sak 42/17)
Mona Helen Sørensen, daglig leder Molde Eiendom KF (42/17 og 44/17)
Gerd Elin Løken, prosjektleder Molde Eiendom KF (44/17)

Leder ønsket velkommen og ledet møtet.
Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 39/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 18. OKTOBER 2017
PS 40/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 41/17	MOLDEBADET KF. ØKONOMIRAPPORT 2. TERTIAL
PS 42/17	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV UMLEIEBOLIGER»
PS 43/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS
PS 44/17	SLUTTREGNSKAP FOR INVESTERINGSPROSJEKT NR. 2761 – HJELSET BARNEHAGE
PS 45/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 46/17	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2018. DELTAGELSE
PS 47/17	EVENTUELT

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 18.oktober 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1. Knut Ståle Morsund
2. Anne Brekke

Kontrollutvalgets behandling

Protokollen fra møte 18. oktober 2017 godkjennes.

Det foreslås at Knut Stål Morsund og Anne Brekke velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (3 voterende)

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte 18. oktober 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:

1.
2.

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling**Referatsaker:**

- RS 27/17 **Innkalling til møte i representantskapet i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.**
- RS 28/17 **Innkalling til eierskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.**
- RS 29/17 **Protokoll fra representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017**
- RS 30/17 **Protokoll fra eierskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.**
- RS 31/17 **Notat fra Eiermøte 2017 – Moldebadet KF og formannskapet, datert 5.9.2017.**
Utvalget hadde en grundig gjennomgang av notatet fra eiermøte.

Orienteringssaker:

- OS 17/17 **Kontrollutvalget i Molde – oppfølging av sak. Skriftlig tilbakemelding, brev fra rådmannen datert 13.11.2017.**

Tilbakemeldingen viser til at det finnes internrutiner ved hjemsending av brukere fra kommunens institusjoner.

Utvalget ser ikke at det finnes noe informasjon om hvordan eventuelle avvik varsles eller av hvem. Avviksrapportering generelt, er et interessant område for kontrollutvalget å følge opp videre.

- OS 18/17 **Skriftlig kommentar til KOFAS uttalelse – ref. Kontrollutvalgets sak RS 25/17,**
brev fra ROR IKT datert 20.11.2017
Sekretær refererte kort til innholdet i den skriftlige tilbakemeldingen fra ROR-IKT.
Ny konkurranse blir kunngjort ultimo november 2017.
Kontrollutvalget ser at offentlige anskaffelser generelt, er et risikoområde som
utvalget ønsker å følge opp videre.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3
voterende)

PS 41/17	MOLDEBADET KF. ØKONOMIRAPPORT 2. TERTIAL
----------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget tar økonomirapport for 2. tertial 2017 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Grunnet begrenset tid i dagens møte, så var ikke daglig leder i foretaket invitert for å orientere og svar på spørsmål. Utvalget fikk grundig informasjon om foretaket i notat fra eiermøte mellom foretaket og formannskapet.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3
voterende)

PS 42/17	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV UMLEIEBOLIGER»
----------	---

Kontrollutvalgets innstilling

1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Molde Eiendom KF – Forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger** til etterretning og slutter seg til de anbefalinger fra revisjonen som fremgår i rapportens sammendrag.
2. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget, innen en periode på 12 – 18 mnd.

Kontrollutvalgets behandling

Forvaltningsrevisor Einar Andersen innledet med å orientere om arbeidet som er gjort i forvaltningsrevisjonsprosjektet etter møtet 18.10.2017. Forvaltningsrevisor presiserer at revisjonen er underlagt revisjonsstandard som setter krav til hvordan en forvaltningsrevisjonsrapport skal gjennomføres. Revisjonen er også underlagt forbundsbasert kvalitetskontroll og kvalitetssikring i egen organisasjon.

Utvalget konstaterer at arbeidet med bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt er viktig, og at det er viktig at bestillingen er tydelig.

Utvalget er fornøyd med at informasjonen i kapittel 3 Kjøp og salg av utleieboliger nå er mer konkretisert.

Rådmann Arne Sverre Dahl tar opp det som han ser på som utfordringer med bruk av intervju som metode. Oppdragsansvarlig Revisor Veslemøy Ellinggard informerer kort om metodene som ble benyttet og styrker og svakhetene med disse.

Rådmann har ikke innvendinger mot anbefalingene som gis i rapporten. Han viser til at det i rapporten kommer tydelig frem at det er to styringslinjer og de utfordringer det gir, og konstaterer at rapporten ikke reiser spørsmål om organisering.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 43/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS
----------	---

Kontrollutvalgets vedtak

1. Kontrollutvalget godkjenner vedlagte oppdragsavtale.
2. Sekretariatet får fullmakt til å innhente uttalelse fra rådmannen når det gjelder oppdragsavtalens innhold. Basert på denne uttalelsen, får sekretariatet i samråd med kontrollutvalgets leder, fullmakt til å gjøre presiseringer og/eller mindre justeringer i avtalen som ikke er av prinsipiell betydning. Det skal gis melding til kontrollutvalget om hvilke endringer som eventuelt er gjort.
3. Kontrollutvalgets leder signerer avtalen.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær delte innledningsvis ut vedleggene til saken; Oppdragsavtale mellom Kontrollutvalget og Møre og Romsdal Revisjon IKS og revisjonens Engasjementsbrev. Oppdragsavtalen ikke er offentlig jf. Offl. § 13 jf. Fvl. §13, 1.ledd nr.2. Årsaken er at dokumenter inneholder informasjon knyttet til drifts- eller forretningsforhold hos Møre og Romsdal Revisjon IKS som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde. Oppdragsansvarlig revisor Veslemøy Ellinggard opplyser at engasjementsbrevet kan være offentlig, da dette er et standardbrev fra revisjonen til de som blir revidert.

Sekretær gjorde utvalget oppmerksom på at det er kommunelova § 31 som regulerer møteoffentlighet. Dersom det som kommer frem i møte ville vært unntatt offentlighet dersom det stod i et dokument, så kan et folkevalgt organ vedta å lukke møtet jf. koml. § 31 pkt. 5, fvl. §13, 1. ledd nr. 2.

Etter konferering med oppdragsansvarlig revisor vurderte utvalget at det ikke var nødvendig å lukke møtet.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak om ikke å lukke møtet under gjennomgang av oppdragsavtalen (3 voterende)

Utvalget gikk gjennom punkt for punkt i oppdragsavtalen. Sekretær og revisjon orienterte og svarte på spørsmål fra utvalgsmedlemmene. Det fremkom ikke forslag til endringer i oppdragsavtalen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 44/17	SLUTTREGNSKAP FOR INVESTERINGSPROSJEKT NR. 2761 – HJELSET BARNEHAGE
----------	---

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalget har i møte 30.11.2017 i sak PS 44/17 behandlet sluttregnskap for prosjekt **2761 Hjelset barnehage med en kostnad på kr 29 623 538 inkl. mva.**

Kontrollutvalget er kjent med at økonomireglementet til Molde kommune bare krever at det legges frem prosjektrengskap for store, flerårige prosjekt som har vært oppe som egen politisk sak før oppstart. Da dette prosjektet legges frem for politisk behandling, finner kontrollutvalget det riktig også å komme med uttale til prosjektet.

Det fremkommer av prosjektrapporten at prosjektet har sitt utspring i sak om full barnehagedekning i Molde kommune, kommunestyret 15.12.2011. Med bakgrunn i saken ble det gjort et administrativt vedtak av plan og utviklingssjefen om å rehabilitere, bygge om og bygge til eksisterende Hjelset skole til permanent barnehagedrift. Økonomisk ramme for prosjektet var da satt til 23,0 mill. kroner. Etter at anbudskonkurranse var gjennomført ble økonomisk ramme for prosjektet satt til 30,0 mill. kroner i investeringsbudsjettet for 2013. Kontrollutvalget tolker vedtaket i investeringsbudsjettet for 2013 som det gjeldende vedtaket. I forhold til 30 mill. kroner, viser prosjektrengskapet da et mindreforbruk på kr 376 462,-.

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling har vært Molde Eiendom KF sitt saksfremlegg datert 7.11.2017, inklusiv prosjektrapport datert 21.2.2017 og uttalelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS, datert 13.11.2017.

Prosjektet ble gjennomført i 2013. Ferdigattest for bygget ble utstedt 29.6.2015. Revisor skriver at prosjektet er avsluttet pr. 31.12.2016.

Kontrollutvalget vil bemerke at det har gått lang tid fra prosjektet var ferdig til sluttregnskapet legges fram.

Revisor har funnet at kommunen har gjennomført konkurranse i tråd med Lov om offentlig anskaffelse, at prosjektet er i samsvar med vedtak og budsjett. Videre at fremlagt prosjektrengskap stemmer med kommunens regnskap og at utgifter og inntekter som er bokført på prosjektet vedrører prosjektet.

Kontrollutvalget har ikke andre merknader til sluttrapport for prosjekt **2761 Hjelset barnehage**. Utvalget anbefaler kommunestyret å godkjenne sluttregnskapet slik det er avlagt.

Kontrollutvalgets behandling

Prosjektleder Gerd Elin Løken og daglig leder Mona Hellen Sørensen fra Molde Eiendom KF var tilstede i møte under behandling av sluttregnskapet.

Prosjektleder orienterte kort om prosjektet.

Utvalget kommenterer at prosjektet har truffet på budsjett, men at det har tatt lang tid fra prosjektet er avsluttet og frem til sluttregnskapet blir lagt frem. Daglig leder sier at hun også ønsker at disse regnskapene skal avsluttes tidligere.

Oppdragsansvarlig revisor Veslemøy Ellinggard viser til erfaringer fra noen andre kommuner. Der blir det når ferdigattest foreligger, avsatt et beløp til evt. fakturaer som ikke er mottatt og så avsluttes prosjektregnskapet.

Daglig leder og prosjektleder svarte på spørsmål fra utvalget undervegs i orienteringen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (3 voterende)

PS 45/17	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Det gjøres ingen endringer i oppfølgingslisten i dagens møte.

Kontrollutvalgets behandling

I dette møtet var ikke gitt orienteringer knyttet til saker på oppfølgingslisten:

Det ble fremmet forslag om følgende vedtak:

Det gjøres ingen endringer i oppfølgingslisten

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (3 voterende)

Sekretariatets innstilling:

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

PS 46/17	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2018. DELTAGELSE
----------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Trygve Grydeland og Ann Monica Haugland deltar på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

Dersom noen av disse må melde forfall, så får de andre medlemmene tilbud om å delta i denne rekkefølgen:

1. Bonde Nordset
2. Knut Ståle Morsund
3. Anne Brekke

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær gjorde utvalget oppmerksom på at Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) arrangerer fagsamling med årsmøte på Gardermoen i 29.-30. mai 2018. Sekretær opplyste at tema ofte ikke er så ulike, men at FKT sin fagsamling er et mindre fora enn denne konferansen, som samler ca. 700 deltakere.

Det fremsettes fra utvalget omforent forslag til vedtak:

Trygve Grydeland og Ann Monica Haugland deltar på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

Dersom noen av disse må melde forfall, så de andre medlemmene tilbud om å delta i denne rekkefølgen:

- 1. Bonde Nordset*
- 2. Knut Ståle Morsund*
- 3. Anne Brekke*

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (3 voterende)

Sekretariatets innstilling

..... deltar på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

PS 47/17	EVENTUELT
----------	-----------

Fastsetting av dato for kontrollutvalgets første møte i 2018

Utvalget støttet sekretariatets forslag om **onsdag 31. januar** som dato for utvalgets første møte i 2018.

Henvendelse til revisjonen

Oppdragsansvarlig revisor Veslemøy Ellinggard opplyste at revisjonen har mottatt en henvendelse fra pårørende ved et omsorgssenter. Det stilles spørsmål ved beregning av egenandel ved oppholdet og at det tar svært lang tid å få avregning. Revisjonen vil gi tilbakemelding til de som henvender seg om at de har mulighet til å klage og evt. henvende seg til kontrollutvalget i tillegg. Revisor har informert rådmann om henvendelsen.

Området er gjenstand for ordinær revisjon, men er ikke noe særskilt prioritert område.

Kontrollutvalgets konklusjon

Kontrollutvalget bestiller ikke på nåværende tidspunkt noen spesiell undersøkelse av saksområdet fra revisjonen.

Informasjon om saker til kontrollutvalget

Sekretær informerer om at det til dagens møte bare er tatt med det som var høyst nødvendig av saker, da dagens kontrollutvalgsmøte må avsluttes innen kl. 1200 pga. fellesmøte for kontrollutvalgene i Molde, Midsund og Nesset som starter kl. 1215.

Trygve Grydeland
leder

Knut Ståle Morsund
medlem

Anne Brekke
medlem

Jane Anita Aspen
sekretær

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 23.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 02/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

- RS 01/18 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal** 13.12.2017 (vedlagt)
- RS 02/18 **Forvaltningsrevisjonsrapport – Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger**, saksprotokoll fra Molde kommunestyre 14.12.2017, sak 85/17 (vedlagt)
- RS 03/18 **Budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn**, saksprotokoll fra Molde kommunestyre 14.12.2017, sak 86/17 (vedlagt)
- RS 04/18 **Molde kommune – Tilsyn med kommunes forvaltning av introduksjonsloven**, (0 avvik) Fylkesmannen i Møre og Romsdal 27.9.2017 (vedlagt)
- RS 05/18 **Foreløpig rapport fra tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester til barn i avlastningsboliger i Molde kommune** (3 avvik), Fylkesmannen i Møre og Romsdal 22.12.2017 (vedlagt)
- RS 06/18 **Tilbakemelding oppfølging av tilsyn fra Arkivverket i 2014**, arkivverkets brev – oppfølging av tilsyn-lukking av avvik 4 til Molde kommune datert 14.3.2017, brev fra Molde kommune til Statsarkivet i Trondheim 14.2.2017, Arkivverkets brev om oppfølging av tilsyn 17.1.2017 og Arkivverkets brev til Molde kommune om kommunes plan for håndtering av avvik datert 15.5.2015 (vedlagt).
- OS 07/18 **«Ble truet med dagsbøter på 600.000 kr»**, avisartikkel fra Sandefjords Blad 10.10.2017 (vedlagt)
Artikkel i Sandefjord Blad om utfordringer som Sandefjord kommune har møtt på etter oppstart av nye Sandefjord kommune.
- RS 08/18 **NOTAT-Kommunesammenslåinger og andre grenseendringer**, fastsatt av GKRS's styre i møte 21.9.2017 (vedlagt)

- RS 09/18 **Gjennomførte tilsyn sommaren 2017**, brev datert 5.10.2017 fra fylkesmannen i Møre og Romsdal til kommune om gjennomførte tilsyn med tjenestene til enkelte personer som har psykisk utviklingshemming (vedlagt).
- RS 10/17 **e-INFO 18/1 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen**, informasjon fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) datert 8.1.2018 (vedlagt).

Orienteringssaker:

- OS 01/18 **Eiermelding for Molde kommune 2017**
Rådmannens saksfremlegg til Molde kommunestyre 16.11.2017, sak 78/17 (vedlagt).
- OS 02/18 **Revidert veileder om ytringsfrihet og varsling**, KS 14.9.2017 (vedlagt)
- OS 03/18 **Status og oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS**,
Sekretær orienterer om status etter høringsrunden til rådmennene.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Styret

for Kontrollutvalgssekretariatet

for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 3/17
Møtedato: 13.12.2017
Tid: Kl. 09.30 – kl. 12:50
Møtested: Møterom «Formannskapssalen», Molde rådhus
Sak nr: 16/17 – 21/17
Møteleder: Stig Holmstrøm

Av styrets medlemmer møtte:

Vestnes kommune: Stig Holmstrøm, styreleder
Rauma kommune: Lars Ramstad, nestleder
Gjemnes kommune: Øyvind Gjøen
Molde kommune: Trygve Grydeland

Forfall:

Aukra kommune: Oddvar Hoksnes
Eide kommune: Kåre Vevang
Fræna kommune: Ingvar Hals
Nesset kommune: Ivar Trælvik
Sunndal kommune: Trond M. H. Riise

Møtende vara:

Aukra kommune: Ole Rakvåg
Eide kommune: Synnøve Egge
Nesset kommune: Jostein Øverås
Sunndal kommune: Odd-Helge Gravem
Fræna kommune: Vara var forhindret fra å møte

Ikke møtt:

Fra sekretariatet:

Ingen
Jane Anita Aspen, daglig leder
Sveinung Talberg, rådgiver

Av øvrige møtte:

Geir Ståle Tenfjord, prosjektleder ROR-IKT under OS
01/17)

Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 16/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 4. SEPTEMBER 2017
ST 17/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 18/17	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. OKTOBER 2017
ST 19/17	KONTOLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL FRA 1.1.2020?
ST 20/17	MØTEPLAN FOR STYRET 2018

ST 16/17

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 4. SEPTEMBER 2017

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 4. september 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1. Lars Ramstad
2. Trygve Grydeland

Styrets behandling

Det foreslås at Lars Ramstad og Trygve Grydeland velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (8 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 4. september 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1.
2.

ST 17/17

REFERAT OG ORIENTERINGER

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling**Referatsaker:**

RS 03/17 **Svar på forespurnad om å levere tenester til SKS IKS**, brev datert 29.9.2017 fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal til Sunnmøre Kontrollutvalssekretariat IKS

RS 04/17 **Notat om Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal – til bruk for planlegging av oppsett av saks- og arkivsystem**, notat datert 10.11.2017 fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal til prosjektgruppa for nytt saks- og arkivsystem.

Orienteringssaker:

OS 01/17 **Elektronisk saks- og arkivsystem**

Prosjektleder Geir Ståle Tenfjord fra ROR-IKT holdt en grundig orientering til styret om det elektroniske saks- og arkivsystemet som kommunene som inngår i ROR-IKT har gått til innkjøp av. Avtalen åpner også for etablering av andre arkivskapere som er knyttet til disse kommunene (KF, IKS, AS og stiftelser) Det er lagt opp til at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal inngår en avtale med Molde kommune om konfigurasjon og oppsett av separat løsning med egne dokumentmaler, samt brukerstøtte for arkiv og systemadministrasjon.

Geir Ståle Tenfjord svarte på spørsmål fra styremedlemmene undervegs i orienteringen.

Styremedlemmene får tilsendt presentasjonen fra prosjektleder, sammen med møteprotokollen.

OS 02/17 **Informasjon om resultat av lokale forhandlinger for sekretariatets ansatte**

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (8 voterende).

ST 18/17	ØKONOMIRAPPORT PR 31. OKTOBER 2017
----------	------------------------------------

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.10.17 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte kort om situasjonen.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (8 voterende).

ST 19/17	KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL FRA 1.1.2020?
----------	--

Styrets vedtak

1. Styret har drøftet ulike aktuelle problemstillinger knyttet til mulig organisering av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal etter 01.01.2020.
2. Styret forutsetter at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettholdes minimum med dagens omfang og personalressurs.

Styrets behandling

Styret diskuterte problemstillingen og var enig om at forhold som var viktig for fremtidig sekretariatsløsning for kontrollutvalgene var:

- Faglig kompetanse
- Unngå sårbarhet
- Økonomi

Daglig leder opplyser at det er kommunestyrene, med innstilling fra kontrollutvalgene, som må ta stilling til sekretariatsløsning. Sekretariatet kan ikke saksbehandle denne saken.

Styreleder Stig Holmstrøm fremmet følgende forslag til vedtak:

1. *Styret har drøftet ulike aktuelle problemstillinger knyttet til mulig organisering av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal etter 01.01.2020.*
2. *Styret forutsetter at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettholdes minimum med dagens omfang og personalressurs.*

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med styrelederens forslag til vedtak. (8 voterende).

ST 20/17	MØTEPLAN FOR STYRET 2018
----------	--------------------------

Styrets vedtak

Det avtales følgende møteplan for styret i 2018:

- *Onsdag 25. april*
- *Onsdag 5. september*
- *Onsdag 21. november*

Styrets behandling

Styreleder forslår følgende møteplan for styret i 2018:

- *Onsdag 25. april*
- *Onsdag 5. september*
- *Onsdag 21. november*

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med forslag fra styreleder (9 voterende).

Daglig ledes innstilling

Det avtales følgende møteplan for styret i 2018:.....

ST 21/17	EVENTUELT
----------	-----------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Brev til kommunene om kontrollutvalgenes rolle og status**
Styremedlemmene fikk innledningsvis utdelt et nytt utkast til brev korrigeret av daglig leder etter forrige styremøte. Eneste endringen er at det er lagt inn et avsnitt om selskapskontroll.

Styret konkluderte med at sekretariatet sender brevmalen over til kontrollutvalgene, som selv tar stilling til videre fremgangsmåte.

- **Arbeid med plan for informasjonssikkerhet**

Daglig leder informerte om at det ikke har vært kapasitet til å arbeide med avklaringene i forhold til plan for informasjonssikkerhet i høst. Styret aksepterer utsettelsen.

- **Statusoppdatering fra sekretariatet**

Daglig leder informerte om status i arbeidet med oppdragsavtalene mellom kontrollutvalgene og Møre og Romsdal Revisjon IKS. Avtalen er nå sendt rådmennene for uttalelse. Styret oppfordrer sekretariatet til å gi tilbakemelding til alle kontrollutvalgene om hvilke forslag til endringer som evt. kommer inn.

- **Erfaringsutveksling**

Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Lars Ramstad
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Øyvind Gjøn
styremedlem

Trygve Grydeland
styremedlem

Ole Rakvåg
varamedlem

Synnøve Egge
varamedlem

Jostein Øverås
varamedlem

Odd-Helge Gravem
varamedlem

Jane Anita Aspen
sekretær

Saksprotokoll i Molde kommunestyre - 14.12.2017

Vedtak

1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Molde Eiendom KF – Forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger** til etterretning og slutter seg til de anbefalinger fra revisjonen som fremgår i rapportens sammendrag.
2. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget, innen en periode på 12 – 18 mnd.

Behandling

Bjørn Jacobsen (SV) fremmet følgende forslag:

Tillegg:

1. Kommunestyret bestiller Forvaltningsrevisjon av Molde Eiendom KF - forvaltning, drift og vedlikehold av eiendom slik at hele foretaket blir underlagt revisjon.
2. Kommunestyret bestiller Forvaltningsrevisjon på temaet feilkjøp/feilinvesteringer som framkommer i rapporten og tar med dette til følge Møre og Romsdal Revisjon IKS sin vurdering av at temaet feilkjøp/feilinvesteringer best kan håndteres i egen bestilling.

Votering:

Det ble votert samlet over innstillingen som ble enstemmig vedtatt.

SVs fremsatte tilleggsforslag punkt 4 falt med 4 (SV, 1 SP) mot 43 stemmer.

SVs fremsatte tilleggsforslag punkt 5 falt med 4 (SV, 1 SP) mot 43 stemmer.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenumr: 1502	
Dato: 10 DES 2017	
Saks og referanse: 1502	Løpnummer: 337/17
Arkivkode: 210	Grafonummer:

Saksprotokoll i Molde kommunestyre - 14.12.2017

Vedtak

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 2 801 500,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1502	
Dato: 18 DES 2017	
Saks og Arkivnr.: 1502	Eksternr.: 338/17
Arkivkode: 150	Gradering:

**FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL**

Saksbehandler, innvalgstelefon

Rådgiver Nicolai Støren, 71 25 85 68

Vår dato

27.09.2017

Deres dato

30.06.2017

Vår ref.

2016/4741/NIST/632.4

Deres ref.

2016/2519

Molde kommune, Molde voksenopplæringscenter
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1502	
Dato: 3 JAN 2018	
Saks og Arkivnr: 1502	Løpenr: 0-3/18
Arkivkode: 042814	Gradening:

Oversendelsesbrev - tilsynsrapport - kommunes forvaltning av introduksjonsloven

Fylkesmannen viser til oversendelse av foreløpig tilsynsrapport datert 3.6.17. Kommunen har gitt merknader til rapporten i brev av 30.6.17.

Fylkesmannen har gjennomgått merknadene, og sammenholdt disse med det som er omtalt i vår foreløpige rapport. Ut fra vår vurdering av kommunens tilbakemelding, finner vi det sannsynliggjort at de mulige lovbruddene omtalt i foreløpig tilsynsrapport er rettet.

Fylkesmannen tar kommunens erklæring til etterretning. Våre observasjoner og vurderinger framgår av den vedlagte tilsynsrapporten.

Tilsynet med Molde kommune anses med dette som avsluttet.

Med hilsen

Jørn Anders Thomassen (e.f.)
ass. utdanningsdirektør

Nicolai Støren

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg:

Tilsynsrapport – kommunens forvaltning av introduksjonsloven

Kopi med vedlegg:

Molde kommune, Molde Flyktningtjeneste Rådhusplassen 1 6413 MOLDE

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Tilsynsrapport - introduksjonsloven - Molde kommune

Tilsynstema:

**Gis det introduksjonsprogram
som er helårig og på full tid**

Molde, 27.9.2017

Sak nr. 2016/4741

Tilsynsleder: rådgiver Nicolai Støren

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Tema for tilsynet 2013 - 2016.....	4
Tilssystema 1: Deltakerne har et introduksjonsprogram som er helårig	6
Tilssystema 2: Deltakerne har et introduksjonsprogram som er på full tid	7
5. Regelverksbrudd og merknader	9
Vedlegg 1: Oversikt over dokumentasjon	11
Vedlegg 2: Deltakere i tilsynet.....	12
Vedlegg 3: Lovgrunnlaget for tilsynet.....	13

1. Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Møre og Romsdal etter tilsyn med Molde kommunes forvaltning av *lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere* (introduksjonsloven, (intrl.)). Tilsynet retter seg mot kommunen, jf. intrl. § 3 om kommunens ansvar.

Formålet med tilsynet

Introduksjonslovens formål er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet og deres økonomiske selvstendighet, jf. intrl. § 1. Det følger av rundskriv G-1/2016 at hovedformålet med loven er å legge til rette for at deltakerne i introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap kommer seg raskt i arbeid eller utdanning. Det er videre ett av lovens formål at de som deltar i programmet aktivt yter noe for å gjøre seg berettiget til introduksjonsstønad – først og fremst til beste for seg selv, men også for samfunnet.

Hensikten med tilsyn er å sikre at kommunene har en praksis som er i samsvar med lov og forskrift som et bidrag til økt kvalitet i den kommunale tjenesteproduksjonen.

Brudd på introduksjonsloven kan ha rettssikkerhetsmessige konsekvenser for deltakerne. Det kan også ha samfunnsøkonomiske konsekvenser gjennom forsinkelser i den enkeltes overgang til utdanning og arbeid. Forsinkelser kan føre til at det tar lengre tid før deltakeren blir økonomisk selvstendig.

Fylkesmannens tilsynshjemmel

Introduksjonsloven § 23 gir Fylkesmannen hjemmel til å føre tilsyn med kapitlene 2 til 4 og § 25 tredje og fjerde ledd. Det betyr at det kan føres tilsyn med

- Introduksjonsprogram (§§ 2-7)
- Introduksjonsstønad (§§ 8-16)
- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap (§§ 17-20)
- Nasjonalt introduksjonsregister - NIR (§ 25 tredje og fjerde ledd)

Tilsynet omfatter også forskrifter knyttet til disse lovbestemmelsene

Forholdet til kommuneloven

Fylkesmannens tilsyn skal utføres etter reglene i lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) kapittel 10A, jf. intrl. § 23 annet ledd. Fylkesmannens tilsyn er et lovlighetstilsyn, jf. kommuneloven § 60b. Kommuneloven gir Fylkesmannen rett til å be om opplysninger, rett til innsyn i saksdokumenter og adgang til kommunale institusjoner eller andre som utfører oppgaver på vegne av kommunen.

Videre kan Fylkesmannen gi pålegg om å rette forhold som er i strid med lov eller forskrift. Før det ev. gis pålegg, skal kommunen få en rimelig frist til å rette forholdet.

Når tjenester utføres av andre enn kommunen, skal krav om retting og eventuelle pålegg rettes til kommunen som er ansvarlig for introduksjonsprogrammet. Kommunen plikter å sørge for at tjenesten utføres i samsvar med lov og forskrift.

Forholdet til forvaltningsloven

Det følger av intrl. § 21 at forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i loven. I tillegg gjelder de forvaltningsrettens ulovfestede saksbehandlingsregler, f.eks. normen for god forvaltningsskikk, forsvarlig saksbehandling, at en ikke skal ta utenforliggende hensyn i saksbehandlingen, m.v. For nærmere omtale av forholdet til forvaltningsloven, viser vi til vedlegget om lovgrunnlaget for tilsynet.

Begreper

Disse begrepene brukes i Fylkesmannens konklusjon:

- *Regelverksbrudd*
er mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad*
er et kritikkverdig forhold som ikke omfattes av definisjonen for regelverksbrudd, men der tilsynet med utgangspunkt i krav fra myndighetene avdekker praksis som potensielt kan føre til regelverksbrudd.

Regelverksbrudd skal rettes, mens *merknader* er noe kommunen selv kan velge om en vil ta hensyn til.

Om tilsynsrapporten

Tilsynet er basert på gjennomgang av et utvalg deltakermapper, redegjørelse fra kommunen, og skriftlig dokumentasjon. Konklusjonene i rapporten er uttrykk for hva Fylkesmannen har sett gjennom den forelagte dokumentasjonen. Konklusjonene i rapporten sier kun noe om kommunens forvaltning av introduksjonsordningen på de undersøkte områder.

Gjennomføring av tilsynet

Grunnlaget for Fylkesmannens tilsyn er vurdering av tilsendt dokumentasjon, inkl. utvalgte deltakermapper og annen dokumentasjon Fylkesmannen har tilgang til, bl.a. NIR (Nasjonalt introduksjonsregister). Fylkesmannen har også brukt opplysninger fra kommunens hjemmeside, og kommunens siste tilgjengelig årsrapport (fra 2015).

Tidspunktene for tilsynet er gjennomført slik:

1. Skriftlig varsel fra Fylkesmannen til kommunen om åpning av tilsyn: 10.8.2016
2. Mottak av dokumentasjon fra kommunen: 11.10.2016
3. Foreløpig tilsynsrapport: 2.2.2017
4. Mottak av merknader til foreløpig rapport: 30.6.2017
5. Tilsynsrapport: 27.9.2017

Tilsynsrapporten blir lagt ut under «Tilsyn» på Fylkesmannens hjemmeside.

2. Tema for tilsynet 2013 - 2016

Gjennom tilsynet skal Fylkesmannen kontrollere om kommunen gir deltakerne et introduksjonsprogram som er helårlig, og som er på full tid. Tilsynet tar utgangspunkt i lovbestemmelser og tolkninger av disse. Vedlegg 3 beskriver de rettslige kravene, der tilsynet har tatt utgangspunkt i kontrollspørsmålene som er omtalt i punkt 8.

Omtale av kommunens praksis med organisering av introduksjonsordningen

Molde kommune har organisert arbeidet med introduksjonsprogrammet gjennom kommunens flyktningetjeneste, og gjennom Molde voksenopplæringscenter (MVO). Molde

voksenopplæringscenter har ansvar for gjennomføring av programmet i tett samarbeid med flyktingetjenesten. Flyktingetjenesten i Molde er en egen resultat enhet, organisatorisk underlagt kommunens familie- og sosialtjenester. Flyktingetjenesten ble skilt ut fra sosialtjenesten i NAV Molde i 2015, og etablert som egen enhet. Den nye enheten ble delt inn i tre avdelinger: bosetting, kvalifisering og integrering og avdeling for enslige mindreårige. Det var totalt 47,4 faste årsverk i 2015.

Det er kommunens flyktingetjeneste som vurderer rettigheter etter introduksjonsloven, og fatter vedtak om deltakelse i program. Eventuelle vedtak om forlengelse av programperioden fattes også av flyktingetjenesten.

I årsrapporten fra MVO fra 2015 heter det Molde kommune har i flere år hatt høy måloppnåelse (70–80 pst.) i det toårige introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktinger. Ved MVO gjennomførte ca. 100 elever avsluttende obligatoriske norskprøver for voksne innvandrere i 2015, med resultat over landsgjennomsnittet. Det toårige eksamensretta grunnskoleløpet for voksne hadde ca. 15 avgangselever i 2015.

Årsrapporten viser videre til at kommunen har vedtatt å øke bosetting av flyktinger betydelig. Innvandring til distriktet er også generelt stor. For senteret betyr det stor økning av elever i norsk og samfunnskunnskap. I 2015 er kapasiteten, både på lokaler og elever per klasse, helt sprengt. Det heter i rapporten at tilsetningsstopp har gitt overfylte klasser, og utsatt start i introprogrammet på grensen av kravene i introduksjonsloven. Det var totalt 38,4 faste årsverk i MVO i 2015.

Oppdraget med den daglige gjennomføringen av innholdet i introduksjonsprogrammet, herunder praksisplasser, er lagt til MVO. Videre er det MVO som fatter ev. vedtak om rett og plikt til norskopplæring. Det er også MVO som vurderer ev. behov for grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringslova (oppl.) § 4a-2. Deler av det ukentlige introduksjonsprogrammet blir gjennomført av flyktingetjenesten.

Det er opplyst at kommunen ikke har inngått avtale med eksterne tjenesteleverandører knyttet til gjennomføring av introduksjonsprogrammet. Det er MVO som har kontakt med bedrifter og arbeidsplasser om språkpraksis, og som følger opp deltakerne mens de er i slik praksis.

Dokumentasjonen som er lagt fram, viser at MVO voksenopplæring og flyktingetjenesten samhandler på flere måter. En har bl.a. samarbeidsmøter mellom norskavdelingen og flyktingetjenesten annenhver uke, årlige informasjonsmøter med alle lærere og alle programrådgivere, og felles fagsystem - «Visma flykting». I tillegg har en møter på ledernivå etter behov, møter knyttet til organisering av språkpraksis, samt trekantsamtaler kontaktlærer-deltaker-programrådgiver.

Det er videre opplyst at kommunen har rutiner for bruk av tolk. Denne ligger på kommunens kvalitetssikringssystem «Rettesnora». Det kan brukes oppmøtetolk i noen sammenhenger. Tjenesten forsøker å sikre at det oversatte er forstått ved å stille oppfølgingsspørsmål og ved å få deltaker til å gjenta informasjon.

Fylkesmannens vurdering av Molde kommunes praksis med organisering av introduksjonsordningen

Arbeidet med introduksjonsordningen ser ut til å være godt ivaretatt i Molde kommune. Det fattes vedtak om deltakelse i introduksjonsordningen, om rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap og om permisjon fra opplæringen. I dokumentmappene finner Fylkesmannen plan for introduksjonsprogram, personlig plan, timeplaner, m.m.

Tilsystema 1: Deltakerne har et introduksjonsprogram som er helårig

Gjennom tilsynet har vi vurdert om Molde kommune gir deltakerne sine et helårig introduksjonsprogram tilsvarende 47 uker i året, jf. følgende kontrollspørsmål:

1. Tilbyr kommunen et introduksjonsprogram på 47 uker i året?
2. Har deltakerne i introduksjonsprogrammet ferie opptil 25 virkedager / 5 uker ferie i året?
3. -
4. Får deltakerne i tillegg fri alle årets bevegelige hellig- og fridager?
5. Får deltakere som ikke hører til Den norske kirke i tillegg fri opptil to virkedager hvert kalenderår i forbindelse med feiring eller markering av religiøse høytider?

Der norskopplæringen er lagt til skolesektoren, har kommunen en aktivitetsplikt i skolens ferier. Kommunen kan i skolens ferier tilby et program som inneholder samfunnskunnskap og tiltak som forbereder til arbeidslivet for å oppfylle krav til helårig program.

Beskrivelse av kommunens praksis

Innholdet i introduksjonsprogrammet i Molde kommune, er undervisning og opplæring. MVO organiserer et toårig komprimert grunnskoletilbud for deltakerne i introduksjonsprogrammet. Det er lagt ved årshjul for skoleåret 2014-2015, som viser at programdeltakerne følger skoleåret i kommunen. I tillegg er det opplæringsopplegg i regi av flyktningetjenesten i påske- og sommerferiene. Deltakerne hadde dessuten undervisningsopplegg i høst- og vinterferieukene, totalt 10 dager. I 2014-2015 var det totalt 223 dager med programinnhold.

I dokumentasjonen nevner kommunen at en orienterer deltakerne om regler for permisjon. Dette gjennomgås med deltakerne sammen med tolk. Det er lagt fram søknadsskjema for permisjon, og eksempler på vedtak om permisjon.

Oversikt over frammøte i alle fremlagte saksmapper viser at deltakerne gjennom programperioden har hatt ulike aktiviteter i tillegg til undervisningsopplegget. De aktuelle aktivitetene spenner fra arbeidspraksis og språkpraksis, til sosiale og kulturelle arrangement som kinobesøk. Ut fra kommunens oppsett, kan det se ut til at tiden brukt til dette har gitt avspaseringstimer. Disse timene har deltakerne kunne avspasere samlet, f.eks. tre uker i løpet av skolens sommerferie. Det er ikke lagt fram samtykkeskjema som viser at deltakerne frivillig har tatt på seg disse tiltakene.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

På kontrollspørsmål 1-5 er svaret ut fra dokumentasjonen ja. Fylkesmannen legger til grunn at Molde kommune oppfyller lovkravet om at deltakerne får et helårig introduksjonsprogram, jf. intrl. § 4.

Tilsynsystema 2: Deltakerne har et introduksjonsprogram som er på full tid

Gjennom tilsynet har Fylkesmannen vurdert om Molde kommune gir deltakerne sine et fulltids introduksjonsprogram, jf. følgende kontrollspørsmål:

3. Er programmet på heltid, det vil si ikke på deltid?
6. Er programmet tilpasset deltakeren, slik at han eller hun får et kvalifiseringstilbud på full tid?
7. Endres programmet ved behov for å ivareta kravet til full tid?
8. Har programmet 37,5 timer per uke dersom programmet består av aktiviteter som ikke krever for- og etterarbeid?
9. Består programmet av minimum 30 timer per uke? Dette gjelder der programmet hovedsakelig består av opplæringstiltak med betydelig krav til egenaktivitet - og i tillegg krever for- og etterarbeid.
10. Tilfredsstill programmet kravet til fulltid når det består av både opplæringstiltak og aktiviteter som ikke innebærer krav til egenaktivitet, for- og etterarbeid?
11. Er egenaktiviteten i en ramme som sikrer kontroll og veiledning?
12. Har deltakeren medvirket til organisering av egenaktiviteten?

Det følger av intrl. § 4 annet ledd at introduksjonsprogrammet skal være på full tid. Et heldagsprogram kan inneholde både norskopplæring, samfunnskunnskap, utdanning, arbeid eller annet som kan defineres som tiltak for forberedelse til arbeidslivet.

Full tid skal regnes som 30 – 37,5 timer i uka. Når innholdet i introduksjonsprogrammet i hovedsak består av opplæringstiltak med betydelig krav til egenaktivitet, som forberedelser og etterarbeid/ lekser, er 30 t/u full tid. Når innholdet består av aktiviteter i skolens ferie- og fridager, samt språkpraksis/arbeidspraksis, er 37,5 t/u full tid.

I det vedlagte lovgrunnlaget, er begrepet «full tid» omtalt på s. 14-16, se også kommentarene til intrl. § 4 i rundskriv G-01/2016. Departementet forutsetter at en ved fastsetting av tid i programmet som går til undervisning, benytter begrepet «time» i betydningen en undervisningstime. Inkludert pauser, samt tid til for- og etterarbeid, beregnes en undervisningstime på 45 minutter som 75 minutter når en skal vurdere kravet til «full tid». Det går fram at en kommune som gir et program som hovedsakelig består av opplæringstiltak, med 30 skoletimer à 45 minutter, oppfyller kravet om full tid på 37,5 timer.

Introduksjonsprogrammet kan også bestå av andre opplæringstiltak som stiller krav til forberedelser og etterarbeid enn undervisning i norsk og samfunnskunnskap etter læreplanen, så som tiltak etter opplæringslova eller språkpraksis. Slike tiltak skal også anses som en undervisningstime i denne sammenheng. Med andre ord er også her 45 minutter med undervisning likt som 75 minutter i beregningen av om introduksjonsprogrammet er på full tid. Kommunen står fritt til å organisere pauser som de ønsker, forutsatt likebehandling og forutberegnelighet for deltakerne.

For alle andre tiltak i introduksjonsprogrammet enn undervisning, regnes en time som 60 minutter.

Øvre grense for antall timer per dag og uke skal følge de ordinære reglene i arbeidslivet, jf. arbeidsmiljøloven § 10-4 første ledd, som fastslår at arbeidstiden ikke skal overstige 9 timer per dag og 40 timer per uke.

Det er en forutsetning at deltakeren samtykker til et timeantall som overstiger 37,5 timer per

uke. Deltakeren står fritt til å takke nei til et utvidet timeantall per uke. Det betyr at deltakeren ikke kan trekkes i stønad for fravær fra program som overstiger 37,5 timer per uke, uten at deltakeren på forhånd har samtykket til et utvidet timeantall. Kommunen har ansvar for å dokumentere at samtykke er innhentet.

Beskrivelse av kommunens praksis

Timeplaner som er lagt fram, viser at MVO gir daglig undervisning. Timetallet varierer, men timeplaner for fem deltakere viser i hovedsak seks undervisningsøkter med ulik lengde fire dager i uken. På den femte dagen, er det fire undervisningsøkter, med ulik lengde.

Det er utarbeidet signeringsskjema for oppmøte i undervisningsopplegg. Kommunen har rutiner for daglig underskrift fra lærer, og månedlig kontroll fra Flyktningetjenesten.

Kommunen skriver i kontrollskjema at skolen følger opp at hjemmearbeid som inngår i opplæringen blir gjort. På spørsmål fra Fylkesmannen, opplyser kommunen at voksenopplæringen har rutiner for kontroll av hjemmearbeid på samme måte som andre skoler i kommunen. Som merknad til foreløpig rapport, har kommunen vist til at kontroll av daglig hjemmearbeid skjer som ledd i undervisningstimene, f.eks. ved gjennomgang i plenum. Videre kontrolleres skriftlig hjemmearbeid i tråd med prinsippene for undervisningsvurdering som gjelder i skolen. Som vedlegg til merknadene har kommunen sendt eksempler på arbeidsoppgaver deltakerne får.

Gjennom introduksjonsprogrammet kan deltakerne også tilbys arbeidspraksis eller språkpraksis, bedriftsbesøk, ulike former for undervisningsopplegg, kulturelle markeringer eller annet. Framlagt avtale for arbeidspraksis, viser at deltakerne har en arbeidsdag på seks – 6 – timer. Kommunen opplyser at praksisordningen i tillegg medfører etterarbeid. I merknader til foreløpig rapport, har kommunen understreket at deltakerne i praksisperioden får oppgaver tilpasset de utfordringer som er relevante ved den enkeltes praksisplass. Disse oppgavene kontrolleres de dagene deltakerne er tilbake i undervisningen.

Alle deltakerne tilbys et undervisningsopplegg. Opplæringa skjer i samsvar med kompetansemål nedfelt i halvårsplaner og lokale læreplaner. Selve innholdet i det enkelte introduksjonsprogram kan variere med hvilken retning deltakeren ønsker å gå. Når kommunen sammen med deltaker utarbeider individuell plan, tas det hensyn til deltakers ønsker. Kommunen har også system for å revidere planen underveis. Det går også fram at kommunen har system for å samarbeide med deltakerne når det gjelder valg av praksisplass.

Fylkesmannens vurdering

Introduksjonsordningen bygger på prinsippet om full deltakelse og individuelt tilrettelagte program. Videre bygger ordningen på prinsippet om at det er deltakelse i introduksjonsprogrammet som gir rett til introduksjonsstønad – som et alternativ til sosialhjelp. Siden det er arbeidslivets regler som ligger til grunn for introduksjonsordningen, vurderer derfor departementet at arbeidsmiljøloven sine regler om arbeidstid bør være utgangspunktet for fastsettelse av arbeidstidslengden per dag/uke.

Undervisningsopplegget i programmet er fire dager med seks undervisningsøkter på 45 minutter og en økt på 30 minutter. På onsdager er det fire undervisningsøkter på 45 minutter og en økt på 30 minutter. Det er ikke opplyst om deler av selve skoledagen er selvstudium eller annet skolearbeid.

På spørsmål fra Fylkesmannen, har kommunen presisert at deltakerne får 28 uketimer undervisning i regi av voksenopplæringen, og to uketimer undervisning i regi av Flyktningtjenesten. Omfanget av undervisningsopplegget er slik i samsvar med lovkravene.

Når det gjelder praksis som inngår i programmet, viser en framlagt avtale at arbeidstiden er 6 timer daglig. Kommunen viser for øvrig til at det også ved praksis er krav til egenaktivitet som for- og etterarbeid.

Kommunen har lagt fram et vedlegg som skal vise egenaktivitet. Fylkesmannen legger til grunn at dokumentet viser sosiale aktiviteter, som kinobesøk og internasjonal kafé. Det kan se ut til at kommunens introduksjonsprogram er lagt opp med relativt omfattende omfang i deler av perioden. De aktiviteter som kommer i tillegg til vanlig undervisning, kan deltakerne avspasere andre tider i året – gjerne i skolens sommerferie. I merknader til foreløpig rapport, går det fram at kommunen i sine vedtak om deltakelse i introduksjonsprogram informerer om retten til fulltidsprogram. Videre har kommunen i tilsynsperioden utarbeidet mal for å innhente deltakernes samtykke til slikt opplegg. I vedtaksmalen er det gitt kortfattet informasjon om hvilke rettigheter deltakerne har dersom programtid går utover full tid.

Fylkesmannens konklusjon

Fylkesmannen legger til grunn at Molde kommune har vist til et undervisningsopplegg som i utgangspunktet oppfyller lovkravet om at deltakerne får et fulltidsprogram, jf. intrl. § 4.

Fylkesmannen legger til grunn at den beskrivelse som framgår av merknadene til foreløpig rapport, viser at kommunen har rutiner for kontroll av hjemmearbeid.

Videre er det nå klart for Fylkesmannen at Molde kommunes opplegg for introduksjonsdeltakerne tilfredsstiller kravet til full tid i perioder da deltakerne er i praksis. Dette med bakgrunn i at daglig tid i praksis er supplert med egenaktivitet/hjemmearbeid.

Vi legger videre til grunn at kommunen nå har utarbeidet samtykkeskjema for tidsbruk til øvrige aktiviteter siden dette tidvis kan gi uketimetall over 30 -37,5.

På bakgrunn av dette, har Fylkesmannen i Møre og Romsdal konkludert med at Molde kommune oppfyller lovkravene.

5. Avslutning av tilsynet

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i perioden fra 10.8.16 og fram til dags dato ført tilsyn med Molde kommune

Gjennom tilsynet, har Fylkesmannens ikke funnet regelverksbrudd ved kommunens praksis. Vi har heller ikke andre merknader til kommunens opplegg. På bakgrunn av dette, avsluttes tilsynet med denne rapporten. Takk for samarbeidet.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at det kan være aktuelt med oppfølgingstilsyn på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Jørn Thomassen (e.f.)
ass. utdanningsdirektør

Nicolai Støren

Brevet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Oversikt over dokumentasjon
2. Deltakere i tilsynet
3. Lovgrunnlaget for tilsynet

Vedlegg 1: Oversikt over dokumentasjon

Innsendt fra Molde kommune:

- Redegjørelse fra Molde kommune vedrørende tilsyn – 10.10.2016
- Egenvurdering av kommunens arbeid med introduksjonsprogram
- *Referat fra telefonsamtale med flyktningskonsulent 24.6.16*
- Kopi av fem deltakermapper
- Mappe: Felles for introdeltakere
- Mappe: Oppmøte / fravær / timeplaner
- Kommentarer til foreløpig tilsynsrapport
 - Eksempler på arbeidsoppgaver
 - Retningslinjer for praksisperiode
 - Læringsmappe for språkpraksis
 - Mal for samtykke til utvidet timetall
 - Mal vedtak om deltakelse i introduksjonsprogram med informasjon om fulltidsprogram

Vedlegg 2: Deltakere i tilsynet

Kontaktperson i Molde kommune:

Borghild Drejer, rektor Molde voksenopplæringscenter

Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Nicolai Støren, rådgiver

Vedlegg 3: Lovgrunnlaget for tilsynet

1. Tilsynsansvaret

Fylkesmannens hjemmel for å føre tilsyn med kommunenes oppfyllelse av plikter etter introduksjonsloven følger av intrl. § 23. Bestemmelsen trådte i kraft 1. september 2012. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet legger gjennom embetsoppdraget opp til at Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med to kommuner i året. Tilsynstemaet bestemmes av IMDI, som for inneværende periode er om introduksjonsprogrammet er helårlig og på full tid, jf. § 4 andre ledd. IMDi har besluttet at Fylkesmannen skal føre tilsyn med dette temaet over tid for å sikre et så kvalitativt godt tilsyn som mulig.

2. Tilsynstema

Formålet med tilsynet er å undersøke om norske kommuner gjennom sitt arbeid sikrer at tilstand, aktiviteter og avgjørelser utføres i tråd med lovpålagte plikter, jf. introduksjonsloven (og forvaltningsloven). Det betyr at tilsynet ikke er avgrenset til å gjelde enkeltvedtak eller annen myndighetsutøvelse. Tilsynet gjelder også tjenesteproduksjon som ikke er nedfelt som individuelle vedtak om omfang og kvalitet. Brudd på introduksjonsloven har rettssikkerhetsmessige konsekvenser for deltakeren ved at deltakeren ikke får den behandling eller rettigheter deltakeren har krav på. I tillegg kan det ha samfunnsmessige konsekvenser ved forsinket overgang for den enkelte deltaker til arbeid og utdanning som igjen forsinker deltakerens selvstendighet.

3. Forholdet til forvaltningsloven

Det følger av intrl. § 21 at forvaltningsloven (fvl.) gjelder med de særregler som er fastsatt i loven. I tillegg gjelder de ikke-lovfestede saksbehandlingsreglene her som ellers i forvaltningen, som for eksempel normen for god forvaltningsskikk, forsvarlig saksbehandling, og veiledning og informasjon til deltakerne. Det er viktig å vite om en avgjørelse som tas etter introduksjonsloven er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven eller ikke. Grunnen er at mange av forvaltningslovens bestemmelser kun får anvendelse i saker om enkeltvedtak.

Introduksjonsloven § 21 annet ledd presiserer hvilke avgjørelser som skal regnes som enkeltvedtak etter denne loven. Det fremgår imidlertid av rundskriv G-1/2016 at opplistingen i § 21 annet ledd ikke er uttømmende. Andre vedtak som må anses som enkeltvedtak og derfor kan påklages, kan for eksempel være avgjørelser om fravær og permisjon eller en avgjørelse om forlengelse av programmet ut over to år. Fylkesmannen skal ved tilsyn undersøke om de materielle reglene i introduksjonsloven blir oppfylt. Ved Fylkesmannens tilsyn vil derfor undersøkelse av enkeltvedtak være nødvendig for å undersøke om deltakerne har fått de rettigheter de har krav på. Et enkeltvedtak er etter legaldefinisjonen i fvl. § 2 en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer.

Når det gjelder kommunens avgjørelse om den såkalte «kan-gruppen», det vil si avgjørelser truffet i medhold av § 3 tredje ledd, er det på det rene at personer som omfattes av § 3 tredje ledd verken har rett eller plikt til å delta i introduksjonsprogrammet, slik at denne gruppen er avskåret fra retten til å klage over at de ikke er tilbudt deltakelse i introduksjonsprogrammet. Imidlertid vil denne gruppen, dersom de innvilges introduksjonsordning, dvs. introstønad og introprogram, ha adgang til å klage på ordningens innhold etter forvaltningslovens bestemmelse.

4. Avgrensing av tilsynet

Formålet med tilsynet er å se om kommunen oppfyller sine lovpålagte plikter. Tilsynet er avgrenset mot å overprøve kommunens frie skjønn, jf. Ot.prp. nr. 97 (2005-2006) *Om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (statleg tilsyn med kommunesektoren)*.

I henhold til intrl. § 3 tredje ledd, kan kommunen etter eget skjønn tilby introduksjonsprogram til en person som ikke faller innenfor gruppen av de som har rett og plikt til å delta i programmet. Kommunen har altså ikke plikt til å tilby introduksjonsprogram til denne gruppen, men dersom kommunen velger å gi denne gruppen et tilbud, skal de følge reglene i introduksjonsloven og denne gruppen vil da være en del av tilsynet.

Kommunene plikter å registrere opplysninger om deltakelse i introduksjonsprogrammet i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR), jf. § intrl. 25 tredje og fjerde ledd og forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister). Kommunens registrering i NIR vil ikke være en del av tilsynet, men registrering i NIR kan være viktig å sjekke ut for å avklare om introprogrammet er helårlig og på fulltid.

5. Forholdet til kommuneloven kapittel 10A - Statlig tilsyn med kommunesektoren

Det følger av intrl. § 23 at Fylkesmannen skal utføre tilsyn med kommunene i samsvar med reglene i kommuneloven kapittel 10A. Kommunal- og regionaldepartementet har gitt ut rundskriv H-03/07: «Nytt kapittel 10A i kommuneloven – statlig tilsyn med kommunesektoren», som gir god veiledning. Det er Fylkesmannen som er tilsynsmyndighet etter kapittel 10A i kommuneloven og kan føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter pålagt i eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 60b.

I forbindelse med tilsyn har Fylkesmannen hjemmel til innsyn i saksdokumenter, til å kreve opplysninger og har adgang til institusjoner og anlegg som omhandler tilsynet, jf. kommuneloven § 60c. Fylkesmannen har en tilsvarende rett overfor private rettssubjekter som utfører kommunale oppgaver etter avtale med kommunene.

Manglende oppfyllelse av plikter pålagt i eller i medhold av lov, defineres i dette tilsynet som et regelverksbrudd. Hvis tilsynet avdekker regelverksbrudd, skal kommunen gis en rimelig frist til å rette forholdet, jf. kommuneloven § 60d annet ledd. Dersom forholdet ikke blir rettet, kan Fylkesmannen gi kommunen pålegg om retting av forhold som er i strid med loven, jf. kommuneloven § 60d første ledd.

Der tjenesten blir gitt av andre enn kommunen selv, vil kommunen ha plikt til å sørge for at den som står for det aktuelle tjenestetilbudet for kommunen, gjør det som er nødvendig for å oppfylle pålegget - og om nødvendig- trå til selv for å oppfylle lovens krav.

Forvaltningsloven kapittel IV, V, VI om enkeltvedtak får anvendelse i forhold til pålegget.

Pålegg om retting kan påklages, jf. kommuneloven § 60d fjerde ledd. Klagen sendes til Fylkesmannen, som kan omgjøre vedtaket eller sende det videre til klageinstansen, som er Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. Hva som anses som rimelig frist for å rette

regelverksbrudd er ikke definert. Den fristen som settes, må stå i forhold til regelverksbruddets art og omfang og hvilken konsekvens det har for deltakeren og samfunnet.

6. Hvem det føres tilsyn med - Kommunens ansvar for introduksjonsordningen

Som tidligere nevnt er det kommunen som har ansvar for introduksjonsordningen, jf. intrl. § 3. Det betyr at det er kommunen som skal sikre at introduksjonsprogram både er helårlig og på full tid, jf. intrl. § 4 annet ledd. Dersom tjenester til introduksjonsordningen leveres av andre enn kommunen selv, er det fortsatt kommunen som har ansvar for ordningen. Det er kommunen vi fører tilsyn med.

7. Tilsystema: Introduksjonsprogrammet skal være helårlig og på full tid

Introduksjonsloven § 4 annet ledd fastslår at deltakerens introduksjonsprogram skal være helårlig og på full tid. Målsettingen er at deltakeren raskt skal tilpasses arbeidslivet og at ordningen skal være utformet slik at den oppmuntrer til en mest mulig effektiv kvalifisering. Programmet skal derfor speile arbeidslivet og ha en ramme som samsvarer med arbeidslivet. Introduksjonsprogrammet skal som en følge av det være et helhetlig tilbud i en avgrenset periode.

Deltakelse i introduksjonsprogrammet skal skje på heltid. Det er derfor ikke adgang til å delta i programmet på deltid, og det er heller ikke adgang å opptrappe deltakelsen slik at programmet til slutt blir på fulltid. En deltidsdeltakelse i programmet bryter med forutsetningene om effektivt program og vil skape et behov for supplerende sosialhjelp. Fulltids deltakelse er i tillegg en forutsetning for å få introduksjonsstønning, jf. § 8.

For deltakere som ikke kan nyttiggjøre seg programmet på full tid, gir loven adgang til at programmet kan tilpasses den enkeltes behov, forutsatt at innholdet i programmet er i samsvar med lovens krav om norskopplæring, samfunnskunnskap og forberedelse for deltakelse i yrkeslivet. Individuelle tilpasninger må ivareta kravet om at innholdet i programmet skal være arbeidsrettet. Det følger av rundskriv G-1/2016 pkt. 4.3 at «Hvis en deltaker får problemer med å delta på fulltid, må kommunen vurdere å justere innholdet i vedkommende sin individuelle plan. Det kan også være aktuelt å justere de individuelle målene».

Dersom deltakerens situasjon eller behov ikke kan ivaretas tilstrekkelig ved individuelt tilpasset program, kan deltakeren få permisjon fra programmet. Regler for fravær og permisjon reguleres i forskrift av 18. juli 2003 nr. 973 om nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsprogrammet. Fylkesmannen skal i dette tilsynet ikke undersøke deltakernes rettigheter og plikter ved fravær og permisjoner.

I tillegg til å tilby individuelt tilpasset program, følger det av rundskriv G-1/2016 at personer med rett og plikt til introduksjonsordning bør være en prioritert gruppe både for å få barnehageplass til sine barn og for å ha mulighet til redusert foreldrebetaling. Denne gruppen representerer en stor gruppe innvandrere som staten og kommunene har et særskilt integreringsansvar for. Dersom intensjonen med loven skal nås, forutsetter dette at kommunene sikrer barnehageplass og SFO-plass til barna i disse familiene.

Begrepsforklaring

- **Helårlig**

Det følger av intrl. § 4 annet ledd at introduksjonsprogrammet skal være helårlig. I følge

forarbeidene (Ot.prp.28 (2002-2003) kapittel 12.4), betyr det at programmet skal følge arbeidslivets regler for ferie. I forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen av 18.7.2003 nr. 973, framgår det at deltakerne skal ha opptil 25 virkedagers ferie. Det vil si at introduksjonsordningen skal ha et 47 ukers program - med fradrag for bevegelige fri- og helligdager.

Der norskopplæringen er lagt til skolesektoren, har kommunen en aktivitetsplikt i skolens ferier. Kommunen kan i skolens ferier tilby et program som inneholder samfunnskunnskap og tiltak som forbereder til arbeidslivet for å oppfylle krav til helårlig program, jf. Ot.prp.28 (2002-2003) kapittel 12.4. Sommerjobb kan være et eksempel på dette.

Det følger av bestemmelsen i forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen § 6-2 at kommunen bestemmer når ferien skal avvikles (fellesferie). Det er ikke gitt noen adgang til å ha aktivitet i planlagt ferietid og dermed opparbeide seg fleksible rettigheter som kan tas ut på et senere tidspunkt slik det i noen deler av arbeidslivet er gitt adgang til avspasering av fleksitid.

Kommunen kan gi sammenhengende ferie i fem uker, eller de kan gi noen uker på sommeren og noen dager til høstferie, vinterferie, jul og påske. Kommunen kan fastsette regler om ferieavvikling for deltakerne i introduksjonsprogram i form av et feriereglement. Utgangspunktet er at kommunens organisering av ferien skal kommuniseres til den enkelte deltaker, og organiseringen skal være forutsigbar og lik for alle deltakerne.

Forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen av 18.7.2003 nr. 973 § 6-1 første ledd, oppregner fridager i løpet av året. Forskriften § 6-1 annet ledd gir den som ikke hører til Den norske kirke, rett til fri fra deltakelse i introduksjonsprogram med introduksjonsstønning i opptil to virkedager hvert kalenderår i forbindelse med feiring eller markering av religiøse høytider. Dette følger av lov om trossamfunn kapittel II a rett til fri ved religiøse høytider.

- **Full tid**

Det følger av intrl. § 4 annet ledd at introduksjonsprogrammet skal være på full tid. I følge forarbeidene (Ot.prp.28 (2002-2003) kapittel 12.4), betyr det at det skal være et heldagsprogram. Full tid skal regnes som 30 til 37,5 timer. Spennet mellom 30 og 37,5 timer per uke gir kommunen et skjønn i tilpasningen av programmet, men dette må være planlagt (ikke vilkårlig fra uke til uke) og forutsigbart for deltaker og likt for alle. Det følger av lovens forarbeider at omfanget av full tid skal avhenge av om innholdet krever forberedelser eller etterarbeid ut over det som er bundet i deltakerens program (i praksis er nedfelt i timeplanen). Når innholdet hovedsakelig består av opplæringstiltak med betydelig krav til egenaktivitet, samt forberedelser og etterarbeid (eller lekser), er 30 undervisningsøkter fulltid, jf. Ot.prp. nr. 28 (2002-2003) kapittel 12.4. For å sikre planmessighet, forutsigbarhet og likhet bør tidsrammen (eller timeplanen) framgå eller legges ved den individuelle planen.

30 timer blir et minimum, og 37,5 timer per uke blir et maksimum. Det åpnes ikke for noen mulighet til å gå ut over maks-timetallet per uke som en type "fleksitids-ordning" eller for å gjøre unna programmet på veldig kort tid. Der kommunene har etablert en struktur med lenger programtid i en periode for å opparbeide tid til "avspasering" på innklemte fridager, samt høstferie, juleferie og vinterferie, forutsetter dette at deltakerne samtykker. Der en deltaker pga. omsorgsansvar ikke har forutsetninger for å kunne følge opp dette, kan ikke kommunen pålegge vedkommende å følge dette, og trekke i stønningen dersom deltaker må gå etter avtalt programtid.

I følge forarbeidene legges det til grunn at et fulltidsprogram er fleksibelt, avhengig av i hvilken grad tiltaket krever tidsbruk utover det som er bundet av programmet. Kommunen bør legge til rette for et fleksibelt kvalifiseringstilbud, for eksempel at aktiviteter eller praksis (arbeidspraksis eller språkpraksis) også på kveldstid bør kunne regnes inn i programtiden hvis deltaker selv ønsker dette. Arbeid i helg og fritid er i utgangspunktet ikke en del av programmet. Det er rom for fleksibilitet når det gjelder lengden på den enkelte virkedag, men forarbeidene sier ikke uttrykkelig hvor lange dager deltakerne maksimalt kan ha. Arbeidslivets regler ligger til grunn, og departementet vurderer at utgangspunktet for lengde pr. dag bør være arbeidstidsbestemmelser i arbeidsmiljøloven (aml.). Se aml. § 10-4 som fastslår at den alminnelige arbeidstid ikke må overstige ni timer i løpet av 24 timer, samt kommunens tariffavtale for deres ansatte mht. "normalarbeidstid".

Det følger av forarbeidene at et heldagsprogram ikke nødvendigvis innebærer at opplæringsdelen skal vare hele dagen. Et heldagsprogram kan inneholde både norskopplæring, samfunnskunnskap, utdanning, arbeid eller annet som kan defineres som tiltak for forberedelse til arbeidslivet. Der programmet inneholder betydelig krav til egenaktivitet, som for eksempel egenfordypning eller studier, forutsettes det at egenaktiviteten er arbeidsrettet og i en ramme som kan kontrolleres og hvor det er anledning til å motta veiledning. Arbeid kan inngå som en del av programtiden hvis deltaker ønsker det og kommunen mener at arbeidet er relevant i forhold til deltakernes individuelle plan. Arbeid i helger og på fritid/kveldstid i tillegg til ordinær programtid må regnes som en aktivitet utenom programmet.

Et sentralt spørsmål er hvordan begrepet «time» i introduksjonsprogrammet skal forstås. Er dette en klokke­time eller en "undervisningst­ime" à 45 minutter? Dette er definert av departement og direktorat i 2015. Man har kommet til at lovens begrep «time» skal forstås som en skoletime/undervisningsøkt, dvs. 45 minutter. Disse skjønnsmessige vurderingene av hva som er full tid skal nå automatiseres. Dette skal gjøres ved at tid til egenaktivitet og pauser iberegnes automatisk ved at en undervisningst­ime på 45 minutter skal telle som 75 minutter. I forskrift til opplæringslova sies det at opplæringen kan organiseres i bolker av ulik lengde slik kommunen finner det hensiktsmessig (§ 1-6).

Introduksjonsordningen bygger på prinsippet om full deltakelse og individuelt tilrettelagt program. Videre bygger introduksjonsordningen på prinsippet om at det er deltakelsen i introduksjonsprogrammet som gir rett til utbetaling av introduksjonsstøn­ad. For deltakere uten andre midler til livsopphold enn introduksjonsstøn­ad, vil en redusert støn­ad som følge av deltidsdeltakelse i programmet antagelig ikke gi tilstrekkelig grunnlag for å dekke utgifter til livsopphold eller bolig. Dette vil bryte med lovens forutsetning om at deltakelse i introduksjonsprogrammet skal være et alternativ til sosialhjelp. Kravet om full deltakelse underbygger formålet om at deltakelse i introduksjonsordningen kan sikre lettere overgang til arbeidslivet. Det er derfor ikke adgang til delvis deltakelse i introduksjonsprogrammet.

Der en deltaker på grunn av sykdom eller skade synes å være hindret fra deltakelse på fulltid, skal man søke å tilpasse introduksjonsprogrammet slik at deltakeren likevel kan delta på fulltid. Et individuelt tilrettelagt program vil derfor kunne være mindre krevende enn arbeid. Kommunen kan tilpasse programmet til individets forutsetninger og behov og legge inn behandling eller andre typer sosialiserende tiltak innenfor programmets rammer. Dette under forutsetning av at det ivaretar lovens formål, som er å legge til rette for deltakelse i yrkes- og samfunns­liv. Selv om programmet er individuelt tilpasset den enkeltes behov, skal innholdet være arbeidsrettet.

Det følger imidlertid av bestemmelsen i fraværsforskriften kapittel 2 og 3 at den enkelte deltaker har rett til å beholde introduksjonsstønad selv om vedkommende er uteblitt fra deltakelse i introduksjonsprogrammet. Fraværet må i det tilfelle skyldes sykdom eller skade. Det er også adgang til permisjon både med og uten stønad, jf. forskrift av 18. juli 2003 om fravær og permisjoner ved nyankomne innvandres deltakelse i introduksjonsordning.

8. Kontrollspørsmål: Programmet skal være helårig og på full tid

- Tilbyr kommunen et introduksjonsprogram som er 47 uker i året?
- Har deltakerne i introduksjonsprogrammet ferie opptil 25 virkedager / 5 uker ferie i året?
- Er programmet på heltid, det vil si ikke på deltid?
- Får deltakerne i tillegg fri alle årets bevegelige hellig- og fridager?
- Får deltakere som ikke hører til Den norske kirke i tillegg fri opptil to virkedager hvert kalenderår i forbindelse med feiring eller markering av religiøse høytider?
- Er programmet tilpasset deltakeren, slik at han eller hun får et kvalifiseringstilbud på full tid?
- Endres programmet ved behov for å ivareta kravet til full tid?
- Har programmet 37,5 timer per uke dersom programmet består av aktiviteter som ikke krever for- og etterarbeid?
- Består programmet av minimum 30 undervisningsøkter/«timer» per uke? Dette gjelder der programmet hovedsakelig består av opplæringstiltak med betydelig krav til egenaktivitet og i tillegg krever for- og etterarbeid.
- Tilfredsstiller programmet kravet til full tid når det består av både opplæringstiltak og aktiviteter som ikke innebærer krav til egenaktivitet, for- og etterarbeid?
- Er egenaktiviteten i en ramme som sikrer kontroll og veiledning?
- Har deltakeren medvirket til organisering av egenaktiviteten?

9. Kilder

- Lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)
- Lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- Lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna
- Forskrift 18. juli 2003 nr. 973 om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordning
- Forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister).
- Prp. 79 L (2010–2011) Om endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven
- Ot.prp. nr. 28 (2002–2003) Om lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)
- Ot.prp. nr. 30 (2003–2004) Om lov om endringer i introduksjonsloven og utlendingsloven
- Ot.prp. nr. 50 (2003–2004) Om lov om endringer i introduksjonsloven mv.
- Ot.prp. nr. 2 (2004–2005) Om lov om endringer i introduksjonsloven
- Ot.prp. nr. 23 (2005–2006) Om lov om endringer i introduksjonsloven
- Ot.prp.nr. 97 (2005–2006) Om lov om endringar i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (statleg tilsyn med kommunesektoren)
- Ot.prp. nr. 60 (2006–2007) Om lov om endringer i introduksjonsloven
- Rundskriv Q-20/2012 Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)
- Rundskriv H-03/07 Nytt kapittel 10 A i kommuneloven - statlig tilsyn med kommunesektoren
- Rundskriv Udir-1-2012 Kunnskapsløftet – om fag- og timefordelingen for grunnopplæringen

- Rundskriv Q-35/2011 Iverksetting av rett og plikt til 600 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
- Rundskriv Q-33/2011 Utvidelse av personkretsen som har rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram
- Veileder (BLD): Plikt til kommunal internkontroll med ordningene i introduksjonsloven (Q-1221)

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

fagkoordinator Janne Helen Bjørnsnøs, 71258536

Vår dato

22.12.2017

Deres dato

Vår ref.

2017/6001/JABJ/721.0

Deres ref.

Molde kommune
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunen: 1502	
Dato: 17 JAN 2018	
Saks og Arkivnr: 1502	Løpernr: 027/18
Arkivkode: 077458	Grøtting:

Foreløpig rapport fra tilsyn med helse- og omsorgstjenester til barn i kommunal avlastningsbolig

Vedlagt følger foreløpig rapport fra tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester til barn i avlastningsboliger i Molde kommune.

Fylkesmannen ber om tilbakemelding dersom foreløpig rapport inneholder faktiske feil eller andre forhold som kommunen mener må rettes. Det blir bedt om tilbakemelding **innen 19. januar 2018**.

Endelig rapport fra tilsynet vil bli oversendt når Fylkesmannen har fått tilbakemelding fra Molde kommune, eller når fristen for å gi tilbakemelding er gått ut.

Med hilsen

Janne Helen Bjørnsnøs (e.f.)
fagkoordinator

Eilin Reinaas

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg:

- 1 Foreløpig rapport fra tilsyn med helse- og omsorgstjenester til barn i kommunal avlastningsbolig

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Foreløpig rapport fra tilsyn med helse- og omsorgstjenester til barn i kommunale avlastningsboliger i Molde kommune

Virksomhetens adresse: Rådhusplassen 1, 6413 Molde
Tidsrom for tilsynet: 02.10.2017 – dato for endelig rapport
Kontaktperson i virksomheten: Jannicke Sotnak

Sammendrag

Denne rapporten beskriver de avvik og merknader som ble påpekt innen de reviderte områdene. Systemrevisjonen omfattet følgende områder:

om kommunen gjennom systematisk styring og ledelse sikrer at personer under 18 år får forsvarlige helse- og omsorgstjenester i kommunale avlastningsboliger.

Tilsynet vil vurdere kommunens tjenesteyting mens barna oppholder seg i avlastningsboligen. I tilsynet vil vi se nærmere på:

- Hvordan kommunen sikrer at barna får de helse- og omsorgstjenestene de har behov for under oppholdet
- Kommunens rutiner for legemiddelhåndtering
- Om boligen er fysisk tilrettelagt for barna
- Om kommunen har innhentet politiattester ved ansettelse av personell

Molde 22.12.2017

Janne Bjørnsnøs
revisjonsleder

Marit Hovde Syltebø
revisor

Eilin Reinaas
revisor

Innhold

Sammendrag.....	1
1. Innledning	3
2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold	3
3. Gjennomføring.....	4
4. Hva tilsynet omfattet	4
5. Funn.....	5
6. Vurdering av virksomhetens styringssystem	8
7. Regelverk	9
8. Dokumentunderlag	9
9. Deltakere ved tilsynet	11

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon ved TFH Avlastningstjenesten og Røbekk barnebolig i perioden 02.10.2017 – *dato for endelig rapport*. Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet i inneværende år.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med helse- og omsorgstjenestene i helse- og omsorgstjenesteloven § 12-3, 1. ledd, som mellom annet pålegger fylkesmannen å føre tilsyn med om kommunen oppfyller pliktene de er pålagt i kapittel 3 til 10 i samme lov.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfattet undersøkelse om:

- hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter
- tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres
- tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, ved intervjuer og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler avvik og merknader som er avdekket under revisjonen og gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de områder tilsynet omfatter.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Molde kommune hadde 26.822 innbyggere pr 1. januar 2017. Molde kommune er organisert i en to-nivå modell, med beslutningsnivåene rådmann og enhetsledere. Rådmannsteamet består av rådmann og to kommunalsjefer for henholdsvis Plan og utvikling og Drift. Det er til sammen 36 resultatenheter.

Resultatenheten Tiltak funksjonshemmede har ansvaret for de fleste kommunale tjenester for mennesker som har en utviklingshemming og for koordinering av tjenester og annen bistand til andre personer med funksjonshemming. Tiltak funksjonshemmede yter også koordinerende tjenester til kronisk syke under 18 år. Enheten har 10 avdelinger og 355 brukere. Av disse er det ca. 100 voksne og ca. 20 barn som har en psykisk utviklingshemming.

Det aktuelle tilsynet gjelder tjenester til barn som er på avlastningsopphold i kommunale avlastningsboliger. Tilsynet er avgrenset til å gjelde tjenestetilbudet som geografisk er plassert på Røbekk, i gamle Røbekk sykehjem. Avlastningstilbudet er pr i dag hovedsakelig samlet i en etasje i bygget der det er 6 rom som blir brukt til avlastning. I tillegg får to barn

tilbud i barneboligen som er plassert i underetasjen. Det blir pr. i dag gitt avlastningstilbud som innbefatter opphold for 24 barn i kommunal avlastningsbolig, inkludert de to barna som får sine opphold inne i barneboligen.

Tjenestetilbudet er slik definert på kommunens hjemmeside: «Avlastning er rettet mot en person eller en familie som har vedvarende tunge omsorgsoppgaver i forhold til en enkeltperson. Avlastende tiltak skal avlaste søker på hverdager i forlengelsen av et eksisterende dagtilbud (barnehage, skole, dagsenter mm). Tilbudet er timebasert og gir automatisk dagtilbud når det eksisterende dagtilbudet er stengt. For barn under skolealder ytes tjenesten i kommunens barnebolig. For andre ytes tjenesten i avlastningsinstitusjon.»

Standard for tjenesten beskrives bl.a. slik: «Det kan tildeles økt avlastning i en gitt periode der det er økt behov. Ved akutt behov som innebærer at søker ikke kan yte omsorg, kan tjenesten innvilges på kort varsel. Tjenesten yter døgnskuttjenester ut fra behovet. Det vil bli gitt hjelp til kontakt med helsetjeneste og tannhelsetjeneste ved behov. Søker må selv besørge legemidler, medisinsk engangsutstyr og nødvendige personlige artikler. Skyss vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.» Kommunen sier ellers at «Tjenesten arbeider etter atferdsanalytiske prinsipper med fokus på målrettet miljøarbeid og systematisk tilnærming.»

Molde kommune benytter «Rettesnora» som elektronisk styringssystem og Geric som dokumentasjonssystem for tenestene.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Revisjonsvarsel ble utsendt 02.10.2017. Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Åpningsmøtet ble avholdt 27.11.2017.

Intervjuer

12 personer ble intervjuet den 27.11, 28.11, 11.12 og 12.12.2017.

Det ble gjennomført samtaler med pårørende til 4 barn den 9.11.2017.

Oversikt over dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Befaring

Det ble gjennomført befaring ved Avlastningstjenesten på Røbekk den 9.11.2017, og ved Røbekk barnebolig den 11.12.2017.

Sluttmøtet ble avholdt 12.12.2017.

4. Hva tilsynet omfattet

I tilsynet undersøkte Fylkesmannen om kommunen gjennom systematisk styring og ledelse sikrer at personer under 18 år får forsvarlige helse- og omsorgstjenester i kommunale avlastningsboliger.

Tilsynet så på kommunens tjenesteyting mens barna oppholder seg i avlastningsboligen. I tilsynet så vi nærmere på:

- Hvordan kommunen sikrer at barna får de helse- og omsorgstjenestene de har behov for under oppholdet
- Kommunens rutiner for legemiddelhåndtering
- Om boligen er fysisk tilrettelagt for barna
- Om kommunen har innhentet politiattester ved ansettelse av personell

5. Funn

Avvik 1: Molde kommune sikrer ikke at de fysiske rammene i Røbekk avlastningsbolig er tilpasset hvert enkelt barns særlige behov

Avvik fra følgende myndighetskrav:

- Helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1
- Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene § 3
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten §§ 8 og 9

Avviket bygger på følgende:

- I budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 står det: «... Når det gjelder avlastningstjenesten merker en økende pågang av søknader og erfarer at arealet på Røbekk har sine begrensninger. Det er behov for å vurdere om 3. etasje i bygget kan tas i bruk. Alternativt er det behov for å vurdere om tilbudet om SFO for de eldste barna etter 4.klasse må organiseres på annet vis i andre lokaliteter. Flere av barna har behov for skjerming og roligere betingelser.» (s. 6)
- Avlastningsavdelingen på Røbekk ligger i et bygg som tidligere har vært et sykehjem. I lokalene er det en stor fellesstue og lang korridor med rom på begge sider, samt en mindre spisestue og kjøkken i tilknytning der.
- I perioder, særlig ettermiddager midtuke, er det mange barn tilstede i avlastningsboligen samtidig. Barn og ungdom i ulike aldersgrupper og med ulike interesser, må derfor utfolde seg samtidig innenfor samme oppholdsrom.
- Det at SFO-tilbudet/avlastningen morgen og ettermiddag for enkelte elever i Molde kommune blir gitt på Røbekk, gjør at det blir mange overgangssituasjoner pr. dag for disse barna. For enkelte barn samsvarer ikke dette med faglige anbefalinger om hvordan tjenestene bør ytes.
- Barn er ved flere tilfeller blitt utsatt for fysisk vold fra andre barn i avlastningsboligen i form av dytting, klipping, lugging, slag og lignende. I tillegg har det vært hendelser

der barn er blitt redde eller forstyrret av atferden til andre barn. For å unngå slike uheldige situasjoner, blir barn i enkelte tilfeller tatt ut av boligen, for eksempel tatt med på biltur.

- Enkelte barn trenger å hvile etter skoletid. Boligen er ikke tilstrekkelig tilrettelagt for det. Lokalene er for store, det blir mye springing, roping og konflikter, spesielt under måltidene. Barna spiser til ulike tider, eller enkelte barn spiser på soverommet for at det skal være mulig å finne ro rundt måltidet.
- Barn får forstyrret nattesøvnen av at andre barn starter dagen tidlig.

Kommentar:

Kravene til hvordan avlastningsboligene fysisk skal utformes, må utledes av kravet til forsvarlighet og et verdig tjenestetilbud i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. I kravet til forsvarlige tjenester ligger det blant annet at tilbudet skal være i samsvar med oppdatert helse- og sosialfaglig kunnskap.

Det er gitt veiledende retningslinjer om bygninger og utstyr, bemanning mv. i boliger med heldøgns omsorgstjenester for barn og unge i den gamle sosialtjenesteloven. De gir føringer for hva som må anses å være forsvarlig fysisk tilrettelegging av boligen.

Den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at det etableres og gjennomføres systematisk styring av virksomhets aktiviteter, jf. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten § 3. Etter forskriftens § 6 bokstav d skal kommunen ha oversikt over område i tjenesten der det kan være fare for svikt. Kommunen skal utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre tiltakene sine for å avdekke, rette opp i og forebygge brudd på helse- og omsorgslovgivningen, jf. §§6-9.

På bakgrunn av de nevnte krav og kunnskap om barnas behov, må kommunen sørge for at avlastningstjenestene er tilpasset det enkelte barn. Kommunen må:

- Avklare behov for fysisk tilrettelegging.
- Tilrettelegge slik at omsorg- og pleietjenester kan ytes forsvarlig.
- Evaluere tiltakene som er iverksatt for å sikre fysisk tilrettelegging og evt. iverksette tiltak dersom evalueringen tilsier det.

Kommunen har selv konstatert at avlastningsavdelingen ikke er egnet for alle de som benytter tilbudet. Barn har blitt utsatt for vold fra andre barn og har heller ikke fått dekt sine behov for forutsigbarhet, ro og hvile. Dette skyldes til dels at mange barn er til stede samtidig og lokalenes utforming. Kommunen har valgt å samle avlastningstilbudet/SFO som gis før- og etter skoletid på hverdage, i avlastningsavdelingen på Røbekk. Det gjør at barn som har utfordringer med å mestre overgangssituasjoner, får flere slike i løpet av en vanlig hverdag enn andre barn i kommunen. Kommunen har over lang tid vært kjent med disse forholdene, uten å iverksette nødvendige tiltak for å rette dem. Barna sikres dermed ikke forsvarlige tjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1.

Avvik 2: Molde kommune sikrer ikke at det alltid blir innhentet politiattest før personell starter i kommunal avlastningsbolig

Avvik fra følgende myndighetskrav:

- Helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 og § 5-4a

Avviket bygger på følgende:

Av dokumentasjon og intervju kom det frem at:

- Flere ansatte har startet i jobb uten å ha levert politiattest.
- I enkelte tilfeller har den ansatte arbeidet i lang tid (flere uker og måneder) uten å ha levert politiattest.
- I enkelte tilfeller er det ikke etterspurt slik attest.
- Prosedyrer for håndtering av politiattest viser til opphevet lovverk. I intervju kom det frem at kommunens rutiner i praksis er endret, slik at bekreftelse på mottatt politiattest blir registrert i hver enkelt ansatt sin personalmappe.

Kommentar:

Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 at den som yter tjenester etter loven, skal kreve fremlagt politiattest fra personer som skal yte slike tjenester ved tilbud om stilling eller oppdrag. Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder. Attesten skal være vist før de tiltrer stillingen.

Når Molde kommune lar personer yte helse- og omsorgstjenester til barn, uten at det er dokumentert at de ikke har anmerkninger på politiattesten, innebærer dette en betydelig risiko for overgrep, som lovbestemmelsen er ment å redusere, jf. § 5-4a.

Avvik 3: Molde kommune sikrer ikke at alt personell som arbeider i kommunale avlastningsboliger har fått tilstrekkelig opplæring

Avvik fra følgende myndighetskrav:

- Helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 bokstav c og d
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 6, f)

Avviket bygger på følgende:

- Av intervju og av dokumentasjon kom det fram at det ikke er faste rutiner for at ansatte i kommunale avlastningsboliger får, eller blir pålagt, førstehjelpskurs.
- Av intervju og dokumentasjon går det frem at kommunen har en rutine for at personell skal ha gjennomført e-læringskurs i medikamenthåndtering før de får delegert myndighet. Ikke alle som har fått delegert fullmakt har gjennomført slikt kurs.

- Ansatte har tilgang til flere e-læringskurs, men de er ikke pålagt å gjennomføre dem. Det er frivillig å delta på personalmøter og temakafé.
- Av intervju kom det fram at det blir gitt lite generell opplæring i faglige tema, som for eksempel målretta miljøarbeid, diagnoser og lignende.

Kommentar:

Kommunen har plikt til å yte forsvarlige tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Som et ledd i dette skal kommunen sikre tilstrekkelig fagkompetanse i tjenestene, jf. § 4-1, 1. ledd bokstav d.

Mange av barna i avlastningstjenesten har diagnoser som krever helsefaglig kompetanse. For å kunne yte forsvarlige helsetjenester til barna, er det derfor viktig at kommunen sikrer tilstrekkelig fagkompetanse gjennom rekruttering og opplæring. Vi har sett at flere av de ansatte mangler formell helse- og omsorgsfaglig kompetanse, noe som krever at det blir gitt nødvendig intern opplæring.

Det kan oppstå ulike akutte situasjoner som krev rask behandling/førstehjelp fra de ansatte, for eksempel brannskader, sårskader (skjærer seg), tilløp til kvelning (stor matbit i luftrøret), hjertestans og epilepsianfall. Personalet må derfor ha hatt opplæring i førstehjelp (inkludert hjerte-/lungeredning), og være kjent med hva de skal gjøre dersom det oppstår situasjoner som krever akutt legehjelp.

Tildeling av oppgaver knyttet til legemiddelhåndtering må skje etter en konkret vurdering av kvalifikasjonene til personen som delegeres oppgaven, jf. helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 8 og legemiddelforskrifta § 4. Kommunen har en skriftlig rutine som tilsier at personell skal ha gjennomført e-læringskurs i medikamenthåndtering før de får delegert myndighet til å håndtere medikament. Likevel har noen fått slik delegasjon, uten å ha gjennomført kurs. Dette medfører fare for at personalet ikke har nødvendig kompetanse til å yte forsvarlige helsetjenester.

Når opplæring ikke blir tilbudt i tilstrekkelig omfang, eller hyppig nok, samtidig som det ikke er pliktig for de ansatte å ta del i denne, er det stor fare for at tjenestene ikke vil være forsvarlige.

6. Vurdering av virksomhetens styringssystem

Det er avdekket svikt i styringssystemet til Molde kommune. Kravet om styringssystem innebærer at kommunens ledelse har ansvar for å sikre etterlevelse av helse- og omsorgslovgivingen gjennom systematisk styring og kontinuerlig forbedringsarbeid.

Fylkesmannen gjennomførte i 2009 et tilsyn med kommunale sosial- og helsetjenester til barn i barne- og avlastningsboliger i Molde kommune. Tilsynet omhandlet mange av de samme forhold som er undersøkt i dette tilsynet. Det ble ikke avdekket avvik under det tilsynet, men det ble gitt en merknad om at den avlastningsboligen som da ble brukt fremstod som lite hensiktsmessig og dårlig fysisk tilrettelagt. Under tilsynet i 2009 ble det

Foreløpig rapport tilsyn med helse- og omsorgstjenester til barn i kommunale avlastningsboliger i Molde kommune

opplyst at ny avlastningsbolig var vedtatt bygd i nærheten av Enen dagsenter og det var forventet at den skulle være innflyttingsklar desember 2010. Molde kommune har valgt å ikke bygge den avlastningsboligen, men har i stedet tatt i bruk et bygg som nå også har vist seg å ikke være tilstrekkelig tilrettelagt for å imøtekomme hvert enkelt barns særlige behov. Det er å forvente at kommunen til enhver tid yter forsvarlige tjenester til de barna som er til avlastningsopphold. Det medfører at kommunen kontinuerlig må vurdere om lokalene som blir benyttet er egnet, og sette i verk tiltak dersom det viser seg at de ikke er egnet.

I tilsynssak mot Molde kommune etter en tragisk hendelse i 2011, der vi påpekte manglende opplæring i førstehjelp, ser Fylkesmannen svært alvorlig på at samme svikt i opplæringen blir avdekket i 2017. Når svikt blir avdekket i én del av tjenesten, er det å forvente at kommunen gjennomgår hele tjenesten for å forebygge tilsvarende svikt andre steder.

7. Regelverk

- *Lov av 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m.*
- *Lov av 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)*
- *Lov av 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)*
- *Lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)*
- *Forskrift av 16. desember 2011 om helsepersonellovens anvendelse for personell som yter tjenester etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester*
- *Forskrift av 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal (pasientjournalforskriften)*
- *Forskrift av 4. mars 2008 om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp*
- *Forskrift av 28.10.2016 om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten*
- *Forskrift av 1. juli 2015 om IKT-standarder i helse- og omsorgstjenesten*
- *Forskrift av 27. juni 2003 om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting*

8. Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt under forberedelsen av revisjonen:

- Samhandlingsavtale med Helse Møre og Romsdal HF
- Organisasjons- og virksomhetsplan for Tiltak funksjonshemmede
- «Molde stikker seg ut» - beskrivelse av funksjonsorganisering i Tiltak funksjonshemmede
- Delegasjonsfullmakter
- Stillingsbeskrivelser
- Taushetserklæring for ansatte i Molde kommune, med informasjon om opplæring
- Turnusplan
- Ansvarsvakt
- Årshjul Molde kommune 2017
- Avviksmeldinger tre siste måneder ved Avlastningstjenesten
- Risikoanalyse for tjenestemottakere, tjenesteutøvere og brann
- Molde kommune, TFH sin «Visjon: et godt liv for alle»

- Serviceerklæring, standard for tjenesten, info-folder
- Prosedyre for håndtering av politiattester i Molde kommune
- Kartleggings skjema om legemiddelhåndtering i TFH Avlastningstjenesten
- Oversikt over dokumentasjon som er gitt om 10 tjenestemottakere
- Vedtak om avlastningstilbud, rapporter og epikriser fra spesialisthelsetjenesten, dags- og ukeplaner, tiltaksplaner og eventuell annen dokumentasjon kommunen har lagt vekt på når den gjorde vedtak om avlastning for 10 barn
- Liste over tjenestemottakere ved Avlastningstjenesten, med IPLOS-registreringer for hver enkelt
- Liste over tjenestemottakere og deres pårørende som mottar avlastnings i Barnebolig, samt IPLOS-registrering av hver enkelt bruker
- Oversikt over ferievikarer 2017, oppstartsdato og dato for levert politiattest
- Oversikt over tjenestemottakere som mottar avlastning i overkant av 50%
- Prosedyre for utregning av vedtakstimer
- Turnus Røbekk barnebolig
- Oversikt over kvalifisert/ ikke kvalifisert personale som har hatt ansvar for medisinhåndteringen ved TFH Røbekk barnebolig - avlastning i uke 40-43 2017

Dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Liste over ansatte som har startet i tjenesten i perioden 15.11.2015 – 15.11.2017, med oppstartsdato og dato for innlevering av politiattest
- Budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021
- Permer for personalet sine opplæringsplaner, Avlastningsboligen
- Permer for delegasjonsskriv legemiddelhåndtering, Avlastningsboligen
- Perm for medisino opplæring/delegasjon, Barneboligen
- Ukelogg/dagsplaner/ansvarsvakter/turnus, Barneboligen
- Journal for to av barna i avlastningsboligen

Dokumentasjon sendt inn etter revisjonsbesøket:

- Kartleggings skjema for legemiddelhåndtering i avlastningsboligen
- Oversikt over ansatte og deres kompetanse i avlastningsboligen

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- Varsel om tilsyn av 02.10.2017
- Svar fra Molde kommune av 20.10.2017 med kontaktperson og oversikt over brukere
- Epost til kommunen av 26.10.2017 med anmodning om utlevering av dokumentasjon om 10 tjenestemottakere
- Foreløpig plan for gjennomføring av tilsyn 9.11.2017 sendt fra Fylkesmannen 30.10.2017
- Molde kommunes oversendelse av dokumenter av 03.11.2017
- Molde kommunes ettersendelse av dokumenter av 03.11.2017
- Presisering om politiattester i eposter av 6. og 8.11.2017
- Epost av 8.11.2017 fra Molde kommune om tilgang til elektroniske pasientjournaler
- Eposter av 9.11.2017 fra Fylkesmannen om hjemmel for innsyn
- Program for tilsynet 27. og 28.11.2017 sendt fra Fylkesmannen 16.11.2017
- Eposter av 21.11.2017 om avklaring av intervjuobjekter

Foreløpig rapport tilsyn med helse- og omsorgstjenester til barn i kommunale avlastningsboliger i Molde kommune

- Epost av 28.11.2017 fra Molde kommune
- Molde kommunes ettersendelse av dokumenter av 29.11.2017
- Brev fra Molde kommune 06.11.2017, med dokumenter og opplysninger om turnus og avviksmeldinger

9. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Anne Sofie Autnes	Vernepleier	X	X	X
Janicke Sotnak	Avdelingsleder	X	X	X
Inger Helen Talberg	Miljøterapeut	X	X	X
Eirik Vassdal Sætervik	Helsefagarbeider	X	X	X
Wenche Iren Mykland	Hjelpepleier	X	X	X
Angeli H. Halås	Hjelpepleier	X	X	X
Tone Borge Løkhaug	Seksjonsleder	X	X	X
Gunnhild Bolsønes	Sykepleier	X	X	X
Bente Hegdal	Enhetsleder	X	X	
Ann Mari Abelsvik	Kommunalsjef Drift	X	X	X
Yvonne Røysland	Vernepleier		X	X
Emilie K. Rakvåg	Avdelingsleder		X	X

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Revisjonsleder Janne Bjørnsnøs
 Revisor Marit Hovde Syltebø
 Revisor Eilin Reinaas
 Revisor Aase Dyrset

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET OG STATSARKIVENE

Molde Kommune

Deres ref
2014/3407

Vår ref.
2014/23274 THOOVE

Dato
14.03.2017

Oppfølging av tilsyn - lukking av avvik nr. 4

Viser til kommunens brev av 14.2.17.

Vi registrerer at kommunen har iverksatt de planlagte tiltakene for å utbedre avvik nr. 4 vedrørende kvalitetssikring i sak-/arkivsystemet. Avvik nr. 4 anses med dette som lukket.

Som det går fram av kommunens brev er utbedringen av de øvrige avvikene betydelig forsinket i forhold til planen som ble lagt fram 11.5.15. I den reviderte framdriftsplanen har kommunen satt opp ny frister for utbedring av avvikene.

Vi aksepterer kommunens framdriftsplan. Vi vil minne om at endelig tilsynsrapport ble oversendt 12.2.15 og vi understreker viktigheten av at kommunen nå overholder fristene som er fastsatt.

Vi imøteser kopi av dokumentasjonen nevnt i avvik nr. 5 og 7 innen 1.10.17.

Med hilsen

Kjetil Reithaug
fagdirektør

Thomas Øverby e.f.
arkivar

Dette brevet er godkjent elektronisk, og har derfor ingen håndskrevet signatur.

MOLDE KOMMUNE

Dokument og arkivtjenesten

Statsarkivet i Trondheim

Att. Dokumentasjonsforvaltning

Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:

 2014/3407 Martha Beinset 057 14.02.2017

Tilbakemelding - Oppfølging av tilsyn

Viser til deres brev av 17.01.2017

Etter at Molde kommune hadde tilsyn fra Statsarkivet i Trondheim 26.11.14 så har det vært relativt store omorganiseringer i Molde kommune. Daværende arkivleder sluttet 01.07.2015.

1.09.2015 ble det foretatt en omorganisering i Molde kommune. Dokument- og arkivtjenesten ble organisatorisk lagt til Personal- og organisasjonsavdelingen, og det ble ansatt seksjonsleder med ansvar for arkiv.

I denne fasen så har dessverre tilsynet fra Statsarkivet «falt litt mellom to stoler». Vi beklager dette og vil gjøre vårt beste for at dette skal rettes opp så snart som mulig.

Det vil allikevel ta litt tid før vi er i mål med lukking av alle Avvik som er registrert i rapporten. Dette har blant annet sin årsak i at Molde kommune, i samarbeid med 4 andre kommuner er i gang med innføring av nytt sak-arkivsystem. Prosjektet er sterkt forsinket på grunn av sykdom, men er nå gjenoppstartet og det er planlagt implementering av det nye systemet i løpet av høsten 2017 med oppstart drift januar 2018. Dette, kombinert med andre ressursmessige faktorer så er det en del Avvik som vi har behov for noe mer tid på å få lukket. Vi vil ha fokus på dette fremover.

Molde kommune starter opp et samarbeidsprosjekt med flere nærliggende kommuner, samt IKA Møre og Romsdal den 8.03.2017, for å utarbeide en felles plan for Bevarings- og kassasjonsbestemmelser i h.h.t. Ny forskrift om bevaring og kassasjon av 01.02.2014. Dette vil også få konsekvenser for lukking av avvik.

Mette Jane Holand
personal og organisasjonssjef

Martha Beinset
seksjonsleder dokument- og arkivtjenesten

*Vennligst oppgi «vår ref.» eller saksbehandler ved all henvendelse i denne saken
Dokumentet er elektronisk godkjent*

Vedlegg

- 1 Plan for lukking av avvik
- 2 Oversikt Interkommunale samarbeid

Kontoradresse	Postadresse:	Telefon:	Telefaks:	Kontonummer	Org.nr:
	Rådhusplassen 1, 6413 Molde Postmottak@molde.kommune.no	71 11 10 00			944 020 977

Oversikt over interkommunale samarbeid der Molde kommune er med og hvor arkivansvaret er plassert

Samarbeidsområde	Organisering	Kommuner som er med	Arkivansvar
RIUA-Romsdal	Kommuneloven, vertskommune	Molde	Molde kommune
		Fræna	
		Aukra	
		Midsund	
		Vestnes	
		Rauma	
		Neset	
		Sandøy	
Møre og Romsdal 110-sentral KF	Kommuneloven, kommunalt foretak	Alle kommunene i M&R	Ålesund kommune
Brannsamarbeid	Vertskommune	Molde	Molde kommune
		Midsund	
Brannsamarbeid		Molde	Molde kommune
		Eide	
Brannsamarbeid		Molde	Molde kommune
		Fræna	
Brannsamarbeid		Molde	Molde kommune
		Aukra	
Brannsamarbeid		Molde	Molde kommune
		Neset	
Brannsamarbeid		Molde	Molde kommune
		Rauma	
RIR IKS	Kommuneloven, interkommunalt selskap	Molde	Selskapet selv, styret
		Fræna	
		Aukra	
		Midsund	
		Neset	
		Eide	
		Gjemnes	
Kystlab AS	Aksjeselskap	Molde	Selskapet selv, styret
		Fræna	
		Rauma	
		Neset	
		Aukra	

		Midsund	
		Eide	
		5 Nordmørskommuner	
Tusten tunnelselskap	Aksjeselskap	Fræna	Selskapet selv, styret
		Molde	
		Eide	
		Averøy	
		Banker	
Møreaksen AS	Aksjeselskap	Molde	Selskapet selv, styret
		Aukra	
		Midsund	
		Ålesund	
		Haram	
		6 andre eiere	
Samspleis AS	Aksjeselskap	Alle kommuner i Romsdal	Selskapet selv, styret
		Alle kommuner på Nordmøre	
Romsdalskart	Nettverksamarbeid	Aukra	Kommunene selv
		Midsund	
		Fræna	
		Molde	
		Rauma	
Tilsyn byggesak		Molde	Molde kommune
		Midsund	
		Vestnes	
		Neset	
		Rauma	
		Sandøy	
Interkommunal samarbeid sjø		Molde	Molde kommune
		Midsund	
		Vestnes	
		Neset	
		Rauma	
PPT	Vertskommune	Molde	Molde kommune
		Aukra	
		Midsund	
ROR PPT		Molde	Molde kommune
(Kunnskapsnett Romsdal)		Aukra	

		Midsund	
		Vestnes	
		Rauma	
		Neset	
		Gjemnes	
		Eide	
		Fræna	
Kunnskapsnett Romsdal	Nettverkssamarbeid	Molde	Hver kommune
		Eide	
		Neset	
		Rauma	
		Vestnes	
		Midsund	
		Aukra	
		Fræna	
		1 Nordmørskommune	
Tøndergård skole	Kommuneloven §27,	Molde	Skolen selv
		Eide	
		Neset	
		Rauma	
		Vestnes	
		Midsund	
		Aukra	
		Fræna	
		1 Nordmørskommune	
Syn- og audiotjenester		Alle kommunene i M&R	
Felles barnevern		Molde	Molde kommune
		Midsund	
		Eide	
		Aukra	
ROR-barnevern (fag)	Nettverksamarbeidd	Molde	Hver kommune
		Fræna	
		Aukra	
		Midsund	
		Vestnes	
		Rauma	
		Eide	
		Gjemnes	
Krisesenter	Kommuneloven, interkommunalt selskap	Molde	Senteret selv
		Fræna	
		Aukra	

		Midsund	
		Vestnes	
		Rauma	
		Nesset	
		Eide	
		Sandøy	
		Sunnadal	
		Gjemnes	
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep	Stiftelse	Hele M&R	
Felles legevakt	Vertskommune	Molde	Molde kommune
		Fræna	
		Eide	
		Nesset	
Psykisk utviklingshemmede		Molde	Molde kommune
		Nesset	
		Gjemnes	
Bofelleskap		Molde	Molde kommune
		Midsund	
		Nesset	
		Gjemnes	
ACT-team		Molde	Molde kommune
		Fræna	
		Eide	
		Midsund	
		Aukra	
		Vestnes	
		Rauma	
		Nesset	
		Gjemnes	
		Sunnadal	
		Helse Møre og Romsdal	
SAMHANDLINGSREFORMA	Nettverksamarbeid	Molde	ROR
		Fræna	
		Rauma	
		Vestnes	
		Aukra	
		Midsund	
		Eide	
		Nesset	
Bjørnsonfestivalen	Stiftelse	Molde	Stiftelsen

			selv
		Nesset	
		Eksterne	
Romsdalsmuseet	Stiftelse	Molde	Stiftelsen selv
		Fræna	
		Aukra	
		Midsund	
		Vestnes	
		Rauma	
		Nesset	
		Sandøy	
Friluftsrådet i N&R	Stiftelse	Molde	Stiftelsen selv
		Fræna	
		Aukra	
		Midsund	
		Nesset	
		Sandøy	
		Eide	
		Gjemnes	
		Averøy	
		Kristiansund	
IKA Møre og Romsdal	Interkommunalt	Fylkeskommunen og kommunene i Møre og Romsdal	IKAMR
Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal	Interkommunalt	Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes	Molde kommune
Møre og Romsdal Revisjon IKS	Interkommunalt Kommuneloven, Lov om interkommunale selskap	Møre og Romsdal fylkeskommune, Molde, Kristiansund, Vestnes, Rauma, Nesset, Aukra, Fræna, Eide, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Surnadal, Rindal, Halså, Smøla, Aure.	Selskapet selv Styret

PLAN for Lukking av merknader/avvik fra Statsarkivets tilsyn i Molde kommune 26.11.2014 brev av 12.2. 2015 med endelig rapport fra tilsynet, samt Oppfølging av tilsyn 17.01.2017. Dette er satt opp i 1 - 7 punkt (pkt. 6 er lukket) i oversendelsesbrevet hvor det vises til de enkelte punkt i rapporten. Jf. sak 2014/3407.

Pkt	Punkt i rapport og tekst	Aktuelle tiltak:	Frist for ferdigstilling	Endelig lukket
1	2.2 «Selvstendige foretak med eget organisasjonsnummer skal ha eget regnskap og arkiv. Foretakenes arkiv kan ligge i samme arkivdatabase som Molde kommune, men det må opprettes en unik identifikasjon på arkivnivå for hvert enkelt foretak»	Endring av arkivstruktur med egne arkiv for de kommunale foretakene. Journalenheter ikke aktuell er lukket Oppdateres i arkivplan. Jobbes med oppdateringer i arkivplan Ny arkivstruktur når kommunen tar i bruk nytt saks- og arkivsystem 2018. Prosjektet er forsinket med stopp i en periode pga. sykdom. Påbegynt igjen og planlagt ferdigstilling 01.01.2018	1.5.2015 1.2.2018 1.1.2018 1.1.2018	1.5.15
2	2.4 og 3.3 «Kommunen har en jobb å gjøre med å få avsluttet arkivdelen og foreta periodedeling – både for perioden avsluttet 31.12.2007 og 31.12.2011» 2.4 Avvik AF §3-17 3.3. Avvik	Molde kommune har ryddet og avsluttet alle saker og arkivdeler for arkivperiodene: 2.5.2005 – 31.12.2007 1.1.2008 - 31.12.2011. Tabell i arkivplan oppdateres med riktig status på arkivdeler. Det arbeides med oppdatering av arkivplanen. Noark4 arkivuttrekk i samarbeid med IKA Møre og Romsdal og IKT-tjenesten, evt. leverandør. Ekstra: Alle Y dokumenter siste periode må være med. Det vil bli tatt arkivuttrekk ved overgang til nytt sak-arkivsystem	1.7.2015 1.7.2015 1.2.2018 1.2.2018	1.7.15 1.7.15
3	2.5 «Det at det mangler en oversikt over alle interkommunale samarbeid, der arkivansvar og arkivrutiner er beskrevet» Avvik	Her er det en del arbeid igjen som vi trenger mer tid på. Legger ved foreløpig oppdatert oversikt. Legges i arkivplan som er under oppdatering når oversikten er ferdig oppdatert.	1.2.2018 1.2.2018	

4	<p>2.6 «Arbeidet med kvalitetssikringen av kommunens arkivdatabase er god, men det er viktig at alle fagområder (saksbehandlere) endrer status på journalposten når de sender et brev.» Avvik AF § 2-10</p>	<p>Blir tettere oppfulgt fra arkivtjenesten direkte til enhetsleder/saksbeh – skjerping av rutiner - intranett Ny e-Læring (jungelmap). Presisering/veiledning av Outlook2ePhorte på notat og utgående dokumenter – må ferdigstilles etter import. Ny rutinehåndbok for arkiv/oppdatering av brukerveiledninger.</p>	<p>1.7.2016 1.7.2016 1.6.2016</p>	<p>1.7.16 1.7.16 1.6.16</p>
5	<p>3.1 «Det mangler skriftlige rutiner for flere fagsystem (arkivdanning utover den som skjer i ePhorte.» Avvik ifh AF kapittel III del A</p>	<p>Oppdatert liste på fagsystem med navn/sys.adm.svarlige er mottatt. E-post til de som er ansvarlig for fagsystem med utfylling av punkt/skjema fra rapport Statsarkivet. Legges i arkivplan etter hvert som de blir ferdige. Må se i sammenheng med punkt 7.</p>	<p>24.4.2015 1.10.2017</p>	<p>24.4.15</p>
6				Lukket
7	<p>5.3 «Kommunen må utarbeide en oversikt over de fagsystemene som er benyttet, der man beskriver og vurderer det enkelte system. Det må utarbeides en plan for hvordan dokumentasjonen skal bevares.»</p>	<p>Oppdatert oversikt over fagsystem fra IKT-tjenesten er mottatt. Det må i samarbeid med enhetene som benytter fagsystem utarbeides plan for hvordan dokumentasjonen skal bevares. Tettere samarbeid systemansvarlig for fagsystem. Arbeidet må sees i sammenheng med arbeidet med bevaring- og kassasjonsplan for kommunen.</p>	<p>24.4.2015 1.10. 2017 1.10.2017</p>	<p>24.4.15</p>

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET OG STATSARKIVENE

Molde kommune

Rådhusp. 1
6413 MOLDE

Deres ref
2014/3407

Vår ref.
2014/23274 THOOVE

Dato
17.01.2017

Oppfølging av tilsyn

Viser til brev fra Statsarkivet i Trondheim av 15.5.15.

1. november 2016 fikk Arkivverket en ny organisasjonsstruktur. Tilsynsvirksomheten med arkivarbeid i offentlige organer ligger nå til seksjon for Dokumentasjonsforvaltning i den nye organisasjonen. Det betyr at den nye seksjonen vil følge opp avvik i rapporten for Molde kommune.

Statsarkivet i Trondheim påpekte sju avvik fra arkivloven med forskrifter i forbindelse med tilsynet 26.11.14, jamfør brev 12.2.15. Avvik nr. 6 ble lukket 15.5.15.

I henhold til kommunens plan for avvik datert 11.5.15 skulle samtlige avvik være utbedret i løpet av 2016. Vi ber derfor kommunen om en skriftlig orientering om status for utbedring av avvikene innen 16.2.17.

Med hilsen

Kjetil Reithaug
fagdirektør

Thomas Øverby e.f.
arkivar

Dette brevet er godkjent elektronisk, og har derfor ingen håndskrevet signatur.

A R K I V V E R K E T
STATSARKIVET I TRONDHEIM

Molde kommune

Rådhusp. 1
6413 MOLDE

Deres ref.
2014/3407

Vår ref.
2014/23274 KNKN

Dato
15.05.2015

Kommunens plan for håndtering av avvik - Molde kommune

Vi viser kommunens plan for lukking av avvik datert 11.5.2015. Vi har følgende kommentarer til planen.

1. I forhold til at det var flere arkivskapere i samme arkiv. Flere av journalenhetene er nå lukket. I forhold til arkivstruktur skal dette rettes opp når nytt system tas i bruk i løpet av 2016/1.1.2017. Dette er en løsning som vil lukke avviket. Avviket anses som lukket når beskrevne tiltak er gjennomført.
2. I forhold til etterslep i opprydding i eldre arkivperioder, har kommunen etter tilsynet ryddet og avsluttet saker. Med det arbeidet som er utført, samt de planene som er lagt i forhold til uttrekk, anses avviket som lukket når dette er gjennomført.
3. I forhold til manglende oversikt over interkommunale samarbeid: Kommunen skal utarbeide en oversikt over disse. Avviket anses som lukket når oversikten er utarbeidet og lagt i arkivplanen.
4. Arbeidet med kvalitetssikring av arkivet i kommunen var godt, men innenfor noen fagområder (for noen saksbehandlere) var det visse etterslep. Kommunens planer om opplæring og å utarbeide veiledninger for dette, vil trolig rette på dette. Avviket anses som lukket når dette er slutført.
5. Vi ser punkt 5. og 7. samlet, da begge gjelder problemstillingen manglende rutiner knyttet til fagsystemer/fagområder og bevaring av dokumentasjon herfra. Vi anser kommunens planer med å samle dokumentasjon om dette, opprette arbeidsgruppe med deltakelse både arkivtjenesten, enheter med fagsystemer og kvalitetssjef, samt tettere samarbeid med systemansvarlige

som gode løsninger for å håndtere dette. Det er som dere planlegger relevant å koble dette til utarbeidelse av bevarings- og kassasjonsplan. Det må rapporteres om status for dette arbeidet tidlig neste år.

6. I forhold til avvik i arkivlokalene, anser vi at dette er lukket med den tilbakemelding som er gitt.

Oppsummering:

Vi forholder oss til kommunens tidsplan. Gjennomføres de tiltak som er planlagt, vil avvikene de lukkes. Vi ber om tilbakemelding om at avvikene er lukket / status for håndtering innen 15.2.2016. Alle avvik bortsett fra korrekt oppsett av arkiv i forbindelse med nytt arkivsystem, skal da i henhold til kommunens plan være lukket.

Ta gjerne kontakt om dere har spørsmål underveis.

Med hilsen

Knut Arild Knudsen e.f.
arkivar

– Enhetsregisteret var veldig behjelpelig, men jeg kan ikke si det samme om Ble truet med dagsbøt

Kommunesammenslåingen har medført store kostnader, byråkrati og formalitetskrøll de færreste forutså. Etter ni måneder med ny stor kommune pågår fremdeles ryddejobben daglig.

TO NE MERETHE UDE
tone.merethe.ude@s0.no

– Vi har ikke oversikt over hvor mye dette koster oss, men det er betydelig. Vi bruker fortsatt deler av arbeidstiden vår på dette, og det har også blitt en del overtid.

Det sier Elisabet Grini Jacobsen, som er lønningssjef i Sandefjord kommune. Hennes seksjon teller rundt 12 årsverk.

Det hun snakker om, er de administrative konsekvensene kommunesammenslåingen mellom Sandefjord, Stokke og Andebu har hatt for lønnsområdet.

Det er velkjent at flere ansatte i mange avdelinger i kommunen har hatt økt arbeidsbyrde som følge av kommunesammenslåingen. Men merarbeidet på grunn av blant annet regelverk var det sannsynligvis ingen som ante omfanget av før 2017 var nyfødte.

Numre til besvær

Hvem hadde trodd at det skulle bli masse arbeid med refusjon av sykepenge, datasystemer som ikke «snakker sammen», varsler om dagsbøter på 600.000 kroner og ansatte som mister arbeidstillatelsen sin?

Alt er ifølge Jacobsen eksempler på problemer kommuneadministrasjonen har brukt og bruker masse tid til å rydde opp i.

Mye av utfordringene forklares med noe så tørt som juridisk organisasjonsnummer for de tre gamle og den nye kommunen, samt bedriftsnumrene til selvstendige enheter under kommuneparaplyen.

Se egen faktaboks nederst i saken!

– Da de tre gamle kommuner ble lagt ned, opphørte alle de tre juridiske organisasjonsnumrene med tilhørende undernumre. Bare for gamle Sandefjord var det 161 forskjellige organisasjonsnumre, forklarer Jacobsen.

» Dersom tvangs- bøtene hadde blitt effektivt, var det enighet hos oss om at dette ikke var akseptabelt og at vi ville løfte saken til departementsnivå.

ELISABETH GRINI JACOBSEN
lønningssjef i Sandefjord kommune

Nye numre medførte mye manuell jobbing, også med alt som kommuner er pålagt å rapportere til staten.

– Det er veldig komplisert, riddig og tidkrevende, forteller Jacobsen.

Truet med tvangs bøter

Her er noen eksempler på kaoset:

■ PENGENE «SATT FAST»: En kommune betaler alltid ut sykepenge til sykmeldte ansatte, og ber i etterkant om refusjon fra NAV. Men kravene for flere ansatte i nye Sandefjord kommune ble framsatt i de gamle kommunene på organisasjonsnumre som i 2017 – da NAV skulle behandle kravene – var blitt inaktive. Systemene hos NAV fant ikke riktig nummer, og dermed «satt pengene fast» hos NAV. Både NAV og kommu-

nen har brukt masse tid på finne løsninger.

– Dette er ennå ikke i orden. Grunnen er at NAV fremdeles behandler og avklarer refusjon for ansatte som var syke i 2016 og som det var meldt inn krav for på numre som nå er inaktive, forklarer Jacobsen.

■ VARSEL OM TVANGSBØTER: Arbeidsgivere skal rapportere lønns- og ansettelsesforhold inn til NAV, Skatteetaten og Statistisk sentralbyrå hver måned (såkalt a-melding). Ifølge Jacobsen fikk Sandefjord kommune i desember 2016 tilfeldigvis kjennskap til Skatteetatens arbeid med nye rapporteringsrutiner for kommuner som slår seg sammen. Men de ordinære tidsfristene for rapporteringen var bare dager etter kommunesammenslåingen. Fra Skatteetaten fikk kommunen varsel om tvangs bøter på 600.000 kroner om dagen dersom ikke a-meldingen ble levert i tide.

– Vi søkte om utsettelse, men fikk vite at de ikke fattet vedtak i enkeltsaker. Når gjør de det da? Vi hadde forventet mer hjelp fra en offentlig myndighet i den prosessen vi sto i, sier hun, og tilføyer:

– Enhetsregisteret var veldig behjelpelig, men jeg kan ikke si det samme om Skatteetaten. Dette synes vi ikke var greit, så det har vi rapportert videre som forbedring for andre kommuner som skal slå seg sammen, sier Jacobsen, som forteller at tvangs bøtene akkurat ble unnådd.

– Dersom tvangs bøtene hadde blitt effektivt, var det enighet hos oss om at dette ikke var akseptabelt og at vi ville løfte saken til departementsnivå, sier hun.

■ MISTET ARBEIDSTILLATELSEN: Nøtterøy kommune, som i flere år har hatt lønnsføringen

for Stokke kommune, gjorde alt etter normal rutine i januar 2017: De ansatte i gamle Stokke kommune sto oppført med Stokkes gamle organisasjonsnummer, som var blitt inaktivt ved årsskiftet. Det medførte

blant annet at en arbeidstaker ikke fikk fornyet arbeidstillatelsen sin – rent juridisk sto hun uten en arbeidsgiver fordi Stokke kommune var opphørt.

– Hvis vi hadde meldt alle ansatte ut av Sandefjord og Ande-

GRATIS TAK- OG VINDUSSJEKK

GRATIS TAKSJEKK

- // Vi måler og gir deg tilbud på nytt tak
- // Komplet og ferdig lagt tak i samarbeid med anerkjente håndverkere, eller som materialpakke dersom du skal gjøre jobben selv
- // Spør oss eller bestill gratis taksjekk på: carlsenfritzoe.no/taksjekkskjema

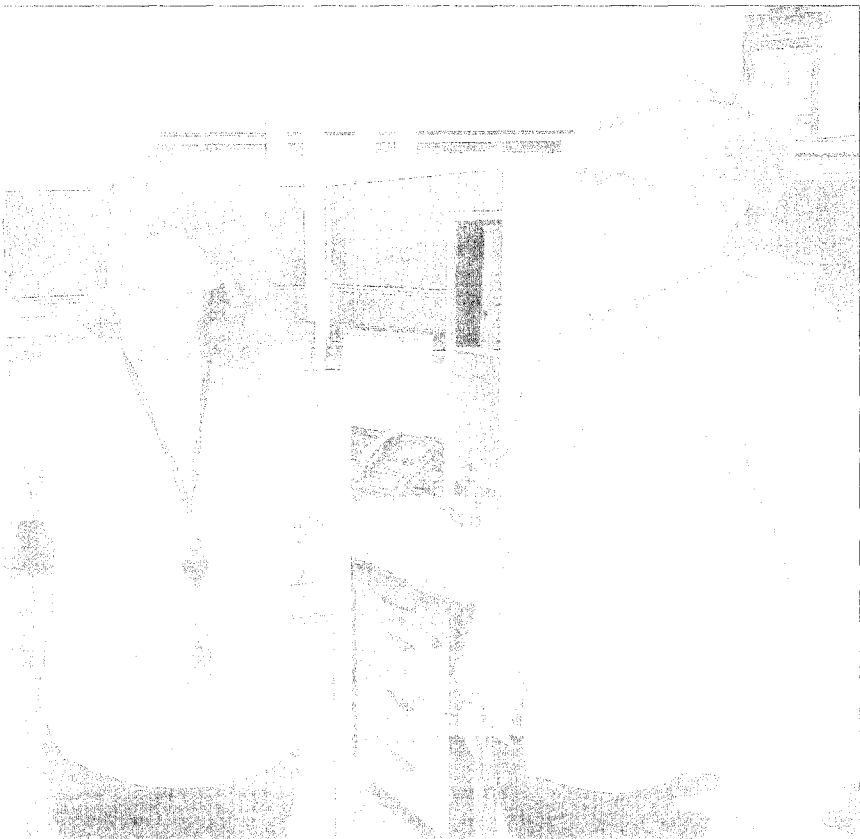

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarer spesialisten

SANDEFJORD
Holvetveien 6, 3220 Sandefjord
Tlf. 38 48 40 00 – Åpent: 7-18 (v-15)
www.carlsenfritzoe.no

Etetatens

er på 600.000 kroner

ØVERTID: - Det er viktig å implisere, hjelpe og tilknyttede, forteller læringsjef Elisabeth Gidli Jacobsen (t.v.) i Sandefjord kommune om rapporteringskravene staten stiller til kommunen. For hennes medarbeidere har kommunens sammenslåing medført nye innøvelse jobbing, noe som har ført til øvertid og betydelige ekstrakostnader. Her står hun sammen med Ann Løtten og Jonann Smittil Haksnes (t.h.).

FOTO: TONE MERETHE UDE

bu, ville de - før de var blitt meldt inn igjen i nye Sandefjord - stått uten tilhørighet til noen arbeidsgiver på samme måte. Natteray kommune fulgte vanlige rutiner for innrapportering - ingen myndigheter hadde gitt

dem beskjed om Skatteetatens forslag til ny rutine ved kommunesammenslåing, sier Jacobsen.

- Kunne vært unngått
Arbeidstillatelsen for den aktu-

elle kvinnen ble opprettholdt da hun la fram arbeidsavtalen fra gamle Stokke kommune for holdet. Den viste at arbeidsforholdet hadde varighet utover 2016, og arbeidstillatelsen ble ifølge Jacobsen derfor aksept-

ADJUNKT NARRASJON: En kommune er en selvstendig, juridisk enhet og må derfor ha et juridisk organisasjonsnummer (på lik linje med enhver virksomhet).

SIKRE SAMTALER: En kommune har mange underliggende enheter som har egen økonomi: f.eks. en etat, et sykehjem og en skole. Kommunene er pålagt å ha en slik oppdeling fordi det skal tas ut skatteskilte. Hver for seg trenger derfor et bedriftsnummer som er knyttet til det avses, juridiske organisasjonsnummeret som gjelder for kommunen.

NYE RAVE DIVERGENT: Når tre kommuner skulle oppføres, og så ny oppsett, måtte Enhetsregisteret gi nye Sandefjord et helt nytt juridisk organisasjonsnummer. Hvis av bedriftsnumrene til de underliggende enhetene kunne gjenbrukes, andre måtte sløytes og erstattes med nye.

SKATTE ETATENS: Problemet nye Sandefjord nå oppfører, oppstår fordi datasyttemer ikke forstår at et nummer er å bli ansatt med et annet, f.eks. Systemer i statlige NAV, som kommunens syttemer trenger å kommunisere med. For å løse dette må det gjøres enklere.

tekt av politiet.

Læringsjefen mener avdelingen har prøvd å være forbedret, men at det som dukket opp på toppen av nye rutiner, oppfølging i nye systemer og liknende, er prisen for å være først i landet med kommunesammenslåing.

- Men nye av dette kunne vært unngått dersom vi hadde fått lov til å rapportere for gamle kommuner på utensere tidspunkt. Vi gjorde det likevel ikke, og dette er utvilsomt en tvangsbeholdt, sier Jacobsen.

En utgang for alle:

Hos NAV arbeid og ytelser i Tømberg, som blant annet sørger sykepengerefusjon for alle arbeidstakere bosatt i Vestfold, sier avdelingsdirektør Ole Peter Gravingen dette om pengene som «satt fast» hos NAV:

- Vi brukte tid på å finne ut hvorfor Sandefjord kommune ikke fikk refundert sykepenges utgiftene sine, og videre hvordan vi skulle få sendt refusjoner til nytt og korrekt organisasjonsnummer. Vi måtte rett og

slutt behandle hver enkelt individuell.

Gravingen er glad der ikke fikk utlever avdelingsnummer, men ser ut til å likevel det er utvilsomt at Sandefjord kommune ikke har fått pengene refundert i tide.

- Iføllert har andre kommuner, som ikke er registrert, vært opplyst å kommuner på dette skiltet det ikke er mulig, sier han.

- Basert på objektive kriterier

- Med svært få unntak fattes vedtak om tvangsmulkt automatisk, basert på objektive kriterier.

TONE MERETHE UDE
tone.merethe.ude@sfb.no

Det forklarer Torstein Hoem, direktør i Etatens fellesforvaltning (EFF). EFF er organisert under skattedirektøren og ansvarlig for a-ordningen, som er en lovbestemt arbeidsgiverplikt.

Hoem svarer på generell grunnlag. Han påpeker at hensikten med tvangsmulkt er å sørge for at korrekte opplysninger om lønn- og ansattforhold rapporteres inn til rett tid, slik at det utgjør et korrekt grunnlag for den enkelte arbeidstakers rettigheter og plikter.

- Hvorfor ble det ikke gitt utsatt rapporteringsfrist i Sandefjord kommunes tilfelle?

- Man omgjøre vedtak

- Skatteetatens har ikke hjemmelgrunnlag for å innvilge utsatt frist, men kan ved klage eller på selvstendig grunnlag la være å legge tvangsmulkt - eller omgjøre et vedtak om tvangsmulkt, svarer Hoem.

Han påpeker at en sammenslåing/fusjon krever mer enn en ordinær rapportering.

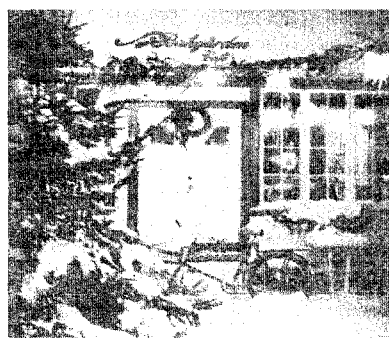
- Derfor er det ekstra viktig at man i god tid gjør seg kjent med hvilke krav som stilles til rapporteringen. I den grad informasjon har vært tilstrekkelig til å gjennomføre en korrekt rapportering, beklager vi dette. Dette er i så fall forhold som vil bli hensyntatt ved behandling

av en klage på tvangsmulkt, sier han.

Direkte informasjon

Hoem presiserer at a-ordningen er lik for både kommuner som slår seg sammen og for bedrifter som fusjonerer. Han opplyser at det har vært gitt informasjon direkte, samt at informasjonen fra a-ordningen har vært koordinert med informasjon fra Kartverket til kommunene som skulle slå seg sammen.

Størrelsen på tvangsmulkten er snau 105 kroner per dag per ansatt der rapporten er mangelfull. Torstein Hoem påpeker at de, i samarbeid med interesseorganisasjoner og systemeierorganiseringer, løpende arbeider med å sikre god informasjon og forvalte sanktionsregimet.

Julebord i Bakgården cafe

Ideelt for firmaer og grupper som ønsker julebord i egne lokaler.

Kontakt oss: post@bakgardencafe.no

NOTAT – Kommunesammenslåinger og andre grenseendringer

Fastsatt av GKRS' styre i møte 21.09.2017

1. Innledning

1.1 Innledning og avgrensning

Notatet drøfter prinsipielle regnskapsspørsmål knyttet til gjennomføring av kommunesammenslåing. Notatet er skrevet med utgangspunkt i pågående kommunereform, og de kommunene som slås sammen fra 1. januar 2020. For lesbarhetens skyld er det valgt å bruke konkrete årstall, slik at notatet omtaler avleggelsen av årsregnskapene for kommuner som slås sammen («gamle» kommuner) for 2019 og i de «nye» kommunene for 2020. For kommuner som slår seg sammen fra andre tidspunkter, gjelder notatet tilsvarende, men da med justerte årstall.

Spesielle problemstillinger knyttet til deling av kommuner og grensejusteringer behandles særskilt.

Notatet omtaler også problemstillinger knyttet til uttreden fra og avvikling av interkommunale samarbeid, interkommunale selskaper og kommunale foretak.

Notatet gjelder tilsvarende ved sammenslåing mv. av fylkeskommuner.

For å kunne gjennomføre en kommunesammenslåing og legge grunnlaget for korrekte fremtidige årsregnskap, må kommunene etablere god intern kontroll, herunder gode bokføringsrutiner i forbindelse med kommunesammenslåingen. Dette vil bl.a. gjelde forhold som sammenslåing av reskontroer og samkjøring av systemer (økonomisystem, lønnsystem mv.), herunder valg av felles systemer. Slike problemstillinger drøftes ikke i dette notatet.

Fellesnemndene kan organiseres på mange ulike måter, og den regnskapsmessige behandlingen av disse vil avhenge av organiseringen i det enkelte tilfellet. Notatet drøfter derfor ikke regnskapsmessige spørsmål knyttet til fellesnemndene.

1.2 Kort om kommunereform og prosessen med sammenslåing av kommuner

Etter at en kommunesammenslåing er vedtatt skal det avholdes felles kommunestyremøte for kommunene som skal slås sammen. På fellesmøtet skal det bl.a. opprettes en fellesnemnd som har som oppgave å legge grunnlaget for sammenslåingen¹. En viktig oppgave for fellesnemnda er å ta hånd om det forberedende arbeidet med økonomiplanen og budsjettet for det første driftsåret etter at sammenslåingen er iverksatt.

Det nye kommunestyret skal konstitueres innen 1. november høsten før kommunesammenslåingen trer i kraft. Det nye kommunestyret skal vedta økonomiplan og budsjett for den nye kommunen innen 31.12.2019.

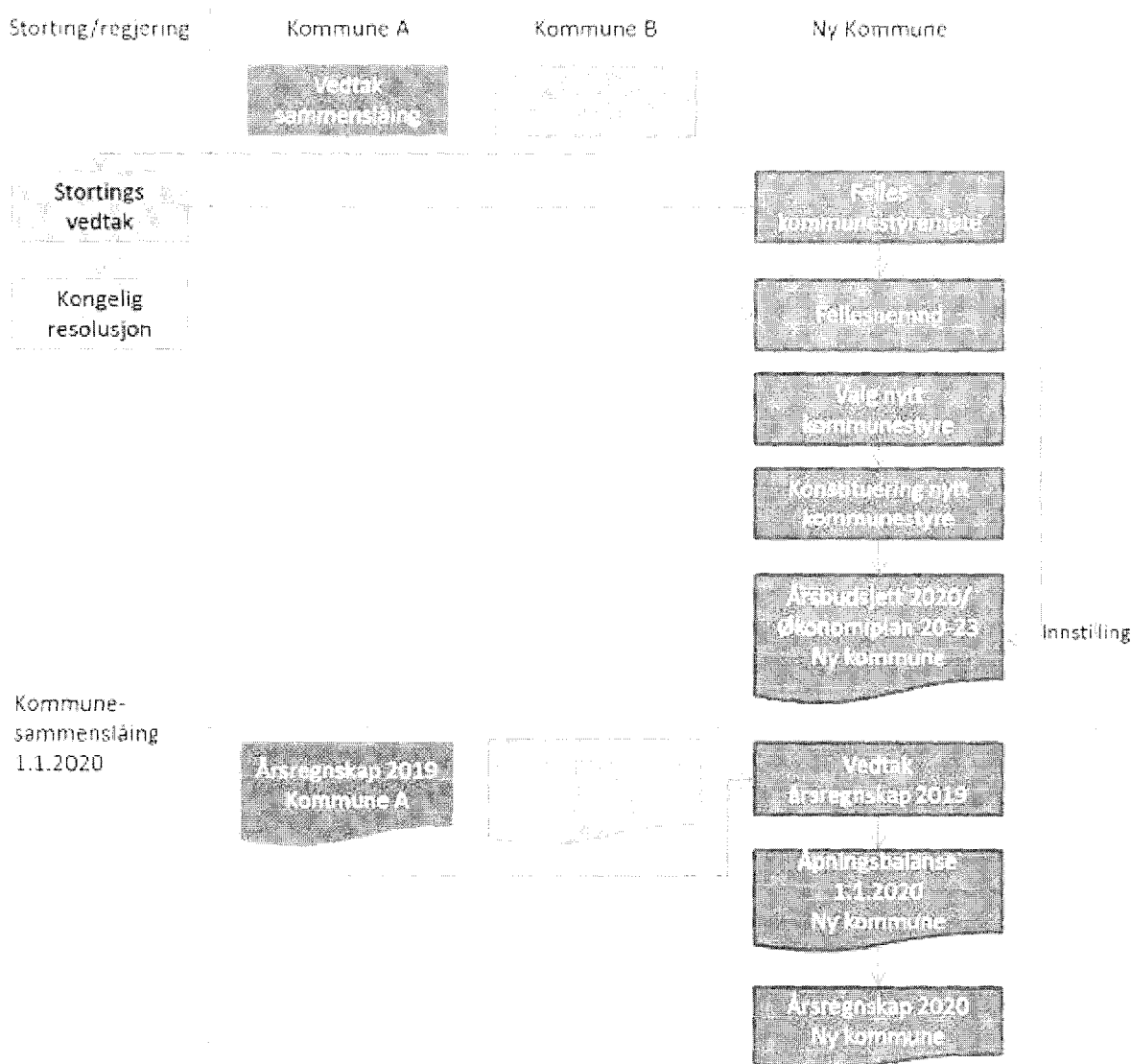
¹ Inndelingslova § 25

For mer informasjon om kommunesammenslåinger vises til Kommunal- og moderniseringsdepartementets veiledere som kan finnes på www.kommunereform.no.

1.3 Regnskapsavleggelse ved kommunesammenslåinger

Kommunene og kommunestyrene i de gamle kommunene vil være i funksjon t.o.m. 31.12.2019. Årsregnskapene for 2019 for de gamle kommunene skal avlegges innen 15.02.2020, noe som nødvendigvis må foretas av den nye kommunen, og vedtas av det nye kommunestyret våren 2020.

Sammenslåingsprosessen og regnskapsavleggelsene i gamle og nye kommuner kan skisseres som vist i figur 1.

Figur 1 Regnskapsavleggelse ved kommunesammenslåinger

2. Regnskapsavleggelse i gamle og nye kommuner

2.1 Siste regnskapsavleggelse i «gamle» kommuner

Årsregnskapene for 2019 avlegges etter de alminnelige regler for avleggelse av kommuneregnskapet. Regnskapsavleggelsen vil imidlertid skje etter at sammenslåingen har trådt i kraft, slik at det vil være administrasjonen i den nye kommunen som er ansvarlig for regnskapsavleggelsen for de gamle kommunene. Tilsvarende vil det være kommunestyret i den nye kommunen som skal fastsette årsregnskapene.

Kommunestyret i nye kommuner vil derfor måtte behandle årsregnskapene for hver enkelt av de gamle kommunene for regnskapsåret 2019.

Noteopplysninger

I note til årsregnskapene for de gamle kommunene skal interne mellomværende med kommunene som slås sammen spesifiseres for hhv. omløpsmidler, anleggsmidler, kortsiktig og langsiktig gjeld.

Årsberetning

Årsberetningen for de gamle kommunene bør gi opplysninger om kommunesammenslåingen. Dette bør gjøres fra det tidspunkt kommunesammenslåing er vedtatt. Dette vil være nødvendig informasjon for å kunne bruke årsregnskap og årsberetning for kommuner som skal slås sammen til å bedømme og forstå den nye kommunens økonomiske stilling og fremtidsutsikter.

2.2 Gjennomføring av sammenslåingen

Kommunesammenslåing er en sammenslåing av to eller flere likeverdige parter. Dette innebærer at balanseverdiene i de gamle kommunene videreføres etter kontinuitetsprinsippet. Eiendeler, gjeld og egenkapital overføres til den nye kommunens åpningsbalanse til de verdier de var bokført til per 31.12.2019 i de gamle kommunenes regnskaper. Interne mellomværende mellom kommunene som slås sammen, elimineres i åpningsbalansen. Også memoriakonti overføres etter kontinuitetsprinsippet.

Eventuelle verdiforskjeller på balanseposter som skyldes ulik praksis ved anvendelse av vurderingsreglene i kommunene som slås sammen, skal også videreføres i åpningsbalansen. Samordning av praksis gjennomføres i regnskapet til den nye kommunen etter sammenslåingen.

2.2.1 Åpningsbalanse

Som grunnlag for regnskapsføring og regnskapsavleggelse vil det være nødvendig å etablere en inngående balanse – åpningsbalanse – i den nye kommunen.

Departementet legger til grunn at en foreløpig åpningsbalanse for den nye kommunen skal utarbeides innen 1. mars i det første driftsåret, dvs. 2020. Endelig åpningsbalanse vedtas av kommunestyret.²

Departementet angir ikke noe frist for vedtak av endelig åpningsbalanse for den nye kommunen. GKRS legger til grunn at dette tidligst kan skje samtidig med at de «gamle» kommunenes årsregnskap for 2019 fastsettes og senest innen den nye kommunens årsregnskap for 2020 avlegges.

² «Etablering av nye kommuner og fylkeskommuner – Formelle rammer og erfaringer fra tidligere sammenslåinger», veileder fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, april 2017, avsnitt 9.2

2.2.2 Nærmere om egenkapitalposter i åpningsbalansen

Kommunenes egenkapital består av en rekke ulike kontoer som dels vil ha noe ulik behandling ved sammenslåing av kommuner.

Bundne drifts- og investeringsfond

Bundne fond er midler som er avsatt til et særskilt formål med bakgrunn i lov, forskrift eller avtale. Det foreligger en underliggende forpliktelse for kommunen knyttet til anvendelsen av slike midler. En kommunesammenslåing vil ikke påvirke den underliggende forpliktelsen. Det innebærer at bundne fond som hovedregel videreføres slik de var oppført i de gamle kommunenes regnskap.

Dersom det er klart at tilsvarende fond fra flere kommuner kan disponeres samlet av den nye kommunen, kan disse fondene slås sammen i åpningsbalansen.

Disposisjonsfond og ubundne investeringsfond

I prinsippet har en kommune kun ett disposisjonsfond. Dette tilsier at disposisjonsfond fra de gamle kommunene slås sammen i åpningsbalansen til den nye kommunen. I åpningsbalansen satt opp i henhold til den obligatoriske oppstillingsplanen for balansen, presenteres disposisjonsfond kun på en linje. Kontinuitetsprinsippet tilsier imidlertid at disposisjonsfond tas inn i åpningsbalansen i det mer detaljerte internregnskapet slik de fremgår av internregnskapet per 31.12.2019 i de gamle kommunene. Harmonisering og samordning gjøres i regnskapet for 2020. Samme fremgangsmåte kan være hensiktsmessig også for eventuelle disposisjonsfond som er knyttet til ulike virksomheter eller formål i kommunene.

Det samme vil gjelde for ubundne investeringsfond.

Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert

En særlig problemstilling er om udekket regnskapsmessig merforbruk, enten fra 2019 eller tidligere, i en av kommunene skal motregnes mot regnskapsmessig mindreforbruk fra en annen kommune eller føres opp brutto i åpningsbalansen.

For tidligere år enn 2019, vil de gamle kommunestyrene ha fattet vedtak om inndekning og anvendelse av regnskapsmessig mer-/mindreforbruk, mens det for 2019 vil være kommunestyret i den nye kommunen som fattet slikt vedtak for hver enkelt av de gamle kommunene. Kontinuitetsprinsippet innebærer at mer-/mindreforbruk både fra tidligere år og fra 2019 føres opp brutto i åpningsbalansen.

Det kan også ligge regnskapsmessig merforbruk i kommunale foretak som den nye kommunen må dekke inn i 2020. Dette vil kommunen måtte ta hensyn til når 2019-regnskapene fastsettes, men skal ikke innarbeides i åpningsbalansen til den nye kommunen.

Det samme vil gjelde for eventuelt udekket og udisponert fra investeringsregnskapet.

Konto for endring av regnskapsprinsipp

Konto for endring av regnskapsprinsipp fra de gamle kommunene slås sammen i åpningsbalansen.

Kapitalkontoen

Kapitalkontoen fra de gamle kommunene slås sammen i åpningsbalansen.

2.3 Første regnskapsavleggelse i «nye» kommuner

Den første regnskapsavleggelsen for den nye kommunen vil omfatte regnskapsåret 2020. Årsregnskapet avlegges i samsvar med de alminnelige kommunale regnskapsbestemmelsene, med de unntak som fremkommer her.

Siden dette er det første driftsåret for den nye kommunen, foreligger det ikke direkte sammenlignbare tall for tidligere år. Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger til grunn at det ikke er aktuelt å vise beløp for sist avlagte regnskap. I balanseregnskapet skal åpningsbalansen vises i tillegg til balansedagens tall.

Dersom det etter at en kommunesammenslåing er trådt i kraft oppdages feil i ett eller flere regnskap for de gamle kommunene for tidligere år, rettes disse i samsvar med KRS nr. 5 Endring av regnskapsprinsipper, estimater og tidligere års feil.

Noteopplysninger

Det følger av KRS nr. 6 punkt 3.1 nr. 2 at det skal gis noteopplysninger om forhold som er nødvendige for å bedømme kommunens resultater og finansielle stilling og som ikke fremgår av regnskapet for øvrig. Dette tilsier at det i note til årsregnskapet skal gis informasjon om etableringen av åpningsbalansen, herunder forskjellen mellom balanseverdier i de gamle kommunene per 31.12.2019 og åpningsbalansen.

Årsberetning

En kommunesammenslåing vil være av betydning for å bedømme og forstå en kommunens økonomiske stilling og resultat, jf. kommuneloven § 48 nr. 5. Det bør derfor gis opplysninger i årsberetningen for nye kommuner om gjennomført kommunesammenslåing.

2.4 Andre problemstillinger

2.4.1 Pensjon og premieavvik

Kommuner som slås sammen kan ha valgt ulikt prinsipp for amortisering av premieavvik. Kontinuitetsprinsippet innebærer at premieavvik oppstått i 2019 eller tidligere fortsetter med samme amortiseringstid som i de gamle kommunene, jf. også notatet «Forståelse av KRS 5 – Presisering vedrørende pensjon».

Departementet har lagt til grunn at for premieavvik som oppstår etter sammenslåingen, dvs. fra og med premieavvik som oppstår i 2020, må det imidlertid benyttes den amortiseringstiden som er valgt av den nye kommunen, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning § 13-4.

2.4.2 Arbeidsgiveravgift

Dersom kommuner som slås sammen har vært i ulike arbeidsgiveravgiftssoner, oppstår spørsmål om hvilken sats som skal benyttes ved avsetning for arbeidsgiveravgift, herunder arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelse og premieavvik. I kommuneproposisjonen for 2016³ ble det avklart at dersom to eller flere kommuner som befinner seg i ulike soner slår seg sammen, vil satsen på arbeidsgiveravgiften i den sammenslåtte kommunen bli videreført innenfor de «gamle» kommunegrensene som om det fortsatt var to eller flere kommuner, fram til neste revisjon av avgiftssonene.

De kommunene dette gjelder må anvende flere satser ved beregning av arbeidsgiveravgift. Fordelingen av arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelse og premieavvik kan skje ved bruk av fordelingsnøkler.

³ Prop. 121 S (2014-2015), avsnitt 5.1.7

2.4.3 Justering av merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon

Det har vært reist spørsmål om kommunesammenslåing vil utløse plikt til å justere inngående merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon etter reglene i hhv. merverdiavgiftsloven kapittel 9 og merverdiavgiftskompensasjonsloven § 16. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2017⁴ ble det tatt inn et unntak i merverdiavgiftskompensasjonsloven § 16 som innebærer at det ikke blir plikt til å justere ved overdragelse av bygg, anlegg eller annen fast eiendom ved sammenslåing og deling av kommuner.

Det er foreløpig ikke gitt tilsvarende unntaksbestemmelse for justering av inngående merverdiavgift.

3. Spesielt om grensejusteringer og deling av kommuner

3.1 Grensejusteringer

Grensejustering innebærer at et område blir flyttet fra en kommune til en annen. Ved en grensejustering vil det som hovedregel bli et økonomisk oppgjør mellom de involverte kommunene, jf. inndelingslova § 18. Det økonomiske oppgjøret er i utgangspunktet et avtaleforhold mellom kommunene. Grensejusteringer kan også forekomme i forbindelse med kommunesammenslåinger.

Det økonomiske oppgjøret mellom de involverte kommunene regnskapsføres i samsvar med det reelle innholdet. Oppgjøret vil som oftest bestå av en rekke ulike forhold. Oppgjøret må derfor dekomponeres i sine enkelte bestanddeler.

Notatet benytter begrepene overdragende og overtakende kommune. Med overdragende kommune menes den kommunen som gir fra seg et område, mens overtakende kommune er den kommunen som får tilført et område.

Overdragelse av anleggsmidler

Anleggsmidler som overdras mellom kommunene, regnskapsføres som kjøp av anleggsmidler i overtakende kommunes investeringsregnskap og aktiveres som anleggsmiddel i balansen. Regnskapsføringen skjer til vederlagets størrelse.

I overdragende kommune regnskapsføres overdragelsen som salg av anleggsmidler i investeringsregnskapet.

Overdragelse av langsiktig gjeld

Dersom overtakende kommune overtar langsiktig gjeld knyttet til anleggsmidlene, regnskapsføres dette som opptak av lån. Lånet inntektsføres i investeringsregnskapet som finansiering av de overtatte anleggsmidlene.

I overdragende kommune regnskapsføres overdragelsen av gjelden som en avdragsutgift i investeringsregnskapet. Avdragsutgiften finansieres med salg av de overdratte anleggsmidlene.

Overdragelse av omløpsmidler

I overtakende kommune regnskapsføres overdragelse av omløpsmidler, f.eks. omløpsaksjer, kortsiktige fordringer o.l., som kjøp av omløpsmidler, dvs. kun i balansen.

⁴ Prop. 130 LS (2016-2017), kapittel 14

I overdragende kommune regnskapsføres overdragelsen som salg av omløpsmidlene. Eventuell gevinst eller tap regnskapsføres som inntekt eller utgift i kommunens driftsregnskap.

Tidspunkt for regnskapsføring av grensejustering

Inntekter og utgifter knyttet til grensejusteringer må anses kjent i henhold til anordningsprinsippet på det tidspunktet grensejusteringen skjer.

Dersom en grensejustering foretas samtidig som en kommunesammenslåing, legges til grunn at grensejusteringen normalt ikke kan anses gjennomført per 31.12.2019. Det innebærer at eiendeler og gjeld som skal overdras til overtakende kommune fremdeles skal stå i overdragende kommunes regnskap per 31.12.2019. Kontinuitetsprinsippet tilsier at disse balansepostene også inngår i åpningsbalansen til den sammenslåtte kommunen.

Grensejusteringen med tilhørende økonomisk oppgjør regnskapsføres i den sammenslåtte kommunens regnskap i 2020.

Noteopplysninger

I note til årsregnskapene i både overdragende og overtakende kommune for overdragelsesåret, skal det opplyses om de regnskapsmessige konsekvensene av grensejusteringen.

3.2 Deling av kommuner

Deling av kommuner innebærer at en kommune blir delt i to eller flere enheter. Det regnes også som deling dersom én kommune blir delt, og de enkelte delene blir lagt til andre kommuner. Ved deling opphører en kommune å eksistere. Det må derfor foretas et fullstendig oppgjør med alle typer eiendom, rettigheter og forpliktelser.

Det er ikke gitt at det ved deling av kommuner vil bli et økonomisk oppgjør, eller at det betales et vederlag for anleggsmidler. For eksempel kan det antas at det ofte ikke vil ytes vederlag for forvaltningseiendom som overføres til den kommunen som får tilført grunnen eiendommen ligger på

Delingen må regnskapsføres i samsvar med det reelle innholdet. For de eiendeler og gjeld som deles mellom kommunene uten økonomisk oppgjør, legges det samme kontinuitetsprinsippet som ved kommunesammenslåinger til grunn. Et eventuelt økonomisk oppgjør vil som oftest bestå av en rekke ulike forhold, og må derfor dekomponeres i sine enkelte bestanddeler. Omtalen av økonomisk oppgjør ved grensejustering i avsnitt 3.1 vil være veiledende også ved deling av kommuner.

Delingsoppgjør

Deling av en kommune innebærer at kommunen opphører å eksistere. Det bør derfor settes opp et fullstendig delingsoppgjør som viser hvordan den delte kommunens eiendeler og gjeld er fordelt mellom de overtakende kommunene. Delingsoppgjøret bør også vise hvordan et eventuelt økonomisk oppgjør mellom kommunene er foretatt.

Noteopplysninger

I note til siste årsregnskap i den delte kommunen og første årsregnskap etter delingen i overtakende kommuner, tas delingsoppgjøret inn, eller det på annen måte gis opplysninger om de regnskapsmessige konsekvensene av delingen.

4. Uttreden av interkommunale samarbeid/selskaper og avvikling av KF

4.1 Uttreden av interkommunalt samarbeid/vertskommunesamarbeid og selskaper som fortsetter

Dersom en eller flere av kommunene som slås sammen trer ut av et interkommunalt samarbeid eller vertskommunesamarbeid, men hvor samarbeidet fortsetter uten uttredende kommune(r), er dette en alminnelig uttreden som regnskapsføres som regulert i KRS nr. 12 pkt. 3.2.2, 3.3.3 og 3.4.2.

Det blir imidlertid et spørsmål om når regnskapsføringen skal skje. Dette må avgjøres ut fra når kommunene formelt trer ut av samarbeidet. Dersom kommunene må anses å ha trådt ut av samarbeidet per 31.12.2019, skal uttredenen regnskapsføres i de gamle kommunenes regnskap for 2019. I motsatt fall overføres balanseposter i de gamle kommunene knyttet til deltakelsen i samarbeidet til den nye kommunens åpningsbalanse etter kontinuitetsprinsippet. Selve uttredenen regnskapsføres i den nye kommunens regnskap i 2020.

Tilsvarende vil gjelde hvor en kommune trer ut av et interkommunalt selskap (IKS). Regnskapsføringen foretas i samsvar med KRS nr. 13 punkt 3.2.5.

4.2 Interkommunalt samarbeid/selskap avvikles og innlemmes i «ny» kommune

Ved sammenslåing av kommuner kan den situasjonen oppstå at et interkommunalt samarbeid/vertskommunesamarbeid eller interkommunalt selskap vil bli stående igjen med kun én deltaker. Det innebærer at samarbeidet eller selskapet må avvikles.

Avvikling av interkommunale samarbeid/vertskommunesamarbeid og interkommunale selskaper er regulert i henholdsvis KRS nr. 12 og KRS nr. 13. Balanseposter i de gamle kommunene knyttet til deltakelsen i samarbeidet eller selskapet overføres til den nye kommunens åpningsbalanse etter kontinuitetsprinsippet. Avviklingen, med mindre den er gjennomført før kommunesammenslåingen, regnskapsføres i den nye kommunens regnskap i 2020.

4.3 Avvikling av kommunalt foretak (KF)

Et kommunalt foretak (KF) opprettet av en kommune kan fortsette innenfor rammen av en sammenslått kommune. Det er altså ikke nødvendig å avvikle kommunale foretak (KF) i forbindelse med kommunesammenslåinger. Kommunale foretak kan imidlertid bli avviklet i forbindelse med kommunesammenslåinger.

Kommunale foretak avlegger særregnskap, adskilt fra kommunens årsregnskap. I kommunens årsregnskap fremkommer ikke eiendeler/gjeld/egenkapital som ligger i KF-enes særregnskap. Videreføring av et kommunalt foretak ved kommunesammenslåing får ikke regnskapsmessige konsekvenser og innvirker ikke på den nye kommunens åpningsbalanse.

Dersom et KF skal avvikles i forbindelse med kommunesammenslåing, og foretaket faktisk må anses avviklet før sammenslåingen, regnskapsføres avviklingen i regnskapet for 2019 for den gamle kommunen. I motsatt fall regnskapsføres avviklingen i regnskapet for 2020 for den nye kommunen. Regnskapsføringen skjer i samsvar med KRS nr. 10 punkt 3.4.

Kommunane i Møre og Romsdal

Gjennomførte tilsyn sommaren 2017

I sommar har Fylkesmannen i Møre og Romsdal gjennomført tilsyn med tenestene til enkelte personar som har ei psykisk utviklingshemming utan at det blei varsla om tilsynet på førehand. Desse tilsyna omtalast som stadlege tilsyn. I alle tilsyna avdekte Fylkesmannen lovbrøt.

Kommunane var orientert om at tilsyna skulle gjennomførast

Fylkesmannen førebudde kommunane i brev datert 20.04.2017 om at det i sommar ville bli gjennomført stadlege tilsyn utan nærare varsel. I det brevet blei det orientert om at tilsyna ville ha særleg fokus på:

- Om det er kvalifisert personell til stades ved gjennomføring av tvangstiltak.
- Om tvangstiltak blir dokumentert i journal.

Avdekte lovbrøt i alle tilsyn som blei gjennomført i sommar

Det blei gjennomført 11 stadlege tilsyn i 6 kommunar, og i alle tilsyna blei det avdekt lovbrøt.

I 9 av dei 11 tilsyna sørgja ikkje kommunen for at brukar sin rett til kvalifisert personell ved gjennomføring av tvangstiltak blei ivareteke.

I 10 av dei 11 tilsyna blei ikkje gjennomførte tvangstiltak dokumentert i brukar sin journal.

I tillegg har Fylkesmannen i 2017 og gjennomført 8 meldte stadlege tilsyn. I 6 av desse tilsyna blei det avdekt lovbrøt.

Til saman er det gjennomført stadlege tilsyn i 12 kommunar i 2017.

Særlege krav til kvalifisert personale

Avhengig av kva type tvang og makt som blir nytta har lova krav til tilsette si utdanning. Anten må dei ha gjennomført utdanning på høgskulenivå, eller på vidaregåande skule. Utdanninga må omfatte helse-, sosial- eller pedagogiske fag. I tillegg til utdanningskravet er det og krav om at det skal vere to tilsette til stades når tvangstiltak gjennomførast. Utdanningskravet gjeld for den eine av desse to.

I særlege tilfelle kan kommunen søkje Fylkesmannen om dispensasjon frå utdanningskravet for konkrete tilsette som ikkje har slik utdanning. Om dispensasjon blir gjeve, må kommunen sørge for at den tilsette får tilstrekkeleg opplæring og rettleiing for å sikre forsvarleg gjennomføring av tvangstiltaka.

Særlege krav til journalføring

Lova stiller krav om at alle relevante og nødvendige opplysingar om brukar skal journalførast. Informasjon om gjennomføring av tvangstiltak etter helse- og omsorgstenestelova kapittel 9 vil alltid vere nødvendig og relevante opplysingar, og det er særlege krav til journalføring av tvangstiltak. Kva og kor mykje som skal dokumenterast vil avhenge av tiltaket sin karakter.

Vidare arbeid

Fylkesmannen er uroa over at det er avdekt lovbrøt i alle dei gjennomførte tilsyna, og at rettstryggleiken til brukarane dermed ikkje er godt nok ivareteke.

Fylkesmannen ber om at leiinga i dei kommunane som nyttar tvang overfor personar som har psykisk utviklingshemming gjennomgår korleis desse tenestene blir styrt.

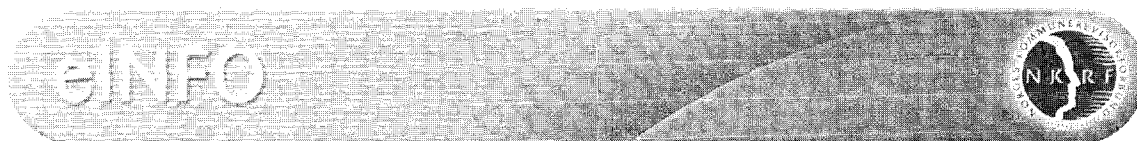
Fylkesmannen vil fortsette å prioritere slike tilsyn framover. I tillegg vil vi i løpet av kort tid invitere overordna fagleg ansvarleg i kommunane til eit møte der desse tilsyna vil vere eit tema.

Med helsing

Lodve Solholm (e.f.)
fylkesmann

Grete Teigland

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

eINFO 18/1 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen

Kommuner og fylkeskommuner har fortsatt plikt til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen. Dette ble resultatet etter at Stortinget i desember sluttet seg til et representantforslag.

Plikten til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen ble opprinnelig vedtatt opphevet som følge av ny likestillings- og diskrimineringslov, som trådte i kraft 1. januar 2018. Dette ble tolket å få betydning allerede fra årsberetningene for 2017, og Foreningen og god kommunal regnskapsskikk (GKRS) fulgte opp med å oppheve punkt 3.2.1 nr. 4 og 5 i KRS nr. 6 Noter og årsberetning.

På bakgrunn av et representantforslag, som ble vedtatt i Stortinget i desember, ble redegjørelsesplikten likevel videreført. Det vises til omtalen i Innst 78 L (2017-2018) for nærmere informasjon om forslaget.

Offentlige virksomheter som ikke har årsberetningsplikt, skal ta redegjørelsene inn i årsbudsjettet. Dette vil i liten grad vedrøre «kommunale» virksomheter, da disse som regel har årsberetningsplikt.

Kommuneloven § 48 nr. 5 tredje og fjerde punktum lyder nå slik (endringer i kursiv):

(...)Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med *likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.*

GKRS har reversert opphevelsen av de aktuelle punktene KRS nr. 6 Noter og årsberetning og justert dem i samsvar med kommuneloven.

Revisor må som tidligere påse at de pliktige redegjørelsene er gitt i årsberetningen, men vil ikke ha noe ansvar for å vurdere innholdet i redegjørelsene (utover en vurdering av konsistensen med regnskapet).

Lillehammer, 8. januar 2018

Knut Erik Lie
Seniorrådgiver

Norges Kommunerevisorforbund
– på vakt for fellesskapets verdier

Postadresse:
Postboks 1417 Vika
0115 OSLO

Besøksadresse:
Munkedamsveien 3B, 3. etg.

Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no
Web: www.nkrf.no

Org.nr.: 975 450 694
Kontonr.: 1450.12.70424

Molde kommune Rådmannen

Arkiv: 037
Saksmappe: 2017/3701-0
Saksbehandler: Randi Myhre
Dato: 31.10.2017

Saksframlegg

Eiermelding for Molde kommune 2017

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
110/17	Molde formannskap	07.11.2017
78/17	Molde kommunestyre	16.11.2017

Saksprotokoll i Molde formannskap - 07.11.2017

Formannskapetets innstilling

1. Ved fremtidige selskapsdannelser legges eiermeldingens pkt. 2.6 «viktige vurderinger ved valg av selskapsform» til grunn.
2. Molde kommunestyre delegerer til ordfører å representere Molde kommune i selskapenes generalforsamlinger. Medlemmer av formannskapet kan bistå ordfører. Videre delegasjon kan gjøres av ordfører.
3. Molde formannskap delegeres myndighet til å kunne foreta/godkjenne mindre vesentlige endringer i selskapenes vedtekter.
4. Det fremmes egne saker der det er aktuelt å vurdere enkelte selskapers virksomhet, eller kommunens eierskap i enkelte virksomheter, på nytt. Slike vurderinger er for omfattende til å gis tilstrekkelig behandling og vurdering i en eiermelding.
5. Overordnede styringsprinsipp slik de er presentert i kap. 9 skal gjelde.
 - Ved valg av styremedlemmer skal kriterier i pkt. 9.2 vektlegges
 - Ved fastsettelse av styrehonorar og lederlønn skal kriterier i pkt. 9.3 vektlegges. Kommunens lønnsstrategiske plan og reglement for godtgjørelse til folkevalgte skal legges til grunn.
 - Selskapene skal drives ut fra god forretningsskikk, ta samfunnsansvar og gjenkjennes med kommunens verdier i sin daglige drift, jf. pkt. 9.4.
6. Kommunal- og moderniseringsdepartementets brosjyre/veileder «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner – om inhabilitet i kommuneloven og forvaltningsloven» av 28.06.11 skal følges.
7. Styremøtene i de kommunale foretakene (KF) og de interkommunale selskapene (IKS) skal være åpne, det samme gjelder representantskapsmøtene i IKS'ene.
8. Molde kommunestyre ber rådmannen om å utrede avvikling av eierskap i det heleide kommunale aksjeselskapet Godtfred Lies plass 1 AS og deretter legge fram en egen sak.
9. Molde kommunestyre legger til grunn at det blir utarbeidet en ny eiermelding for nye Molde kommune og at denne blir lagt fram til behandling innen utgangen av 2020.
10. Molde kommunestyre tar for øvrig eiermeldingen for Molde kommune 2017 til etterretning.

Behandling

Det ble votert samlet over rådmannens forslag til innstilling som ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til innstilling

11. Ved fremtidige selskapsdannelser legges Eiermeldingens pkt. 2.6 «viktige vurderinger ved valg av selskapsform» til grunn.
12. Molde kommunestyre delegerer til ordfører å representere Molde kommune i selskapenes generalforsamlinger. Medlemmer av formannskapet kan bistå ordfører. Videre delegasjon kan gjøres av ordfører.
13. Molde formannskap delegeres myndighet til å kunne foreta/godkjenne mindre vesentlige endringer i selskapenes vedtekter.
14. Det fremmes egne saker der det er aktuelt å vurdere enkelte selskapers virksomhet, eller kommunens eierskap i enkelte virksomheter, på nytt. Slike vurderinger er for omfattende til å gis tilstrekkelig behandling og vurdering i en Eiermelding.
15. Overordnede styringsprinsipp slik de er presentert i kap. 9 skal gjelde.
 - Ved valg av styremedlemmer skal kriterier i pkt. 9.2 vektlegges
 - Ved fastsettelse av styrehonorar og lederlønn skal kriterier i pkt. 9.3 vektlegges. Kommunens lønnsstrategiske plan og reglement for godtgjørelse til folkevalgte skal legges til grunn.
 - Selskapene skal drives ut fra god forretningskikk, ta samfunnsansvar og gjenkjennes med kommunens verdier i sin daglige drift, jf. pkt. 9.4.
16. Kommunal- og moderniseringsdepartementets brosjyre/veileder «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner – om inhabilitet i kommuneloven og forvaltningsloven» av 28.06.11 skal følges.
17. Styremøtene i de kommunale foretakene (KF) og de interkommunale selskapene (IKS) skal være åpne, det samme gjelder representantskapsmøtene i IKS'ene.
18. Molde kommunestyre ber rådmannen om å utrede utvikling av eierskap i det heleide kommunale aksjeselskapet Godtfred Lies plass 1 AS og deretter legge fram en egen sak.
19. Molde kommunestyre legger til grunn at det blir utarbeidet en ny Eiermelding for nye Molde kommune og at denne blir lagt fram til behandling innen utgangen av 2020.
20. Molde kommunestyre tar for øvrig Eiermeldingen for Molde kommune 2017 til etterretning.

Saksopplysninger

Molde kommune utarbeidet den første Eiermeldingen i 2011. Denne ble behandlet av kommunestyret i september 2011, sak 74/11 Eiermelding Molde kommune. Eiermeldingen ble rullert to år senere, og behandlet av kommunestyret i november 2013 sak 97/13 Rullering av Eiermelding Molde kommune 2013. Der ble det gjort følgende vedtak:

- 1 Eiermeldingens pkt. 3.6, vurderinger ved valg av selskapsform, brukes ved fremtidige selskapsdannelser.
- 2 Ordfører delegeres myndighet til å representere Molde kommune i selskapenes generalforsamlinger. Medlemmer av formannskapet/rådmannen kan bistå ordfører. Videre delegasjon kan gjøres av ordfører.
- 3 Formannskap delegeres myndighet til å kunne foreta mindre vesentlige endringer i selskapenes vedtekter.
- 4 Det fremmes egen sak der det er aktuelt å vurdere enkelte selskaps virksomhet på nytt, da en slik vurdering er for omfattende til å undergis en tilstrekkelig behandling i en Eiermelding.
 - a. En slik sak fremmes snarest om Istad AS
- 5 Overordnede styringsprinsipp slik de er presentert i kap. 11 skal gjelde.

- Ved valg av styremedlemmer skal kriterier som fremgår i pkt. 11.2 vektlegges
 - Ved fastsettelse av styrehonorar og lederlønn skal kriterier som fremgår i pkt. 11.3 vektlegges. Kommunens lønnsstrategiske plan og reglement for godtgjørelse til folkevalgte skal legges til grunn.
 - Selskapene skal drives ut fra god forretningsskikk, ta samfunnsansvar og gjenkjennes med kommunens verdier i sin daglige drift, jf. pkt. 11.4.
- 6 Kommunal- og regionaldepartementets anbefalinger i veileder for praktisering av kommunelovens og forvaltningslovens regler om inhabilitet skal følges.
 - 7 Styremøter i KF og IKS skal være åpne møter. Likeså representantskapsmøter i IKS.
 - 8 Molde kommunestyre ber rådmannen gjennomføre salg av aksjene i Godfred Lies plass 1 AS til Molde kommunale pensjonskasse.
 - 9 Meldingen rulleres hvert 2. år.
 - 10 For øvrig tas meldingen til orientering.

Eiermeldingen som nå er utarbeidet er også i stor grad en oppdatering og rullering av forrige Eiermelding. Rådmannen legger til grunn at organisering av tjenesteområder i kommunale foretak og kommunenes Eierforhold i både aksjeselskap, interkommunale selskap/samarbeid og stiftelser vil måtte gjennomgås og vurderes helt eller delvis i forbindelse med etablering av nye Molde kommune fra 2020.

Etter planen skal Eiermeldingen rulleres annet hvert år. I forbindelse med etablering av den nye kommunen vil det være naturlig å utarbeide en ny, felles Eiermelding for nye Molde kommune som legges fram til behandling innen utgangen av 2020. Dette er dermed den siste Eiermeldingen som legges fram for dagens Molde kommune.

Gjennom å utarbeide Eiermeldinger ønsker Molde kommune å bidra til tydelighet knyttet til kommunens eierskap og valgte selskapsformer i de ulike selskapene. Molde kommune ønsker å være en tydelig eier, basert på nærmere definerte formål og mål med eierskapet i det enkelte selskapet. Det er også viktig å klargjøre rolle- og ansvarfordelingen mellom eier, styre og daglig ledelse gjennom kjente prinsipper for god Eierstyring og selskapsledelse. En tydelig Eierstrategi er viktig og nødvendig overfor både politikere generelt og de som blir valgt til å representere kommunen i de ulike selskapene spesielt.

Viktige verdier, interesser og funksjoner forvaltes gjennom kommunale selskap og foretak. Prinsipp og retningslinjer for Eierstyring, rammer for utøvelse av eierskap samt regler og prosedyrer for politisk og administrativ oppfølging er derfor viktig.

Selskapene representerer store verdier, og i mange av selskapene ligger styringen utenfor kommuneadministrasjonen ved rådmannen og utenfor den politiske strukturen med utvalg, formannskap og kommunestyre. Gjennom Eiermeldingen kan kommunen bidra til å tydeliggjøre motiv, mål og forventninger med sine eierskap.

Et annet viktig formål med Eiermeldingen er å synliggjøre for de folkevalgte de Eierpostene kommunen forvalter, og som delvis ligger utenfor den politiske og administrative styringslinjen.

Eiermeldingen omhandler også hvordan delegasjon av kommunestyrets Eiermyndighet gjennomføres, og hvilke prinsipper og retningslinjer som skal gjelde for styresammensetninger, generalforsamling, representantskap, krav til kompetanse og honorarer.

I denne saken vil rådmannen kommentere noen av eierskapene særskilt, jf. også vedtaket i sak 97/13 Rullering av Eiermelding Molde kommune 2013.

Istad AS

Det har vært en prosess med vurdering av Molde kommunes eierskap i Istad AS to ganger etter at forrige Eiermelding ble vedtatt. I vedtakets pkt. 4 står det:
«Det fremmes egen sak der det er aktuelt å vurdere enkelte selskaps virksomhet på nytt, da en slik vurdering er for omfattende til å undergis en tilstrekkelig behandling i en Eiermelding.
a. En slik sak fremmes snarest om Istad AS».

Molde kommune (34%) og Moldekraft AS (17%) eier til sammen 51 % av aksjene i Istad AS. I juni 2014 ble det satt ned et forhandlingsutvalg bestående av tre politikere og rådmannen som fikk i mandat å framforhandle et kjøp av aksjene i Moldekraft AS. Partene ble ikke enige om et økonomisk oppgjør, og forhandlingsprosessen ble avsluttet medio november 2014.

I februar 2016 ble det satt ned nytt utvalg bestående av tre politikere og rådmannen. Denne gangen var mandatet å vurdere ulike forhold knyttet til Molde kommunes eierskap i Istad AS. Kommunestyret behandlet i møte 15. desember 2016 sak 127/16 som var unntatt offentlighet og omhandlet Molde kommunes eierskap i Istad AS.

Rådmannen vil legge frem egen sak der Molde kommunestyre bes om å ta stilling til om hvorvidt vedtaket i denne saken kan offentliggjøres.

Godfred Lies plass 1 AS

I vedtakets pkt. 8 i forrige Eiermelding står det i:
«Molde kommunestyre ber rådmannen gjennomføre salg av aksjene i Godfred Lies plass 1 AS til Molde kommunale pensjonskasse».

Dette er ikke gjennomført, men det har vært jevnlig dialog mellom partene om saken. Molde kommunale pensjonskasse ønsker å kjøpe bygget Godfred Lies plass 4, men ønsker ikke å kjøpe aksjene i Godfred Lies plass 1 AS og dermed overta selskapet. Det er gjort vurderinger av de skattemessige konsekvensene av ulike løsninger. Dette må utredes nærmere.

Rådmannen anbefaler at det engasjeres ekstern ekspertise til å belyse alle forhold ved avvikling/salg av aksjene i selskapet.
Rådmannen vil deretter legge fram en egen sak om Godfred Lies plass 1 AS.

Godfred Lies plass 1 Omsorgsboliger AS

I forbindelse med vurderinger knyttet til kommunens videre eierskap i Godfred Lies plass 1 AS, kan det bli aktuelt å vurdere selskapsform for Godfred Lies plass 1 Omsorgsboliger AS, da Godfred Lies plass 1 AS eier deler av fellesarealet i Godfred Lies plass 1 Omsorgsboliger AS.

Vurderinger i samband med etablering av nye Molde kommune

Kommunale foretak

Det er kun Molde kommune som har valgt å organisere deler av tjenesteproduksjonen i kommunale foretak; Molde Eiendom KF, Molde Vann og Avløp KF, Moldebadet KF og Molde Havnevesen KF. I forbindelse med etablering av nye Molde kommune vil det være naturlig med en evaluering av organisasjonsformen før det tas stilling til hvordan disse tjenestene skal organiseres i den nye kommunen.

Interkommunale selskap

I alle de seks interkommunale selskapene som Molde kommune er deltaker i; Molde og Romsdal Havn IKS, Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS, Krisesenteret for Molde og Omegn IKS, GassROR IKS, IKA Møre og Romsdal IKS og Møre og Romsdal Revisjon IKS, inngår også Midsund kommune og Nesset kommune.

Forøvrig er sammensetningen av kommuner/fylkeskommune i selskapene ulik. Organisering av, og sammensetning i, disse selskapene må vurderes i forbindelse med kommunesammenslåingene 1. januar 2020.

Andre interkommunale samarbeid

Molde kommune er vertskommune etter kommunelovens § 27 for tre interkommunale samarbeid; Romsdal Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensing (RIUA), ROR-IKT og Kontrollutvalgssekretariatet. Molde kommune inngår også i et samarbeid med flere andre kommuner om drift av Tøndergård skole og ressurscenter. I RIUA og Tøndergård inngår også Midsund kommune og Nettet kommune. Når det gjelder ROR-IKT er ikke Nettet kommune en formell deltaker i dette samarbeidet foreløpig, men det er en prosess i gang allerede i forbindelse med etablering av nye Molde kommune. Midsund kommune inngår på sin side ikke i samarbeidet Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdalen.

Molde kommune har i tillegg avtaler om drift av kommunale tjenester for andre kommuner innenfor en rekke områder, blant annet legevakt/KAD, PPT, barnevern, brann- og redning, innkjøp, regnskap og skatt/arbeidsgiverkontroll.

Sammensetningen av kommuner og organisering av de interkommunale samarbeidene er ulik. Alle vil bli kartlagt og vurdert i forbindelse med kommunesammenslåingene 1. januar 2020.

Vurdering av økonomiske konsekvenser

Det er ingen direkte økonomiske konsekvenser som følge av saken. Eventuelt endring i kommunens eierskap i Godtfred Lies plass 1 AS kan få økonomiske konsekvenser, dette vil bli belyst i egen sak.

Arne Sverre Dahl

Vedlegg

1 Molde kommune - Eiermelding 2017

Molde kommune

Eiermelding 2017

Rullering av eiermelding 2013

Innhold

1	Innledning.....	4
1.1	Bakgrunn for Eiermeldingen.....	4
1.2	Hvorfor Eiermelding	4
1.3	Utfordringer med Eierstyring	5
2	Omtale av de ulike selskapsformene	7
2.1	Aksjeselskap	8
2.2	Interkommunale selskap (IKS).....	10
2.3	Kommunale foretak (KF).....	12
2.4	Interkommunale samarbeid	12
2.5	Stiftelser	13
2.6	Viktige vurderinger ved valg av selskapsform	13
3	Aksjeselskap	16
3.1	Istad AS.....	17
3.2	Molde Lufthavnutvikling AS	18
3.3	Akerhallen AS	19
3.4	Molde Kino AS	19
3.5	Romsdalsmuseet Eiendom AS.....	20
3.6	Gotfred Lies plass 1 AS	21
3.7	Protomore Kunnskapspark AS.....	21
3.8	Langfjordforbindelsen AS	22
3.9	Møreaksen AS.....	22
3.10	Kystlab-Prebio AS	23
3.11	Samspleis AS.....	23
3.12	Astero AS	24
3.13	Molde Kulturbygg AS.....	25
3.14	AS Regionteatret i Møre og Romsdal	25
3.15	Romsdal Parkering AS.....	26
3.16	Bjørnsonhuset AS	26
3.17	Muritunet AS	27
3.18	Gotfred Lies Plass 1 Omsorgsboliger AS.....	27
3.19	Halsafjordsambandet AS	28
3.20	Visit Nordmøre & Romsdal AS.....	29
3.21	Harøysund Næringspark AS.....	29

3.22	Kjerringsundet AS.....	30
3.23	Snarveien AS.....	30
3.24	Trafikkterminalen Molde AS.....	31
3.25	Selskap der kommunens eierskap er avviklet siden 2013.....	31
3.26	Selskap der kommunen har etablert eierskap i 2017.....	31
4	Interkommunale selskap (IKS).....	32
4.1	Molde og Romsdal Havn IKS.....	32
4.2	Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS.....	33
4.3	Krisesenteret for Molde og Omegn IKS.....	34
4.4	Interkommunalt arkiv (IKA) for Møre og Romsdal IKS.....	34
4.5	GassROR IKS.....	35
4.6	Møre og Romsdal revisjon IKS (Kommunerevisjonsdistrikt 2).....	36
5	Kommunale foretak (KF).....	37
5.1	Molde Eiendom KF.....	37
5.2	Molde Vann og Avløp KF.....	38
5.3	Moldebadet KF.....	38
5.4	Molde Havnevesen KF.....	39
6	Interkommunale samarbeid.....	40
6.1	Romsdal Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensing (RIUA).....	40
6.2	ROR-IKT.....	40
6.3	Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdalen.....	41
6.4	Tøndergård skole og ressurscenter.....	41
7	Stiftelser.....	42
7.1	Molde kommunes stiftelse for utdanning.....	42
7.2	Molde kommunes stiftelse for sosiale formål.....	42
7.3	Stiftelsen Bekkevollvegen 14.....	43
7.4	Stiftelsen Bjørnsonfestivalen.....	43
7.5	Stiftelsen Kleive Trygdeboliger.....	44
7.6	Stiftelsen Molde internasjonale jazzfestival.....	44
7.7	Stiftelsen Molde og omegn pensjonistboliger.....	45
7.8	Stiftelsen Molde ungdomsboliger.....	45
7.9	Stiftelsen Romsdalsmuseet.....	46
8	Andre selskap.....	47
8.1	Molde Kommunale Pensjonskasse.....	47

8.2	Molde kirkelige fellesråd.....	47
9	Overordnede styringsprinsipper	48
9.1	Fastsettelse av vedtekter og selskapsavtaler	48
9.2	Styrerepresentasjon	48
9.3	Styrehonorar og lederlønn	49
9.4	Samfunnsansvar og etiske retningslinjer.....	50
9.5	Kontroll og rapportering.....	51
10	Oppsummering og anbefalinger.....	52
10.1	Kjennskap til kommunale eierforhold	52
10.2	Eierrollen – eierstrategier.....	52

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for Eiermeldingen

Molde kommune utarbeidet den første Eiermeldingen i 2011. Denne ble behandlet av kommunestyret i september 2011, sak 74/11 Eiermelding Molde kommune. Eiermeldingen ble rullert to år senere, og behandlet av kommunestyret i november 2013 sak 97/13 Rullering av Eiermelding Molde kommune 2013. Etter planen skal Eiermeldingen rulleres annet hvert år.

Eiermeldingen som nå blir utarbeidet er også i stor grad en oppdatering og rullering av forrige Eiermelding. Rådmannen legger til grunn at organisering av tjenesteområder i kommunale foretak og kommunenes Eierforhold i både aksjeselskap, interkommunale selskap/samarbeid og stiftelser vil måtte gjennomgås og vurderes helt eller delvis i forbindelse med etablering av nye Molde kommune fra 2020. I forbindelse med etablering av den nye kommunen vil det være naturlig å utarbeide en ny, felles Eiermelding for nye Molde kommune som legges fram til behandling innen utgangen av 2020.

1.2 Hvorfor Eiermelding

Molde kommune har etablert egne aksjeselskap (AS) og medvirket til etablering av interkommunale selskap (IKS) for å utføre kommunale tjenesteoppgaver og oppgaver som er konkurranseutsatt. Selskapene har vedtatte avtaler eller vedtekter og en representasjon i styret og representantskap som er oppnevnt av kommunestyret.

Med rullering og oppdatering av Eiermeldingen ønsker Molde kommune å bidra til tydelighet knyttet til kommunens eierskap og valgte selskapsformer i de ulike selskapene. Molde kommune ønsker å være en tydelig Eier, basert på nærmere definerte formål og mål med eierskapet i det enkelte selskapet. Det er også viktig å klargjøre rolle- og ansvarfordelingen mellom Eier, styre og daglig ledelse gjennom kjente prinsipper for god Eierstyring og selskapsledelse.

En tydelig Eierstrategi er viktig og nødvendig overfor både politikere generelt og de som blir valgt til å representere kommunen i de ulike selskapene spesielt. For kommunen er det også viktig å skille mellom Eierrollen og styrolleren. Kommunalt eierskap i ulike selskap og forvaltningen av dette påvirker kommunens omdømme.

Viktige verdier, interesser og funksjoner forvaltes gjennom kommunale selskap og foretak. Prinsipp og retningslinjer for Eierstyring, rammer for utøvelse av eierskap i de forskjellige selskapsformene samt regler og prosedyrer for politisk og administrativ oppfølging er derfor viktig.

Selskapene representerer store verdier, og i mange av selskapene ligger styringen utenfor kommuneadministrasjonen ved rådmannen og utenfor den politiske strukturen med utvalg, formannskap og kommunestyre. Selskapenes strategiske mål blir i stor grad utformet av styrene. Gjennom Eiermeldingen kan kommunen bidra til å tydeliggjøre motiv, mål og forventninger med sine eierskap.

Et annet viktig formål med Eiermeldingen er å synliggjøre for de folkevalgte de Eierpostene kommunen forvalter, og som delvis ligger utenfor den politiske og administrative styringslinjen. Utarbeidelse av Eiermelding kan også være en arena for jevnlig kontakt mellom selskapene, kommuneadministrasjonen og de folkevalgte. I prosessen med rullering av denne Eiermeldingen, har det ikke vært slik kontakt.

Eiermeldingen omhandler også hvordan delegasjon av kommunestyrets eiermyndighet gjennomføres, og hvilke prinsipper og retningslinjer som skal gjelde for styresammensetninger, generalforsamling, representantskap, krav til kompetanse og honorarer. De ulike selskapsformene beskrives og hvert av selskapene som Molde kommune har eierskap i omtales kort.

1.3 Utfordringer med eierstyring

Den største utfordringen med kommunalt eierskap i ulike selskap, er at det reduserer muligheten for politisk styring og kontroll. Myndighet, fullmakter og makt forskyves til selskapene. Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) gjennomførte i 2014 prosjektet «Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap» på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Sluttrapporten ble lagt fram i 2015. Siktemålet med prosjektet var å undersøke hvordan norske kommuner ivaretar hensynet til god folkevalgt styring over den delen av kommunens virksomhet som er organisert som egne selskaper (AS og IKS). «God folkevalgt styring» ble i rapporten definert gjennom de fire dimensjonene pålitelig, ansvarlig, borgernært og effektivt styre. Avslutningsvis i sammendraget til rapporten står det:

«Samlet sett hevder rapporten at den folkevalgte styringsrollen er konsentrert rundt ordfører, formannskap, eventuelle folkevalgte styremedlemmer og kontrollutvalget. Menige folkevalgte fremstår ofte som marginaliserte og uinformerte. Dette kan være en villet situasjon av ulike grunner, men en årsak kan også være at eierstyringen er til dels kompleks og at mange folkevalgte mangler forutsetningene for å sette seg inn i det. Konsentrasjonen kan medføre at kommunen ikke utnytter sin samlede folkevalgte kapasitet til å identifisere og diskutere de politiske sidene ved selskapene. Samtidig vises det hvordan rådmannen og kommuneadministrasjonen kan utføre en svært viktig støttefunksjon for de folkevalgte, men ikke alle kommuner benytter seg av dette.»

De tidligere eiermeldingene for Molde kommune legger til grunn at kommunestyret gjennom god eierstyring skal ha en aktiv eierrolle, og at rådmannen skal kunne distansere seg fra den daglige driften i selskapene. Eierskapet må forvaltes godt, da selskap som blir «overlatt til seg selv» kan lett utvikle egne mål for virksomheten, på tvers av eiernes mål og intensjoner.

Rådmannen skal legge til rette for den politiske eierstyringen av selskap og foretak, og bidra til å videreutvikle kommunens eierskapspolitikk gjennom jevnlig revidering av eiermeldingen. Rådmannen skal også bistå de politiske utvalgene i arbeidet med å utforme generelle og selskaps-spesifikke eierstrategier.

Rådmannen har imidlertid ingen form for instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor styret eller den daglige ledelsen i interkommunale selskap eller aksjeselskap. Eierstyring utøves gjennom selskapenes eierorgan. Kontrollutvalget har ansvar for selskapskontroll i interkommunale selskap og kommunalt eide aksjeselskap.

Når det gjelder kommunale foretak, er det kommunelovens § 72 som regulerer de kommunale foretakenes forhold til kommunens øvrige administrasjon:

«1. Administrasjonssjefen har innenfor styrets myndighetsområde ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder. Administrasjonssjefen kan likevel instruere foretakets ledelse om at ivertsettelsen av en sak skal utsettes til kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken.

2. Før styret treffer vedtak i sak som skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget, skal administrasjonssjefen være gitt anledning til å uttale seg om saken. Administrasjonssjefens uttalelse skal legges frem for styret ved dets behandling av saken.

3. I kommuner eller fylkeskommuner der det er innført parlamentarisk styreform, tilligger administrasjonssjefens myndighet etter første ledd annet punktum kommunerådets eller fylkesrådets leder. Har rådets medlemmer ledelsesansvar, tilligger myndigheten den som har lederansvar for foretaket.»

Det er også utarbeidet egne retningslinjer for samhandling mellom kommunale foretak og Molde kommune som basisorganisasjon. Disse ble vedtatt av kommunestyret 24. april 2008, sak 49/08.

Rådmannen skal ha oversikt over alle kommunens representanter i eierorganene, sakspapirer til møtene i eierorganene, sakspapirer til styremøtene i de kommunale foretakene, selskapenes vedtekter, selskaps-, aksjonær- og eieravtaler samt årsberetninger og årsregnskap. Molde kommune har praktisert en ordning med at rådmannen har en administrativ representant i styrene til de kommunale foretakene. Denne har møte- og talerett, men ikke stemmerett.

Organisering av kommunale tjenester gjennom selskap medfører en fristilling fra den ordinære linjestyringen i basisorganisasjonen med rådmannen som administrativ leder. Der kommunen har valgt en slik organisering av tilbudet, ligger det en forutsetning til grunn om at dette skal være mer hensiktsmessige enn den tradisjonelle organiseringen.

Ved selskapsorganisering av kommunale tilbud og tjenester er det fortsatt mulig for eier (kommunestyret) å påvirke drift og gjennomføring av de tjenestene selskapene skal levere. Virkemidlene for styring er imidlertid forskjellig fra tjenester organisert i basisorganisasjonen, gjennom blant annet fastsettelse av formål og vedtekter, valg og utskifting av styremedlemmer, bestillinger og finansiering av virksomhetene.

Dersom erfaringer med drift og organisering av kommunale tjenester og funksjoner i ulike selskapsorganiseringer viser seg ikke å være hensiktsmessig og/eller i tråd med forventningene, bør omdanning/omorganisering vurderes.

Ved valg av selskapsorganisering, er det viktig å klargjøre muligheter og begrensninger i den offentlige eierstyringen før selskapsorganisering velges. Det finnes eksempler på at man fremdeles ønsker å styre tjenester etter politiske prioriteringer etter at selskapsorganisering er valgt, og det kan være utfordrende.

Selskapsorganisering krever profesjonalitet både hos eier og i selskapene, særlig når virksomheten er konkurranseutsatt. Eierstyring og ledelse av selskap som driver markedsorientert krever næringslivs- og bransjekompetanse. Samtidig krever kommunene som eiere at daglig leder og styret i selskapet også har kompetanse og forståelse knyttet til offentlig virksomhet og offentlig styring.

Folkevalgte og politiske organ skal ivareta mange roller. Det kan være motstridende interesser, forventninger, verdier og mål knyttet til de ulike rollene. De politiske organene skal styre samfunnsutvikling, kommuneorganisasjonen og omfang og kvalitet på kommunens tjenester gjennom de ressursene som er tilgjengelig. De skal ivareta innbyggerperspektivet gjennom hensynet til innbyggerne, brukerne, ansatte og selskapene. Gjennom politiske vedtak er de overordnede

bestillere og overordnede utførere. De ivaretar både kunder og leverandører. De skal sikre demokratiske beslutninger og offentlig innsyn, og samtidig sikre raske beslutninger, effektiv ressursutnyttelse og markedstilpasning. De skal være partipolitikere og eiere. Rollen som eier i selskapene utøves i spennet mellom samfunnsmessige og bedriftsøkonomiske mål og verdier.

Det er nødvendig å skille mellom eierskapspolitikk og eierskapsstrategi. Med *eierskapspolitikk* forstås de overordnede premisser som kommunen har lagt til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler. Dette refererer seg til hva slags systemer, retningslinjer og rutiner kommunen har for utøvelse av sitt eierskap. Dette omfatter bl.a. vurderinger som gjøres før valg av selskapsorganisering, rutiner for rapportering, premisser for valg av medlemmer til styrende organer osv. Eierskapspolitikken utgjør det praktiske rammeverket for kommunens eierstyring, jfr. pkt. 11. *Eierstrategiene* er de føringene kommunen legger til grunn overfor de forskjellige selskapene for å sikre at selskapene ivaretar de målsettingene som eierne har satt. Dette gjøres gjennom fastsettelse av vedtekter og formål med virksomheten, men også gjennom å gi rammebetingelser som er førende for kvalitet og utvikling av selskapet.

2 Omtale av de ulike selskapsformene

Kommunene kan velge å organisere sin virksomhet gjennom å etablere folkevalgte og administrative organer innenfor egen organisasjon, eller å velge mellom følgende selskapsformer:

- Aksjeselskap (AS)
- Interkommunalt selskap (IKS)
- Kommunale foretak (KF)
- Interkommunalt samarbeid (eget styre, administrativt vertskommunesamarbeid eller vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd)
- Stiftelser
- Organisasjoner og sammenslutninger

Valg av selskapsform har betydning for hvor sterkt og på hvilken måte kommunen kan påvirke eller styre virksomheten i selskapet. Er kommunen representert i selskapets styrende organer gjennom valgte representanter, vil disse ha en annen rolle og funksjon som medlem av styringsorganet enn de samme representantene vil ha som medlem av et folkevalgt organ i kommunen.

Et styremedlem skal ha selskapets interesser i fokus, og kommunen som eier eller deltaker i selskapet har ingen instruksjonsmyndighet overfor styremedlemmene. Det er bare selskapets representantskap eller generalforsamling som kan instruere styret. Som eier eller deltaker i selskapet kan kommunen instruere medlemmene i representantskapet og utsendingene til generalforsamlingen om hvordan de skal opptre gjennom vedtak i de kommunale organene som er gitt slik myndighet. Hvis ikke dette gjøres, står medlemmene og utsendingene fritt til å opptre på egne vegne og ut fra det de vurderer at gagnar selskapet best. Dette kan svekke muligheten for å fremme kommunens interesser i selskapet.

Vedtak som fattes i et selskap sitt representantskap, er ikke bindende for kommunen. Dette gjelder også selv om kommunens egne representanter stemte for vedtaket.

Kommuner kan ha en aktiv rolle i ulike selskap på flere måter, blant annet gjennom:

- Eiermøter
- Regelmessige møter med kommunens valgte medlemmer i selskapenes styrende organer
- Tilgang til protokoller fra møtene i de styrende organene
- Tilgang til innkalling og saksdokumenter til representantskap/generalforsamling så tidlig at det er mulig å behandle saken i kommunen med tanke på å gi instruksjon i kommunenes representanter

2.1 Aksjeselskap

Rettssubjekt, økonomisk tilknytning og risiko

Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og regnes formelt sett ikke som en del av kommunen, hverken organisatorisk eller økonomisk.

Når virksomheten foregår i et konkurranseutsatt marked, kan organisering gjennom et aksjeselskap med markedsorientert ledelse gi økt konkurransekraft og tilpasningsdyktighet. Selskapsformen åpner også for at kommunen kan være eier sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller private.

Aksjeselskap har egne økonomiske rammer gjennom sine vedtatte budsjetter, og holder investeringer og driftsposter utenfor kommunens budsjett. Skulle selskapet vise seg ikke å være økonomisk bærekraftig vil aksjeselskapsformen begrense kommunens ansvar og økonomiske risiko. Aksjeselskap er selskap med begrenset ansvar. Aksjonærenes økonomiske risiko er begrenset til aksjeinnskuddet, med tillegg av eventuelle lån til selskapet.

Eierstyring av aksjeselskap

Det øverste organ i et aksjeselskap er generalforsamlingen. Generalforsamlingen består av eierne og er ansvarlig for at selskapet har et styre, en revisor og at det har tilstrekkelig kapital og akseptable rammebetingelser for drift. Generalforsamlingen fastsetter normalt vedtektene for selskapet. Kommunestyret fastsetter et selskaps vedtekter i forbindelse med en nyetablering. Dette gjelder selskap som kommunen selv etablerer.

Som eier kan kommunestyret velge medlemmer til styret i aksjeselskap og/eller gi fullmakt til den/de som skal utøve myndighet som generalforsamling til å velge styret. Kommunen kan som aksjeeier i utgangspunktet ikke gi direkte pålegg til selskapets styre uten å gå gjennom den myndighet som ligger i generalforsamlingen. Styremedlemmene skal i første rekke ivareta selskapets, og ikke kommunens, interesser. Dersom det skulle komme til at det her ble interessekonflikt bør styret innkalle til ekstraordinær generalforsamling.

De muligheter som ligger i eierstyring ved fastsettelse av selskapsvedtekter bør utnyttes, eventuelt ved bruk av aksjonæravtaler. Slik sett kan et aksjeselskap på mange måter styres politisk, tilsvarende aktivitet og rammebetingelser for de interne kommunale avdelinger i linjen.

I selskap som er etablert sammen med andre kommuner/fylkeskommuner/private aktører, kan styret bestå av representanter fra alle disse eierne. Denne måten å organisere eierskapet i et selskap på, kan skape et godt forum og et bredt samarbeid der dette er et viktig mål. I tillegg kan det etableres en eller flere aksjeeieravtaler som gir visse rammer for selskapet, og dermed også styrets strategier.

Offentlige anbudsregler og støtte

Bruken av aksjeselskap til utføring av kommunale oppgaver eller kommunale prosjekter, medfører ikke at reglene for offentlige anskaffelser og anbudspålegg ikke kommer til anvendelse. Problemstillingen om konkurransevridende støtte gjelder også for offentlig eide aksjeselskap.

Garantier for et selskaps investering/lån

Kommuner kan garantere for andres gjeld, med unntak av gjeld i selskap som driver næringsvirksomhet. I denne forbindelse regnes også 100 % kommunalt eide aksjeselskap som "andre". Kommunalt eide aksjeselskap er imidlertid ikke underlagt de særlige reglene som gjelder for kommuner, for eksempel med hensyn til å ta opp lån.

Skatt

Drift gjennom et aksjeselskap er normalt skattepliktig. Overskuddet fra selskapets drift vil være skattepliktig. Det kan imidlertid være unntak fra den alminnelige skatteplikten, for eksempel i de tilfeller hvor aksjeselskap driver med ideell virksomhet. Selskap som ikke har «erverv til formål» er ikke skattepliktig for inntekt eller formue etter skatteloven.

Merverdiavgift

Et aksjeselskap skal registreres i merverdiavgiftsregisteret i de tilfeller der *virksomheten* til selskapet er merverdiavgiftspliktig. Registrering innebærer rett til å kreve fradrag for inngående merverdiavgift. Et aksjeselskap vil også kunne omfattes av reglene om kompensasjon for merverdiavgift tilsvarende som for kommunene. Det er imidlertid viktig å merke seg at der hvor kommunen har benyttet et aksjeselskap til å utføre oppgaver som gir rett på kompensasjon er det *aksjeselskapet* som får rett på kompensasjon - og ikke kommunen.

Oppsummering aksjeselskap

Et aksjeselskap etableres i hovedsak der en har tjenester som utføres i et konkurranseutsatt marked. Selskapsformen er lite egnet til å organisere lovpålagte tjenester, eller tjenester som har et stort behov for politisk styring gjennom demokratiske prosesser.

Indirekte eierstyring skjer ved at selskapsformen gir handlefrihet til styret og med myndigheten plassert gjennom eierne i generalforsamlingen. Det økonomiske ansvaret for kommunen er begrenset til innskutt aksjekapital. *Direkte eierstyring*, kan gjøres gjennom å utforme vedtekter og eventuelt aksjonæravtaler på en slik måte at det gir tilstrekkelig god politisk styring av kommunale kjerneoppgaver/tjenester.

Molde kommune har etablert fire heleide kommunale aksjeselskap; Romsdal Parkering AS, Molde Kino AS, Gotfred Lies plass 1 AS og Gotfred Lies plass 1 Omsorgsboliger AS.

I tillegg er Molde kommune aksjonær i en rekke andre aksjeselskap. Alle er omtalt i kapittel 3.

Kommunen er også eier av aksjer i store norske børsnoterte aksjeselskaper gjennom forvaltning av finansielle aktiva. Disse aksjene defineres som et finansielt eierskap med målsetning om størst mulig finansiell avkastning og føres som omløpsmidler i kommunens balanse.

Navn på selskap, jf Aksjeoppgaven for 2016	Antall aksjer ved utgangen av 2016
Austevoll Seafood ASA	12 700
Bonheur ASA	1 400
Borregaard ASA	5 200
DNB ASA	7 400
DOF ASA	-
Ekornes ASA	5 600
Farstad shipping ASA	6 800
KID ASA	9 300
Lerøy Seafood group ASA	2 550
Norsk Hydro ASA	13 900
Odfjell SE	3 200
Orkla ASA	7 000
Prosafe SE	10 386
Salmar ASA	4 100
Solstad Offshore ASA	5 590
Sparebank 1 Nord-Norge	16 230
Sparebank 1 SMN	11 100
Sparebank 1 SR-Bank ASA	15 200
Sparebanken Møre	1 081
Statoil ASA	5 453
Subsea 7 S.A.	7 000
TGS Nopec Geophysical Company AS	6 600
Wilh. Wilhelmsen Holding ASA	6 100
Yara International ASA	3 200

2.2 Interkommunale selskap (IKS)

Eget rettssubjekt og med økonomisk ansvar og risiko

Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunale selskap (IKS). Slike selskap styres av «IKS-loven» av 29.01.99.

Selskapet er egen juridisk enhet og er rettslig og økonomisk adskilt fra deltakerkommunene. Den enkelte deltager hefter ubegrenset for sin andel av selskapets forpliktelser. Selskapet kan derfor heller ikke gå konkurs.

Der eierkommunene betaler tilskudd til driften er selskapets budsjett ikke endelig før deltakerkommunens budsjetter for kommende år er behandlet. Dette betyr at budsjettvedtak som

representantskapet gjør i selskapene ikke er endelig før ved slutten av året. En annen utfordring er at de enkelte eierne kan ha forskjellig innstilling til størrelse på tilskudd/forpliktelsene i selskapet.

Selskapsavtalen

Ved dannelse av selskapet skal det utarbeides en skriftlig selskapsavtale som behandles av kommunestyrene, eventuelt også fylkesting. Denne avtalen danner grunnlaget for selskapets etablering og hvordan drift, ansvar og praktisk tilrettelegging skal gjennomføres. Dersom det senere oppstår tvil eller dissens om selskapets drift, ansvar eller myndighetsutøvelse, vil selskapsavtalen være den som forplikter partene. Selskapsavtalen kan også fastsette behandlingsregler for enkelte type saker og angi fordeling av myndighet mellom styret og representantskapet.

Eierstyring av IKS

Selskapets øverste myndighet er representantskapet som består av minst ett medlem fra hver (fylkes)kommune, oppnevnt av fylkestinget/kommunestyret.

Om nødvendig har fylkestinget/kommunestyret instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet.

Representantskapet velger styret i selskapet, og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan samt andre saker som etter lov eller selskapsavtale skal behandles i representantskapet. Representantskapet kan omgjøre styrets vedtak.

Molde kommune mener at styremøtene og møter i representantskapet i IKS-ene skal være åpne.

Skatt

Interkommunale selskap, hvor deltakerne hefter ubegrenset for tilsvarende prosentandeler av selskapets forpliktelser, skal selskapslignes som et eget skattesubjekt på lik linje med aksjeselskaper, jf. skatteloven § 2-2 nr.1, bokstav g. Interkommunale selskap skal ikke betale inntektsskatt til kommune og fylkeskommune eller formuesskatt, jf. skatteloven § 2-36 nr. 1 og nr. 2.

Interkommunale selskap skal betale inntektsskatt til staten av et eventuelt overskudd.

Skattereglene gjelder bare overskudd fra evet. skattepliktig del av virksomheten. Selskap som ikke har «ervert til formål» er ikke skattepliktig for inntekt eller formue etter skatteloven.

Oppsummering interkommunalt selskap

- Interkommunale selskap er mest brukt som organisasjonsform ved gjennomføring av kommunale tjenester som er behovs- og regelstyrt, og som gjennom samarbeid er ment å gi stordriftsfordeler, større fagmiljø, attraktive arbeidsplasser og gode karrieremuligheter.
- Bakgrunn for etablering av IKS er ofte knyttet til forventning om en bedre og mer kostnadseffektiv tjeneste til kommunenes innbyggere og næringsliv. Organiseringen kan være krevende i de tilfeller selskapets tjenester er i tett inngrep med og avhengig av den øvrige kommunale organisasjonen.
- Organisasjonsformen brukes også der det skal gjennomføres regionale utviklingsoppgaver, prosjekter og anlegg. Ved slike formål kan selskapet også dannes for et bestemt tidsrom.

Siden IKS gir eierne hele ansvaret for de økonomiske forpliktelsene, bør det lages en selskapsavtale som sikrer en oppfølging av tjenestene i tråd med de ønskede politiske føringer. For å sikre eierne og selskapet god økonomistyring og forutsigbarhet, må styret gis føringer fra representantskapet.

Selskapet må kunne forholde seg til endrede rammebetingelser, slik den øvrige linjeledelsen i kommunen må ut fra rammebetingelser gitt i handlingsprogram og årsbudsjett.

Det er naturlig å kreve at selskapet etablerer interne kontrollsystemer, rapporteringsrutiner, økonomistyringsregler og strategiske plandokumenter tilsvarende det som gjennomføres i de øvrige enheter til eierkommunene. Eierne må her være aktive og samkjøre prosessene mot selskapet.

Molde kommune er deltaker i seks interkommunale selskap; Molde og Romsdal Havn IKS, Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS, Krisesenteret for Molde og Omegn IKS, GassROR IKS, IKA Møre og Romsdal IKS (Interkommunalt arkiv) og Møre og Romsdal Revisjon IKS (tidligere delvis Kommunerevisjonsdistrikt 2). Disse er nærmere omtalt i kapittel 4.

2.3 Kommunale foretak (KF)

Kommuner kan med hjemmel i kommuneloven § 62 opprette kommunale foretak. Kommunale foretak er en del av kommunens virksomhet, både juridisk og økonomisk.

Kommunestyret er det øverste organet i kommunale foretak. Kommunestyret kan stifte og oppløse kommunale foretak, og det er kommunestyret som velger styrerepresentanter i kommunale foretak. Den daglige ledelsen i et kommunalt foretak utøves formelt av styret med delegert myndighet og med gitte rammer for driften, men med en operativ daglig leder.

Kommunale foretak forholder seg til rammer gitt gjennom kommunens budsjett- og handlingsprogram, på lik linje med de øvrige kommunale resultatenheter.

I Norge er flertallet av kommunale foretak knyttet til formål innen energi, teknisk, havn, bygg, anlegg, næring og kultur.

Rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor virksomhetens styre eller ledelse, med unntak av at han kan be om at enkeltsaker behandles av kommunestyret. Styremøtene skal være åpne møter. Det blir årlig avholdt eiermøter mellom Molde formannskap og ledelsen i de kommunale foretakene.

Molde kommune har praktisert en ordning med at rådmannen har en administrativ representant i styrene i de kommunale foretakene. Denne har møte- og talerett, men ikke stemmerett. Både møteinnkalling, saksframlegg og protokoller fra styremøtene ligger tilgjengelig på kommunens hjemmeside sammen med dokumentasjon fra øvrige råd og politiske utvalg.

Molde kommune har etablert fire kommunale foretak; Molde Eiendom KF, Molde Vann og Avløp KF, Moldebadet KF og Molde Havnevesen KF. Disse er nærmere omtalt i kap. 5.

2.4 Interkommunale samarbeid

Interkommunale samarbeid følger regler i Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven); § 27 når samarbeidet har et eget styre som er oppnevnt av kommunestyrene/fylkestingene og § 28 1b for administrative vertskommunesamarbeid og § 28-1c for vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd.

Styret i et interkommunalt samarbeid må tildeles en selvstendig avgjørelsesmyndighet, men den må begrenses til avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Styrets rolle i forhold til samarbeidskommunene må utformes i vedtektene.

Molde kommune er vertskommune etter kommunelovens § 27 for tre interkommunale samarbeid; Romsdal Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensing (RIUA), ROR-IKT og Kontrollutvalgsekretariatet. Molde kommune inngår også i et samarbeid med flere andre kommuner om drift av Tøndergård skole og ressurscenter. Disse er nærmere omtalt i kap. 6.

Molde kommune har i tillegg avtaler om drift av kommunale tjenester for andre kommuner innenfor en rekke områder, blant annet legevakt, PPT, barnevern, brann- og redning, innkjøp, regnskap og skatt/arbeidsgiverkontroll.

2.5 Stiftelser

Stiftelser er regulert i Lov om stiftelser. En stiftelse skiller seg fra de andre selskapsformene som er omtalt ved at den ikke har noen eiere eller deltakere. Stiftelser er selveide. Når stiftelsen først er opprettet, har stifterne ikke lenger rådighet over formuesverdien som er overført til stiftelsen. Stiftelser har dermed ikke et eierorgan, men kan ha andre styringsorganer som for eksempel en representativ stiftelsesforsamling.

Det klare flertallet av stiftelser er private fond, opprettet som stiftelser med sosiale formål. Som alternativ organisasjonsform er stiftelser ikke brukt mye der eier av formuesverdi/stifter ønsker løpende styringsmulighet og demokratisk påvirkning av verdiene. Stiftelser knyttet til tjenester og tilbud som Molde kommune berøres direkte og omtales særskilt. Noen erfaringer fra denne styringsmodellen viser at den er utfordrende med hensyn til styring, ledelse og oppløsning. Ut over det må man kunne slå fast at de stiftelsene som kommunen har etablert har fungert godt.

Molde kommune har ved utgangen av 2016 to stiftelser der kommunens styring ivaretas gjennom valg av representanter til Molde legatstyre; Molde kommunes stiftelse for utdanning og Molde kommunes stiftelse for sosiale formål. I tillegg er boligstiftelser og stiftelser knyttet til kultur der Molde kommune er representert i styrene også beskrevet. Disse stiftelsene er omtalt i alfabetisk rekkefølge.

2.6 Viktige vurderinger ved valg av selskapsform

Det er ulike grunner til at en kommune danner selskap alene eller sammen med andre. I utgangspunktet er spørsmålet om selskapet skal drive med forretningsmessig drift i et konkurranseutsatt marked. Et annet er om etableringen er mer politisk og strategisk begrunnet i forhold til samarbeid med nabokommuner i regionen og/eller det er for å øke bredden i et kompetanse- og fagmiljø. En annen grunn kan være at en ønsker å danne selskap som i seg selv kan gi benchmarkingseffekt i forhold kommunens egen drift.

For alle selskap er det nødvendig å være bevisst den utsatte posisjon en kan komme i der en opererer i et konkurranseutsatt marked med en eventuell kommunal driftstøtte eller økonomisk avhengighet (konkurransevridning).

Kommunen står fritt til å velge selskapsform så lenge lov og forskrifter for oppgaveområdet ikke setter begrensninger. Før en beslutning om selskapsform tas er det en rekke forhold som bør vurderes. Det vil aldri bli en uttømmende liste over hvilke aspekter som gjør seg gjeldende, men mange av dem kan listes opp:

Styring

- Muligheter og behov for politisk styring
- Forholdet mellom kommunens rolle som eier og eventuelt myndighetsutøver
- Kompetanse og mulighet for kommunestyret til å følge opp eieransvaret, aktiv oppfølging
- Muligheter og begrensninger mht. delegasjon av myndighet
- Fleksibilitet – endring av eierforhold/samarbeid med private
- Arbeidsgiver strategi
- Etikk og samfunnsansvar

Økonomi

- Økonomisk ansvar; hvilke forpliktelser påtar kommunen seg
- Selskapets økonomiske frihet, krav og eierstyring, kontra det å beholde egen beslutningsmyndighet om prioritering av ressurser
- Skatte- og avgiftsmessige forhold
- Anskaffelsesregler

Konkurransesituasjon

- Risikovurderinger i forhold til markedet, miljø, kvalitet og kvantitet av den kommunale tjenesten og forholdet til bruker/innbygger.

Administrative rutiner

- Rapportering og oversikt – hvilke rutiner og administrativ oppfølging er nødvendig
- Forholdet til forvaltningslov/offentlighetslov

Kommunen har ulike roller, blant annet som myndighetsutøver, tjenesteproducent og som eier av selskap. Ved vurdering av selskapsdannelse må særlig behovet for politisk styring og mulighetene for å drive demokratisk påvirkning og kontroll med drift og prosesser vurderes.

Figuren på neste side oppsummerer de alternative organisasjonsformene som kommunen kan bruke for å tilby sine tjenester og tilbud til innbyggere og næringsliv.

Figur 1. Alternative organisasjonsformer og deres kjennetegn

		Fristilling
<i>Kommuneloven</i>	Interkommunale selskap	Aksjeloven
Kommuneloven	Stiftelsesloven	Stiftelsesloven
<p>Etat (§10) Institusjon (§11) Foretak (kap.11)</p> <p>Verstkommune (§28) Samarbeid (§27)</p> <p>Grunnstruktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kommunestyret -Formannskap/Utvalg -Rådmann <p>"Eiere":</p> <ul style="list-style-type: none"> -Innbyggere -Næringsliv <p>Eiers(kommunens) ansvar</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ubegrenset -Ordfører juridisk person <p>Integrert del av kommunen</p>	<p>Interkommunalt selskap (IKS)</p> <p>Grunnstruktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Representantskap -Styre -Daglig leder <p>Eiere:</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrenset <p>Eiers ansvar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ubegrenset <p>Styrerepresentanter:</p> <p>Ubegrenset økonomisk og strafferettslig ansvar (solidarisk økonomisk ansvar) jfr akse,- IKS- og Stiftelsesloven</p> <p style="text-align: center;">Selvstendig rettssubjekt</p>	<p>Aksjeselskap (AS)</p> <p>Grunnstruktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Generalforsamling -Styre -Daglig leder <p>Eiere:</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrenset <p>Eiers ansvar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrenset til innskutt kapital <p>Stiftelse</p> <p>Grunnstruktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Styre -Daglig leder <p>Ingen eiere</p>
<p>Grad av politisk styring</p>		

3 Aksjeselskap

Selskapene står omtalt i henhold til bokført verdi (i 1.000 kroner) av Molde kommune sine aksjer pr. 31.12.16, jf. note 8 i årsregnskapet.

	Bokført verdi 31.12.16 i 1.000 kroner	Antall aksjer/andeler	Eierandel
Aksjer			
Istad AS - B-aksjer	44 095	34 018	34,02 %
Molde Lufthavnutvikling AS	7 241	707	38,03 %
Akerhallen AS	3 500	39	19,50 %
Molde Kino AS	3 000	1 304	100,00 %
Romsdalsmuseet Eiendom AS	2 500	1 250	25,00 %
Gotfred Lies plass 1 AS	1 938	224 350	100,00 %
Protomore Kunnskapspark AS	1 800	2 562	18,90 %
Langfjordforbindelsen AS	1 728	71	15,27 %
Møreaksen AS	580	5 525	7,46 %
Kystlab-Prebio AS	487	48 786	5,93 %
Samspleis AS	480	18	13,52 %
Astero AS	470	940	39,35 %
Molde Kulturbygg AS	334	330	33,00 %
AS Regionteatret i Møre og Romsdal	264	132	44,00 %
Romsdal Parkering AS	250	5	100,00 %
Bjørnsonhuset AS	225	225	37,50 %
Muritunet AS	200	200	1,40 %
Gotfred Lies plass 1 Omsorgsboliger AS	172	171 648	100,00 %
Halsafjordsambandet AS	105	100	4,95 %
Visit Nordmøre & Romsdal AS	100	34 133	3,30 %
Harøysund Næringspark AS	100	10	10,00 %
Kjerringsundet AS	100	100	3,12 %
Snarveien AS	50	10	1,80 %
Trafikkterminalen Molde AS	37	37	7,40 %
Sum aksjer	69 755		

3.1 Istad AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å alene eller sammen med andre, drive energirelatert virksomhet og delta i annen naturlig tilhørende virksomhet.

Virksomheten i konsernet består av kraftproduksjon, kraftomsetning, nettvirksomhet, fjernvarme og fiber. Istad-konsernet er i dag et rendyrket energikonsern, med størstedelen av sin virksomhet knyttet til de lokale markedene. Istad-konsernet er organisert i følgende operative selskap:

Istad AS (morselskapet)

- Istad Kraft AS (100 %)
- Istad Nett AS (100 %)
- Istad Fiber AS (50 %)
- Kredittsikring AS (75 %)

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Istad AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-20 798	-14 639	219 078	-52 628

Molde kommune eier 34 % av aksjene i Istad AS, Moldekraft AS eier 17 % og Statkraft AS eier 49 %. Det er inngått en aksjonæravtale mellom Moldekraft AS og Molde kommune.

Molde kommune har fått følgende utbytte fra Istad AS i perioden fra 2007-2017. Salget av store deler av virksomheten genererte det store utbyttet i 2014. Øvrige år har utbyttet jevnt over vært lavere enn forventet:

År	Budsjettert utbytte	Faktisk utbytte	Avvik
2007	16 000	9 525	-6 475
2008	10 200	9 525	-675
2009	21 465	15 308	-6 157
2010	15 300	6 804	-8 496
2011	15 300	10 205	-5 095
2012	10 200	5 100	-5 100
2013	5 100	0	-5 100
2014	0	34 000	34 000
2015	10 000	6 804	-3 196
2016	10 000	0	-10 000
2017	5 000	5103	103

Molde kommune har vurdert eierskapet i Istad AS som en oppfølging av det politiske vedtaket som ble gjort ved behandling av forrige Eiermelding. I juni 2014 ble det satt ned et forhandlingsutvalg bestående av tre politikere og rådmannen som fikk i mandat å framforhandle et kjøp av aksjene i Moldekraft AS. Partene ble ikke enige om et økonomisk oppgjør for aksjeposten, og forhandlingsprosessen mellom Moldekraft AS og Molde kommune ble avsluttet medio november 2014.

I februar 2016 ble det satt ned nytt utvalg bestående av tre politikere og rådmannen. Denne gangen var mandatet å vurdere ulike forhold knyttet til Molde kommunes eierskap i Istad AS. Utvalget utarbeidet et notat med sine vurderinger og forslag til konklusjoner som ble lagt fram for politisk behandling i november 2016. Kommunestyret behandlet i møte 15. desember 2016 sak 127/16 som var unntatt offentlighet og omhandlet Molde kommunes eierskap i Istad AS.

Molde kommune og Moldekraft AS eier til sammen 51 % av aksjene i Istad AS. I henhold til aksjonæravtalen med Moldekraft AS skal to av styrets medlemmer velges av Moldekraft AS og to av Molde kommune. Kommunestyret innstiller på kommunens kandidater til styret i Istad AS. Kommunestyret velger også medlem og varamedlem til generalforsamlingen i Istad AS for valgperioden.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.2 Molde Lufthavnutvikling AS

Selskapets vedtektsfestede formål er utvikling av den regionale flyplassen Molde Lufthavn, Årø for å styrke tilbudet til næringsliv og innbyggerne i regionen.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Lufthavnutvikling AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-3 285	16 630	3 493	1 885

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde Næringsforum har ansvar for daglig drift av Molde Lufthavnutvikling AS. Selskapet ble etablert i 2003, og målet med etableringen var å finansiere og forestå forlengelsen av rullebanen på flyplassen. Baneforlengelsen, som kostet om lag 60 mill. kroner, ble gjennomført i 2008.

Med en forlenget bane har det åpnet seg nye muligheter for rutetilbud ved flyplassen. Den viktigste oppgaven til selskapet er nå å sikre et så godt rutetilbud som mulig. Selskapet er i løpende dialog med aktuelle flyoperatører for å utvikle tilbudet, både innenlands og utenlands.

Kommunens aksjeandel er 38 %. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger egen valgkomite til å forberede valg til selskapets styre.

I henhold til § 11 i opprinnelige vedtekter for selskapet, skulle selskapet oppløses når målsettingen om å realisere forlengelsen av rullebanen ved Molde Lufthavn Årø var nådd. I brev fra selskapet datert 4. september 2017, ble dagens aksjonærer likevel oppfordret til å videreføre sitt eierskap i Molde Lufthavnutvikling AS.

I selskapets generalforsamling den 28. juni 2017, ble det enstemmig vedtatt å endre selskapets vedtekter ved å slette § 11. Generalforsamlingen ønsket gjennom dette å videreføre selskapet med formål som beskrevet i vedtektenes § 3 som lyder:

«Selskapets virksomhet er utvikling av vår regionale flyplass Molde lufthavn Årø for å styrke tilbudet til næringsliv og innbyggerne i regionen.»

På bakgrunn av dette, la rådmannen i Molde kommune fram sak 87/17 for Molde formannskap 19. september 2017 om videreføring av Molde Lufthavnutvikling AS, der det ble gjort følgende enstemmige vedtak:

«Molde kommune gir sin tilslutning til at Molde Lufthavnutvikling AS videreføres som selskap og at kommunens aksjekapital forblir i selskapet».

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.3 Akerhallen AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å eie og drive idrettsanlegg til beste for fotballen i Molde.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Akerhallen AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	166	184	313	-57

Selskapet er uten eget økonomisk formål, og dermed ikke skattepliktig og det kan heller ikke betale utbytte. Molde kommune eier 19,5 % av aksjene i selskapet. Selskapets styre består av 2-5 medlemmer. Inntil halvparten av styrets medlemmer velges av generalforsamlingen. De øvrige styremedlemmer utpekes av Molde Fotballklubb. Molde kommune har ett styremedlem i selskapet. Molde kommunestyre innstiller på kommunens styremedlem med vara. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i dag i stand til å innfri sine forpliktelser. Kommunens engasjement knytter seg både til at kommunen er eier av tomta og at den festes ut til selskapet, og kommunens ansvar for idrettslivet i kommunen. Det vurderes at det ikke er forbundet med risiko å opprettholde aksjeposten.

Molde kommune garanterer for et beløp på 9,750 mill. kroner pr 31.12.2016. Garantiansvaret utløper i 2039.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.4 Molde Kino AS

Molde Kino AS er organisert som et eget aksjeselskap med kommunen som eneste eier. Selskapets formål er å drive kinovirksomhet og annen virksomhet som står i forbindelse med dette, i Molde og nærliggende geografisk område.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Kino AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	1 813	1 620	802	1 543

Det er ikke betalt utbytte til kommunen. I henhold til vedtektene skal selskapets styre ha 5 medlemmer. Molde kommunestyre innstiller på 5 kandidater i prioritert rekkefølge. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger styre, samt utpeker leder og nestleder i styret.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. De siste årene har driften stabilisert seg, og selskapet har levert gode resultat. Kommunens engasjement knytter seg til at kommunen har tatt et politisk ansvar for drift av Molde Kino. Det er økonomisk risiko for eieren knyttet til å opprettholde eierskapet.

Molde kommune garanterer for et beløp på kr 14,040 mill. kroner pr 31.12.2016. Garantiansvaret utløper i 2036.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.5 Romsdalsmuseet Eiendom AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å eie, leie ut, drive og utvikle eiendom med alt som tilhører.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Romsdalsmuseet Eiendom AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	2	3	-172	-119

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eide 25 % av aksjene i selskapet ved utgangen av 2016. Ordføreren representerer Molde kommune i generalforsamlingen til Romsdalsmuseet Eiendom AS. Styret skal ha 3-5 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Molde kommunestyre velger ett styremedlem med varamedlem til styret.

I brev av 4. september 2017, tilbyr Romsdalsmuseet Eiendom AS å kjøpe Molde kommunes aksjer i selskapet. På bakgrunn av denne henvendelsen, la rådmannen fram sak 86/17 for Molde formannskap den 19. september 2017 om salg av kommunens aksjer i Romsdalsmuseet Eiendom AS, der det ble gjort følgende enstemmige vedtak:

«Molde kommune aksepterer tilbudet fra Romsdalsmuseet Eiendom AS om kjøp av kommunens aksjer i selskapet til en samlet pris på kroner 2 500 000,-. Beløpet avsettes i sin helhet til kommunens ubundne investeringsfond».

Molde kommune garanterer for et beløp på kr 410.000 pr 31.12.2016. Garantiansvaret utløper i 2042.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.6 Gotfred Lies plass 1 AS

Gotfred Lies plass 1 AS er organisert som et eget aksjeselskap med kommunen som eneste eier. Selskapets formål er investering i fast eiendom og utleie, herunder deltagelse i andre selskaper.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Gotfred Lies Plass 1 AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-5 014	1 663	1 928	1 152

Det er ikke betalt utbytte til kommunen. Molde kommune eier selskapet med bakgrunn i at kommunen selv er eneste leietager. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål. Rådmannen vil likevel anbefale at selskapet avvikles, og at eiendommen Gotfred Lies plass 4 avhendes til Molde kommunale pensjonskasse forutsatt tilfredsstillende avtale.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.7 Protomore Kunnskapspark AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å tilrettelegge, utvikle og drive en forsknings- utviklings- og etablererpark i Molde for kommersialisering av produkt- og forretningsideer, nyskaping og virksomhet som står i forbindelse med dette. Selskapet driver også med utleie av næringsbygg til avgiftspliktig virksomhet.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Protomore Kunnskapspark AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	14	83	66	87

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune tok initiativet til å etablere Molde kunnskaps-park AS i 1999 for å bidra til næringsutvikling og gründervirksomhet innenfor kunnskapsbasert virksomhet. Selskapet endret foretaksnavn til Protomore Kunnskapspark AS i 2016.

I 2017 er det inngått en avtale mellom Molde kommune og Protomore Kunnskapspark AS om at Protomore skal være Molde kommunes hoppid.no kontor og første kontaktpunkt for gründere.

Kommunens aksjeandel er 18,90 %. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger egen valgkomite som forbereder valg til selskapets styre.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser. Det anses som viktig at kommunen engasjerer seg i selskapet.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.8 Langfjordforbindelsen AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å arbeide for realisering av fergefri forbindelse mellom Sølsnes og Åfarnes. Selskapet skal stå for delfinansiering av utbyggingen og eventuelt administrere bompengeneinnkrevningen etter de retningslinjer som fylket og/eller staten til enhver tid gir. Selskapet kan initiere eller arbeide for vegutbedringer langs FV 64 og andre tilstøtende fylkesveger etter generalforsamlingens nærmere bestemmelse.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Langfjordforbindelsen AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-1 172	-92	-6 476	-124

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 15,27 % av aksjene i selskapet. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger egen valgkomite som forbereder valg til selskapets styre.

I 2014 kom det nye direktiv fra Vegdirektoratet som tilsier at tunneller ikke skal ha en stigning på over 5 prosent. Den undersjøiske tunnelen med en stigning på 7 prosent som Langfjordforbindelsen opprinnelig var planlagt som, ble skrinlagt etter gjennomføring av en risiko- og sårbarhetsanalyse. Som følge av dette ble tidligere aktiverte planleggingskostnader knyttet til grunnundersøkelser kostnadsført i driftsregnskapet i 2014.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.9 Møreaksen AS

Selskapets vedtaksfestede formål er «Å realisere eit fergefritt samband over Romsdalsfjorden/ Midfjorden, samt knytte kommunane Aukra og Midsund til fastlandet. Herunder finansiering av prosjektet, innkreving av eventuelle bompenger og alt som står i forbindelse med dette. Selskapet skal også kunne være ansvarlig ved eventuell søknad om og innkreving av bompenger via fergebilletten på sambandene Molde - Vestnes og Mordalsvågen - Solholmen for opprustning av E39 på strekningen Molde - Midsund - Vestnes, samt på sambandet Hollingsholm - Aukra for finansiering av broene og sambandet mellom Aukra og Midsund».

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Møreaksen AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	65	-1 027	196	-1 638

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 7,46 % av aksjene i selskapet. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser. Det anbefales at kommunens engasjement i selskapet opprettholdes for å

kunne være med på gjennomføringen av Møreaksen som valgt fergefri forbindelse over Romsdalsfjorden. I handlingsplanen for Nasjonal transportplan (NTP) ligger Møreaksen inne med oppstart i 2024 (andre periode).

Andre lokale prosjekt i NTP er strekningen Lønset-Hjelset som ligger inne med forutsatt oppstart i 2019 og ferdigstilling i 2023, og Bypakke Molde fra Bolsønes til Årø med forutsatt oppstart i 2023.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.10 Kystlab-Prebio AS

Selskapets vedtektsfestede formål å selge laboratorietjenester og rådgivningstjenester til næringslivet og offentlige organer innen områdene internkontroll/kvalitetssikring, næringsmidler, miljø m.m. Selskapet skal drives etter forretningsmessige prinsipper. Selskapet kan samarbeide med, opprette og delta i andre selskaper.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Kystlab-Prebio AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	2 145	3 589	-1 129	7 210

Det ble utbetalt utbytte til eierne i 2015, og Molde kommune mottok da et utbytte på kr 146.358. Selskapet ble etablert etter at den interkommunale næringsmiddelkontrollen ble lagt ned og etablert i det statlige selskapet Mattilsynet. Selskapet har drevet videre laboratorievirksomheten mv til næringsmiddeltilsynet. Kystlab AS fusjonerte med Prebio AS i 2014, og endret da navn til Kystlab-Prebio AS.

Kommunens aksjeandel er 5,93 %. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger egen valgkomite som forbereder valg til selskapets styre.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål.

Molde kommune stilte seg i september 2017 positive til en omstrukturering av selskapet hvor aksjene som Molde kommune eier i Kystlab-Prebio AS overføres til nystiftet selskap ved navn Prebio AS. Denne omstruktureringen er ikke avsluttet, og krever samtykke fra samtlige aksjonærer.

Lenke til oppdatert informasjon.

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.11 Samspleis AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å arbeide for realisering av viktige vei- og trafiksikkerhetsprosjekter i Romsdal og på Nordmøre. Selskapet skal, enten selv eller i samarbeid med andre selskap, stå for hel- eller delfinansiering av utbygginger, da i samarbeid med Statens Vegvesen og etter

de retningslinjer som staten til enhver tid gir. Under de samme forutsetningene skal Samspleis AS kunne administrere bompengeneinnkrevningen, forvalte bompengemidlene og benytte disse slik det vil gå frem av avtale mellom Vegdirektoratet, samarbeidene selskap og Samspleis AS.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Samspleis AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-644	-534	-25	190

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 13,52 % av aksjene i selskapet. Ordføreren representerer Molde kommune i generalforsamling til Samspleis AS. Generalforsamlingen velger egen valgkomite til å forberede valg til selskapets styre.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser. Det anbefales at kommunens engasjement i selskapet opprettholdes for å være med på å kunne gjennomføre tiltaket som vil få stor betydning for Molde og de fleste kommunene i Romsdal.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.12 Astero AS

Selskapets vedtaksfestede formål er å styrke tiltaksdeltakernes muligheter til å få og beholde arbeid. Astero AS er en arbeidsmarkedsbedrift som gjennom næringsvirksomhet skal tilrettelegge for arbeidssøkere med behov for bistand og ønske om å komme ut i ordinært arbeid. Selskapet er leverandør av mekanisk skreddersøm som verktøy og pedagogisk virkemiddel i gjennomføring av kurs, praksis og kvalifisering for arbeidssøkere.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Astero AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	195	473	4 714	2 035

I følge vedtekter kan ikke Astero AS utbetale utbytte til eier. Eventuelt overskudd skal gå til å styrke grunnlaget for fremtidig drift. Kommunens hensikt og mål med sitt eierskap i selskapet er å kunne bidra til nå selskapets formål ut fra et sosialpolitisk motiv. Astero AS fusjonerte med Troll-Tinn AS i 2015. Kommunens aksjeandel er 39,35%. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger egen valgkomite til å forberede valg til selskapets styre.

I 2017 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Astero AS og Molde kommune om et 4-årig offentlig forsknings- og utviklingsprosjekt (OFU-prosjekt) for å utvikle en «Ny og fremtidsrettet modell for drift av omsorgsboliger».

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål. Det anbefales at kommunens engasjement i selskapet opprettholdes ut fra kommunens samfunnsmessige interesser.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.13 Molde Kulturbygg AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å eie, leie ut og forestå teknisk drift og vedlikehold av kulturhuset Plassen i Molde. Plassen er et felles kulturbygg for de fem aksjonærene i selskapet.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Kulturbygg AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-1 456	-1 601	-1 793	-3 207

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 33 % av aksjene i selskapet.

Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Styret skal ha 5-7 medlemmer samt to varamedlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. To av styrets medlemmer velges av generalforsamlingen etter forslag fra Molde kommune.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet har så langt vært i stand til å innfri sine forpliktelser. Kommunens engasjement knytter seg til at kommunen er eier av tomta som festes ut til selskapet, samt med begrunnelse i kommunens ansvar for kulturlivet i kommunen. Molde bibliotek er leietager i bygget. Husleien er basert på renter og avdrag for et lån på 64 mill. kroner, samt felleskostnader basert på den andelen av arealet som Molde bibliotek utgjør.

Det vurderes slik at det per tiden ikke er forbundet med vesentlig risiko å opprettholde aksjeposten.

Molde kommune garanterer for et beløp på 61,5 mill. kroner pr 31.12.16. Garantiansvaret utløper i 2050.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.14 AS Regionteatret i Møre og Romsdal

Selskapets vedtektsfestede formål er å drive teatervirksomhet i Møre og Romsdal.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Teatret Vårt AS Regionteatret i Møre og Romsdal	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	515	545	-462	592

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 44 % av aksjene i selskapet, og er den største eieren sammen med Møre og Romsdal fylkeskommune. Styret skal ha 7 medlemmer med personlige varamedlemmer. Ett av disse medlemmene med varamedlem oppnevnes etter forslag fra Molde kommune. Molde kommunestyre innstiller på kommunenes kandidat med varamedlem. Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Kommunens engasjement nytter seg til at kommunen har tatt et politisk ansvar for drift av selskapet som vertskommune.

Molde kommune garanterer for et beløp på 31,7 mill. kroner pr 31.12.2016. Garantiansvaret utløper i 2051.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.15 Romsdal Parkering AS

Romsdal Parkering AS er organisert som et eget aksjeselskap med kommunen som eneste eier. Selskapets vedtektsfestede formål er å tilby tjenester innenfor utvikling og drift av parkering og virksomhet som naturlig faller samen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Romsdal Parkering AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	165	-697	-413	297

Det er ikke betalt utbytte til kommunen. Molde kommune etablerte selskapet i 2009 med bakgrunn i at kommunen selv ønsker å være en aktør utenfor de offentlige parkeringsområdene i kommunen.

Ordføreren representerer Molde kommune i generalforsamlingen. Styremedlemmer med varamedlemmer velges av Molde formannskap. Etter vedtektene skal styret bestå av 3-5 medlemmer.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål etter en vanskelig start. Det anbefales at selskapet opprettholdes og videreutvikles for å kunne drive en enhetlig parkeringspolitikk i Molde kommune.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.16 Bjørnsonhuset AS

Selskapets vedtektsfestede formål er oppføring, forvaltning og utleie av et kulturhus på Reknes i Molde.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Bjørnsonhuset AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-26	-256	-193	139

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 37,5 % av aksjene i selskapet. I henhold til selskapets vedtekter oppnevner Molde kommune to, eventuelt tre, styremedlemmer med

varamedlemmer til styret i Bjørnsonhuset AS. Ordføreren representerer kommunen i selskapets generalforsamling.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet har god egenkapital og er i dag i stand til å innfri sine forpliktelser. Kommunens engasjement knytter seg til at kommunens ansvar for kulturlivet i kommunen. Det vurderes slik at det i dag ikke er forbundet med vesentlig risiko å opprettholde aksjeposten.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.17 Muritunet AS

Selskapets vedtektsfestede formål er «Å eige og drive institusjonen Muritunet AS i Valldal i Norddal kommune. Institusjonen skal gje medisinsk behandling og levere ulike former for helsefremjande og sjukdomsførebyggjande tenester som del av det totale helsetilbodet i landsdelen. Hovudvekta skal ligge på spesialisert rehabilitering, opptrening og opplysning samt anna verksemd som står i samanheng med dette. Muritunet skal være ein samfunnsaktør som opptrer som ein katalysator og utviklingsaktør i lokalmiljøet innan føre nemnde mot både offentlege og private aktørar. Jf. Muriparken, Storfjord Helsesenter AS og Vitafjord AS. Selskapet vert drive på ideell basis og vil ikkje ha kommersielt erverv til føremål. Det skal ikkje utdelast utbytte og selskapet sine midlar skal heller ikkje på annan måte overførast til selskapet sine aksjonærar. Ved oppløysing av selskapet skal selskapet sine midlar stillast til disposisjon for realisering av verksemd i tråd med første avsnitt i denne paragraf.»

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Muritunet AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	718	113	4 530	124

Det blir ikke betalt utbytte til eierne. Møre og Romsdal fylkeskommune er største aksjonær i selskapet med 22,3 % av aksjene. Molde kommune eier 1,4 % av aksjene i selskapet. Ordføreren representerer kommunen i selskapets generalforsamling.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet har god egenkapital og er i dag i stand til å innfri sine forpliktelser.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.18 Gotfred Lies Plass 1 Omsorgsboliger AS

Gotfred Lies Plass 1 Omsorgsboliger AS er organisert som et eget aksjeselskap med kommunen som eneste eier. Selskapets formål er å eie og forvalte fast eiendom samt å delta i tilsvarende virksomhet gjennom andre selskaper.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Gotfred Lies Plass 1 Omsorgsboliger AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-41	-26	-29	-29

Det er ikke betalt utbytte til kommunen. Molde kommune eier selskapet med bakgrunn i at kommunen selv er hovedleietaker i en seksjon i Kinobygget som benyttes til heldøgnsbemannet bofellesskap. Boligene er seksjonert, og bygget driftes av Molde Eiendom KF. Ordføreren representerer Molde kommune i generalforsamlingen.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Det bør likevel vurderes om aksjeselskap er riktig selskapsform for denne delen av bygget, også sett i forhold til rådmannens vurdering av videre eierskap i selskapet Gotfred Lies plass 1 AS.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.19 Halsafjordsambandet AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å etablere fergefri fjordkryssing over Halsafjorden, herunder finansiering av prosjekter inklusive innkreving av eventuelle bompenger og alt som står i forbindelse med dette, herunder deltagelse i andre selskaper.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Halsafjordsambandet AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-9	-235	345	-100

Selskapet ble etablert i 2010. Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 4,95 % av aksjene i selskapet. Ordføreren representerer Molde kommune i generalforsamlingen i Halsafjordsambandet. Generalforsamlingen velger egen valgkomite til å forberede valg til selskapets styre.

Selskapets kapital er i hovedsak benyttet til å utvikle kommunedelplaner som skal bidra til å løse selskapets formål.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser. Det anbefales at kommunens engasjement i selskapet opprettholdes av regionalpolitiske grunner.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.20 Visit Nordmøre & Romsdal AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å fremme reiselivet i deltagende kommuner, utføre salgs- og markedsføringsaktiviteter, stimulere til produktutvikling og løse andre fellesoppgaver for reiselivet i selskapets aktivitetsområde.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Visit Nordmøre og Romsdal AS	2016	2015	2014	2013*
Ordinært resultat før skatt	756	520	-1 368	-87

Tidligere Destinasjon Molde og Romsdal AS* og Destinasjon Kristiansund og Nordmøre AS ble fusjonert i 2014.

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune eier 3,3 % av aksjene i selskapet. Til sammen er 19 kommuner i Romsdal og på Nordmøre deleiere i selskapet, sammen med en rekke reiselivsaktører

Ordføreren representerer Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger en egen valgkomite til å forberede valg til selskapets styre.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål. Kommunen engasjerte seg i selskapet for å støtte opp om reiselivet i Romsdal.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.21 Harøysund Næringspark AS

Selskapets vedtaksfestede formål er å «Leggja til rette og arbeide for at det vert etablert gassbaserte næringsverksemder i Harøysund Industriområde. I samband med dette skal selskapet og arbeide for realisering av gassrør frå Nyhamna til vidare distribusjon i Romsdalsregionen. Selskapet skal dessutan marknadsføre Harøysundområdet til potensielle etablerarar som kan nytte området sine kvalitetar for utvikling av framtidsetta næringsverksemder».

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Harøysund Næringspark AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-102	-120	-59	-139

Det er ikke betalt utbytte til eierne. Molde kommune var med å etablere selskapet i 2006 for å bistå selskapet ut fra regionalpolitiske motiv. Kommunens aksjeandel er 10 %.

Ordføreren har representert Molde kommune i selskapets generalforsamling.

Selskapet ble oppløst ved årsskiftet 2016/2017 og restkapital er overført til aksjonærene.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.22 Kjerringsundet AS

Selskapets vedtektsfestede formål er etablering av broforbindelse mellom Gossen og Otrøya i tråd med vedtatte kommunedelplaner, herunder utarbeidelse av reguleringsplaner, eventuelt innkreving av bompenger, samt øvrige oppgaver i forbindelse med utbyggingen, herunder deltakelse i andre selskaper.

Resultat før skatt de siste 3 år: (hele tusen)

Kjerringsundet AS	2016	2015	2014
Ordinært resultat før skatt	-13	-197	-21

Det er ikke utbetalt utbytte til eierne. Selskapet ble etablert i 2014, og de største eierkommunene er Aukra kommune og Midsund kommune med 46,88 % av aksjene hver. Molde kommune eier 3,12 % av aksjene, mens Aukra Næringsforum og Midsund Næringsforum eier de resterende aksjene.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser. Det anbefales at kommunens engasjement i selskapet opprettholdes for å være med på å kunne gjennomføre et tiltak som vil få stor betydning for Molde kommune, nye Molde kommune og flere kommuner i Romsdalen.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.23 Snarveien AS

Selskapets vedtektsfestede formål er å planlegge ny trase for innkorting av fylkesvei 64 over Averøya.

Selskapet har ikke erverv til formål. Selskapets aksjer gir ikke rett til utbytte. Ved avvikling av selskapet skal gjenværende egenkapital fordeles i forhold til aksjefordelingen. I fall selskapet har gått med overskudd skal overskuddet utover inflasjonsjustering av egenkapitalen gå til et tilsvarende samfunnsnyttig samferdselsformål etter generalforsamlingens beslutning.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Snarveien AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-1 901	-1 286	-220	-360

Selskapet ble etablert i 2011, og de største eierkommunene er Averøy kommune og Kristiansund kommune med 28,4 % av aksjene hver. Molde kommune eier 1,8 % av aksjene i selskapet.

Ordføreren har representert Molde kommune i selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen velger selskapets styre.

Foretaket ble meldt oppløst 1. juni 2017.

3.24 Trafikkterminalen Molde AS

Selskapets formål er å drive persontrafikkterminal samt utleie av fast eiendom i Molde og annen virksomhet med økonomiske formål i tilknytning til dette.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Trafikkterminalen Molde AS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	545	581	584	614

Det er blitt utbetalt utbytte til eierne for årene 2013, 2014, 2015 og 2016. Molde kommune har hvert av disse årene mottak kr 22.000 i utbytte. Molde kommune eier 7,4 % av aksjene i selskapet. Ordføreren representerer Molde kommune i generalforsamlingen til Trafikkterminalen Molde AS. Generalforsamlingen velger selskapets styre.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Selskapet er i stand til å innfri sine forpliktelser. Det anbefales at kommunens engasjement i selskapet opprettholdes fordi drift av Trafikkterminalen Molde AS er viktig for kollektivtrafikken i regionen. Kommunen er dessuten eier av Bussholdeplassen.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

3.25 Selskap der kommunens eierskap er avviklet siden 2013

RIR Næring AS
Tusten Tunnelselskap AS
Træffhuset AS
Hyseskjæret AS

3.26 Selskap der kommunen har etablert eierskap i 2017

Havblikk - Fiskeri og havbruk AS (*selskap under stiftelse*)

Det ble lagt fram egen sak 23/17 Aksjekapital - Havblikk – Fiskeri og havbruk AS for Molde formannskap 21. mars 2017. Formannskapet gjorde følgende vedtak i saken:

- «1. Molde kommune går inn med en aksjekapital på inntil kr 200.000 i selskapet «Havblikk – Fiskeri og havbruk AS» i Midsund.
2. Aksjekapitalen blir finansiert ved bruk av ubundne investeringsfond.
3. Ordføreren får fullmakt til å tegne aksjer på vegne av Molde kommune.»

Målet med selskapet er å etablere et aksjeselskap med en aksjekapital på 1 mill. kroner der deler av næringslivet i Midsund kommune og regionen går sammen med kompetanse, og der samhandling og innovasjon kan skape ny aktivitet og være en pådriver for å skape ytterligere utvikling av marine og maritime næringer i regionen.

4 Interkommunale selskap (IKS)

Molde kommune er deltaker i seks interkommunale selskap. I flere av disse er både Midsund og /eller Nesset også deltaker. I prosessen med etablering av Nye Molde kommune spesielt og andre kommunesammenslåinger generelt vil samarbeidene bli vurdert og evet oppløst/omorganisert i henhold til at berørte kommuner blir nye juridiske enheter fra 1. januar 2020.

4.1 Molde og Romsdal Havn IKS

Selskapets vedtektsfestede formål er å ivareta og samordne den kommunale havnevirksomheten i samarbeidsområdet. Havnevesenet skal sammen med andre interesser bidra til et konkurransedyktig og kostnadseffektivt havnetilbud, og for en tilrettelegging av infrastruktur som sikrer en best mulig forbindelse mellom sjø- og landtransporten i samarbeidsregionen. Havnevesenet skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som påhviler de samarbeidende kommunene etter havne- og farvannsloven og annen lovgivning som gjelder havnesektoren. Havneanlegg og arealer skal disponeres med sikte på en best mulig samlet ressursutnyttelse. For å opprettholde og videreutvikle den kommunale havnevirksomheten i samarbeidsområdet og denne virksomhetens trafikkgrunnlag, kan havnevesenet engasjere seg i havnetilknyttet virksomhet som finnes hensiktsmessig og fordelaktig for de samarbeidende kommunenes havneinteresser.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

Molde og Romsdal Havn IKS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	3 068	4 251	3 246	6 219

Molde og Romsdal Havn IKS ble etablert 1. januar 2006. De kommunene som inngår i samarbeidet sammen med Molde kommune er Aukra, Fræna, Midsund, Nesset, Rauma og Vestnes kommuner. Målet er å bidra til å styrke regionens næringsliv ved å legge til rette for en sikrere og mer effektiv sjøtrafikk innen cruise, gods, fiskeri og olje. Satsningsområdene til selskapet omfatter gods, persontrafikk, fiskeri og eiendom. Alle offentlige kaier og terminaler inngår i det interkommunale samarbeidet. Et utvalg av de større kaiene er godkjent etter internasjonale sikkerhetsbestemmelser, ISPS regelverket. 24-timers vaktberedskap bidrar til sikker og effektiv drift av havnen.

Overskudd i selskapet skal etter gjeldende lovgiving kun benyttes til havne- og farvannsformål.

Molde og Romsdal havn IKS' øverste organ er Havnerådet. Havnerådet består av 8 representanter hvorav Molde kommunestyre velger to representanter med vararepresentanter for kommunevalgperioden. Havnerådet konstituerer seg selv og velger leder og nestleder. Styret i Molde og Romsdal Havn IKS består av 7 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av havnerådet.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

4.2 Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS

Selskapets formål er å ta hånd om og ha ansvar for alle operative og forvaltningsmessige funksjoner innenfor renovasjon, avfallshåndtering, avfallsbehandling og forsøpling, hvilke blant annet omfatter:

- a. Bygge og drive behandlingsanlegg for avfall og deponi.
- b. Bygge og drive anlegg for levering av energi.
- c. Bygge og drive anlegg for slam og annet avfall (industriavfall).
- d. Opprette innsamling og lagerplass for bilvrak etter nærmere retningslinjer.
- e. Drive effektiv og hygienisk innsamling, transport og behandling av husholdnings- og næringsavfall fra boliger, fritidsbosteder, kontor, institusjoner, forretninger, industri- og servicevirksomhet, samt havner.

Selskapet skal arbeide for en miljøriktig håndtering av avfallet i regionen i egen regi eller i samarbeid med andre. Selskapet kan ved aksjetegninger eller på annen måte delta i andre foretak.

Selskapet kan på forretningsmessig grunnlag selge tjenester til andre enn eierkommunene. Selskapet skal være et konsultativt organ for eierne i problemstillinger vedrørende forurensing og bidra til løsning av slike. Selskapet kan få delegert avfalls- og forurensingsrelaterte oppgaver fra deltakerkommunene så langt lov og forskrifter tillater.

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

RIR Romsdalshalvøya Interkommunale renovasjonsselskap IKS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	1 534	3 324	5 510	1 715

Selskapet har en betydelig virksomhet og som krever kommunalt styringsengasjement. Molde kommune eier 52,3 % av selskapet, de øvrige eierkommunene er Fræna (19 %), Aukra (6,9 %), Eide (6,8 %), Nesset (5,8 %), Gjemnes (5,1 %) og Midsund (4,1 %).

Representantskapet er det høyeste organet i RIR IKS. Representantskapet har 15 medlemmer hvorav tre av disse velges av Molde kommune. Representantskapets medlemmer skal ha personlig varamedlem. Molde kommunes medlemmer i representantskapet velges av kommunestyret. Representantskapet velger styremedlemmer og varamedlemmer etter innstilling fra eierkommunene. I henhold til selskapets vedtekter består styret av 9 medlemmer, hvorav 2 innstilles fra Molde kommune. Molde kommunes kandidater til styret innstilles av Molde kommunestyre.

Kommunen er engasjert i selskapet som største kommune og for å bidra til en god utvikling innenfor virksomhetsområdet. RIR IKS eier selskapet RIR Næring AS som er et selskap som arbeider i en konkurransesituasjon innenfor næringsavfall. Selskapet skal etter gjeldende lovgiving drives i samsvar med selvkostprinsippet. Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål. Kommunens engasjement i selskapet opprettholdes.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

4.3 Krisesenteret for Molde og Omegn IKS

Selskapets formål er å gi tilbud til opphold for kvinner, barn og menn som er i en krisesituasjon på grunn av vold. Selskapet skal arbeide aktivt for å synliggjøre og bekjempe den private volden. Selskapet skal også kunne gi mulighet for akutt plassering av barn for barnevernet.

Resultat før skatt de siste 4 år:

Krisesenteret for Molde og omegn IKS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	1 232	-448	-49	404

Krisesenteret for Molde og Omegn IKS ble etablert i desember 2006. De kommunene som inngår i samarbeidet sammen med Molde kommune er Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Nesset, Rauma, Sandøy, Sunndal og Vestnes kommuner.

Representantskapet er krisesenterets øverste organ. Representantskapet har 23 medlemmer, hvorav tre medlemmer med vara er valgt av Molde kommune. Kommunestyret velger kommunens medlemmer og varamedlemmer til krisesenterets representantskap.

Krisesenterets styre består av sju personer, hvorav en velges blant de ansatte. Eierkommunene innstiller en person med varamedlem hver. Representantskapet velger valgkomite som forbereder valg av leder, nestleder og styremedlemmer med vara. Det skal tilstrebes en rotasjon på styrevervene mellom kommunene. Molde kommunestyre innstiller på Molde kommunes kandidat med vara til styret i krisesenteret.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål.

Kommunen er engasjert i selskapet som største kommune (36,9%) og for å bidra til en god utvikling innenfor virksomhetsområdet. Nytt krisesenter ble tatt i bruk medio 2017. Investeringer medfører økte kostnader både knyttet til husleie og til drift av virksomheten. Disse kostnadene må dekkes av eierkommunene.

[Lenke til virksomhetens nettside](#)

4.4 Interkommunalt arkiv (IKA) for Møre og Romsdal IKS

Selskapets vedtektsfestede formål er å arbeide for at arkivmateriale fra medlemmene eller slikt materiale som disse tas ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål, i samsvar med arkivlova.

Netto driftsresultat de siste 4 år: (hele tusen)

IKA Møre og Romsdal IKS	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	537	74	768	966

IKA Møre og Romsdal IKS ble etablert i juli 2000. Alle kommunene i Møre og Romsdal, samt Møre og Romsdal fylkeskommune, inngår i samarbeidet. Representantskapet er øverste organ for IKA Møre og Romsdal IKS. Hver medlemskommune velger en representant med vara til representantskapet. Kommunestyret i Molde velger kommunens medlem og varamedlem i representantskapet i IKA Møre og Romsdal IKS. Representantskapet velger en valgkomite som forbereder valg av styre. Styret skal ha fem medlemmer og styrets leder, nestleder, medlemmer og varamedlemmer skal velges av representantskapet for fire år.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

4.5 GassROR IKS

«Selskapet sitt verkeområde er avgrensa til prosjekt/tiltak som eigarkommunane har nytte av. Selskapet har som vedtektsfestet formål å medverke til utvikling av Molderegionen gjennom:

- Det å bli en attraktiv region som tiltrekker seg kompetent arbeidskraft.
- Fysisk infrastruktur (t.d. veg, flyplass, sjøvertstrafikk, breiband, vass- og gassforsyning).
- Forskning og utvikling.
- Tiltrettelegging for næringsutvikling/samfunnsutvikling (t.d. generelle utviklingstiltak, utgreiingar, industriområde, kunnskapsinfrastruktur).
- Videreutvikle Nyhama i Aukra til gassknutepunkt for Norskehavet.

Støtte frå selskapet kan gjevast i form av tilskot, ansvarleg lån eller aksjekapital ved bruk av grunnkapitalen og tilskotet frå eigarkommunane. Bedriftsretta tiltak kan ikkje støttast. Gassror IKS skal bidra til ei effektiv og samordna leiging av interkommunale i regionale tiltak innafor selskapets sitt verkeområde.»

Resultat før skatt de siste 4 år: (hele tusen)

GassROR IKS	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	12 731	2 867	3 731	2 787

GassROR IKS ble stiftet i desember 2005 som en følge av et samarbeid mellom kommunene Aukra, Eide, Fræna, Midsund og Molde om ilandføring av gass fra gassfeltet «Ormen Lange» til Aukra. Møre og Romsdal fylkeskommune ble medeier i selskapet i 2006, og i 2015 ble selskapet utvidet med tre nye kommuner; Nesset, Rauma, Vestnes. Alle eierne har like stor andel i selskapet.

Det er vedtektsfestet at eierkommunene skal overføre et årlig tilskudd til GassROR IKS tilsvarende 10 % av eiendomsskatten kommunene får som følge av «Ormen Lange»-utbyggingen (gjelder Aukra og Fræna). Som et minimum skal hver eierkommune betale inn et beløp pr. innbygger i kommunen pr. 01.01. I 2016 var beløpet 31,9 kroner pr innbygger. Beløpet indeksreguleres med 5 % hvert år.

Hvert år bevilger Møre og Romsdal fylkeskommune et tilskudd til selskapet. I 2016 var dette tilskuddet på kr 700.000.

Selskapets virksomhet har gitt betydelige resultat både i sitt engasjement i utvidelsen av Molde Lufthavn, Årø og i realisering av Haukebøtunnelen vest for Molde sentrum uten bompenger. Det er også gitt betydelig tilskudd til andre formål i Molde kommune fra GassROR IKS, blant annet Molde internasjonale jazzfestival, Romsdalsmuseet (nybygg), Plassen (nybygg), AkerAkademiet, Skaret Skisenter, Molde kunnskapspark, Ikuben, Høyskolen i Molde og Molde Næringsforum.

Representantskapet er øverste organ for GassROR IKS. Til representantskapet velger hver medlemskommune en representant med personlig vararepresentant, med unntak av Aukra kommune som velger to representanter med personlige vararepresentanter.

Det er kommunens vurdering at selskapet drives i samsvar med sitt formål. Eierstrategien til selskapet er til vurdering.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

4.6 Møre og Romsdal revisjon IKS (Kommunerevisjonsdistrikt 2)

Tidligere Kommunerevisjonsdistrikt 2 blir avvirket i 2017. Fra 1. februar 2017 gikk de ni tidligere deltakerkommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2 inn i Møre og Romsdal revisjon IKS. Møre og Romsdal revisjon IKS består etter dette av 17 deltakerkommuner på Nordmøre og i Romsdal, samt Møre og Romsdal fylkeskommune.

Selskapets vedtektsfestede formål er å styrke revisjonens uavhengighet, kvalitet og effektivitet. Selskapet skal sikre de deltakende eierkommunene en helhetlig revisjon i egen regi, og selskapet har ikke erverv som formål. Selskapet skal utføre all lovpålagte revisjon og selskapskontroll for deltakerkommunene. I tillegg kan selskapet utføre andre revisjonsoppdrag, rådgivning og andre tjenester for de samme. Selskapet kan også utføre revisjon og rådgivning for andre selskaper, stiftelser, foreninger, kirkelig fellestråd, menighetsråd, andre virksomheter og kommuner m.v. hvor lov eller forskrift gir kommunerevisor/selskapet hjemmel til å utføre denne tjenesten. Revisjonsselskapet kan ha eierandel i et revisjonsaksjeselskap opprettet etter revisorloven, jfr. § 5.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	-89	535	-1 308	-284

NB: Regnskapstillene er for Kommunerevisjonsdistrikt 2

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

5 Kommunale foretak (KF)

5.1 Molde Eiendom KF

I 2013 ble tidligere Molde Utleieboliger KF og Molde Eiendom KF slått sammen til ett kommunalt foretak som fikk navnet Molde Eiendom KF. Foretakets vedtektsfestede formål med tilhørende oppgaver er todelt, der a) gjelder utleieboliger og b) gjelder formålsbygg:

- a) Foretaket har som formål å leie ut boliger til prioriterte grupper, dvs. vanskeligstilte, ressursvake, eldre, psykisk utviklingshemmede, ungdom i etableringsfasen m.m. Foretaket skal være kommunens redskap til å gjennomføre politisk vedtatte boligsosiale tiltak, slik at kommunen oppfyller sin plikt til å skaffe boliger til prioriterte grupper av vanskeligstilte boligsøkere.
- Foretaket skal drive utleie iht. vedtatte tildelingsprosedyrer og rollefordeling mellom Molde kommune og foretaket.
- Foretaket skal fremskaffe, ved å leie, bygge eller kjøpe, tilstrekkelige og hensiktsmessige boliger iht. behovet som kommunen og leiemarkedet etterspør.
- Foretaket skal sørge for forsvarlig eierskap, forvaltning, drift og vedlikehold av foretakets eiendommer.
- Foretaket skal sørge for at verdiene knyttet til foretakets eiendommer utvikles forsvarlig. Foretaket skal drive denne virksomheten lønnsomt med målsetning om å gi kommunen avkastning på egenkapitalen som er lagt inn i foretaket.
- b) Foretaket skal eie, forvalte, drive og utvikle kommunens formålsbygg med tilhørende tomter, inkludert ansvar for leide formålsbygg.
- Foretaket skal ivareta kommunens byggherrefunksjon.
- Foretaket kan gis ansvar for andre kommunale eiendommer som det er naturlig å legge i foretaket.
- Foretaket skal tilby lokaler og tjenester iht. kommunens bestillinger. Leieavtaler skal i slike forhold være den vanlige bindingsformen mellom kommunen og foretaket.

Medlemmer og varamedlemmer til styret for Molde Eiendom KF velges av kommunestyret.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Eiendom KF	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	-3 706	166	2 590	-3 813

Molde Eiendom KF inngår i Molde kommune som juridisk enhet. Foretakets drift finansieres delvis ved rammebevilgning i Molde kommunes budsjett. Foretakets ramme for investeringsbudsjett vedtas også gjennom Molde kommunes budsjett. Det er kommunens vurdering at foretaket drives i samsvar til sitt formål. Det gjennomføres årlig eiermøte mellom Molde Eiendom KF og Molde kommune ved Molde formannskap.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

5.2 Molde Vann og Avløp KF

Foretakets vedtektsfestede hovedformål med tilhørende oppgaver er å sørge for en god, tilstrekkelig og sikker vannforsyning, og en god og miljømessig riktig avløpshåndtering.

Virksomheten skal drives etter forretningsmessige prinsipper og levere tjenester på konkurranse-dyktige vilkår.

Alle avgiftsfinansierte tjenester skal leveres til selvkost. Tjenester fra basisorganisasjonen som belastes selvkostregnskapet skal også leveres til selvkost.

Tjenestene skal ytes til abonnentene i Molde kommune. Under forutsetning av at det ikke fører til negative konsekvenser for abonnentene, kan tjenester også tilbys til andre.

Foretaket skal sørge for forsvarlig eierskap, forvaltning, drift og vedlikehold av foretakets eiendommer.

Foretaket ivaretar Molde kommunes administrative oppfølging av kontrakt ovenfor RIR om enerett på innsamling og behandling av husholdningsavfall.

Foretaket kan tillegges andre oppgaver etter vedtak i kommunestyret.

Medlemmer og varamedlemmer til styret for Molde Vann og Avløp KF velges av kommunestyret.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Vann og Avløp KF	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	743	963	-3 264	-1 872

Molde Vann og Avløp KF inngår i Molde kommune som juridisk enhet. Foretaket drives etter selvkostprinsippet i samsvar med gjeldende lovgiving. Foretakets ramme for investeringsbudsjett vedtas i Molde kommunes budsjett. Det er kommunens vurdering at foretaket drives i samsvar med sitt formål. Det gjennomføres årlig Eiermøte mellom Molde Vann og Avløp KF og Molde kommune ved Molde formannskap.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

5.3 Moldebadet KF

Foretakets vedtektsfestede hovedformål er på kommunens vegne å eie Folkebadet og besørge god forvaltning og drift av anlegget. Foretaket kan tillegges andre oppgaver etter vedtak i kommunestyret.

Medlemmer og varamedlemmer til styret for Moldebadet KF velges av kommunestyret.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Moldebadet KF	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	-1 353	90	862	3 698
*Reelt driftsresultat	-2 853	-1 904	-1 538	-1 955

**Reelt driftsresultat er netto driftsresultat korrigert for tilleggsbevilgning fra morselskapet knyttet til merforbruk*

Moldebadet KF inngår i Molde kommune som juridisk enhet. Foretakets drift finansieres delvis ved rammebevilgning i Molde kommunes budsjett. Eventuelt driftsoverskudd i foretaket skal tilfalle morselskapet Molde kommune. Driftsmessig underskudd må dekkes av foretaket selv i første omgang, og dersom dette ikke skjer av morselskapet. Foretaket har gått med driftsmessig underskudd hvert år siden oppstarten, og Molde kommunestyret har i perioden fra oppstart til og med for driftsåret 2016 bevilget 14,8 mill. kroner til dekning av underskudd i Moldebadet.

Det er kommunens vurdering at foretaket drives i samsvar med sitt formål. Det gjennomføres årlig eiermøte mellom Moldebadet KF og Molde kommune ved Molde formannskap.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

5.4 Molde Havnevesen KF

Foretakets vedtektsfestende hovedformål: Molde havnevesen er Molde kommunes havnefaglige organ, og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver Molde kommune er tillagt etter havne- og farvannsloven, og bestemmelser gitt i medhold av denne loven. Molde havnevesen skal sørge for en rasjonell og effektiv havnedrift, føre tilsyn med trafikken i Molde kommunes havnedistrikt og forvalte Moldes havnekasses eiendommer, innretninger og andre aktiva med sikte på en best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen. For å opprettholde og videreutvikle havnenes trafikkgrunnlag, kan Molde havnevesen engasjere seg i havnetilknyttet virksomhet når dette er fordelaktig og hensiktsmessig for Molde kommunes havnevirksomhet. Dersom Molde kommunestyre treffer beslutning om deltakelse i interkommunalt havnesamarbeid, kan tilsyns- og driftsfunksjoner, samt ansvar og myndighet knyttet til slike nevnt i denne vedtekten, overføres til det interkommunale havnesamarbeidets styringsorganer.

Vedtektene er ikke endret som følge av etableringen av Molde og Romsdal Havn IKS, jf. siste setning i vedtektene.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Havnevesen KF	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	240	265	519	390

Kommunestyret oppnevner tre medlemmer med varamedlemmer til styret i Molde Havnevesen KF.

Molde Havnevesen KF inngår i Molde kommune som juridisk enhet. Driftsoverskudd i foretaket skal etter gjeldende lovgiving kun benyttes til havne- og farvannsformål. Driftsmessig underskudd må dekkes av kommunen.

Det er kommunens vurdering at foretaket drives i samsvar med sitt formål. Selskapet er i dag et eiendomsselskap uten egne ansatte. Se forøvrig pkt. 4.1 Molde og Romsdal Havn IKS.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

6 Interkommunale samarbeid

Molde kommune er vertskommune etter kommunelovens § 27 for flere interkommunale samarbeid.

Det tidligere Kommunerevisjonsdistrikt 2 var et slikt samarbeid. Dette ble avviket fra 2017, da gikk de ni tidligere deltakerkommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2 inn i Møre og Romsdal revisjon IKS. Omtale av selskapet er derfor lagt til kapittel 4.

Molde kommune har i tillegg avtaler om drift av kommunale tjenester for andre kommuner innenfor en rekke områder, blant annet legevakt, PPT, barnevern, brann- og redning, innkjøp, regnskap og skatt/arbeidsgiverkontroll. Disse er ikke nærmere omtalt i eiermeldingen.

6.1 Romsdal Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensing (RIUA)

Romsdal Interkommunale Utvalg Mot Akutt Forurensning (RIUA) er et interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27 mellom kommunene Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Aukra og Fræna. RIUA skal ivareta kommunenes beredskaps- og aksjonsplikt i forhold til akutt forurensing.

RIUA ledes av et representantskap der hver av kommunene har en representant. Representantskapet velger styret i RIUA som består av sju representanter. Brannsjefen i vertskommunen er fast leder av styret.

Resultat siste 4 år: (hele tusen)

RIUA	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	-492	-28	64	-103

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

6.2 ROR-IKT

ROR-IKT er et interkommunalt IKT-samarbeid etter kommunelovens § 27 mellom kommunene Molde, Rauma, Midsund, Vestnes og Aukra. Samkjøring og gevinst ved stordriftsfordeler samt full utnyttelse av eksisterende systemer er drivkraften bak samarbeidet.

Det er etablert et styre bestående av rådmenn/administrasjonssjefer i de fem kommunene. I tillegg er rådmennene i Nesset, Eide og Fræna observatører i styret sammen med daglig leder i Romsdal Regionråd.

6.3 Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdalen

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdalen er et interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27 mellom kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes. Alle kommunene har lik eierandel.

Kontrollutvalgssekretariatet har som formål å utvikle og utføre tjenester knyttet til saksforberedelse, utredning og oppfølging av saker til kontrollutvalgene, samt andre tjenester som naturlig faller sammen med dette.

Sekretariatet er direkte underordnet kontrollutvalgene i de samarbeidende kommuner og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalgene gir.

6.4 Tøndergård skole og ressurscenter

Tøndergård skole og ressurscenter er en interkommunal forsterket skole som gir opplæring til barn og unge med ulike typer lærevansker.

Skolen ble bygd i 1972, som et samarbeidsprosjekt mellom de ni kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Molde, Nesset, Rauma og Vestnes. Møre og Romsdal fylkeskommune har avtale om abonnering på et fast antall skole- og internatplasser.

Representantskapet for Tøndergård skole består av ni medlemmer, ett medlem fra hver av eierkommunene. Kommunestyret i Molde velger Molde kommunes medlem og varamedlem i representantskapet.

Styret består av ni medlemmer, ett medlem fra hver av eierkommunene. Kommunestyret i Molde velger Molde kommunes medlem og varamedlem i styret ved Tøndergård skole.

Resultat siste 4 år: (hele tusen)

Tøndergård skole	2016	2015	2014	2013
Netto driftsresultat	7 185	5 657	2 271	3 195

Molde kommune garanterer for et samlet beløp på 1,776 mill. kroner pr 31.12.2016. Garantiansvaret utløper i 2025.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

7 Stiftelser

Molde kommune har to stiftelser der kommunens styring ivaretas gjennom valg av representanter til Molde legatstyre; Molde kommunes stiftelse for utdanning og Molde kommunes stiftelse for sosiale formål. Økonomiavdelingen fører regnskap og har sekretærfunksjonen for disse stiftelsene. Informasjon om stiftelsene ligger på Molde kommunes hjemmeside. Ved beslutning om utdeling, blir opplysninger om søknadsfrist og formål annonsert i Romsdals Budstikke.

I tillegg er stiftelser knyttet til tjenester og tilbud som berører Molde kommune direkte også beskrevet. Disse stiftelsene er omtalt i alfabetisk rekkefølge.

7.1 Molde kommunes stiftelse for utdanning

Stiftelsens formål er å yte økonomisk støtte til utdanning utover videregående skole for skoleungdom hjemmehørende i Molde kommune.

Disponibel avkastning fra stiftelsen tildeles ungdom som tar utdanning utover videregående skole ved høyskoler og universiteter i Norge eller utlandet. Styret kan reservere et eller flere års avkastning til bruk for senere år, eller bestemme at ikke-disponert avkastning skal tillegges kapitalen.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Kommunes Stiftelse for Utdanning	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	3	-1	3	3

En stiftelse eier seg selv. Molde kommune har derfor ingen styringsmulighet bortsett fra gjennom de styremedlemmene som representerer kommunen.

Stiftelsen styres av det til enhver tid oppnevnte stiftelsesstyre for Molde kommune, og har følgende obligatoriske medlemmer: Ordføreren – leder, soknepresten i Molde, soknepresten i Bolsøy, rådmannen og sosialsjefen (nå representert ved enhetsleder for Ressurstjenesten). I tillegg velger Molde kommunestyre to medlemmer.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål. Det har ikke vært gjort utbetalinger de siste fire årene.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

7.2 Molde kommunes stiftelse for sosiale formål

Stiftelsens vedtektsfestede formål er å yte økonomisk støtte til beste for eldre, syke eller trengende i Molde kommune.

Avkastningen fra stiftelsen kan hvert år disponeres av styret til fordel for eldre, syke og vanskeligstilte bosatt i Molde og tidligere Bolsøy kommune. Stiftelsens midler tildeles fortrinnsvis offentlige eller private institusjoner, interesseorganisasjoner eller andre organisasjoner i Molde kommune som

arbeider med tiltak som tilgodeser målgruppene. Styret kan reservere et eller flere års avkastning til bruk for senere år, eller bestemme at ikke-disponert avkastning skal tillegges kapitalen.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde kommunes Stiftelse for Sosiale Formål	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	16	13	-23	24

En stiftelse eier seg selv. Molde kommune har derfor ingen styringsmulighet bortsett fra gjennom de styremedlemmene som representerer kommunen.

Stiftelsen styres av det til enhver tid oppnevnte stiftelsesstyre for Molde kommune, og har følgende obligatoriske medlemmer: Ordføreren – leder, soknepresten i Molde, soknepresten i Bolsøy, rådmannen og sosialsjefen (nå representert ved enhetsleder for Ressurstjenesten). I tillegg velger Molde kommunestyre to medlemmer.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål. Det har kun vært små bevegelser de siste fire årene.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

7.3 Stiftelsen Bekkevollvegen 14

Stiftelsens vedtektsfestede formål er å skaffe boliger ved oppføring eller erverv, samt drift av bolighus for utleie uten eget økonomisk formål.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Stiftelsen Bekkevollvegen 14	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	77	207	-1 690	116

Stiftelsen ledes av et styre med tre medlemmer med like mange varamedlemmer. Molde formannskap oppnevner to av medlemmene (leder og nestleder) med varamedlemmer, mens et medlem med varamedlem oppnevnes av og blant leieboerne.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar med sitt formål. Stiftelsen har negativ egenkapital.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Virksomhetens nettsider](#)

7.4 Stiftelsen Bjørnsonfestivalen

Stiftelsen hovedformål er å fremme interesse for litteratur og skrivekunst. Stiftelsen arrangerer hvert år en internasjonal litteraturfestival med arrangementer både i Molde og i Nesset.

Resultat siste 4 år: (hele tusen)

Stiftelsen Bjørnsonfestivalen	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	231	-121	-280	93

Stiftelsen har et styre og en daglig leder. Daglig leder er også festivalsjef. I henhold til stiftelsens vedtekter oppnevner Molde kommune to styremedlemmer med personlig varamedlem til styret i Bjørnsonfestivalen. Molde kommunes styremedlemmer med vara velges av kommunestyret.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

7.5 Stiftelsen Kleive Trygdeboliger

Stiftelsens formål er å erverve eller forestå oppføringen av boliger og leie ut slike bygg til trygdede. Stiftelsen har dessuten til formål å erverve eller forestå oppføringen av andre bygg enn boligbygg (herunder garasjer) når det skal brukes til felles formål for leietakerne eller når utleie av lokalene i slike bygg skal skje i sammenheng med stiftelsens øvrige virksomhet.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Stiftelsen Kleive Trygdeboliger	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-1 321	-2 771	393	-460

Stiftelsen ledes av et styre med tre medlemmer med like mange varamedlemmer. Molde formannskap oppnevner to av medlemmene (leder og nestleder) med varamedlemmer, mens et medlem med varamedlem oppnevnes av og blant leieboerne.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar med sitt formål. Stiftelsen har negativ egenkapital.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Virksomhetens nettsider](#)

7.6 Stiftelsen Molde internasjonale jazzfestival

Stiftelsens vedtektsfestede formål er «å øke kunnskap om og interesse for jazz og beslektede kulturtrykk. Dette søkes primært oppnådd ved å arrangere en årlig jazzfestival forankret i jazz fra fortid og nåtid og med vekt på samtidsmusikalske uttrykk fra inn- og utland. Stiftelsen skal videre stimulere og bidra til jazzrelaterte aktiviteter lokalt, nasjonalt, og internasjonalt. Lokalt skal stiftelsen blant annet bidra med teknisk, administrativ og/eller økonomisk bistand ved arrangementer og andre aktiviteter utenom jazzfestivalen».

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde Internasjonale Jazz Festival	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	746	5 670	-3 733	259

I henhold til stiftelsens vedtekter oppnevner Molde kommune tre representanter til representantskapet i Molde Internasjonale Jazz Festival. Representantskapet velger de fire styremedlemmene med vara som ikke er valgt av andre (stat, fylke og kommune).

I henhold til stiftelsens vedtekter oppnevner Molde kommune ett styremedlem med personlig varamedlem til styret i Molde Internasjonale Jazz Festival. Molde kommunestyre velger kommunens styremedlem med vara.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Virksomhetens nettsider](#)

7.7 Stiftelsen Molde og omegn pensjonistboliger

Stiftelsens formål er å skaffe boliger og eventuelt servicebygg for utleie til eldre og pensjonister. Stiftelsen skal forestå forvaltning av bygg som nevnt og organisere og forvalte andre tiltak som tjener eldre og pensjonisters boliginteresser.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Stiftelsen Molde og Omegn Pensjonistboliger	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	2 945	2 932	3 239	4 330

I henholdt til stiftelsens vedtekter har Molde kommune rett til å oppnevne ett styremedlem med varamedlem. Kommunens styremedlem med vara velges av Molde kommunestyre.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Virksomhetens nettsider](#)

7.8 Stiftelsen Molde ungdomsboliger

Stiftelsens formål er å skaffe boliger (evt servicebygg) ved oppføring eller erverv, samt drift av bolighus for tidsbegrenset utleie uten eget økonomisk formål. Formålet er videre å leie disse ut fortrinnsvis til personer som i en viss livsfase ikke har inntekter til å kjøpe egen bolig, men senere kan være i stand til det.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Stiftelsen Molde Ungdomsboliger	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	1 585	929	1 126	2 450

Stiftelsen ledes av et styre på tre medlemmer med like mange varamedlemmer. Molde formannskap oppnevner to medlemmer med varamedlemmer, deriblant leder. Et medlem med varamedlem oppnevnes av forretningsfører.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Virksomhetens nettsider](#)

7.9 Stiftelsen Romsdalsmuseet

Stiftelsens vedtektsfestede formål er å drive og utvikle Romsdalsmuseet.

Romsdalsmuseet er en kulturhistorisk, vitenskapelig institusjon med status som regionmuseum for følgende kommuner: Aukra, Fræna, Molde, Midsund, Nesset, Rauma, Sandøy og Vestnes.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Stiftelsen Romsdalsmuseet	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	-86	438	900	781

Museets virksomhet ledes av et styre og et årsmøte. Stiftelsen har forretningskontor i Molde.

Styret er stiftelsen Romsdalsmuseets høyeste organ. Styret skal ha sju medlemmer inkludert leder og nestleder. Fem av disse styremedlemmene skal velges av årsmøtet. I henhold til vedtektene skal to medlemmer til årsmøtet velges av Molde kommune som vertskommune for hovedsetet for regionmuseet. Molde kommunestyre velger kommunens medlemmer og varamedlemmer til Romsdalsmuseets årsmøte.

Kommunene har mottatt søknad om økt driftstilskudd fra 2018 knyttet til nytt bygg og dertil økte driftskostnader.

Det er kommunens vurdering at stiftelsen drives i samsvar til sitt formål.

Lenker til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

8 Andre selskap

8.1 Molde Kommunale Pensjonskasse

Molde kommunale pensjonskasses vedtektsfestede formål er å yte pensjoner til medlemmene og andre pensjonsberettigede.

Resultat de siste 4 år: (hele tusen)

Molde kommunale Pensjonskasse	2016	2015	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	25 090	33 303	20 172	-7 007

Pensjonskassen ble etablert i 2008 i den hensikt å reduseres pensjonsordningens driftsutgifter og å øke kommunens utbytte ved forvaltning av pensjonsfondene.

Forvaltningen drives i samarbeid med Storebrand Kapitalforvaltning AS, Pareto og Skagen-fondene. Valg av medlemmer og varamedlemmer i styret i Molde kommunale Pensjonskasse behandles i valgkomiteen før saken går videre til Molde formannskap og Molde kommunestyre.

Det er kommunens vurdering at pensjonskassen drives i samsvar til sitt formål.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Markeds- og juridisk informasjon](#)

8.2 Molde kirkelige fellesråd

Kirkelig fellesråd er et organ innen Den norske kirke i alle norske kommuner. Kirkelig fellesråd ble etablert i 1997 da den kommunale forvaltningen av kirken lokalt ble flyttet fra kommunene til det nyopprettede forvaltningsorganet. Kirkelig fellesråd betegnes som en del av kommuneforvaltningen, men er ikke en del av kommunens organisasjon ved at det etter utskillelsen er egen juridisk enhet og har eget folkevalgt organ.

I budsjettet for 2017 er det bevilget 10,5 mill. kroner i rammeoverføring fra Molde kommune til Molde kirkelige fellesråd. Med utgangspunkt i rammeoverføringen fra Molde kommune, har Molde kirkelige fellesråd ansvar for å utføre økonomiske og administrative oppgaver for kirken i Molde, drift og vedlikehold av kirker og kirkelige kontor, arbeidsgiveransvar for lokalt kirkelige ansatte, utarbeidelse av mål og planer og forvaltning, herunder ansvar for drift og vedlikehold, av gravplassene i kommunen. Praktisk skjøtsel av gravplassene utføres i henhold til avtale om tjenesteyting fra Molde bydrift (park).

Kirken i Molde består av fem sokn fordelt på to samarbeidsområder.

Fellesrådet består av sju representanter, en fra hvert sogn, en geistlig representant og en representant for Molde kommune.

Lenke til oppdatert informasjon:

- [Virksomhetens nettsider](#)

9 Overordnede styringsprinsipper

KS Eierforum utarbeidet en rapport i 2010 med tittelen «Anbefaling for eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper». Overordnede styringsprinsipper både i de tidligere eiermeldingene og denne eiermeldingen for Molde kommune er utarbeidet med utgangspunkt i denne rapporten.

9.1 Fastsettelse av vedtekter og selskapsavtaler

Fastsetting av vedtekter (AS, KF) og selskapsavtaler (IKS) er ved siden av styreutnevning, det viktigste styringsvirkemidlet som eier har. Vedtekter for aksjeselskap (AS) fastsettes av generalforsamlingen, men kommunestyret kan før generalforsamlingen treffe vedtak som binder opp stemmegivningen til sin representant i generalforsamlingen. Vedtekter for kommunale foretak (KF) fastsettes og endres av kommunestyret. Når det gjelder interkommunale selskap (IKS) skal selskapsavtale fastsettes av kommunestyret. Endringer som gjelder forhold som er omtalt i IKS-lovens § 4, 3.ledd (navn, formål, innskuddsplikt mm) skal vedtas av kommunestyret. Øvrige endringer kan vedtas av representantskapet.

Følgende element inngår alltid i vedtektene/selskapsavtalen:

Navnet på selskapet, selskapets formål, selskapets forretningskontor (geografisk sted), antall representantskapsmedlemmer (IKS), antall styremedlemmer, annet (for eksempel bestemmelser om fullmakter til representantskap, styre og daglig leder).

9.2 Styrerepresentasjon

Utnevning og skifte av personer til styret er ved siden av fastsetting av vedtekter og selskapsavtaler, det viktigste styringsvirkemidlet som eier har. Eiers ansvar i forbindelse med styreoppnevning er særlig å sikre profesjonalitet i styret. Ved valg av styre til selskap organisert etter aksjeloven og lov om interkommunale selskap, skal en valgkomite levere skriftlig og begrunnet forslag som grunnlag for beslutning i eierorganet.

Både i aksjeselskap og i interkommunale selskap er det selskapets eierorgan som utnevner styret. Kommunestyret kan imidlertid før generalforsamlingen/representantskapsmøtet treffe vedtak som binder opp stemmegivningen til sin(e) representant(er). Kommunestyret kan gis forslagsrett og/eller forslagsplikt gjennom vedtektsbestemmelser.

I kommunale foretak er det kommunestyret som oppnevner styret. Ideelt sett bør det legges vekt på en bred kompetanse blant de som velges inn i styrene, med blant annet vekt på god økonomisk og juridisk forståelse, solid bransjekunnskap, erfaring fra næringsvirksomhet, styreefaring og politisk og samfunnsmessig kompetanse

I tillegg bør det legges vekt på en persons egnethet og skikkethet for oppgaven. Et styremedlem er med og forvalter fellesskapets verdier, og det er derfor viktig at personer som blir valgt inn i styret for kommunalt eide selskap har en bakgrunn og en framferd som ellers virker tillitsvekkende.

Under presenteres rutiner og retningslinjer som bør etableres for å evaluere og utvikle styrets kompetanse. Eier har ansvar for å sikre at styret bisitter den nødvendige kompetansen.

Styret har et selvstendig ansvar for å vurdere egen kompetanse. Hvorvidt det vil være formålstjenlig å implementere de enkelte rutinene vil bl.a. avhenge av selskapenes størrelse og virksomhet. Rutinene og retningslinjene er basert på anbefalinger fra KS.

Styret skal:

- fastsette instruks for den daglige ledelsen med særlig vekt på en klar intern ansvars- og oppgavefordeling
- foreta en egevaluering hvert år både i forhold til kompetanse og utført arbeid
- gis mulighet til ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring knyttet til ansvar, oppgaver og rollefordeling
- gjennomføre egne styreseminarer med fokus på roller, ansvar og oppgaver
- fastsette en årlig plan for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring
- gi en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport

Kommuner har adgang til å oppnevne folkevalgte som styremedlemmer i kommunale selskap. Det har vært vanlig praksis i kommunesektoren at en stor andel av styremedlemmene rekrutteres fra den politiske ledelsen i kommunen. Denne kombinasjonen av roller har ofte vært ansett for å være ønskelig ut fra hensyn til samordning, effektivitet og styring.

Interessekonflikter har blitt sett på som lite fremtredende ved politisk representasjon i styrer i heleide kommunale selskaper.

Politisk representasjon i styrene har gjort det mulig å benytte seg av styremedlemmenes særlige kyndighet knyttet til selskapet og dets virksomhet ved saksbehandling i kommunale organer. Det har også blitt ansett som enklere å samordne kommunens interesser ved at samme person ivaretar flere funksjoner.

Folkevalgte som har styreverv har gjerne interesse, kompetanse og erfaring knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Fordelene ved politisk representasjon i styrene må imidlertid vurderes opp mot habilitetsreglene i forvaltningsloven. Disse ble strammet inn i 2011, og alle folkevalgte, rådmenn og andre ansatte i kommunene som også er styremedlem i et offentlig eid selskap, ble inhabile i saker som kommunene behandler om selskapene. Det kan være uheldig at sentrale politikere er inhabile i et betydelig antall saker der kommunale selskaper er part, jf. også kapittel 9.4 Samfunnsansvar og etiske retningslinjer.

9.3 Styrehonorar og lederlønn

Styrehonorar fastsettes av selskapenes eierorganer. Lederlønnen fastsettes av styret. Kommunen som eier bør likevel ha en helhetlig policy for slike saker, som selskapsorganene kan legge til grunn. Hensynet til selskapet tilsier at honorar og lønninger utformes slik at de:

- fremmer måloppnåelse i selskapene
 - fremstår som rimelige i forhold til ansvar, arbeidsbyrde og kompetanse
- Blant de momenter som teller med i vurderingen av ansvar er selskapets tilknytningsform. Ut fra dette kriteriet bør honorar i aksjeselskaper settes høyere enn i andre selskaper, under ellers sammenlignbare vilkår

- *fremstår som konkurransedyktige* i forhold til like posisjoner i sammenlignbare selskap
Økonomiske incentivordninger kan være et viktig rekrutteringsvirkemiddel, særlig dersom kommunen ønsker å bringe inn kompetanse fra næringslivet

9.4 Samfunnsansvar og etiske retningslinjer

Molde kommune er opptatt av å ta samfunnsansvar ut over de tradisjonelle basisoppgavene som ligger til en kommunes ansvar. For næringslivet er det viktig å ta et samfunnsansvar i tillegg til selve forretningsdriften i bedriftene. Dette viser mange av bedriftene i Molde gjennom et bredt engasjement. De selskap som kommunen selv har eierinteresser i må også ta del i disse nevnte forpliktelser. «Corporate Social Responsibility», som kan oversettes med «samfunnsansvarlig forretningsdrift» er de store bedriftene i Norge opptatt av, og det bidrar til å bygge et godt omdømme. Samtidig vet vi fra mange saker i media at det hjelper lite å ha planer og forpliktelser på papiret dersom bedriftene og de ansatte ikke bidrar til å sette dette ut i praktisk handling.

Selskaper og dets eiere må ha strategiske føringer ikke bare på (kortsiktig) økonomisk resultat, men også på de samlede globale, nasjonale og lokale økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvensene av bedriftens egen virksomhet, og på det samfunnet bedriften fysisk befinner seg i. Begrunnelsen er at dette vil gagne bedriften på lang sikt med økt konkurransedyktighet, vekst og verdiskapning gjennom utvikling av omdømme, merkevarer og tillit i markedet.

For næringslivet utgjør forretningsdrift kjernevirksomheten, mens utøvelse av samfunnsansvar knyttet til forretningsdriften er en aktuell utfordring. For kommunen er styring og utvikling av samfunnet en del av kjernevirksomheten, mens den aktuelle utfordringen er effektivisering av tjenesteproduksjonen. På noen områder er dette løst gjennom etablering av forretningsdrift knyttet til samfunnsoppgavene. Når kommunal virksomhet organiseres som foretak eller selskap, utøver kommunestyret som eier, samt selskapsorganene og bedriftsledelsen, samfunnsansvaret gjennom forretningsmessig styring og drift.

Molde kommune forventer at selskaper som kommunen har eierinteresser i har verdier og holdninger som underbygger god forretningsmessighet, og at de forholder seg til kommunens etiske retningslinjer, og tar et samfunnsansvar.

Det presiseres at forvaltningslovens og kommunelovens regler om habilitet gjelder. De setter ingen begrensninger i forhold til valgbarhet for politikere til styre i selskap som kommuner er eier i. Imidlertid kan slike kombinasjonsroller ofte føre til inhabilitet i politisk behandling av saker som angår selskapet. Molde kommune skal ha et bevisst forhold til dette og følge de retningslinjer som er gitt i veileder «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner» utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet i 2011.

Forvaltningslovens § 6 ble endret ved lov av 19. juni 2009 nr. 90. Endringen medfører at inhabilitet automatisk vil inntre for tjenestemenn og folkevalgte som også er ledere eller medlemmer av styre eller bedriftsforsamling i offentlige heleide selskaper, når saker hvor selskapet er part skal behandles i folkevalgte organer eller administrasjonen. Lovendringen trådte i kraft 1. november 2011.

Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere vervene på www.styrevervregister.no

9.5 Kontroll og rapportering

Kontrollutvalget har ansvar for selskapskontroll¹ i interkommunale selskaper og kommunalt eide aksjeselskaper. Dette innebærer bl.a. at kontrollutvalget/revisor har rett til å innhente opplysninger fra selskapsorganene og til å være til stede på representantskapsmøte/generalforsamling.

Den løpende rapporteringen gjennom året skjer gjennom styrene i selskapene, og fra eiers side gjennom behandling av årsmelding og budsjett i den årlige generalforsamlingen. Ønsker eier å ta et større eierskap gjennom styring og føringer for selskapene kan det vurderes å øke graden av rutiner for rapporteringer. Til sammenlikning gjennomfører kommunenes enheter tertialrapporter som legges frem for politisk behandling. De kommunale foretakene i Molde kommune følger de samme rapporteringsrutinene som øvrige enheter med hensyn til tertialrapportering, årsrapportering, budsjettbehandling, virksomhetsplaner og rammer i handlingsprogram.

¹ Jf kommunelovens §80.

10 Oppsummering og anbefalinger

Gjennomgangen av selskapene som Molde kommune har eierinteresser i viser at de fleste har en økonomi som går i balanse, med en drift og resultatoppnåelse som er i henhold til eiernes forventninger. Det er likevel noen selskap som har negative resultat og en negativ resultatutvikling. Det er derfor selskap som bør gjennomgås nærmere med hensyn til både formål og hensikt for eierne, og kost- og nyttevurderinger av driften. Som det står innledningsvis i denne eiermeldingen legger rådmannen til grunn at organisering av tjenesteområder i kommunale foretak og kommunenes eierforhold i både aksjeselskap, interkommunale selskap- og samarbeid samt stiftelser vil måtte gjennomgås og vurderes helt eller delvis i forbindelse med etablering av nye Molde kommune fra 2020.

I denne eiermeldingen er det kun ett selskap der vurdering av videre eierskap er omtalt særskilt, og det er det heleide kommunale aksjeselskapet Gotfred Lies plass 1 AS. Utfallet av en slik prosess som rådmannen anbefaler kan også få konsekvenser for Gotfred Lies plass 1 Omsorgsboliger AS.

Målene for eier og selskap er de samme; å levere gode tjenester og produkter. For eier og selskapene er det viktig med avklaring av myndighet og ansvar. Eier ønsker å opptre ansvarlig og tydelig med en avklart rollefordeling og vil kreve det samme av selskapene.

10.1 Kjennskap til kommunale eierforhold

Både blant politikerne og administrasjonen er det varierende og heller liten kjennskap til kommunens engasjement som eier av de ulike selskapene som går fram av eiermeldingen. Dette har sin årsak i at eieromfanget har utviklet seg over mange år og at ikke alle forhold er like aktive.

Denne eiermeldingen og de foreliggende forslag til oppfølging av Molde kommunes eierrolle, er ment å bedre eierskapet og informasjonsflyten til kommunestyret særskilt, men også å gi administrasjonen, innbyggere og næringslivet en økt forståelse for eierforhold som Molde kommune er deltaker i og alternative måter å organisere gjennomføringen av kommunale oppgaver på.

10.2 Eierrollen – eierstrategier

Molde kommune ser behov for å gi det enkelte selskap tydelige og klare signaler for den videre drift, aktiviteter og utvikling. Det er behov for å utvikle kommunens engasjement i selskapene der innflytelse kan og bør utøves. Kommunestyret som øverste myndighet har en omfattende saksmengde å håndtere og kommunestyrets mulighet til å være en aktiv part ovenfor selskapene er derfor i praksis avgrenset. Den operative eierrollen må derfor etter rådmannens vurdering fortsatt delegeres til formannskapet.

Selskapene er etablert ut fra en hensikt og et mål sett fra eiernes side. Vedtekter og selskapsavtaler ligger som et solid fundament i bunnen for virksomheten. Selskapet og styrene er selv ansvarlig for å utarbeide operative strategier som sikrer resultater og drift i henhold til eiernes intensjon med selskapet.

Ytringsfrihet og varsling

– veileder for kommuner og fylkeskommuner

Forord

Kommuner og fylkeskommuner* forvalter fellesskapets ressurser og løser viktige samfunnsoppdrag. Åpenhet er med på å sikre at de løser oppdraget til det beste for innbyggerne. Det er også en forutsetning for å avdekke og rette opp feil.

Et velfungerende demokrati er avhengig av en åpen og opplyst debatt. Ansatte med kunnskap og innsikt om fagområder og tjenester er viktige aktører i det offentlige ordsiftet. Det er derfor viktig at kommuner og fylkeskommuner gjør det trygt å ytre seg kritisk om forhold i egen virksomhet.

Varsling er en spesiell form for ytring som handler om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Kommunene skal ha rutiner for varsling. Rutinene skal inneholde en oppfordring til ansatte om å si fra om kritikkverdige forhold og legge til rette for at det er trygt å varsle. Slik vil eventuelle kritikkverdige forhold raskt kunne avdekkes og stoppes. Ledere på alle nivåer har et stort ansvar for å legge til rette for et ytringsklima.

En god ytringskultur og gode rutiner rundt varsling er viktig for lokaldemokratiet. Det er også med på å sikre gode tjenester, et godt arbeidsmiljø og god samhandling mellom ledere og medarbeidere.

Ytringsfrihet og varsling får stor oppmerksomhet i kommuner og fylkeskommuner. Sivilombudsmannen har uttrykt et behov for å styrke kommunalt ansattes ytringsfrihet i praksis. Kommunalministeren har oppfordret fylkeskommuner og kommuner til å arbeide med å sikre ytringsfriheten og Stortinget har vedtatt endringer i arbeidsmiljølovens bestemmelser om varsling.

Veilederen ble første gang utgitt i 2007. Dette er en revidert og utvidet versjon. KS håper den vil være nyttig i arbeidet med å utvikle åpne kommuner.

Lasse Hansen
Adm. direktør

Tor Arne Gangso
Områdedirektør Arbeidsliv

*I det følgende benyttes kommune eller kommunesektoren som ensbetydende med både kommuner og fylkeskommuner.

Innhold

01 Ytringsfrihet

1.1 En åpen kommune	4
1.2 Ytringsfrihet	7
1.3 Ansattes ytringsfrihet	7
1.4 Lojalitetsplikten	8
1.5 Ytringsfrihet og sosiale medier	12
1.6 Arbeidsrettslige sanksjoner som følge av illojal ytring.....	12

02 Retten til å varsle

2.1 Hva er varsling	14
2.2 Kritikkverdige forhold	14
2.3 Forsvarlig fremgangsmåte	16
2.3.1 Intern varsling	16
2.3.2 Varsling til tilsynsmyndigheter og andre offentlige myndigheter.....	16
2.3.3 Varsling i samsvar med varslingsplikt	16
2.3.4 Offentlig varsling	16
2.3.5 Bevisbyrde for at varsling ikke er forsvarlig	17
2.4 Vern mot gjengjeldelse.....	17
2.4.1 Ulovlig gjengjeldelse.....	17
2.4.2 Oppreisning	17
2.4.3 Bevisbyrde ved gjengjeldelse	17

03 Rutiner for varsling

3.1 Plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling	18
3.2 Utvikling av gode rutiner for varsling.....	18
3.3 Eksempel på varslingsrutine.....	22
3.4 Intern varsling	22
3.4.1 Varsling i linjen	22
3.4.2 Varsling til kommunens alternative varslingsordning	22

04 Behandling av varselet, varsleren og den det varsles om

4.1 Varslers rett på informasjon	24
4.1.1 Varsleren er normalt ikke part.....	24
4.1.2 Tilbakemelding til den som varsler	24
4.2 Taushetsplikt om varslers identitet og mulighet til å varsle anonymt.....	25
4.2.1 Anonym varsling	25
4.2.2 Når varslers identitet er kjent/taushetsplikt om varslers identitet	25
4.3 Oppfølging av varselet	27
4.4 Nærmere om den det varsles om	27

01 Ytringsfrihet

1.1 EN ÅPEN KOMMUNE

Kommunen bør være en åpen organisasjon som kjenne- tegnes av en god ytringskultur med stor takhøyde for at de ansatte deltar i det offentlige ordsiftet.

Ansatte bør ha spillerom til å ytre seg, også kritisk, om forhold i virksomheten. De besitter viktig kunnskap som kan ha stor allmenn interesse. Tilgang til en informert offentlig debatt er en forutsetning for et velfungerende demokrati. Det vil normalt også være mindre behov for å varsle eksternt i en åpen kommune.

Ledelsen har det overordnede ansvaret for å sikre og tilrette- legge for gode ytringsbetingelser på arbeidsplassen. Særlig overste leders holdning til åpenhet er avgjørende. Det er av stor betydning at ledere på alle nivåer praktiserer åpenhet og møter kritikk og uenighet på en konstruktiv måte. Det må legges til rette for at kritikk og uenighet kommer frem, både i formelle og uformelle fora. Selv om det uttrykkes ønske om åpenhet, er det reaksjoner og handlinger over tid som er det viktigste for ansatte. Dersom ansatte opplever å bli møtt med uvilje dersom det fremmes kritikk og uenighet, vil dette kunne påvirke opplevelsen av ytringsbetingelsene på en negativ måte.

Også tillitsvalgte, verneombud og ansatte har en medvirknings- plikt til å skape et arbeidsmiljø hvor kritikk tas opp på en for- svarlig måte.

Opplevelsen av hvilke ytringsbetingelser som finnes på arbeids- plassen vil kunne variere. Individuelle forhold hos den enkelte

og objektive forhold, som stilling i organisasjonen eller tilknyt- ning til arbeidsplassen, vil påvirke opplevelsen til den enkelte. Det er viktig at ledelsen er seg dette bevisst.

Ledere synes å oppleve ytringsbetingelsene som bedre enn øvrige ansatte. Menn synes å oppleve ytringsbetingelsene som bedre enn kvinner, og fast ansatte som bedre enn midlertidige. Dersom det nettopp har skjedd nedbemanning på arbeidsplassen, synes det også å påvirke opplevelsen av ytringsbetingelsene på en negativ måte. Det er viktig at de skrevne og uskrevne normene sikrer en kultur som gir trygg- het for *alle* arbeidstakere om at det er rom for å diskutere arbeidsrelaterte utfordringer og fremme sine synspunkter, uavhengig av stilling eller tilknytning til arbeidsplassen.

Gode varslingsrutiner er viktig for å sikre gode ytrings- betingelser. Arbeidstakere i kommuner med varslingsrutiner vurderer ytringsbetingelsene som bedre enn arbeidstakere som svarer at kommunen mangler slike rutiner. Det er viktig at rutinene er kjent av alle ansatte.

REFLEKSJON:

Hva kan påvirke opplevelsen av ytringsbetingelsene hos dere?

«Tilgang til en informert offentlig debatt er viktig for et velfungerende demo- krati. Ansatte vil kunne ha spesiell kompetanse, innsikt og erfaring knytt- et til arbeidsforholdet. Det vil ofte være nettopp i egenskap av å ha første- hånds- kjennskap til området, at den ansattes ytringer har betydning i den offentlige debatten.»

Sivilombudsmannens uttalelse – SOMB 2014-379

FORSKNING VISER FØLGENDE HOVEDFUNN:

- En av fire svarer at de risikerer å bli møtt med uvilje fra leder dersom de kommer med kritiske synspunkter om forhold på jobben.
- Rundt halvparten av ledere og medarbeidere som svarte mener også at det er uakseptabelt å benytte media til å kritisere kommunen de jobber i.
- Rundt fire av ti mener at deres muligheter til å omtale alvorlige kritikkverdige forhold på arbeidsplassen offentlig, begrenses av deres overordnede.
- En ganske stor andel varslinger gjelder psykososiale arbeidsmiljøproblemer som ofte kjennetegnes av subjektivitet og ulike oppfatninger.
- En stor andel varslinger gjelder ledelse som er ødeleggende for arbeidsmiljøet.
- Arbeidstakere med høyere utdanning varsler mindre enn de med lavere utdanning, og kvinner varsler mer enn menn.
- Rundt én av fem har vært vitne til kritikkverdige forhold som burde vært stoppet, og fire av ti av disse varsler ikke, blant annet fordi de tror ubehagelighetene ville blitt for store.

Fafo 2017:4 Ytringsfrihet og varsling i norske kommuner og fylkeskommuner

EN ORGANISASJON MED GOD YTRINGSKULTUR KJENNETEGNES VED AT:

- Ledere praktiserer åpenhet
- Ledere møter kritikk og uenighet på en konstruktiv måte
- Det legges til rette for dialog og diskusjoner på både formelle og uformelle arenaer
- Kritikkverdige forhold avdekkes og håndteres
- Varslere utsettes ikke for gjengjeldelse

1.2 YTRINGSFRIHET

Den alminnelige ytringsfriheten verner den enkelte borgers frihet til å bestemme hva han eller hun ønsker å ytre seg om, uavhengig av innhold, tid, form og medium. En kronikk, SMS, tegning, eller til og med det å trykke «liker» på Facebook, vil normalt være en ytring. Den alminnelige ytringsfrihet er nedfelt i Grunnloven § 100 og i den Europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Vernet strekker seg langt og det skal mye til for at ytringsfriheten begrenses.

Ytringsfrihetens kjerne er å verne om ytringer i det offentlige ordskiftet, selv om synspunktene skulle avvike fra det mange andre mener er sosialt akseptabelt. Også politisk ekstreme synspunkter er i utgangspunktet vernet. Grensen for disse trekkes iallfall mot hatefulle ytringer eller oppfordring til å utføre straffbare handlinger. Begrensninger av ytringsfriheten kan også følge av taushetsplikten og lojalitetsplikten i arbeidsforholdet. Her fokuserer vi på grensene som følger av lojalitetsplikten i arbeidsforholdet.

1.3 ANSATTES YTRINGSFRIHET

Ansattes ytringsfrihet er del av den alminnelige ytringsfrihet som beskyttes av Grunnloven § 100.

Et ansettelsesforhold reiser imidlertid spørsmål om ytringsfrihet fordi arbeidsgiver har krav på lojalitet fra sine ansatte. For å overholde sin lojalitetsplikt, kan den ansatte være nødt til å avstå fra enkelte ytringer. Ansattes rett til å ytre seg i det

offentlige rom strekker seg likevel langt. Det er viktig å belyse grensene for ytringsfriheten, selv om dette i praksis kan være krevende. Det lar seg ikke gjøre å trekke opp en generell grense; det må vurderes konkret.

Arbeidsgiver bestemmer i kraft av styringsretten hvem som uttaler seg på vegne av kommunen og på hvilken måte det skal skje.

Arbeidstaker kan normalt uttale seg på egne vegne, også om forhold som angår arbeidsplassen eller eget arbeidsområde. Det er i praksis her de vanskelige vurderingene oppstår.

En kommune vil for eksempel måtte tåle at en kommuneansatt lærer uttaler seg kritisk om kommunens eldreomsorg eller at en rektor kritiserer et vedtak om nedleggelse av skolen hun arbeider ved. Arbeidsgiver bør normalt bruke motinnlegg og korrigerende ytringer i stedet for arbeidsrettslige tiltak i møte med uenighet og kritikk. Kommunens ledelse må vurdere om det er nødvendig å møtegå kritikken dersom denne er uberettiget. Dette vil kunne ha betydning for kommunens omdømme eller tiliten til kommunens myndighetsutøvelse.

Varsling er en spesiell form for ytring om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Selv om varslingen kan skade arbeidsgivers legitime interesser, er varsler vernet mot gjengjeldelse dersom varslingen er forsvarlig.

For noen stillinger kan muligheten til å uttale seg offentlig på egne vegne begrenses dersom uttalelsen kan bli oppfattet som et uttrykk for mer enn den ansattes personlige standpunkt, selv om det presiseres at uttalelsen skjer på egne vegne. Det kalles gjerne identifikasjonsfare. For at ytringsfriheten skal begrenses som følge av identifikasjonsfare, må det være en ikke ubetydelig risiko for at ytringen kan skade arbeidsgivers interesser eller at skade faktisk er påført. Identifikasjonsfaren er særlig stor for rådmannen, personer i toppledergruppen, kommunens advokat eller kommunikasjonsansvarlig i kommunen.

Det vil ofte være en fordel om det fremgår klart at ytringen er fremsatt på egne vegne. Ved vurderingen av om en ansatt har fremsatt ytringer på egne eller virksomhetens vegne, må det legges avgjørende vekt på hvordan ytringen er egnet til å bli oppfattet. Momenter som vil ha betydning ved vurderingen av om ytringen er fremsatt på egne vegne eller vil fremstå som fremsatt på virksomhetens vegne, er blant annet ytringens

innhold, sammenhengen den inngår i, billedbruk eller andre forhold ved fremstillingen og hvordan den ansatte presenterer seg selv.

1.4 LOJALITETSPLIKTEN

Det er flere momenter som er sentrale i vurderingen av om en ytring strider mot lojalitetsplikten:

- *Kan ytringen skade arbeidsgivers legitime interesser?*
 - » Bare ytringer som påviselig kan skade arbeidsgivers interesser på en unødvendig måte bør som et utgangspunkt anses som illojale. Påstander om kritikkverdige forhold som det åpenbart ikke er grunnlag for, kan skape unødvendig frykt eller undergrave nødvendig tillit blant innbyggerne og således skade kommunen.
 - » Det er normalt større skaderisiko når arbeidstaker ytrer seg på eget arbeidsfelt. På den annen side er det også disse ytringene som er mest ønskelige sett fra allmennhetens side.

«Av innholdet i to av de oppslagene [intervju og leserinnlegg] fremgår det at A, som lege ved sykehjem og derved også som fagperson, er sterkt kritisk til hvilke følger kommuneadministrasjonens budsjettforslag vil ha for eldreomsorgen. Dette er oppslagenes hovedinnhold, og kommer tydelig til syne allerede i overskriftene. Det fremstår som svært lite sannsynlig at slike innvendinger vil forstås som uttrykk for kommunens syn på egen budsjettprosess. Innholdet i ytringene gir et klart inntrykk av at uttalelsene er As egne synspunkter, i egenskap av hans erfaring som sykehjemslege og fagperson. Dette selv om det er tatt bilde av ham på sykehjemmet.»

Sivilombudsmannens uttalelse – SOMB-2014-379

«Det er vid adgang for offentlig tilsatte å gi uttrykk for sine meninger i det offentlige rom. Dette gjelder særlig der det er tale om ytringer som er ment som innlegg i en debatt om generelle samfunnsmessige forhold som ligger innenfor det fagområdet meningsytteren til vanlig arbeider med. Også ytringer som gir uttrykk for kritikk av faglige forhold ved arbeidsplassen må arbeidsgiver tåle i atskillig utstrekning. Dersom kommunen mente at As avisartikkel medførte en risiko for skade på arbeidsgivers interesser, kunne det i tilfelle ha vært avverget gjennom et innlegg i samme avis som imøtegikk As argumentasjon.»

Sivilombudsmannens uttalelse – SOMB-2005-19

- » Det er kun kommunens legitime interesser som kan påberopes. Med dette menes at lojalitetsplikten ikke kan påberopes for å beskytte ulovlige, skadelige eller uetiske handlinger.
- *Hvilken stilling eller posisjon har arbeidstaker?*
 - » Stillingen eller posisjonen til den som uttaler seg vil være et moment ved vurderingen av om en ytring er illojal. Generelt må det antas at det kan stilles strengere lojalitetskrav jo høyere plassert en arbeidstaker er.
 - » Ytringsfriheten er større for ansatte som har faglig pregede oppgaver enn for ansatte som har rådgivnings-, utrednings- og ledelsesoppgaver.
 - » Stillingens plassering i forhold til politisk sekretariat har betydning. Jo nærmere man er politisk sekretariat, jo mer begrenses ytringsfriheten. Rådmannen har som administrasjonens overste leder en åpenbar nærhet til politisk ledelse som vil påvirke vurderingen.
- *Skjer ytringen i eller utenfor arbeidssituasjonen?*
 - » En arbeidstaker har større spillerom til å delta i en debatt og ytre seg utenfor arbeidssituasjonen enn i arbeidssituasjonen. Ytringer utenfor arbeidssituasjonen kan etter omstendighetene likevel være i strid med lojalitetsplikten dersom uttalelsene har betydning for kommunens virksomhet.
- *Fakta- eller meningsytringer?*
 - » Ytringsfriheten strekker seg lengre for ytringer som uttrykker en arbeidstakers meninger enn for ytringer om fakta. Hva som er meninger og hva som er fakta kan i praksis gli noe over i hverandre og kan være vanskelig å skille. Retten til å ytre sine meninger strekker seg vanligvis langt.
 - » Bevisst usanne faktiske ytringer er ikke vernet av ytringsfriheten. Dersom arbeidstaker er i aktsomt god tro om ytringens sannhet, vil ytringen kunne være vernet av ytringsfriheten selv om den ikke er sann.

Dersom arbeidsgiver utarbeider skriftlige retningslinjer eller instruksjoner om rammene for ansattes ytringsfrihet, er det viktig at formuleringene ikke er for rigid utformet og dermed fremstår som en urettmessig begrensning i ytringsfriheten. Ved utarbeidelse av retningslinjer for ansattes ytringsfrihet må arbeidsgiver være seg særlig bevisst denne risikoen, og formulere seg deretter.

Sivilombudsmannens uttalelse
– SOMB-2005-490

Lojalitetsplikten innebærer ikke at arbeidsgiveren kan slå ned på ytringer som oppfattes som uønskede så lenge de ikke fremstår som illojale. En forutsetning for at det skal kunne reageres på en «frimodig ytring» må være at ytringen har medført en åpenbar risiko for skade på arbeidsgiverens interesser.

Sivilombudsmannens uttalelse
– SOMB-2005-19

- *Har ytringen allmenn interesse?*
 - » Jo større interesse ytringen har for allmennheten, eller jo alvorligere forhold man ønsker å ytre seg om, jo mer berettiget er arbeidstakeren til å uttale seg. Eksempler kan være forslag til nedleggelse av en skole eller alvorlige kritikkverdige forhold som innebærer en trussel for liv eller helse.
 - » Interne konflikter, som personalkonflikter, har vanligvis ikke allmenn interesse. Det er normalt ikke berettiget å informere allmennheten om personalsaker eller personalkonflikter.
- *Hva er tidspunktet for ytringen?*
 - » Dersom en arbeidstaker uttaler seg om en sak som er til behandling i kommunen, og arbeidstakeren deltar i forberedelse eller vil kunne påvirke utfallet av behandlingen, er spillerommet for å uttale seg normalt lite. Dette for å ivareta allmennhetens eller parters tillit til forvaltningen og ikke forstyrre saksbehandlingen og beslutningsprosessen.
 - » Vanligvis vil det likevel være adgang til å gi faktiske opplysninger om saken. Det bør da kunne stilles krav
- til at presentasjonen av faktum fremstår som nøytral og sannferdig.
- *Hvordan er ytringens form og måte?*
 - » Det kan bli lagt en viss vekt på uttrykksform eller språkbruk. I rettspraksis er det uttalt at det må kunne stilles krav til nøkternhet og balanse også når det gjelder form.
 - » Arbeidsgiver må imidlertid være varsom med å tillegge uttrykksform og språkbruk for stor vekt. Arbeidsgiver må se hen til blant annet den situasjonen arbeidstakeren er i og om arbeidstakeren har hatt tid til å overveie ordvalget.
- *Hva er motivet bak offentliggjoringen?*
 - » Dersom uttalelsen er motivert ut fra et ønske om å fremme innbyggernes eller kommunens interesser, eller å forbedre situasjonen på arbeidsplassen, skal det mer til for det foreligger brudd på lojalitetsplikten. Dersom den ansatte uttaler seg med den hensikt å henge ut eller presse arbeidsgiver i en pågående konflikt, foreligger det lettere brudd på lojalitetsplikten.

1.5 YTRINGSFRIHET OG SOSIALE MEDIER

Sosiale medier gir mulighet til raskt å kunne nå ut til et større publikum. I svært mange tilfeller vil dette være å regne som deling i det offentlige rom. Ytringer på sosiale medier har ofte en annen karakter enn andre ytringer, for eksempel i media. Ytringene kan ofte bære preg av umiddelbare følelser og være mindre gjennomtenkte. Brukerne på sosiale medier er sin egen redaktør, og ytringene er i liten grad omfattet av kvalitetskontroll eller bearbeidelse av andre.

I sosiale medier kan enkeltpersoner kommunisere og dele alt fra politiske synspunkter til private bilder. Også frustrasjon over arbeidsmiljøet, leder eller kollegaer deles ofte på sosiale medier. Ytringer som tidligere ble delt på bakrommet eller ved middagsbordet, deles offentlig gjennom ulike sosiale medier. Uenighet om ledelse, prioriteringer og annen kritikk av arbeidsplassen kan derfor bringes over til det offentlige rom, og andre, herunder ansatte i samme kommune, kan gjennom å like innlegget, slutte seg til kritikken og uenigheten.

Spørsmålet om allmennhetens informasjonsbehov er ofte i mindre grad gjeldende ved ytringer i sosiale medier.

Reglene om ansattes ytringsfrihet gjelder også i sosiale medier. Ytringer i sosiale medier gir ofte arbeidsgiver mindre mulighet til å fremme motytringer eller på andre måter fremme

REFLEKSJON:

Finn et tenkt eksempel på dette fra egen arbeidsplass. Hvordan kan det håndteres?

korrigerende ytringer. Ytringer vil da lettere kunne skade virksomhetens legitime interesser og derfor ha mindre vern.

Arbeidstaker vil i visse sammenhenger kunne assosieres med kommunen på en slik måte at tilliten til kommunen kan svekkes. Rettigheten som den enkelte har gjennom ytringsfriheten er forbundet med et visst ansvar for ikke unødig å skade arbeidsgivers legitime interesser.

1.6 ARBEIDSRETTLIGE SANKSJONER SOM FØLGE AV ILLOJAL YTRING

Dersom ytringen er illojal, kan arbeidsgiver vurdere å legge arbeidstaker sanksjoner. Dette vil i praksis være advarsel, oppsigelse eller avskjed. Ofte er ytringene i gråsonen mellom det som er lovlig og det som er ulovlig som følge av arbeidsforholdet. Arbeidsgiver bør være varsom med å sanksjonere i tvilstilfeller. Dersom arbeidsgiver innkaller til samtale etter at arbeidstaker har ytret seg, er det viktig at leder er seg bevisst hvordan samtalen oppfattes for arbeidstaker. Også slike samtaler kan oppleves som sanksjoner for arbeidstaker.

Sosiale medier er ofte å regne som et offentlig rom, og rettsreglene om ytringsfrihet og lojalitetsplikt har derfor fått et videre anvendelsesområde. Terskelen for å ytre seg offentlig har sånn sett blitt senket.

02

Retten til å varsle

2.1 HVA ER VARSLING?

Varslingsreglene er hjemlet i arbeidsmiljølovens kapittel 2 A. En varsling er en ytring som gjelder kritikkverdige forhold i virksomheten. Det sentrale når arbeidsgiver mottar en varsling, er å avklare om det foreligger et kritikkverdig forhold som bør stoppes.

Varslingen kan fremmes muntlig eller skriftlig. Innholdet i en varsling er ikke klart definert i loven og det kan i praksis ofte være uklart om det faktisk dreier seg om en varsling. Varslinger kan grense mot avvik, tips og andre meldinger. Det er innholdet som avgjør om det dreier seg om varsling.

Varslingsreglene skal bidra til at kritikkverdige forhold kommer frem i lyset slik at arbeidsgiver kan gjøre noe med det. Se arbeidsmiljøloven § 2A-1 første ledd.

Mange ansatte kjenner ikke varslingsreglene. Det er ofte stor usikkerhet om hva som er varsling, avviksrapportering eller bekymringsmeldinger. Det er viktig å diskutere på arbeidsplassen hva varsling er for å skape trygghet i varslingssituasjoner. Manglende kjennskap til varslingsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven kan veies opp av slike diskusjoner.

2.2 KRITIKKVERDIGE FORHOLD

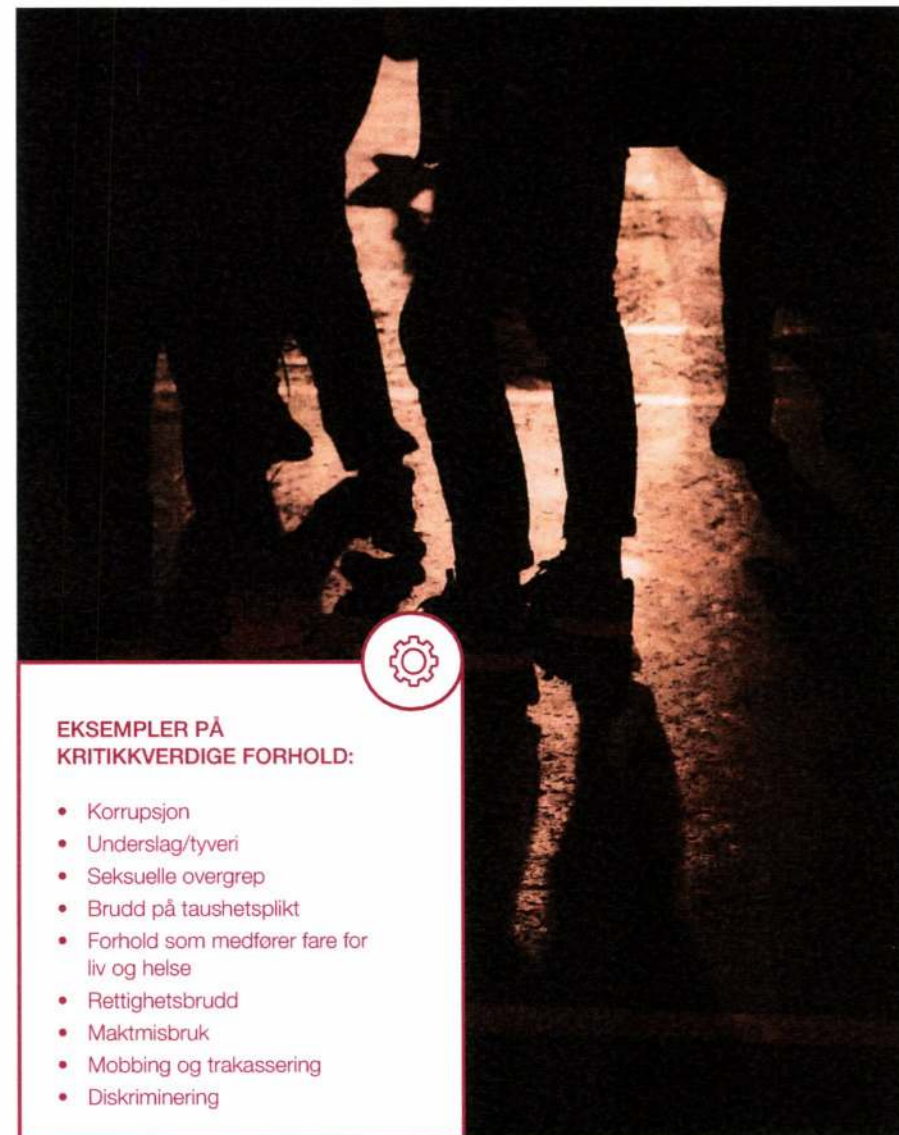
Kritikkverdige forhold kan være lovbrudd eller straffbare forhold. Det kan også være brudd på interne regler og retningslinjer eller allment aksepterte etiske normer. Hva som er kritikkverdige forhold bør diskuteres på den enkelte arbeidsplass.

En rekke varslinger om kritikkverdige forhold synes å gjelde destruktiv ledelse, som er ødeleggende for arbeidsmiljøet, eller annen trakassering av kolleger. Det kan være vanskelig i det enkelte tilfellet å trekke grensene mellom det som er kritikkverdige forhold og annen uenighet. Det er likevel viktig at ledelsen er seg bevisst dette i hverdagen.

Kritiske ytringer, som faglig og politisk uenighet, er ikke varsling i arbeidsmiljølovens forstand. Dette er ikke kritikkverdige forhold. Det kan i praksis være vanskelig å trekke grensen mellom kritiske ytringer og kritikkverdige forhold. Varsel om for lav grunnbemanning kan være et varsel om et uforsvarlig tjenestetilbud, men det kan også være uttrykk for faglig uenighet om bemannings- eller budsjettsituasjonen. Faglig kritikk vil ofte være vernet av ytringsfriheten selv om det ikke er et kritikkverdig forhold.

REFLEKSJON:

- Tenk igjennom og kom med eksempler på hva som kan være kritikkverdige forhold på egen arbeidsplass.
- Finn et eksempel fra egen virksomhet på hva som er faglig uenighet - og ikke kritikkverdig forhold.
- Hva er en varsling og hva er et avvik?

EKSEMPLER PÅ KRITIKKVERDIGE FORHOLD:

- Korrupsjon
- Underslag/tyveri
- Seksuelle overgrep
- Brudd på taushetsplikt
- Forhold som medfører fare for liv og helse
- Rettighetsbrudd
- Maktmisbruk
- Mobbing og trakassering
- Diskriminering

2.3 FORSVARLIG FREMGANGSMÅTE

Fremgangsmåten ved varsling skal være forsvarlig, se arbeidsmiljøloven § 2 A-1 andre ledd. Dette er en lovfesting av grensene for yttringsfrihet i varslingssituasjoner. Ved å legge vekt på fremgangsmåten når det varsles har arbeidstaker som utgangspunkt alltid rett til å varsle.

REFLEKSJON:

Nevn noen eksempler på fremgangsmåter ved varsling som ikke er forsvarlige.

Vurderingstemaet er om arbeidstaker har saklig grunnlag for kritikken og om det er tatt tilberolige hensyn til arbeidsgivers og virksomhetens legitime interesser med hensyn til måten det varsles på. Det vektlegges også om arbeidstaker er i aktsomt god tro med hensyn til opplysningene og om saken er forsøkt tatt opp internt. Også opplysningenes skadepotensiale og om de har allmenn interesse tillegges vekt. De samme momentene som gjelder for ansattes yttringsfrihet vil også være av betydning for om varslingen var forsvarlig.

2.3.1 Intern varsling

Dersom en arbeidstaker kjenner til kritikkverdige forhold som bør undersøkes nærmere, eller som nødvendiggjør tiltak, bør det som hovedregel tas opp på egen arbeidsplass. Det kan også varsles til nærmeste leder. Det kan varsles også til overordnet ledelse, særlig dersom varslingen gjelder egen leder eller en leder som ikke gjør noe med forholdene. Dersom varsleren vurderer varsling i linjen som utilstrekkelig, eller varslere ikke ønsker å ta opp forholdene med ledelsen, kan det varsles til tillitsvalgte eller verneombud.

Dersom varslingen skjer på en utilbørlig måte som unødvendig skader samarbeidsklimaet, arbeidsmiljøet eller enkeltpersoner

i virksomheten, for eksempel ved gjentatte grunnløse påstander rettet mot kollegaer, vil intern varsling likevel kunne være uforsvarlig. Dette er en sikkerhetsventil og vil være aktuelt kun i spesielle tilfeller. Påstandene er sjelden grunnløse sett fra varslers ståsted, mens leder kan ha en annen oppfatning av situasjonen.

2.3.2 Varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter

Det er alltid forsvarlig å varsle til tilsynsmyndigheter, som Arbeidstilsynet og Fylkesmannen, eller andre offentlige myndigheter. Tilsynsmyndighetene og andre offentlige myndigheter har taushetsplikt om varslers navn eller andre identifiserende opplysninger. Dersom opplysninger om arbeidsplassen avslører varslers identitet, er disse opplysningene taushetsbelagte.

2.3.3 Varsling i samsvar med varslingsplikt

I noen situasjoner er det plikt til å varsle. Det er alltid forsvarlig å varsle i samsvar med varslingsplikt, enten til arbeidsgiver eller til tilsynsmyndigheter, eventuelt andre offentlige myndigheter. Arbeidstaker skal for eksempel varsle arbeidsgiver eller verneombud så snart arbeidstaker blir kjent med at det forekommer trakassering eller diskriminering på arbeidsplassen, se arbeidsmiljøloven § 2-3 andre ledd bokstav d). Helsepersonell skal av eget tiltak gi tilsynsmyndighetene informasjon om forhold som kan medføre fare for pasienters sikkerhet, se helsepersonelloven § 17. Varsling i henhold til varslingsplikt har vern mot gjengjeldelse fra arbeidsgiver.

2.3.4 Offentlig varsling

Varsling kan skje offentlig for eksempel til media eller gjennom sosiale medier. I hvilken grad det er forsvarlig å varsle offentlig beror på en konkret vurdering, særlig med utgangspunkt i om intern varsling har vært forsøkt, om varslere har forsvarlig grunnlag for kritikken og om varslere er i god tro med hensyn til det det varsles om.

Jo større allmenn interesse de kritikkverdige forholdene har, desto større vern har varsleren etter loven. Alvorlige lovbrudd i kommunen, som mistanke om korrupsjon eller brudd på anskaffelsesregelverket, vil ofte ha stor allmenn interesse.

Ved offentlig varsling er skadepotensialet større, og adgangen til å varsle snevrere, enn ved varsling internt, til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Det er derfor sentralt om varslere har tatt tilstrekkelig hensyn til arbeidsgivers legitime eller saklige interesser og virksomheten med hensyn til måten det varsles på. For eksempel kan det skade arbeidsgivers legitime interesser dersom allmennheten på grunn av feilaktige opplysninger om et saksforhold mister tillit til at kommunen har en forsvarlig saksbehandling. Det kan også være at kommunen må sikre ro rundt tjenestetilbudet. Hvis en arbeidsgiver skal vinne fram med en påstand om at fremgangsmåten ikke var forsvarlig, er det et minstekrav at varslingen har skadet eller skapt en ikke ubetydelig risiko for skade på arbeidsgivers legitime interesser.

De samme momentene som under kapittelet om ansattes yttringsfrihet (se pkt. 1.4) gjelder også her.

2.3.5 Bevisbyrde for at varsling ikke er forsvarlig

Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varslingen ikke er forsvarlig. Det innebærer at det er arbeidsgiver som må bevise at varslingen har skjedd i strid med loven.

2.4 VERN MOT GJENGJELDELSE

Gjengjeldelse mot arbeidstaker som varsler i samsvar med loven er forbudt, se arbeidsmiljøloven § 2 A-1. Forbud mot gjengjeldelse er viktig for å sikre trygge rammer for varsleren.

2.4.1 Ulovlig gjengjeldelse

Varsleren er beskyttet mot ugunstig behandling fra arbeidsgiver som har sammenheng med at det er varslet på en forsvarlig måte. Vernet gjelder alle former for gjengjeldelse på

grunn av varslinger som, for eksempel, dårligere lønnsutvikling, omplassering, endring av arbeidsoppgaver, oppsigelse eller avskjed. Utgangspunktet er at varslere skal behandles på samme måte som om vedkommende ikke hadde varslet.

Ofte vil det være uenighet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker om det foreligger gjengjeldelse eller om det er en reaksjon som skyldes andre forhold.

Arbeidsgiver bør følge opp varsleren etter noe tid for å påse at det ikke har skjedd gjengjeldelse overfor varslere.

2.4.2 Oppreisning

Arbeidstaker kan kreve oppreisning dersom det er gjengjeldt i strid med loven. Dette er en kompensasjon for den urett som er begått overfor varsleren. Denne oppreisningen vil være uavhengig av arbeidsgivers skyld, det vil si at arbeidsgiver ikke må være å laste for at ansvar skal inntre. Det er tilstrekkelig å påvise at det har skjedd en ugunstig behandling fra arbeidsgivers side som har sammenheng med varslingen.

2.4.3 Bevisbyrde ved gjengjeldelse

Det er delt bevisbyrde mellom arbeidsgiver og arbeidstaker når varslere påstår at det har skjedd gjengjeldelse. Dersom arbeidstaker legger fram opplysninger som tyder på at arbeidsgiver har gjengjeldt i strid med loven, må arbeidsgiver sannsynliggjøre at slik gjengjeldelse ikke har funnet sted. Det skal ikke stilles for strenge beviskrav overfor arbeidstaker. For eksempel vil det normalt være nok at arbeidstaker kan vise at varslingen har skjedd og at det har skjedd en ugunstig handling overfor varslere som kom tett på varslingen i tid. Dette gjør det lettere for arbeidstaker å nå fram med påstand om ulovlig gjengjeldelse fra arbeidsgiver.

03

Rutiner for varsling

3.1 PLIKT TIL Å UTARBEIDE RUTINER FOR INTERN VARSLING

Kommunene har en lovpålagt plikt til å utarbeide skriftlige rutiner for varsling og arbeidsmiljøloven stiller minimumskrav til innholdet i slike rutiner, se arbeidsmiljøloven § 2 A-3.

Rutinene skal inneholde:

- En oppfordring til ansatte om å si fra om kritikkverdige forhold.
- Fremgangsmåten for varsling, for eksempel hvem det skal varsles til, hvordan det kan varsles, evt. ordning med eksternt varslingsmottak og rutiner for anonym varsling hvis det finnes.
- Arbeidsgivers fremgangsmåte ved mottak, behandling og oppfølging av varsel. Det bør fremgå hvem som mottar og har ansvar for oppfølging av varsel om kritikkverdig forhold, og hvem som har ansvaret dersom varselet gjelder kritikkverdig forhold hos varslers leder.

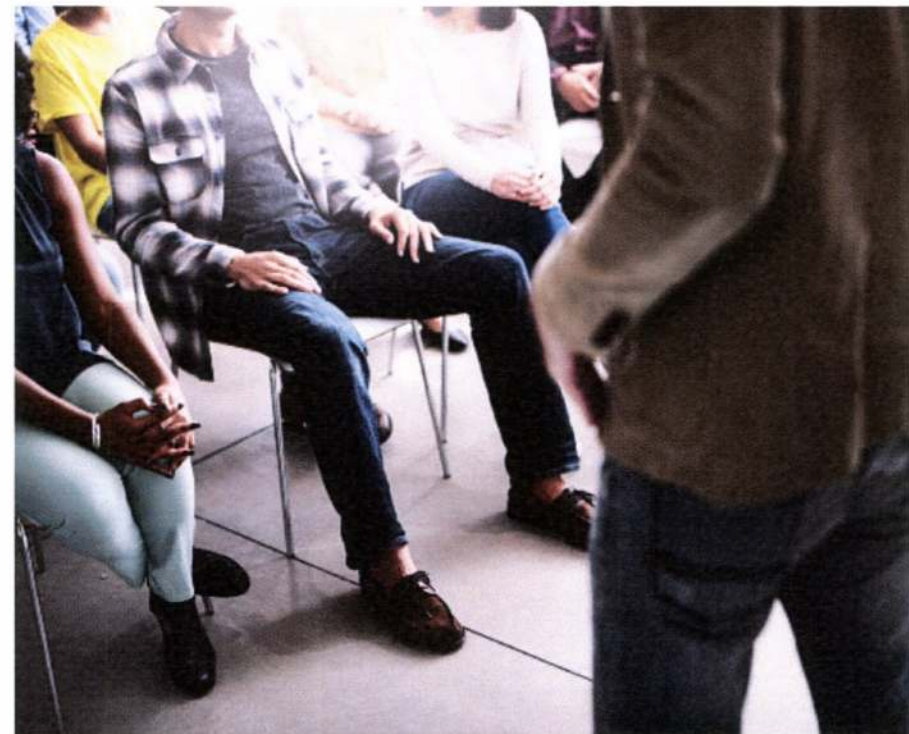
Rutinene skal utarbeides i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte. De skal også være lett tilgjengelige for alle arbeidstakere i virksomheten. Rutinene må ikke inneholde noe som begrenser retten til å varsle.

3.2 UTVIKLING AV GODE RUTINER FOR VARSLING

Gode varslingsrutiner har positiv innvirkning på varslingsaktivitet og håndtering av varslingssakene. Det er også grunn til å tro at rutiner gjør det tryggere å varsle. Varslingsrutinene bidrar til at varslingsprosessen blir mer forutsigbar. Det forutsetter at varslingsrutinene er kjent av de ansatte. De må også være utformet på en klar og hensiktsmessig måte.

Varslings- og oppfølgingsrutiner skal være i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser og bør ha legitimitet i organisasjonen. Videre bør de være kjent for alle og være enkle å bruke. Rutinene skal ivareta rettssikkerheten både for varsleren og den eller de det varsles om. Det er viktig at de ansatte oppfatter at varslers har reelt vern mot gjengjeldelse.

Mange ansatte varsler ikke fordi de frykter gjengjeldelse. Det betyr at kritikkverdige forhold som burde vært stoppet, ikke blir varslet om. Selv om det i praksis ikke gjengjeldes ofte, vil likevel frykten for dette kunne være større enn den reelle risikoen. Det er derfor viktig at rutinene utformes og implementeres på en slik måte at vernet oppleves reelt.

Arbeidsgiver skal legge forholdene til rette for intern varsling i tilknytning til det systematiske HMS-arbeidet i kommunen. Rutinene bør behandles i arbeidsmiljøutvalget i kommunen. Plikten til å utarbeide rutiner faller inn under Arbeidstilsynets tilsyns- og påleggskompetanse.

Det bør fremgå av kommunens rutiner og retningslinjer for varsling at det alltid er forsvarlig å varsle til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Det bør også fremgå at disse har taushetsplikt om varslers navn og andre identifiserende opplysninger om arbeidstaker.

Rutinene skal være lett tilgjengelige for alle arbeidstakere, også innleide arbeidstakere, for eksempel i personalreglement,

på virksomhetens nettsider eller ved oppslag et egnet sted. Erfaring viser at der rutinene er kjent, fungerer varslingsordningen bedre.

3.3 EKSEMPEL PÅ VARSLINGSRUTINE

Det er viktig at ledere og ansatte er kjent med varslingsrutinene og innholdet i disse. Nedenfor følger et eksempel på en intern varslingsrutine som kan legges inn i kommunens HMS-system. Mange kommuner vil kanskje også beskrive hovedinnholdet i varslingsrutinen i andre dokumenter, for eksempel i de etiske retningslinjene. Varslingsrutinen bør holdes adskilt fra kommunens avvikssystem.

EKSEMPEL PÅ RUTINE FOR INTERN VARSLING

- 1 Alle medarbeidere oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold.
- 2 Varslingen skal være forsvarlig.
- 3 Forsvarlig varsling skal ikke gjengjeldes.
- 4 Varsling i tråd med rutinen er forsvarlig.
- 5 Varsling i samsvar med varslingsplikt, for eksempel etter arbeidsmiljøloven § 2-2 andre ledd, bokstav d) eller e), eller varsling til tilsynsmyndighet eller annen offentlig myndighet, er alltid forsvarlig.
- 6 Dette varselet bør leveres nærmeste overordnede leder eller tillitsvalgt/verneombud.
- 7 Du kan også levere varselet til kommunens _____
(Her lister kommunen opp hvilken/hvilke andre instanser man kan varsle til etter denne rutinen.)
- 8 Arbeidsgiver ønsker at varselet skal underskrives med navn. Da kan arbeidsgiver innhente ytterligere opplysninger fra varsleren og gi tilbakemelding om hva som gjøres med forholdet. Du kan likevel velge å varsle anonymt. Arbeidsgivers mulighet til å følge opp et anonymt varsel kan være begrenset.
- 9 Du vil innen XX dager få en bekreftelse på at varselet er mottatt og vil bli fulgt opp i tråd med rutinen. Arbeidsgiver vil ta nærmere kontakt dersom det er behov for ytterligere informasjon i saken. Arbeidsgiver vurderer konkret om det er grunnlag for å gi deg ytterligere informasjon om hva som skjer med saken du har varslet om. (Blant annet lovbestemt taushetsplikt kan begrense arbeidsgivers mulighet for å gi deg ytterligere informasjon om saken.)

JEG ØNSKER Å VARSLE OM FØLGENDE KRITIKKVERDIGE FORHOLD:

VARSLER AV:

DATO:

EKSEMPEL PÅ SKJEMA FOR INTERN OPPFØLGING

RUTINE FOR INTERN VARSLING OG OPPFØLGING GJENNOM HMS-SYSTEMET I

KOMMUNE		
TRINN	OPPFØLGING AV FORHOLDET	DATO
1	VARSEL MOTTATT AV	
2	UNDERSØKELSER GJENNOMFØRT	
3	KONKLUSJON	
4	TILBAKEMELDING GITT TIL VARSLER	
5	NØDVENDIG INFORMASJON GITT TIL DEN ELLER DE DET ER VARSLET OM	
6	TILTAK	
7	VIDERE OPPFØLGING	
8	VIDERE OPPFØLGING OVERFOR VARSLEREN	
9	DEN DET ER VARSLET OM ER FULGT OPP	

3.4 INTERN VARSLING

3.4.1 Varsling i linjen

Mange meldinger eller kritiske ytringer mottas og behandles av nærmeste leder uten at det problematiseres om det dreier seg om kritikkverdige forhold.

Arbeidsgiver bør oppfordre ansatte til å varsle til nærmeste leder eller eventuelt overordnet ledelse i rutinen. Dette er normalt de som er nærmest til å undersøke og raskt stoppe de kritikkverdige forholdene. Dersom dette fungerer i praksis, vil det være mindre behov for varsling utenfor linje.

Det å motta opplysninger om mulige kritikkverdige forhold, gjerne gjentatte ganger, kan være krevende. Det er viktig at ledere på alle nivåer oppfordres til å møte opplysninger om mulige kritikkverdige forhold på en konstruktiv måte.

Det er også viktig at ledere på alle nivåer kjenner reglene og rutinene for varsling.

3.4.2 Varsling til kommunens alternative varslingsordning

For de tilfeller der det ikke er ønskelig å varsle i linje, bør det være en alternativ og uavhengig varslingsordning som har nødvendig tillit blant ansatte. En slik varslingsordning kan være sammensatt av ansatte i kommunen eller en eller flere eksterne medlemmer. Hvilken ordning kommunen velger, vil bero blant annet på kommunens størrelse og organisering. Lokale forhold, kostnader og ressursinnsats må også vurderes, selv om det ikke nødvendigvis blir avgjørende.

Det kan for eksempel opprettes et særskilt varslingssekretariat. Medlemmene i det særskilte varslingssekretariatet bør ha kompetanse innen arbeidsmiljø, jus og økonomi. Tillitsvalgte skal ha en fri og uavhengig stilling for å kunne ivareta arbeidstakerne. De bør derfor ikke være med i et sekretariat.

Et alternativ er å engasjere et advokatkontor for å ta imot varslinger.

Det er viktig at varsling håndteres av kommunens organer slik at det ikke er nødvendig å varsle offentlig. Saken vil da fort kunne eskalere og bli vanskeligere å håndtere.

Saksbehandling av et varsel krever kjennskap til organisasjonen. Det må avklares hvor langt mandatet til varslingssekretariatet skal gå med hensyn til forundersøkelser før saken oversendes linjen i kommunen. Rådmannens rolle (innsyns- og instruksjonsrett) og saksbehandlingsregler bør derfor avklares i mandatet.

Saksbehandlingsreglene må regulere hvilke forundersøkelser som kan eller skal gjøres, hvor saken oversendes, hvem som avslutter saken der det ikke er grunnlag for videre oppfølging, arkivering av opplysninger, med mer. Hvor omfattende man legger opp varslingssekretariatet og rutinene knyttet til dette, avhenger blant annet av størrelsen på kommunen. Dersom det velges en av de andre ordningene, må det utarbeides tilsvarende retningslinjer.

I hvilken grad varslers identitet kan behandles fortrolig, det vil si at varslers identitet kun er kjent for varslingssekretariat eller av advokatkontor, må nærmere avklares i mandatet. Løfte om fortrolighet vil aldri kunne være absolutt, særlig dersom det blir rettslige etterspill i saken.

Uavhengig av hvilken ordning som velges må det særlig fremgå hvordan varsling på rådmannen skal håndteres. Hvor skal det varsles, og hvilken saksbehandling skal gjøres hos mottaker av varsel? Hvem skal foreta nærmere undersøkelser av varselet for det for eksempel opprettes setterådmann eller en ekstern som kan undersøke varselet nøyere? Selv om varselet også gjelder rådmannen, er ikke rådmannen uten videre inhabil.

Varselet kan i mange tilfeller likevel følges opp av rådmannen. Så langt som mulig gjennomføres undersøkelser internt før det iverksettes ekstern undersøkelse. Dette må vurderes konkret ut fra innholdet i varselet.

REFLEKSJON:

Hvordan mener du en best kan håndtere et varsel om rådmannen?

04

Behandling av varsleren, varselet og den det varsles om

4.1. VARSLERENS RETT PÅ INFORMASJON

I mange tilfeller ønsker varsleren informasjon om saken og hvordan denne eventuelt er håndtert av arbeidsgiver. Normalt vil ikke varsleren ha større rett til å få innsyn i saken enn andre. Et annet spørsmål er om og eventuelt hvilken tilbakemelding varsleren skal få fra arbeidsgiver om at saken er mottatt og vil bli undersøkt/håndtert. Dette kan få betydning for om varsleren eventuelt velger å gå videre med saken.

4.1.1 Varsleren er normalt ikke part

Varslers rett til innsyn i sakens dokumenter beror på om vedkommende er «part» i saken. En part er en «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder», se forvaltningsloven § 2 første ledd, bokstav e). Dersom det varsles om kritikkverdige forhold begått av andre kan den det varsles om være part. Varsleren er i så fall ikke part i saken.

Om en ansatt varsler om at lederen trakasserer kolleger, vil lederen være part dersom det er aktuelt å gi en reaksjon, for eksempel oppsigelse, overfor denne lederen. I utgangspunktet vil ikke de som blir trakassert være parter fordi de kun har krav på et forsvarlig arbeidsmiljø fritt for trakassering. Dette gjelder også dersom varslere er blant dem som er utsatt for trakassering.

4.1.2 Tilbakemelding til den som varsler

Terskelen for å varsle om kritikkverdige forhold kan være høy. For den som varsler og ikke vet hvordan varselet blir fulgt opp, og heller ikke kan se at det skjer noen endringer i de forhold det ble varslet om, kan det synes som det ikke nytter å varsle. Vedkommende vil ofte heller ikke vite om de kritikkverdige forholdene opphører eller om det vil være forsvarlig å varsle videre. Varsleren unnlater kanskje også å varsle om nye kritikkverdige forhold. Det kan tilsi at den som varsler bør gis noe informasjon.

Hensynet til den det varsles om setter begrensninger for hva som bør og kan gis av informasjon. Taushetsplikten kan også være til hinder for tilbakemelding til varslere, for eksempel fordi oppfølgingen gjelder personlige forhold om den det er varslet om. Dersom det fremgår av varslingsrutinen at varsleren vil få en tilbakemelding i de tilfellene undersøkelser viser at det ikke foreligger kritikkverdige forhold, vil manglende tilbakemelding gi signal om at det foreligger kritikkverdige forhold. Dette kan – avhengig av hva varselet går ut på – komme i strid med taushetsplikten.

Arbeidsgiver skal heller ikke gi varslere flere opplysninger, for eksempel om personaloppfølging overfor enkeltansatte, utover det som er naturlig å gi til øvrige ansatte.

Den som varsler bør få en tilbakemelding om at varselet er mottatt og vil bli fulgt opp i tråd med rutinene. Videre at arbeidsgiver vil ta kontakt dersom det er behov for ytterligere informasjon. Det må likevel vurderes konkret om ytterligere informasjon kan og bør gis varsleren. Et eksempel på dette er tilbakemelding om at varselet ikke anses å gjelde «kritikkverdige forhold.»

4.2 TAUSHETSPLIKT OM VARSLERS IDENTITET OG MULIGHET TIL Å VARSLER ANONYMT

Ved ekstern varsling til tilsynsmyndighetene eller andre offentlige myndigheter har disse taushetsplikt om varslers identitet og andre identifiserende kjennetegn, for eksempel arbeidssted og stilling, se arbeidsmiljøloven § 2 A-4. Det innebærer at tilsynsmyndigheten ikke har adgang til å opplyse om navnet på den som varsler, som for eksempel tjenestested, dersom varslere med dette blir identifisert.

Taushetsplikten gjelder overfor sakens parter og deres representanter og går dermed foran reglene om partsinnsyn i forvaltningsloven § 18.

Bestemmelsen om taushetsplikt gjelder ikke ved intern varsling i kommunen.

4.2.1 Anonym varsling

Det er lov å varsle anonymt også ved intern varsling. Muligheten for å varsle anonymt kan i noen tilfeller være avgjørende for at det i det hele tatt varsles, for eksempel av frykt for gjengjeldelse.

Anonyme varslinger skal behandles og undergis passende undersøkelser. I enkelte tilfeller vil det være slik at det er vanskelig for arbeidsgiver å følge opp disse varslingerne fordi det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon. Om det derimot er en varsling hvor det vises til konkrete faktiske forhold som arbeidsgiver har mulighet til å undersøke, spiller det mindre rolle at arbeidsgiver ikke kjenner varslers identitet.

Anonym varsling kan åpne for sladder og ubegrunnede påstander ettersom ingen må stå ansvarlig for innholdet i varselet.

I varslingsrutinen bør det åpnes opp for at det også kan varsles anonymt. Det er imidlertid viktig at arbeidstakerne gjøres kjent med dilemmaene knyttet til anonym varsling og at arbeidsgiver ønsker at varslere står frem.

Tillitsvalgte kan også motta varslinger og anonymisere varslers identitet for varselet formidles til arbeidsgiver.

Det fins også løsninger der arbeidsgiver kan kommunisere med anonyme varslere gjennom systemet uten at varslere avslører sin identitet for arbeidsgiver. Da vil arbeidsgiver ha mulighet til å opplyse saken nærmere selv om varslere er anonym.

4.2.2 Når varslers identitet er kjent/taushetsplikt om varslers identitet

Varslingsrutinen bør ikke inneholde løfte om fortrolighet eller anonymitet for varslere. Både den det varsles om og allmennheten kan ha rett til å få kunnskap om varselet og varslers identitet, så sant det ikke varsles til tilsynsmyndighetene hvor taushetsplikten gjelder. Den det varsles om vil i mange tilfeller være part, og i utgangspunktet ha rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, enten etter ulovfestede forvaltningsrettslige prinsipper eller fordi det er innsyn etter forvaltningsloven §§ 18 og 19. Disse åpner for at det kan gjøres unntak fra partsinnsyn for enkelte opplysninger. Praktisk i varslingsaker er det § 19 andre ledd, bokstav b) som gir anledning til å unnta fra partsinnsyn opplysninger «som av særlige grunner ikke bør meddeles videre», forutsatt at det ikke er av «vesentlig betydning» for parten å gjøre seg kjent med opplysningene. Partens rett til å bli kjent med opplysningene i saken og imøtegå disse er viktig. Identiteten til varslere kan i noen tilfeller unntas i de tilfeller hvor parten vil kunne imøtegå opplysningene uten at varslers identitet gjøres kjent.

Den det varsles om vil også kunne ha rett til innsyn etter personopplysningsloven § 18 uavhengig av om vedkommende er part eller ikke. Personopplysningsloven åpner opp for unntak for opplysninger i nærmere angitte tilfeller. Praktisk i varslingssaker er § 23 bokstav b) og f) som i konkrete tilfeller kan gi grunnlag for å unnta varslers identitet.

Etter hovedregelen i offentleglova § 3 kan både den det varsles om og allmennheten ha innsynsrett i varselet og varslers identitet. Unntak for innsyn gjelder taushetsbelagte opplysninger. Det kan også være adgang til å unnta varslers identitet etter andre bestemmelser i offentleglova.

4.3. OPPFØLGING AV VARSELET

Arbeidsgiver må vurdere konkret videre oppfølging ut fra varselets innhold og hvem det varsles om. Det er kunnskap om potensielle kritikkverdige forhold som utløser en handlingsplikt for ledelsen, ikke selve varselet i seg selv.

I mange tilfeller kan det være tilstrekkelig at nærmeste leder som mottar varselet iverksetter enkle korrigerende tiltak for at det kritikkverdige forhold skal opphøre. I andre tilfeller kan det være nødvendig med en ekstern undersøkelse fra en uavhengig og nøytral tredjepart. Det siste gjør seg særlig gjeldende der varselet gjelder alvorlige forhold og involverer mange ansatte eller øverste ledelse.

Det er viktig at en nærmere undersøkelse av varselet tilpasses målet, nemlig at det kritikkverdige forholdet opphører. Om det varsles om straffbare forhold som ikke åpenbart er grunnløse, bør forholdet vurderes anmeldt. Den videre oppfølging av varselet bør tilpasses politiets eventuelle etterforskning dersom det er forsvarlig.

4.4. NÆRMERE OM DEN DET VARSELES OM

Den det varsles om kan, avhengig av den videre oppfølging av varselet, ha partsrettigheter, se forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e) som definerer en part som en «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder».

Igangsettelse av videre undersøkelser av varselet utløser ikke automatisk partsrettigheter for den det varsles om. Det kan være vanskelig å forutse hva en undersøkelse vil avdekke tidlig i saksbehandlingen. Mulige konsekvenser for den det varsles om – også av mulig negativ omtale – kan tilsa at vedkommende har partsrettigheter eller bør behandles i overensstemmelse med dette. Den videre saksbehandlingen må ivareta ulovfestede krav til en forsvarlig saksbehandling og kontradiksjon uavhengig av om vedkommende har partsrettigheter.

Dersom varsleren ikke er vernet mot gjengjeldelse som følge av at varslingen ikke har vært forsvarlig, kan det gi grunnlag for arbeidsrettslige reaksjoner mot varsleren. Det vil i så fall være et forhold mellom varsler og arbeidsgiver. Den det ble varslet om har krav på et forsvarlig arbeidsmiljø, men ellers ingen rett til innsyn eller informasjon om hvordan arbeidsgiver eventuelt følger opp dette hos varsler.

Et varsel som inneholder opplysninger og vurderinger som kan knyttes til enkeltpersoner, vil være personopplysninger i henhold til personopplysningsloven. I noen tilfeller kan det være sensitive personopplysninger. Opplysningene må da behandles i tråd med kravene i personopplysningsloven.

Postadresse: KS
Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Besøksadresse: Haakon VII's gt. 9, 0161 Oslo

Telefon: 24 13 26 00

ks@ks.no
www.ks.no

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 24.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 03/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport fra interimrevisjonen til orientering.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 77 nr. 4 og Forskrift for kontrollutvalg §§ 6 og 9 omhandler kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor revisjonen.

I henhold til kommunelovens § 77 nr. 4, skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift. Dette skjer bl.a. ved at revisor rapporterer om sitt arbeid til kontrollutvalget.

Utvalget har en viktig jobb i å påse at dette arbeidet foregår i samsvar med gjeldene lovregler og avtaler. Rapporteringen fra revisor er viktig for at kontrollutvalget skal kunne holde seg løpende orientert om framdriften i revisjonsarbeidet og for å vurdere om de skal sette i gang andre kontroll- og tilsynsaktiviteter.

VURDERING

I oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS, som kontrollutvalget godkjente i forrige kontrollutvalgsmøte, er det lagt opp til rapportering til kontrollutvalget fra interimrevisjonen. Grunnlaget for rapporteringen er kommunikasjons-/revisjonsplan 2017, som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 18. oktober 2017, sak 36/17. Siden Møre og Romsdal Revisjon IKS først startet opp 1.2.2017, så har de trengt noe tid på å få på plass system og rutiner. Rapporteringen for 2017 kommer derfor først i dette møtet, men for framtiden er det forventet at revisjonen følger årshjulet i oppdragsavtalen.

Ved rapportering fra revisjonen på samme tid i fjor, gav kontrollutvalget uttrykk for at de ønsket en mer detaljert rapportering. Kontrollutvalget bad om at revisjonen for framtiden rapporterte i forhold til de revisjons- og risikoområdene som er utpekt i revisjonsplanen. Det betyr status for avdekte feil og svakheter, om området er tilfredsstillende, en status for hvor langt revisjonen er kommet i arbeidet knyttet til de enkelte revisjonsområdene i planen. Det var også forventet en statusrapport på de prioriteringer som er gjort innenfor regnskapsrevisjon og en vurdering av internkontroll og det som der er avdekt.

Sekretariatet har ikke mottatt noen rapport fra revisjonen på forhånd, denne vil bli presentert for kontrollutvalget i møte. Vi har derfor ikke hatt mulighet til å vurdere om det blir rapportert i forhold til de revisjons- og risikoområdene som er utpekt i revisjonsplanen. Sekretariatet har

hatt en kort samtale med oppdragsansvarlig revisor på telefon. Der var det opplyst at revisjonen har konsentrert seg om morselskapet så langt, mens revisjon av foretakene i hovedsak vil bli utført under årsoppgjørrevisjon.

Oppdragsansvarlig revisor, Veslemøy Ellinggard vil i kontrollutvalgets møte presentere interimrapport fra regnskapsrevisjonen 2017. Det er da forventet at det blir utdypet hva som er utført av arbeid, revisjonstilnærming og funn.

Dersom det blir rapportert i forhold til revisjonsplanen og det ikke kommer frem spesielle forhold i presentasjonen, vil sekretariatet anbefale at interimrapporteringen blir tatt til orientering.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MOLDE KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033 & 14
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 17.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 04/18	Kontrollutvalget	31.1.2018
	Kommunestyret	

KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2017

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar årsmelding for 2017. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 tas til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 76 er det kommunestyret som har det øverste kontroll- og tilsynsansvaret med den kommunale forvaltning.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan og skal forestå det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. jfr. kommuneloven § 77.

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 6 første punktum:

”Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget.”

Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året. For å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i virksomheten, utarbeider kontrollutvalget også en årsmelding som legges frem for kommunestyret.

Vedlagt følger:

- Årsmelding for 2017 for kontrollutvalget i Molde
- Oversikt over behandlede saker i 2017

VURDERING

Kommunelovens bestemmelser om tilsyn og kontroll gir kommunestyret og kontrollutvalget betydelig ansvar og det er derfor viktig med god dialog mellom kontrollutvalget og kommunestyret.

Kontrollutvalget kommer med uttalelse til kommunens og foretakenes årsregnskap og til sluttregnskap for investeringsprosjekt. Det rapporteres om oppfølging av politiske vedtak og forvaltningsrevisjonsrapporter oversendes til kommunestyret. Utvalget finner det også formålstjenlig å gi en oppsummering av kontrollutvalgets virksomhet i løpet av året gjennom en egen årsmelding.

Årsmeldingen kan bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets rolle og øke kunnskapen i kommunestyret om kontrollutvalgets arbeid. Kommunestyret inviteres til å komme med innspill og tanker knyttet til kontrollutvalgets virksomhet.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagte årsmelding for kontrollutvalget for 2017.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

ÅRSMELDING FOR 2017

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 er Molde kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forestå det løpende tilsynet med kommunens forvaltning.

Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen, er ivarettatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Funksjon	Navn	Parti		Navn Varamedlemmer	Parti
Leder	Trygve Grydeland*	H		Helen Cecilie Wold	H
Nestleder	Ann Monica Haugland	Frp		Roger Hagbø	Frp
Medlem	Anne Brekke	Ap		Shaymaa Al-Rubaye	Ap
Medlem	Bonde Nordset*	Bor		Rose Mari Skarset	Bor
Medlem	Knut Ståle Morsund	Krf		Max Ingar Mørk	Krf

* medlem av kommunestyret

Ordfører og oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i utvalgets møter.

3. SEKRETARIAT

”Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.”, jf. Kommuneloven § 77. nr. 10

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes har fra 2004 hatt samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal ble fra 2013 opprettet som et interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt og med eget styre. Styret er samarbeidets øverste organ og ivaretar arbeidsgiveransvaret for sekretariatets ansatte. I styremøte 14. desember 2015 ble Stig Holmstrøm, Vestnes kommune, valgt til styreleder for valgperioden 2015-2019. I styremøte 30.11.2016 ble Lars Ramstad, Rauma kommune, valgt til ny nestleder, etter at Marit Seljeseth Stokke hadde fått innvilget fritak fra sine politiske verv.

I 2017 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Molde ivarettatt av daglig leder i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, Jane Anita Aspen.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt, jf. § 20 2. ledd, forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

4. OPPGAVER OG VIRKSOMHET I 2017

Kontrollutvalget har hatt 6 møter og behandlet i alt 47 protokollerte saker. Av disse er 10 saker oversendt kommunestyret for endelig behandling. I tillegg er det i 2017 behandlet 31 referatsaker og 18 orienteringssaker.

Kontrollutvalgets møteprotokoller legges frem for kommunestyret som referatsak.

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører, og blir hovedsakelig avholdt på rådhuset.

Kontrollutvalget har på forespørsel fått orienteringer fra administrasjonen i saker som har vært til behandling i møtene.

Kontrollutvalget har også gjennomført et fellesmøte med kontrollutvalgene i Nesset og Midsund kommune.

Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget i Molde er vedtatt av kommunestyret i møte 15.12.2011, k-sak 135/11. I kommunestyrets møte 3.9.2015 sak 64/15 ble reglementet revidert.

Plan for Kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019

Kontrollutvalget ser det som hensiktsmessig at det for hver valgperiode lages en plan for kontrollutvalgets virksomhet. Det er naturlig at denne lages av det nye kontrollutvalget i løpet av første år etter nytt valg. Det er naturlig at planen sendes kommunestyret for godkjenning. På denne måten kan kommunestyret også involveres i å sette rammer for kontrollutvalgets virksomhet i gjeldende valgperiode. Siden vi nå er langt ut i valgperioden, valgte kontrollutvalget i møte 13.9.2017 sak 28/17 å godkjenne plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017/2019, uten å sende den til godkjenning til kommunestyret. Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019 er en overordnet plan som må konkretiseres i en årlig tiltaksplan. Tiltaksplan for 2018 vil bli vedtatt i kontrollutvalgets første møte 2018, og vil fortløpende bli oppdatert av kontrollutvalget.

Representasjon

Utvalgets leder er av kommunestyret valgt til styremedlem i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Trygve Grydeland har i 2017 deltatt på de tre styremøtene som har vært avholdt i selskapet.

Utvalgsleder Trygve Grydeland og utvalgsmedlem Knut Ståle Morsund deltok på **NKRFS¹ Kontrollutvalgskonferanse 2017** på Gardermoen 1.- 2. februar 2017.

Utvalgsmedlem Anne Brekke deltok på **FKTs² Årsmøte og Fagkonferanse 2017** i Tromsø 7.- 8. juni 2017.

Utvalget deltok også på **Opplæringssamling** for kontrollutvalgene som Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal betjener. Samlingen ble avholdt på Træffhuset 24.8.2017. Hovedtemaet var «Hvordan forstå kommunalt regnskap?» Deltakere fra Molde kommune var: Trygve Grydeland, Knut Ståle Morsund og Anne Brekke. Samt at Trygve Grydeland deltok på kurs i «Hvordan lese og forstå kommunalt regnskap» som kontrollutvalget i fylkeskommunen arrangerte 2. mars 2017.

¹ Norges Kommunerevisorforbund

² Forum for Kontroll og Tilsyn

4.1 Tilsyn med revisjonen

I følge § 4 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, skal kontrollutvalget påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kommunestyret i Molde valgte i møte 21.5.2015 k-sak 30/15, å inngå som deltager i Møre og Romsdal Revisjon og valgte selskapet som revisor for kommunen. I vedtaket fikk kontrollutvalget mandat til å inngå og godkjenne engasjementsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Av ulike årsaker kom Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR) ikke i drift før fra 1.februar 2017. Skifte av daglig leder i MRR, har også medført at arbeidet med oppdragsavtalen har tatt noe tid. Våren 2017 ble det avholdt felles arbeidsmøter mellom sekretariatene på Nordmøre, Romsdal og fylkeskommunen og konstituert daglig leder i MRR. Daglig leder Veslemøy Ellinggard startet opp i Møre og Romsdal Revisjon IKS 1.5.2017. Ellinggard er også Molde kommunes oppdragsansvarlige revisor.

Kontrollutvalget i Molde godkjente oppdragsavtalen med MRR i møte 30.11.2017, sak 43/17. I avtalen forutsettes det bl.a. at revisjonen legger til rette for at kontrollutvalget kan oppfylle sitt ansvar for tilsyn med revisjonen. I dette ligger det at revisjonen skal rapportere til kontrollutvalget fra sitt arbeid og ha et kvalitetssystem i samsvar med lov og revisjonsstandarder.

Utvalget har i 2017 fått seg forelagt følgende:

- **Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2016**
- **Kommunikasjons-/revisjonsplan 2017**
- **Revisors vurdering av uavhengighet**
- **Informasjon om NKRF's forbundsbaserte kvalitetskontroll med Kommunerevisjonsdistrikt 2 i 2016**

Dokumentene er blitt supplert med muntlig orientering fra oppdragsansvarlig revisor. Videre er revisjonsberetninger blitt forelagt utvalget.

4.2 Uttalelse til regnskapene

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg kap. 4, §§ 6-8.

Utvalget har behandlet og vurdert årsregnskap for 2017 og gitt sin uttalelse for følgende årsregnskap:

- **Molde kommune**
- **Molde Eiendom KF**
- **Moldebadet KF**
- **Molde Havnevesen KF**
- **Molde Vann og Avløp KF**

Kontrollutvalget har i 2017 behandlet og kommet med uttalelse til følgende sluttregnskap:

- **Hjelset Barnehage**

I tillegg har utvalget fått seg forelagt kommunens tertialvise rapporteringer til kommunestyret, samt tertialrapportene fra Molde Eiendom KF og Moldebadet KF.

Kontrollutvalget har fått seg forelagt, som orienteringssaker, det årlige skatteregnskapet fra skatteoppkrever samt skatteetatens kontrollrapport med skatteoppkreverfunksjonen.

Kvaliteten og presentasjonsformen av regnskapene har vært tilfredsstillende. Det samme kan sies om rådmannens årsmelding og skatteoppkreverens årsrapport.

4.3 Forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §§ 10-12.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse – Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 21.9.2016, sak 27/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 6.10.2016, K-sak 94/16.

Kontrollutvalget har i 2017 behandlet følgende forvaltningsrevisjonsrapport:

- **Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger**

Prosjektet ble bestilt i henhold til **Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019** i møte 7.12.2016, sak 45/16 og kommunestyret 16.2.2017 sak 2/17.

Møre og Romsdal Revisjon IKS oversendte rapport fra prosjektet 4.10.2017. Rapporten ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 18.10.2017. Kontrollutvalget valgte å sende rapporten tilbake til revisjonen og bad om at revisjonen tydeliggjorde og konkretiserte rapporten særlig knyttet til kjøp og salg av utleieboliger. Kontrollutvalget synes også det var uheldig at det var så lav svarprosent på undersøkelsen som revisjonen hadde gjennomført, og oppfordret revisor til å vurdere om det var mulig å få flere respondenter til å svare.

Revidert rapport ble fremlagt for behandling i kontrollutvalget 30.11.2017, sak 42/17 og i kommunestyret 14.12.2017, sak 85/17. Rapporten inneholdt ni anbefalinger til Molde Eiendom KF og Molde kommune. Det ble gjort følgende vedtak:

1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Molde Eiendom KF – Forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger** til etterretning og slutter seg til de anbefalinger fra revisjonen som fremgår i rapportens sammendrag.
2. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget, innen en periode på 12 – 18 mnd.

Kontrollutvalget fikk i møte 1.3.2017 orientering knyttet til det arbeidet som ikke var sluttført ved oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten **Samhandlingsreformen i Molde kommune**, som ble foretatt i mars 2016. Dette var knyttet til:

- Koordinering av helsetjenester, herunder utarbeidelse av system og flytskjema for helhetlig pasientforløp samt rekruttering av koordinering.
- Gjennomgang av kontor for tildeling og koordinatører.

Kontrollutvalget bad videre om en ny orientering i møte 13.9.2017. Konstituert kommunalsjef drift, Ann-Mari Abelvik, og virksomhetsleder kontor for tildeling og koordinering, Tone Borge Løkhaug, orienterte om status i forhold til oppfølging av anbefalingen knyttet til koordinering av helsetjenester. Det ser nå ut til at administrasjonen er kommet godt i gang med arbeidet. Kontrollutvalget valgte etter møte i september å avslutte oppfølging av denne forvaltningsrevisjonsrapporten.

Kontrollutvalget har i 2017 også avsluttet oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten **«Refusjon sykepenger i Molde kommune»**. Dette er en forvaltningsrevisjonsrapport som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 8.12.2011 sak 42/11, og som utvalget har hatt oppfølging av helt til nå. Saken har knyttet seg til oppfølging av gamle restansekrav til NAV. Først våren 2017 har administrasjonen avsluttet gjennomgang av alle utestående krav. Kommunestyret vedtok ved Budsjettrevisjon 1 for 2017-driftsbudsjettet, å tapsføre 2,7 mill. kroner.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «**Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune**» behandlet av kommunestyret 21.3.2013 sak 18/13, er også avsluttet i 2017. Det som har gjenstått i denne oppfølgingen, har vært sak om organisering og dimensjonering av PPT. Kommunestyret behandlet sak om dette i møte 18.5.2017, sak 32/17.

4.4 Selskapskontroll

Kontrollutvalgets oppgaver ved selskapskontroll følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kap. 6, §§14-15.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse-plan for selskapskontroll 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 21.9.2016, sak 28/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 6.10.2016, K-sak 95/16.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens interesser i selskap samt eierstrategier for hvert enkelt selskap). Eiermelding for Molde kommune 2017, ble vedtatt av kommunestyret i møte 16.11.2017 i k-sak 78/17.

Kontrollutvalget har i 2017 ikke bestilt eller behandlet noen selskapskontroller.

Kontrollutvalget har heller ikke i 2017 blitt varslet om avholdte representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt heleide aksjeselskap (AS).

Etter kommunelova § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og ha rett til å være tilstede på selskapenes generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

4.5 Særlige oppgaver for kontrollutvalget

Kontrollutvalgets særlige oppgaver følger av forskriftens kap7, §§16-17

Valg av revisjonsordning og valg av revisor

På bakgrunn av kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret i møte 21.5.2015 å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valgt som revisor for Molde kommune fra 1.7.2015. På grunn av forsinkelser var ikke selskapet i drift før 1.2.2017.

Budsjettbehandling

Kontrollutvalget utarbeider hver høst forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen

4.6 Oppfølging av politiske vedtak

Molde kommunestyre vedtok 23.04.09 i K sak 44/09 at ikke gjennomførte politiske vedtak rapporteres årlig til kommunestyret gjennom årsrapport fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget har valgt å rapportere dette gjennom en egen sak til kommunestyret. Oversikten skal inneholde vedtak fattet av formannskapet, kommunestyret, plan- og utviklingsstyret, drifts- og forvaltningsstyret og andre politiske utvalg med beslutningsmyndighet som av ulike årsaker ikke er iverksatt innen slutten av kalenderåret.

Kontrollutvalget behandlet i møte 13.9.2017, sak 26/17, oppfølging av politiske vedtak som ikke var iverksatt pr 31.12.2016.

Kontrollutvalget roser at administrasjonen nå gir oversikt som skiller mellom om saken er avsluttet eller om saken er under gjennomføring.

Av oversikten for kommunestyret fremkommer det at fem av vedtakene fra 2016 er under gjennomføring. Oppfølging av de øvrige sakene er avsluttet.

Oversikten for formannskapet viser at det er to saker som er under gjennomføring, de øvrige sakene er avsluttet.

Alle vedtak som har vært gjort i Drift- og forvaltningsutvalget er avsluttet.

Av vedtak som er gjort av Plan og utviklingsutvalget, er det to saker knyttet til plan og utviklingsavdelingen som er under gjennomføring og to saker knyttet til Byggesak og geodata under gjennomføring. De øvrige er avsluttet.

4.7 Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Saker fra kontrollutvalget som ikke er endelig avsluttet pr 31.12.2017 er følgende:

Saksnr/ dato	Sakstittel	Vedtak	Merknad
KU sak 44/16 7.12.16 K-sak 1/17 16.02.17	Forvaltningsrevisjonsrapport «Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – Styring og rapportering»	1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger fra revisjonen: <ul style="list-style-type: none"> • Molde kommune bør sikre at kommunens målsettinger innenfor helse og omsorg kommer tydeligere fram i økonomiplanen. • Molde kommune bør vurdere systemet for årlig revidering av handlingsplaner • Molde kommune bør sikre at det i større grad rapporteres i forhold til mål i årsrapporten • Molde kommune bør vurdere en mer helhetlig rapportering og vektlegge rapportering på kvalitet i større grad. 2. Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres. 3. Kommunestyret ber rådmannen om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.	Oppfølging vil ventelig skje våren 2018
KU sak 42/17 30.11.17 K-sak 85/17 14.12.17	Forvaltningsrevisjonsrapport «Molde Eiendom KF – forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger»	1. Molde kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten Molde Eiendom KF – Forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger til etterretning og slutter seg til de anbefalinger fra revisjonen som fremgår i	Oppfølging vil ventelig skje våren 2019

		rapportens sammendrag. 2. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å sørge for at revisjonens anbefalinger blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres. 3. Kommunestyret ber rådmannen og foretaket om å gi skriftlig tilbakemelding på oppfølgingen til kontrollutvalget, innen en periode på 12 – 18 mnd.	
KU sak 45/17 30.11.17	Oppfølgingsliste	I oppfølgingslisten er følgende andre saker ikke avsluttet: <ul style="list-style-type: none"> • Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene • Kommunereform 	Gjenstående saker fra oppfølgingslisten for 2017 blir ført over til 2018

4.8 Spesielle undersøkelsesoppgaver

Kontrollutvalget hadde i 2017 ingen saker som refererte seg til misligheter eller uregelmessigheter

4.9 Virksomhetsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen og for at ansatte i kommunen skal bli bedre kjent med kontrollutvalget, kan kontrollutvalget gjennomføre besøk i en kommunal virksomhet, eller få en orientering fra en virksomhetsleder.

Kontrollutvalget har i 2017 fått **Orientering fra byggesak og geodata**, ved enhetsleder Aleksander Aasen Knudsen. Temaet for orienteringen var internkontrollsystemet:

- Har avdelingen rutiner som sørger for kvalitetssikring, uavhengighet og likebehandling?
- Hvordan dokumenteres muntlig kommunikasjon?
- Har avdelingen nedfelte rutiner for klagebehandling?
- Kompetanse
- Saksbehandlingstid.

Gjennomføring av virksomhetsbesøk/orienteringer gir kontrollutvalget et godt innblikk i den kommunale forvaltningen og gir virksomheten mulighet til å bli kjent med kontrollutvalget.

4.10 Sentrale kommunale styringsverktøy

En av kontrollutvalgets oppgaver er å undersøke om kommunen har etablert en betryggende og hensiktsmessig internkontroll.

Rådmannen har ansvar for å etablere og følge opp at kommunen har et tilfredsstillende internkontrollsystem; dvs. systemer og rutiner for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og regeletterlevelse. Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken internkontroll som ligger inne i systemene.

- ❖ **Økonomireglement for Molde kommune** (vedtatt 18.2.2016, erstatter økonomireglement revidert 20.06.2013 i k-sak 60/13)
- ❖ **Delegasjonsreglement for Molde kommune** (vedtatt 18.2.2016 i k-sak 7/16)
- ❖ **Finansreglement for Molde kommune** (vedtatt 18.11.2010, revidert 20.6.2013 i k-sak 61/13)
- ❖ **Rettesnora – kommunens elektroniske kvalitetsstyringssystem**
- ❖ **Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte** (revidert 15.12.2011 i k-sak 127/11)

- ❖ **Arbeidsgiverstrategi 2014-2022** (vedtatt 16.10.2014 i k-sak 65/14)
- ❖ **Eiermelding for Molde kommune 2017** (vedtatt 16.11.2017 i k-sak 78/17)
- ❖ **Tjenestebeskrivelser for helse og omsorg** (vedtatt 16.2.2017 i k-sak 3/17)

Reglementene dekker bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvisning, rapporteringsrutiner og delegert beslutningsmyndighet. Finansreglementet regulerer plassering av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler. Arbeidsgiverstrategien er det viktigste styringsdokumentet i arbeidet med at Molde kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver.

Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken intern kontroll som ligger inne i systemene.

4.11 Tilsyn fra andre

Flere eksterne forvaltningsorgan fører tilsyn med Molde kommune. For eksempel fylkesmannen, helsetilsynet, arbeidstilsynet og arkivverket.

Disse tilsynene kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen.

En ser det formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slike tilsyn, for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Molde kommune kvalitetssikres og forbedres.

Kontrollutvalget har i 2017 fått seg forelagt følgende tilsynsrapport:

- **Tilsynsrapport «Forvaltningskompetanse – avgjørelser om særskilt tilrettelegging Tøndergård skole og ressurscenter»** - (1 avvik), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapporten er ikke datert.

4.12 Kontrollutvalgets rolle i forbindelse med kommunereformen

Midsund, Nesset og Molde blir fra 1.1.2020 en ny kommune.

De valgte kontrollutvalgene i de kommunene som skal slå seg sammen, fungerer fram til nye kommune er etablert. Inndelingsloven har ikke hjemmel for å etablere felles kontrollutvalg i perioden fram til ny kommune er etablert.

Kontrollutvalgets rolle er å se til at både internkontroll og eierstyring er på plass i «gammel kommune» inntil denne opphører, men også følge med på at viktige prosesser blir gjennomført i forhold til planlegging av ny kommune.

Kontrollutvalget fikk i utvalgets møte i juni informasjon fra prosjektleder Britt Rakvåg Roald om prosesser knyttet til etablering av nye Molde kommune.

Kontrollutvalget har noen formelle roller i forhold til beslutninger som skal tas av fellesnemnd eller kommunestyret.

Kontrollutvalget skal innstille til valg av revisor for den nye kommunen.

Kontrollutvalget skal også avgi innstilling i sak om valg av sekretariatsordning for kontrollutvalget i den nye kommune. Det må da benyttes et settesekretariat til å saksbehandle saken om sekretariatsløsning for kontrollutvalget.

I vedtektene har fellesnemnda fått fullmakt til å fatte vedtak om valg av revisor, men ikke når det gjelder valg av sekretariatsløsning. Dette må da kommunestyrene fatte vedtak om, eller de må gi fellesnemnda myndighet til dette også.

30.11.2017 hadde kontrollutvalget i Molde invitert medlemmene fra kontrollutvalgene i Nesset og Midsund til fellesmøte. I dette møtet ble det gitt statusrapport fra prosjektleder Britt Rakvåg Roald og prosjektrådmann Arne Sverre Dahl. Det ble også satt av tid til at

kontrollutvalgene fikk presentere hva som er særegent med det enkelte kontrollutvalg og hva de har fokus på i utvalgene. Videre ble det diskutert hva som blir viktig for kontrollutvalgene å fokusere på frem mot ny kommune.

5. SAMMENDRAG

Kontrollutvalget legger vekt på å være en medspiller i å forbedre kommunens eksterne tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse så vel som de interne forvaltningsfunksjoner. Kommunen er avhengig av tillit til disse prosessene hos brukerne, og en aktiv og troverdig tilsyns- og kontrollfunksjon kan medvirke til å bygge opp om denne tilliten.

Kontrollutvalget har også i 2017 fokus på å styrke kontrollutvalgets stilling i den kommunale forvaltning og overfor innbyggerne i kommunen. Kontrollutvalget har i 2017 fått flere innspill fra innbyggere til forhold som de ønsker at kontrollutvalget skal se nærmere på.

Kontrollutvalget opplever at arbeidsområdet er omfattende og saksmengden stor. Utvalget har derfor besluttet at det fra 2018 skal økes fra 6 til 7 kontrollutvalgsmøter i året.

Utvalgets arbeid krever at medlemmene er aktive og setter seg inn i til dels kompliserte saker som kan gjelde hele virksomhetsområdet til Molde kommune. Skolering av utvalgsmedlemmer vil derfor fortsatt ha prioritet.

Som kommunestyrets hjelpeorgan i tilsyns- og kontrollspørsmål er kontrollutvalgets virke avhengig av å ha legitimitet i kommunestyret, bl.a. for å få gjennomslagskraft for forbedringsforslag og anbefalinger og dermed kunne bistå i arbeidet for at kommunestyrets målsetninger blir realisert.

Molde, 31. januar 2018

Kontrollutvalget i Molde kommune

Trygve Grydeland
leder

Ann Monica Haugland
nestleder

Anne Brække

Knut Ståle Morsund

Bonde Nordset

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

BEHANDLEDE SAKER I 2017

Saks nr.	Sakstittel	Statuskode
PS 01/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 7. DESEMBER 2016	A
PS 02/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 03/17	PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV EIENDOM»	A
PS 04/17	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2016	A
PS 05/17	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2016	A
PS 06/17	MØTEPLAN FOR 2017	A
PS 07/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 08/17	EVENTUELT	A
PS 09/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 1. MARS 2017	A
PS 10/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 11/17	MOLDE KOMMUNE. ÅRSREGNSKAP FOR 2016	A
PS 12/17	MOLDE HAVNEVESEN KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2016	A
PS 13/17	MOLDEBADET KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2016	A
PS 14/17	MOLDE EIENDOM KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2016	A
PS 15/17	MOLDE VANN OG AVLØP KF. ÅRSREGNSKAP FOR 2016	A
PS 16/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 17/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 24. APRIL 2017	A
PS 18/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 19/17	MOLDE KOMMUNE. ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2017	A
PS 20/17	MOLDEBADET KF. ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2017	A
PS 21/17	MOLDE EIENDOM KF. ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2017	A
PS 22/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 23/17	EVENTUELT	A
PS 24/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 21. JUNI 2017	A
PS 25/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 26/17	OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK	A
PS 27/17	BUDSJETTFORSLAG FOR 2018 FOR KONTROLL OG TILSYN	A
PS 28/17	PLAN FOR KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET 2017/2019	A
PS 29/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 30/17	EVENTUELT	A
PS 31/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13. SEPTEMBER 2017	A
PS 32/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 33/17	MOLDE KOMMUNE - ØKONOMI OG FINANSRAPPORT PER 2. TERTIAL 2017	A
PS 34/17	MOLDE EIENDOM KF. ØKONOMIRAPPORT 2. TERTIAL	A
PS 35/17	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV UMLEIEBOLIGER»	A
PS 36/17	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN 2017	O
PS 37/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 38/17	EVENTUELT	A
PS 39/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 18. OKTOBER 2017	A
PS 40/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 41/17	MOLDEBADET KF. ØKONOMIRAPPORT 2. TERTIAL	A
PS 42/17	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «MOLDE EIENDOM KF – FORVALTNING DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV UMLEIEBOLIGER»	O
PS 43/17	OPPDRAKSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS	O
PS 44/17	SLUTTREGNSKAP FOR INVESTERINGSPROSJEKT NR. 2761 – HJELSET BARNEHAGE	A
PS 45/17	OPPFØLGINGSLISTE	O
PS 46/17	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2018. DELTAGELSE	A
PS 47/17	EVENTUELT	A

Kode	Forklaring
A	Saken er avsluttet
B	under behandling
O	Til videre oppfølging
U	Saken går ut

**KONTROLLUTVALGET I
MOLDE KOMMUNE**

MOLDE KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 4.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 05/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

MØTEPLAN FOR 2018

Sekretariatets innstilling

Følgende møteplan for 2018 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	
5	31.01	1/18	<ul style="list-style-type: none">• Kontrollutvalgets årsrapport for 2017• Interimrapport regnskapsrevisjon 2017
10	07.03	2/18	<ul style="list-style-type: none">• Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt• Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt
18	30.04	3/18	<ul style="list-style-type: none">• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2017, Molde kommune, Moldebadet KF, Molde Eiendom KF, Molde Vann og Avløp KF og Molde havnevesen KF• Prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt
24	13.06	4/18	<ul style="list-style-type: none">• Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder• Økonomirapport 1. tertial
37	12.09	5/18	<ul style="list-style-type: none">• Økonomirapport 2. tertial• Oppfølging av politiske vedtak• Budsjettforslag for kontroll og tilsyn 2019• Revisjonsplan for 2018
43	22.10	6/18	<ul style="list-style-type: none">• Forvaltningsrevisjonsprosjekt «xx»
49	05.12	7/18	<ul style="list-style-type: none">• Interimrapport regnskapsrevisjon 2018

Kontrollutvalgets leder i samråd med sekretariatet gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Molde har vedtatt at det fra 2018 skal økes fra 6 til 7 ordinære møter i året. Dersom det skulle oppstå situasjoner som tilsier at det vil være behov for flere møter i løpet av året, vil det bli vurdert i det enkelte tilfelle. Det kan også være aktuelt å legge inn et nytt fellesmøte med kontrollutvalgene i Nesset og Midsund

Forslag til møteplan er koordinert med de øvrige kontrollutvalg for å unngå møtekollisjoner for revisjon og sekretariat, samt Molde kommunes møteplan for politiske møter i 2018.

For detaljer så vises det til kontrollutvalgets tiltaksplan for 2018.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MOLDE KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 17.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 06/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

TILTAKSPLAN 2018. KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget godkjenner Tiltaksplan for 2018, med de endringer som fremkom i møte. Tiltaksplanen vil fortløpende bli oppdatert av kontrollutvalget.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 13.9.2017, sak 28/17 vedtok utvalget Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019. Dette er en overordnet plan som må konkretiseres i en årlig tiltaksplan

Sekretariatet har laget et forslag til tiltaksplan for 2018 som diskuteres/vurderes i kontrollutvalget i hvert møte. En oppdatert versjon av tiltaksplanen vil til enhver tid ligge på www.kontrollutvalgromsdal.no

Vedlagt følger:

- Utkast til Tiltaksplan 2018. Kontrollutvalget i Molde kommune

VURDERING

Når det gjelder møtehyppighet, er det lagt opp til syv møter, fire møter på våren og tre møter på høsten. Møteplan for 2018 er lagt i dagens møte, sak 05/18.

Tiltaksplanen er bygget opp etter samme mal som Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019, som utvalget vedtok i møte 13.9.2017.

Jane Anita Aspen
daglig leder

TILTAKSPLAN 2018

KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE

Oppdatert 31.01.18

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
Fortløpende rapportering	<ul style="list-style-type: none">• Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg.• Trygve Grydeland og Bonde Nordset er kommunestyrets representanter i kontrollutvalget.• Når det gjelder å følge med på saker i andre utvalg som er av interesse for kontrollutvalget, har utvalget fordelt ansvar slik:<ul style="list-style-type: none">- Saker i formannskapet – Anne Brekke- Saker knyttet til plan og utviklingsutvalget- Knut Ståle Morsund- Saker knyttet til drift- og forvaltningsutvalget – Ann Monica Haugland- Saker fra foretakene – Bonde Nordset• Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging• Anmeldelser og varslinger
Aktuell informasjon/orienteringer	I den grad temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra overordnet analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte. Saker til oppfølging vil også fremgå av kontrollutvalgets oppfølgingsliste
31.01.18	•
07.03.18	<ul style="list-style-type: none">• Skatteoppkreverens årsrapport for 2017 og kontrollrapport fra Skatteetaten til orientering• Status på innkjøpsområdet
30.04.18	•
13.06.18	<ul style="list-style-type: none">• Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder• Økonomirapport 1. tertial
12.09.18	<ul style="list-style-type: none">• Økonomirapport 2. tertial• Oppfølging av politiske vedtak• Sykefravær 2017 + sykefravær siste tertial
22.10.18	•
05.12.18	<ul style="list-style-type: none">• Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Molde

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er i all hovedsak relatert til bestemmelsene i kap. 4 i forskrift om kontrollutvalg..
31.01.18	<ul style="list-style-type: none">• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2017.
07.03.18	•
30.04.18	<ul style="list-style-type: none">• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2017, Molde kommune, Moldebadet KF, Molde Eiendom KF, Molde Vann og Avløp KF og Molde havnevesen KF• Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2017.
13.06.18	•
12.09.18	<ul style="list-style-type: none">• Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2018.• Avstemming av risikovurdering og vesentlighet.
22.10.18	<ul style="list-style-type: none">• Byggeregnskap Barnas hus barnehage, Vågsetra skole, påbygg Plutovegen 7?
05.12.18	<ul style="list-style-type: none">• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018 (ev. i det første møte i 2019).• Orientering om oppfølging av årsavslutningsbrev for 2017

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon og bestemmelsene i kap. 5 i forskrift om kontrollutvalg.
31.01.18	•
07.03.18	<ul style="list-style-type: none">• Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg - styring og rapportering»• Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2016-2019.
30.04.18	<ul style="list-style-type: none">• Prosjektplan forvaltningsrevisjonsprosjekt «xx».
13.06.18	•
12.09.18	•
22.10.18	<ul style="list-style-type: none">• Forvaltningsrevisjonsprosjekt «xx»
05.12.18	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for selskapskontroll og bestemmelsene i kap. 6 i forskrift om kontrollutvalg. Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ. Dette gjelder i IKS, interkommunale styrever etter § 27 og i AS der kommunen alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, jf. komml. §80
31.01.18	<ul style="list-style-type: none">• Gjennomgang av Eiermelding for Molde kommune 2017
07.03.18	•
30.04.18	•
13.06.18	•
12.09.18	•
22.10.18	•
05.12.18	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Molde kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 77 nr. 4.
31.01.18	
07.03.18	•
30.04.18	•
13.06.18	<ul style="list-style-type: none">• Vedlegg til oppdragsavtalen «Honorar for gjeldende år» (2018) gjennomgås.
12.09.18	<ul style="list-style-type: none">• Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors habilitetserklæring for Molde kommune for revisjonsåret 2018.• Egenevaluering fra revisjonen
22.10.18	
05.12.18	<ul style="list-style-type: none">• Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere.

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg § 18.
31.01.18	
07.03.18	•
30.04.18	•
13.06.18	•
12.09.18	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2019 behandles kontrollutvalget.
22.10.18	•
05.12.18	• Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. forskrift for kontrollutvalg § 18)

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 77 nr. 6. Resultat av forvaltningsrevisjoner eller selskapskontroller rapporteres fortløpende til kommunestyret
31.01.18	<ul style="list-style-type: none">• Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling.• Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporter/selskapskontroller skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport.
07.03.18	•
30.04.18	•
13.06.18	•
12.09.18	•
22.10.18	•
05.12.18	•

MOLDE KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 4.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 07/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:.....

Saksopplysninger

Intensjonen med oppfølgingslisten er å ha oversikt over saker og problemstillinger som medlemmene ønsker nærmere utredet eller orientering om.

En slik oppfølgingsliste er et nyttig redskap for kontrollutvalget for å holde rede på status for saker man ønsker å følge opp, eventuelt å ha til observasjon og som et planleggingsredskap.

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak, det vil si følgende alternativ:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer gitt eller saken behandlet som egen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

Til dagens møte er det ikke bedt om orienteringer fra administrasjonen knyttet til oppfølgingslisten.

Vedlagt følger:

- Ajournført oppfølgingsliste pr. 30.11.2017.

VURDERING

Av saker som kontrollutvalget har hatt opppe og som det er formålstjenlig blir satt opp på oppfølgingslisten for videre oppfølging av status i saken, er blant annet følgende:

Oppfølging av politiske vedtak

Administrasjonen rapporterer oppfølging av politiske vedtak til kontrollutvalget som i sin tur rapporterer til kommunestyret. Oversikten skal inneholde vedtak fattet av formannskapet, kommunestyret og andre politiske utvalg med beslutningsmyndighet, og som av ulike årsaker ikke er iverksatt innen slutten av kalenderåret. Det skal skilles mellom saker som er avsluttet og saker som fremdeles er under oppfølging. Saken føres opp på oppfølgingslisten.

Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene

Kontrollutvalget hadde bedt om orientering fra administrasjonen om det er kartlagt hvilke langtidseffekter innsparingene har.

Kontrollutvalget fikk to orienteringer i 2016, og har i 2017 fulgt med på sykefraværstatistikken. Saken er ført videre fra 2016, 2017 og til 2018

Kommunereform

Kommunestyret i Molde har fattet vedtak om å slå seg sammen med Nasset og Midsund kommuner. Kontrollutvalget har en tilsynsfunksjon på vegne av kommunestyret og skal påse at prosessene blir ivaretatt og at risikoområder og sentrale spørsmål blir drøftet og gjennomført. Kontrollutvalget bør jevnlig bli orientert om prosessen.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg – styring og rapportering» (ny sak)

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten i sitt møte 07.12.17 sak 44/16. Saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K-sak 1/17, i møtet 16.02.17. Oppfølging av rapporten er ventet våren 2018.

Innkjøp og offentlige anskaffelser (ny sak)

Anskaffelsesregelverket er omfattende og erfaringsvis er dette et risikoområde som det er viktig at kontrollutvalget følger opp. Kontrollutvalget har tidligere fulgt opp brudd på regelverk som er avdekket fra revisjonen. Molde kommune er også vertskommune for innkjøpsamarbeidet ROR Innkjøp. Kontrollutvalget ønsker en årlig oppdatering av status på innkjøpsområdet, dette innbefatter bl.a. status for rammeavtaler.

Jane Anita Aspen
daglig leder

**KONTROLLUTVALGET I
MOLDE KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr. 30.11.2017)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:
<p>25.01.12 Oppfølging av forvaltnings- revisjonsprosjekt Refusjon sykepenger i Molde kommune</p> <p>Ansvar: Sekr./Rev.</p>	<p>Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten Refusjon sykepenger i Molde kommune i møte 08.12.2011 i sak 42/11. Oppfølging av rapporten vil ventelig skje i siste halvdel av 2012.</p>	<p>11.12.12: Oppfølging av rapporten er behandlet i dagens møte, sak PS 37/12. Kontrollutvalget ønsker å følge denne saken videre og ber revisjonen legge fram en statusrapport i løpet av 2013.</p> <p>15.10.13: Kontrollutvalget ber revisjonen legge fram en statusrapport til utvalgets første møte i 2014.</p> <p>03.02.14: Videre oppfølging av rapporten behandlet i dagens møte i sak PS 04/14. Grunnet manglende oppfølging av gamle restansekrav, ønsker kontrollutvalget at revisjonen foretar ytterligere en ny oppfølging som blir lagt fram i utvalgets møte i juni 2014.</p> <p>18.06.14: Distriktsrevisor orienterte og viste til notatet som var vedlagt saken. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre og vil be om en orientering fra personal- og org. avdelingen om status i arbeidet med refusjon av sykepenger i utvalgets møte i desember.</p> <p>09.12.14: Adm. orienterte om status i dagens møte OS 19/14. Det er nå planlagt en mer systematisk gjennomgang av restansene. Kontrollutvalget vil be om en ny statusrapport i utvalgets møte i juni 2015.</p> <p>10.06.15: Orientering gitt i dagens møte av seksjons-leder Lars Myklemyr, jfr. OS 10/15. Utvalget ønsker ny orientering i første møte 2016.</p> <p>09.03.16: Sekretær informerte om at det ikke var bedt om orientering fra adm. i dagens møte. Utvalget ønsker orientering i neste KU-møte.</p> <p>02.05.16: Økonomisjef Kurt Thrana orienterte, jf. OS 14/16. kontrollutvalget ønsker en ny orientering i KU-møte des. 2016.</p> <p>07.12.16: Seksjonsleder lønn, Eyvind Petterson, orienterte jf. OS 21/16. Kontrollutvalget ønsker orientering om status våren 2017. Etter dette vil KU vurdere å sende saken over til kommunestyret.</p> <p>01.03.17: Kontrollutvalget ønsker en skriftlig tilbakemelding fra administrasjonen til neste møte på følgende spørsmål: Hvor mye gjenstår av gjennomgang av tidligere krav i kroner og %? Hvor mye er tapsført i regnskapet? Hvor mye har kommunen fått tilbake av utestående krav fra NAV, i kroner og prosent?</p> <p>24.04.17: Kontrollutvalget har mottatt notat fra øk.avd, vedlagt sak 16/17 i dagens møte, som inneholder historikk, beskrivelse av dagens</p>

		<p>rutiner og restansesituasjonen og arbeidet med denne. Rådmannen skriver i note 2 i årsrapport 2016, at arbeidet med endelig avklaring av alle utestående krav vil bli slutført våren 2017 med avskrivning av evt. konstaterede tap ved budsjettrevisjonen i juni. Kontrollutvalget ønsker å følge saken til dette er på plass.</p> <p>21.06.17: Rådmannen har i sak til kommunestyret; Budsjettrevisjon I for 2017-driftsbudsjettet foreslått å tapsføre 2,7 mill. kroner etter gjennomgang av utestående krav.</p> <p>Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken.</p>
<p>03.02.14 Forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune»</p> <p>Ansvar: Rev./sekr.</p>	<p>Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten i sitt møte 27.2.2013 i sak PS 04/13. Saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K sak 18/13 i møtet 21.3.2013. Oppfølging av rapporten vil ventelig skje i løpet av høsten 2014. Saken føres opp på oppfølgingslisten.</p>	<p>23.09.15: I KU-møte i desember ønsker kontrollutvalget en orientering fra administrasjonen om vikarsituasjonen i skolene i Molde samt orientering om forespeilet sak om organisering og dimensjonering av PP-tjenesten.</p> <p>08.12.15: Utskrift av møteprotokoll fra K-styret 12.11.15 «Spørrehalvtimen» - spm. og svar vedr. org. og dimensjonering av PPT var usendt som vedlegg til sak PS 47/15</p> <p>Oppfølgingsliste i dagens møte. Sak er ventet til politisk beh. mars/april 2016. Orientering om vikarsituasjonen i Molde etterspørres på nytt til nest møte, jfr. KU vedtak sak 34/14</p> <p>Oppfølging av forv.rev.rapport «Kvalitet i grunnskolen i Molde kommune»</p> <p>09.03.16: Det ble i dagens møte gitt orientering fra Ivar Vereide, fagsjef skole, om vikarsituasjonen jf. OS 10/16.</p> <p>21.09.16: Sekretær undersøker status til møte i november</p> <p>09.11.16: Kommunalsjef Eirik Heggemsnes orienterte utvalget i dagens møte om status for sak om organisering og dimensjonering av PPT, jf. OS 18/16. Utvalget ønsker å fortsette oppfølging av saken til rapport fra arbeidsgruppen foreligger.</p> <p>24.04.17: Erik Heggemsnes informer utvalget i notat vedlagt sak 16/17, at det forberedes sak om organisering og dimensjonering av PPT til kommunestyret 18.05.17.</p> <p>21.06.17: Kommunestyret har i møte 18.05.17 sak 32/17, behandlet sak om organisering og dimensjonering av PPT. Den fremtidige organiseringen av PPT skal inngå i arbeidet med etablering av nye Molde kommune. Kommunestyret godkjenner styring av PPT med en stilling fra 1.9.2017. Ytterligere styrking vurderes i forbindelse med fremtidige budsjett- og økonomiplaner. Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken.</p>
<p>06.05.14 Oppfølging av nummerert brev nr. 1 vedr. revisjon av Molde</p>	<p>Etter gjennomført revisjon av regnskapsåret 2013 for Molde kommune og de kommunale</p>	<p>18.06.14: Distriktsrevisor orienterte og viste til e-post fra Molde Vann og Avløp som redegjør for innkjøpssamarbeidet. Det vil bli lyst ut</p>

<p>kommune</p> <p>Ansvar: Rev./sekr.</p>	<p>foretakene, fant revisjonen at kommunen ikke har vært ute på anbud med sine rammeavtaler for innkjøp. Dette kan være i strid med Lov om offentlige anskaffelser. Saken ble behandlet i dagens møte i sak PS 15/14. Kontrollutvalget ønsker at revisjonen skal følge opp saken videre og rapportere tilbake til kontrollutvalget.</p>	<p>åpen anbudskonkurranse om rammeavtale. Kontrollutvalget ønsker en ny statusrapport fra revisjonen til neste møte.</p> <p>04.09.14: Distriktsrevisor orienterte om at anbudskonkurransen på rør- og rørdeler var på plass. Anbudskonkurransen om de øvrige rammeavtalene vil i følge innkjøpssjef bli gjort i løpet av kort tid. Distriktsrevisor gir ny statusrapport i neste møte.</p> <p>22.10.14: Distriktsrevisor Sigmund Harneshaug orienterte om at Molde kommune fremdeles ikke har på plass ramme-avtalene. Dette er alvorlig også av hensyn til andre kommuner som er med i innkjøpssamarbeidet. Distriktsrevisor vil følge med til dette er på plass. Kontrollutvalget ber om at det blir gitt en skriftlig statusrapport fra revisor i neste møte.</p> <p>09.12.14: Revisjonen skulle i dette møte gi en skriftlig statusrapport. I følge e-post fra distriktsrevisor 08.12.14, er enda ikke anbud for de rammeavtalene som mangler på plass. Kontrollutvalget ønsker i første møte i 2015 en orientering fra rådmannen om hva som blir gjort for å få på plass nye ramme-avtaler.</p> <p>23.02.15: Rådmannen orienterte i dagens møte om at de nå er i oppstart av to anskaffelser, jf. OS 07/15.</p> <p>05.05.15: Sekretær orienterte om at om at anbud for matvarer ligger ute i Doffin.</p> <p>10.06.15: Utvalget ønsker en oppdatert liste over rammeavtaler til møte 23.09.15.</p> <p>23.09.15: Oppdatert liste over rammeavtaler ble delt ut til utvalgsmedlemmene i møte. Kontrollutvalget ønsker en ny liste sommer 2016.</p> <p>20.06.16: Utvalget hadde før møtet fått tilsendt oppdatert liste over rammeavtaler. Seksjonsleder innkjøp, Roar Bye orienterte utvalget jfr. OS 16/16.</p> <p>21.09.16: Kontrollutvalget ønsker orientering om status i første møte 2017.</p> <p>01.03.17: Innkjøpssjef Roar Bye delte ut oppdatert liste over rammeavtaler Molde kommune og ROR-innkjøp, og gjennomgikk status for de avtaler som er utgått. Kontrollutvalget besluttet å avslutte oppfølging av denne saken, men ønsker årlig å holdes orientert om status på innkjøpsområdet.</p>
<p>23.02.15</p> <p>Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen i Molde kommune</p> <p>Ansvar: Adm./rev./sekr.</p>	<p>Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten i sitt møte 22.10.2014 i sak PS 33/14. Saken ble oversendt kommunestyret som behandlet rapporten i K sak 075/14 i møtet 13.11.2014.</p>	<p>09.03.16: Oppfølging av rapporten ble behandlet i dagens møte. KU ønsker å holdes orientert fra adm. om den videre oppfølgingen av noen deler av samhandl.reformen, jf. sak 03/16.</p> <p>20.06.16: Kontrollutvalget ønsker en orientering fra adm. i KU-møte i nov. 2016 om det arbeidet som ikke var sluttført ved</p>

	Oppfølging av rapporten ble behandlet våren 2016.	<p>oppfølgingen i mars.</p> <p>09.11.16: Rådmannen anbefaler at orientering om de anbefalingene som ikke var på plass under oppfølgingen i mars blir utsatt til nyåret. Sekretær opplyser at kommunestyret i møte 10.11.16 skal behandle sak om «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Molde kommune», denne knytter seg til en av anbefalingene som gjenstod.</p> <p>01.03.17: Virksomhetsleder for kontor for tildeling og koordinering, Tone Borge Løkhaug og konst. kommunalsjef drift, Ann-Mari Abelvik orienterte utvalgt jf. OS 06/17. Utvalget ønsker å holde seg orientert om anbefalingen knyttet til koordinering av helsetjenester.</p> <p>21.06.17: Kontrollutvalget ønsker til neste møte en skriftlig tilbakemelding på hvordan status er i forhold til oppfølging av anbefalingen knyttet til koordinering av helsetjenester.</p> <p>13.09.17: Kons.komm.sjef drift, Ann-Mari Abelvik, og virksomhetsleder kontor for tildeling og koordinering, Tone Borge Løkhaug, orienterte om status i forhold til oppfølging av anbefalingen knyttet til koordinering av helsetjenester. Det ser nå ut til at administrasjonen er kommet godt i gang med arbeidet. Arbeidet som arbeidsgruppen har gjort har gjort det lettere å utpeke koordinatorene. Notat fra administrasjonen som beskriver status blir sendt utvalgsmedlemmene sammen med protokollen. Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken.</p>
09.03.16 Oppfølging av politiske vedtak Ansvar: Adm./sekr.	Ifølge kommunens årshjul skal restanseliste for oppfølging av politiske vedtak oversendes kontrollutvalget som i sin tur skal rapportere til kommunestyret. Denne oversikten skal inneholde vedtak fattet av formannskapet, kommunestyret og andre politiske utvalg med beslutningsmyndighet, og som av ulike årsaker ikke er iverksatt innen slutten av kalenderåret.	<p>20.06.16: Kontrollutvalget ønsker å få fremlagt en slik oversikt i kontrollutvalgets møte i september.</p> <p>21.09.16: Oversikt over oppfølging av politiske vedtak pr. 31.12.15 fremlagt i dagens møte, jf. sak 31/16.</p> <p>01.03.17: Utvalgsleder opplyste om at det under fremleggelsen av denne saken for K-styre i 2016, så ble det i debatten etterlyst en synliggjøring av hva som er gjennomført av vedtak, ikke bare igangsatt. Utvalget ønsker å følge det opp ved årets rapportering.</p> <p>21.09.16: Oversikt over oppfølging av politiske vedtak pr. 31.12.16 fremlagt i dagens møte, jf. sak 26/17.</p>
02.05.16 Konsekvenser for de ansatte av innsparingstiltakene Ansvar: Adm./sekr.	Kontrollutvalget hadde bedt om orientering fra administrasjonen om det er kartlagt hvilke langtidseffekter innsparingene har.	<p>02.05.16: Anne Marie Mordal, rådgj. Personal og Ann-Mari Abelvik, konst. kommunalsjef drift, orienterte i dagens møte jf. OS 11/16.</p> <p>07.12.16: Orientering i dagens møte OS 19/16 berørt også temaet: Hvilke utfordringer gir innsparinger for arbeidsmiljøet. Orienteringen ble gitt av fagsjef Kjersti Bakken og kons. kommunalsjef drift, Ann-Mari Abelvik.</p> <p>21.06.17: Kontrollutvalget ber sekretariatet i</p>

		<p>neste møte legge ved som orienteringssak saksfremlegg til Drift og forvaltningsutvalget; Rapport sykefravær 2016, samt siste tertialrapport på sykefravær.</p> <p>13.09.17: Kontrollutvalget fikk i dagens møte fremlagt som orienteringssak (OS15/17 og OS 16/17) saksfremlegg til Drift og forvaltningsutvalget; Rapport sykefravær 2016, samt siste tertialrapport på sykefravær. Utvalget vurderer at det ser ut til at dette blir godt fulgt opp. Utvalget ønsker å få fremlagt tilsvarende rapporter om 1 år.</p>
<p>01.03.17 Kommunereform Ansvar: Adm./sekr.</p>	<p>Kommunestyret i Molde har fattet vedtak om å slå seg sammen med Nesset og Midsund kommuner. Kontrollutvalget har en tilsynsfunksjon på vegne av kommunestyret og skal påse at prosessene blir ivaretatt og at risikoområder og sentrale spørsmål blir drøftet og gjennomført. Kontrollutvalget bør jevnlig bli orientert om prosessen.</p>	<p>01.03.17: Kontrollutvalget ønsker å be om en orientering i neste kontrollutvalgsmøte.</p> <p>24.04.17: Sekretær har ikke bedt administrasjonen om orientering i dette kontrollutvalgsmøte, da det er mange saker og administrasjonen deltar på KS-samling om kommunereformen denne dagen.</p> <p>21.06.17: Prosjektleder for nye Molde kommune; Britt Rakvåg Roald orienterte utvalget i dagens møte jf. OS 14/17. Kontrollutvalget ønsker å invitere kontrollutvalgene i Midsund og Nesset til et felles kontrollutvalgsmøte der kontrollutvalgene får diskutert felles problemstillinger og får presentere for hverandre hva som er særegent for det enkelte kontrollutvalg. Det foreslås lagt til utvalgets siste møte i 2017; 30. november.</p>

KONTROLLUTVALGET I

MOLDE KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 31.1.2018)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:

MOLDE KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1502/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 17.1.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 08/18	Kontrollutvalget	31.1.2018

EVENTUELT

Henvendelse vedrørende kommunalt tomtesalg på nedre Fugelset

Kontrollutvalget har mottatt kopi av en henvendelse til Molde kommune, ved rådmann og kommunalsjef, fra en innbygger i Molde kommune. Det stilles spørsmål ved om det har vært forskjellsbehandling ved salg av kommunal grunn. Søker opplyser at han i 1999 kontaktet kommunen med ønske om å få kjøpe kommunal grunn. Det ble forklart at arealet ikke kunne selges, da det var uklart hvor mye av dette som ville gå med til fremtidig vegbygging. Innbygger hevder at han i 2016 ble klar over at kommunen i 2012 hadde solgt tomten uten at han, eller eventuelt andre potensielle kjøpere var blitt kontaktet.

I henvendelsen fremsettes det bl.a. et krav om forvaltningsrevisjon og at kontrollutvalget må foreta en vurdering av saksgang.

Det er kun kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver. Utvalget avgjør selv om de vil behandle andre forespørsler eller ikke.

Ved hver henvendelse må utvalget ta stilling til om dette er en sak som kontrollutvalget ønsker å følge opp. Dersom kontrollutvalget skal behandle en henvendelse, så bør utgangspunktet være å undersøke om den tyder på svikt i den kommunale saksbehandlingen, eller at kommunen ikke følger lover og retningslinjer. Dvs. fokus på systemkontroll.

Henvendelse om egenandel for opphold ved omsorgshjem – Kontroll av årsavregning og avstemming mellom årsavregning og innbetaling

Kontrollutvalget har mottatt en henvendelse fra en person som hadde sine foreldre boende på omsorgssenter i Molde kommune fra 2013-2016 og fire måneder i 2013.

Vedkommende ønsker at kontrollutvalget gjennomfører eller initierer en gjennomgang av kommunens årsavregning for 2013 – 2016, og kontrollerer at årsavregningene og faktisk innbetalinger stemmer overens.

Ved hver henvendelse må utvalget ta stilling til om dette er en sak som kontrollutvalget ønsker å følge opp. Dersom kontrollutvalget skal behandle en henvendelse, så bør utgangspunktet være å undersøke om den tyder på svikt i den kommunale saksbehandlingen, eller at kommunen ikke følger lover og retningslinjer. Dvs. fokus på systemkontroll.

Oversikt over rettstvister i Molde kommune?

Som et ledd i kontrollutvalget sitt tilsyn med Molde kommune, kan det vurderes om det skal hentes inn en rapport fra kommuneadvokaten over rettstvister som kommunen er og har vært involvert i, for inneværende/foregående år.

Hensikten er å skaffe seg et bilde på omfang av tvistesaker, type tvistesaker, mulig økonomisk tap og omdømme tap. Dette for at kontrollutvalget skal kunne vurdere om omfang og type saker kan indikere systemsvikt/og eller rom for forbedring av kommunen sine rutiner og internkontroll.

Nils Ingar Bugge
Enenveien 10 A,
6416 Molde.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1502	
Dato: 7 NOV 2017	
Saks og Arkivnr:	Løpenr: 293/17
Arkivkode: 047	Gradering:

Molde Kommune
v/ Kommunalsjef Eirik Heggemsnes
v/ Rådmann Arne Sverre Dahl
Rådhusplassen 1,
6416 Molde.

Molde, den 7 november 2017.

Sak: Kontrollutvalget i Molde Kommune

VEDRØRENDE KOMMUNALT TOMTESALG PÅ NEDRE FUGLSET – FUGLSETBAKKEN 1.

FORSKJELLSBEHANDLING VED SALG AV KOMMUNAL GRUNN. DERES REF: 2017/2193 –
SAKSBEHANDLER EIRIK HEGGEMSNES – ARKIVKODE: 611/25/57.

INNLEDNING.

Det er med stor undring det registreres at jeg har gått glipp av en utbygging i Fannestrandsveien 83 til bruk i egen næring, noe som hadde et fremtidig økonomisk potensiale. Kommunen solgte den angjeldende tomta til et eiendomsselskap/investeringselskap den 20. januar 2012. Jeg har ingen forståelse for hvorfor de kommunale saksbehandlerne skulle finne meg mindre kvalifisert som kjøper av tomten til bruk til parkeringsplasser i egen næring i forbindelse med at jeg skulle bygge på en etasje i Fannestrandsveien 83. Det er heller ikke utvist nødvendig objektivitet og nøytralitet hvor alle parter i en sak skal behandles likt. Jeg er også bekymret fordi kommunens politiske og administrative ledelse synes å ha for liten kontroll over sin eiendoms- og lovforvaltning. Hovedregelen er at alt salg av kommunal eiendom skal være gjenstand for offentlig kunngjøring samt bekjentgjøring på kommunens hjemmeside, d.v.s. salget skal gjøres kjent for allmenheten.

I brev til meg fra rådmannen og kommunalsjefen av 14.06.17 preges innholdet av generelle formuleringer som bærer preg av normalisering, alminneliggjøring samt lovliggjøring av denne type kommunal saksbehandling. Dette til tross for at de skriver i samme brev angående det omtalte tomtesalget – sitat: Spørsmålet blir om avtalen som inneholdt opsjon på kjøp, burde vært politisk behandlet. Det er noe som kan diskuteres. Sitat slutt. Videre skriver kommunalsjefen i mail av 7. april 2016 til meg. Sitat: Dette ut ifra at dette var en først og fremst en avtale om leie og kun en opsjon på kjøp etter blant annet avklaring med vegvesenet om deres arealbehov. Ved eventuelt salg vil kommunen vurdere om det kreves en ny politisk behandling. Sitat slutt. Dette taler for seg selv. Det merkelige er at rådmannen og kommunalsjefen i samme brev av 14.06.17. på side to tredje avsnitt skriver følgende –sitat: I denne saken er det nok gjort flere vurderinger som har ført til at

avtalen fra januar 2012 ikke ble lagt fram for ytterligere politisk behandling. Det er klare føringer i den politiske saken i mai 2010 om bruken av området. Sitat slutt. Dette henger vel ikke sammen? Først er de i tvil om salget er gyldig, samtidig som de skriver at det er klare politiske føringer om bruken av området. Det er meget betenkelig når ledende saksbehandlere i kommunen bringer lovpålagte og kommunalt regelstyrte saksbehandlingsprosesser inn i en politisk gråsoner. Ref. til vedlegg nr.8, brev av 14.06.2017.

UTGANGSPUNKT

Jeg kontaktet kommunen i 1999 om mine planer for påbygg på eksisterende bygning i Fannestrandveien 83, og mitt ønske om å få kjøpe kommunens grunn i Fuglsetbakken 1 for å dekke tiltakets behov for parkering. Kommunen ønsket ikke å selge, og informerte meg om dette i brev 01.12.1999. Jeg kontaktet kommunen på nytt i 2003, med samme ønske, og fikk til svar i brev av 22.05.2003 at mitt ønske ville bli vurdert – sitat: I samband med det forestående reguleringsarbeidet i området vil Deres henvendelse bli vurdert. Sitat slutt.

I dialogen med kommunen fikk jeg forklart at det arealet jeg ønsket å kjøpe ikke kunne selges fordi det var uklart hvor mye av dette som ville gå med til fremtidig vegbygging.

Det er med undring jeg registrerer at kommunen nå har solgt angjeldende tomt uten at jeg, eller eventuelt andre potensielle kjøpere, er blitt kontaktet. Dette på tross av at kommunen har vært klar over at det var flere som ønsket seg denne tomten.

BYGGESAK PÅ NABOEIENDOMMEN, SAMT LEIEAVTALE OG OPSJON PÅ KJØP AV KOMMUNAL TOMT.

Da kommunen som plan- og byggesaksmyndighet den 18. mai 2010 behandlet byggesaken for nytt kontor- og forretningsbygg på gnr. 26 bnr. 57, ble det gitt dispensasjon fra arealformålet i reguleringsplanen og det ble gitt rammetillatelse for tiltaket.

Den 20. januar 2012 er denne avtalen en realitet, og denne viser til vedtak i Plan- og utviklingsstyret den 18. mai 2010 hvor det TIDLIGERE (før 18 mai 2010) er inngått en muntlig avtale med kommunalsjef Amdam den 04.01.2010. Jeg ref. her til brev av 5.1.2010 andre avsnitt fra Arkitektkontoret BBW AS til Molde kommune v/ Byggesak og geodata vedr. adkomst og parkering på kommunal grunn. Det skal her bemerkes at Amdam ikke hadde fullmakt til å selge fast eiendom, så denne avtalen gjelder eventuelt kun midlertidig utleie av parkeringsplasser. For å oppfylle kravene til parkeringsplasser i.h.t. Plan og bygningsloven skal de være permanente. Kommunenes etterlevelse av vedtatte kommunale regler samt retningslinjer og praksis ved salg av fast eiendom er i denne saken totalt fraværende. Enhetsleder ved Byggesak og geodata har heller ikke omtalt, innstilt eller anbefalt salg av noe tomt i saksfremlegget til vedtaket til PUS den 18/5-2010. Et salgsvedtak skal være i overensstemmelse med saksbehandlers og enhetsleders vurderinger i saken. Dette er ikke tilfelle her.

ETTERFØLGENDE DIALOG.

Først i januar 2016 ble jeg klar over at naboeiendommen ikke bare hadde en leieavtale med kommunen, men også en opsjon for kjøp. Jeg forsøkte å få kommunenes administrasjon i tale, uten at jeg fikk noe klart svar på hvordan dette var kommet i stand. Kommunalsjef Heggemsnes skriver i e-post av 14.03.2016 følgende - sitat: Ut ifra den dokumentasjonen som vi har funnet kan vi ikke se at det er gjort noen skriftlig vurdering om din forespørsel i forbindelse med denne avtalen. Likevel går vi ut ifra at kommunen gjorde en slik vurdering på bakgrunn av din forespørsel, men har allikevel valgt å gi Kongsveien Eiendom AS sin avtale, Sitat slutt.

Jeg er ikke tilfreds med dette svaret. Hvordan kan han gå ut ifra at mitt ønske om kjøp av tomten er vurdert i PUS den 18 mai 2010 eller i januar 2012, når Heggemsnes overhodet ikke finner noen dokumentasjon som viser at det var slik ? Ikke dokumentert arbeid er lik ikke utført arbeid. Det finnes ikke her noe dokumentasjon som ivaretar mine interesser og som kan etterprøves. Med andre ord, min rettssikkerhet er totalt fraværende fra administrasjonens og Plan- og utviklingsutvalget side i denne saken. Dette fremstår som useriøst og jeg vil ha svar på hvordan og hvorfor dette kom i stand. Ble jeg oversett og glemt?

KRAV TIL FORVALTNINGSREVISJON

Denne saken reiser flere spørsmål som både formelt og reelt bør belyses, jf. saksbehandlingsreglene i plan- og bygningsloven og forvaltningsloven, samt kommunenes eget regelverk om salg av kommunal eiendom.

Jeg krever at de involverte avdelinger/utvalg skal besvare følgende spørsmål:

1. Hvorfor var det i mai 2010 OK å disponere over dette arealet uten kunnskap om arealbehovet for vegen, når det ikke var det i 1999 eller 2003?
2. Godkjennes byggesøknader i Molde uten sikker kunnskap om hvor mange parkeringsplasser tiltaket har?
3. Hvorfor ble dette tiltaket prioritert fremfor mitt planlagte påbygg og behov for parkering? Hvem var det som bestemte dette og hvorfor ble ikke jeg orientert ? Var dette et enkeltvedtak ?
4. Avhender kommunen sine eiendommer etter muntlige avtaler og dokumenterer disse ved vedtak i Plan – og utviklingsstyret ? Er det ikke formannskapet som er tillagt myndighet til å selge tomter til en verdi over kr. 1 million?
5. Skal ikke dette tomtosalget følge de vanlige kommunale reglene som gjelder ved salg av fast eiendom ?

Jeg forventer presise og avklarende svar på overnevnte stilte spørsmål.

Det skal nevnes at det ikke foreligger noen skriftlig søknad fra tiltakshavers side om å få kjøpe tomten til bruk som parkeringsplasser. Salg av tomt nevnes ikke med et eneste ord i dokumentene til Plan og utviklingsstyret den 18 mai 2010. Det foreligger heller ikke noe vedtak i Plan – og utviklingsstyret om salg av tomt. Det er vel vanskelig å foreta noe vedtak om salg av tomt når det ikke engang foreligger noen skriftlig søknad på å få kjøpe tomten fra tiltakshavers side.

Når det gjelder kartet som er vedlagt som viser parkeringsplasser på kommunens eiendom i PUS den 18 mai 2010 er det vedlagte kartet feil . Kartet som viser det riktige utleide arealet til

parkeringsplasser ligger først ved i avtalen av 20 januar 2012. Under punkt 4 i denne avtalen er det beskrevet detaljert om kommunens snuplass på tomten. Dette er et betydelig mindre areal til parkeringsplasser da den kommunale snuplassen som alltid har vært der ikke er tatt med på tegningen fremlagt i PUS i mai 2010. I tillegg opplyser kommunen at parkeringsplassområdet kan bli betydelig redusert når den nye innfartsveien blir en realitet.

Jeg kan ikke se at det foreligger noen tegninger som viser antall parkeringsplasser, og heller ingen beregninger/dokumentasjoner som viser krav til antall parkeringsplasser, samt hvordan eventuelle avvik av antall parkeringsplasser er behandlet i forhold til kommunens regelverk, frikjøp ol. Jeg viser også til Forslag til reguleringsbestemmelser i tilknytning til vesentlig reguleringsendring for FUGLSET - ENENEN – TØNDERGÅRD datert den 25 August 1987. Her ref. jeg til paragraf 6 – boksta f) Sitat: Hver bedrift skal på egen grunn ha oppstillingsplasser for biler i samsvar med vedtekt til bygningsloven § 69, nr. 3. Sitat slutt. En VIKTIG DEL av saksbehandlingen ved avd. byggesak og geodata er å beregne og avklare krav til antall parkeringsplasser som trengs. Krav til et beregnet antall parkeringsplasser er et VILKÅR som SKAL oppfylles for at byggetillatelse skal gis. Byggherren får først sette i gang ønsket byggetiltak mot at de selv dokumenterer at det er ordnet med nødvendige antall permanente parkeringsplasser som kreves i forhold til byggets størrelse. Parkeringskravet har hjemmel i plan og bygningsloven. Avvik fra de beregnede antall parkeringsplasser som kreves, skal behandles særskilt. Det bes også oversendt en begrunnet skjønnsutøvelse med en betryggende sikkerhetsmargin over hvor mange parkeringsplasser som kan forsvinne i forbindelse med den nye innfartsveien. Det skrives jo fra kommunens side at det omtale parkeringsarealet kan bli betydelig redusert. For å vise hvor streng praksis som utøves for å oppfylle kravene til antall parkeringsplasser, må det ved avvik betales frikjøpsbeløp til kommuner på betydelige beløp pr. manglende parkeringsplass. Frikjøpsordningen gjelder også for Fuglsetbakken 1. Her finnes det ikke et eneste ord eller vurderinger mht. til om frikjøpsbeløp kan bli aktuelt. Ellers preges også saksutredningen omkring parkeringsforholdene av «usynlighet» og mangel på faktabaserte dokumentasjoner i forhold til regelverket på dette området. Kravet til god kommunal saksbehandlingsskikk er ÅPENHET, noe som i denne saken er fraværende. Det er jo ikke PUS som skal utrede og saksbehandle forholdene omkring krav til at parkeringsplasser er i overensstemmelse med lover og kommunale regler. Dette er byggesak og geodata sitt ansvar.

Sitat fra sakspapirene side 1 avsnitt 4 i PUS av 18 Mai 2010, sitat: Byggesak og geodata gis fullmakt til å fastsette de øvrige formelle og tekniske betingelser som skal følge rammetillatelsen. Sitat slutt. Byggesak og geodata har ingen utregninger eller dokumentasjoner som viser kravet til antall parkeringsplasser som trengs i henhold til det kommunale reglementet. Hva med eventuelle avviksvurderinger og eventuelt frikjøp? I mail av 19 september 2017 fra enhetsleder ved Bygge og geodata skrives følgende. Sitat: Så vidt jeg kan se har ikke kommunen eller plan og utviklingsstyret sagt noe spesifikt om parkering. Innsendt situasjonsplan viser hvordan parkering er tenkt og vedlagt saken. Jeg antar at det har vært vurdert parkering på nabotomt ut fra gjeldende parkeringsvedtekter som du viser til. Sitat slutt. Som det fremgår av mailen har hverken kommunen eller plan og utviklingsstyret sagt noe spesifikt om parkering. Fortsatt baseres saksbehandlingen på antagelser. Denne type saksbehandling er useriøs, og er ikke i nærheten av å tilfredsstille kravene til god kommunal sakbehandlingsskikk. Saksbehandlingen er heller ikke i tråd med Molde kommunes etiske retningslinjer. Dokumentasjoner og etterprøvnbarhet er her totalt fraværende.

SALG AV KOMMUNAL FAST EIENDOM.

Salg av kommunal fast eiendom er noe som skjer ofte, og saksbehandlingsreglene burde følgelig være godt kjent for administrasjonen. Det skal for øvrig nevnes at det er tidligere kommunalsjef Geir Amdam, sammen med rådmann Hilmar Winstad, som har utarbeidet tomtetildelingsreglene for Molde kommune og som ble vedtatt av kommunestyret den 28.09.06.. (K-sak 077/06). Amdam har lang fartstid og kompetanse innen salg av fast eiendom. Det skal også nevnes at Amdam ikke hadde fullmakt til å selge fast eiendom hverken før eller etter 18. mai 2010. Det er derfor med stor undring jeg nå registrerer at nåværende kommunalsjef og rådmann tviler på om dette tomtesalget er gyldig og korrekt behandlet fra kommunens side.

VEDLEGG MED KOMMENTARER

VEDLEGG NR. 1 A. Vedtak i Plan- og utviklingsstyret den 18 mai 2010. Her nevnes ikke salg av kommunal tomt med et eneste ord, kun midlertidig leie av kommunal grunn ifølge tidligere muntlig avtale med kommunalsjef Amdam. Amdam hadde ikke fullmakt til å selge kommunal grunn eller inngå noen bindende avtale om permanent og evigvarende utleie av arealet.

VEDLEGG NR.1 B. Avtale om leie og opsjon på kjøp av tomt den 20 januar 2012.

VEDLEGG NR 2. Mail av 2 desember 2009 fra arealplansjef Jostein Bø til til Anne Lene Helgetun ved avd. Byggesak og geodata samt kopi til kommunalsjef Geir Amdam. Fakta før vedtak i PUS den 18 mai 2010. Her er det ikke snakk om leie engang, KUN adkomst til Fannestrandsveien 85.

VEDLEGG NR 3. Brev fra Janne Kristin Pedersen ved Byggesak og geodata av 11 desember 2009 til Arkitektkontoret BBW AS, med kopi til Bolig Eiendom Molde AS, Julsundvegen 14. Dette brevet er også datert før vedtak i PUS av 18 mai 2010. Også her bekreftes det at det KUN gjelder adkomst til Fannestrandveien 85. Det er også den samme Janne Kristin Pedersen sammen med enhetsleder Mona Aagaard-Nilsen ved avdeling Byggesak og geodata som utarbeidet og signerte saksdokumentene som ble behandlet i PUS den 18 mai 2010. Amdam har fortsatt ikke fullmakt til å selge fast eiendom, og saksbehandlerne nevner ikke et eneste ord om at det er aktuelt å selge tomten.

Til orientering: I telefonsamtale med arealplansjef Jostein Bø den 27.01.2010 ble det opplyst at det ikke var aktuelt å leie ut kommunens grunn til parkeringsplasser. Bø hadde også registrert at det var tegnet inn parkeringsplasser på kommunens tomt i Fuglsetbakken 1. Det er dette uriktige kartet som ligger ved til PUS av 18 mai 2010.

Som vist ovenfor, og i alle forutgående dokumentasjoner og korrespondanse vedrørende saksfremlegget fra Byggesak og geodata til PUS den 18 mai 2010 går det klart fram at tomten IKKE skal selges .

KORRESPONDANSE MELLOM MOLDE KOMMUNE VED GEIR AMDAM MED FLERE OG REPRESENTANT TIL TILTAKSHAVER SENHØSTEN 2011 OG I JANUAR 2012.

VEDLEGG 4. Mail fra advokat og rådgiver for tiltakshaver Øyvind H Meisingset til Geir Amdam med kopi til Svein Arne Kjøsnes datert den 10 Oktober 2011. Meisingset utarbeider avtalen og sender den

over til Amdam. Utdrag fra mailen: Sitat :Det vil være plass til om lag 15 parkeringsplasser (korrigert som følge av at det skal avsettes areal til snuplass.Sitat slutt.

VEDLEGG 5. Mail fra Geir Amdam til Ø H Meisingset datert den 10 november 2011.

Her står det MIDLERTIDIG bortfeste av eiendom, samt at avtalen skal være oppsigelig med 2 års varsel.

VEDLEGG 6. Mail fra Meisingset til Amdam den 11 januar 2012. Svar i mail fra Amdam til Meisingset datert den 18 januar 2012. Det er her Amdam aksepterer opsjonsavtalen på vegne av Molde kommune. Salget av tomten ble avgjort i løpet av en ukes tid. Avtalen ble signert av ordføreren den 20 januar 2012. For ordens skyld nevnes det at heller ikke ordføreren ikke har fullmakt til å selge fast eiendom. Vi ble underrettet i møte med kommunalsjef Eirik Heggemsnes den 31.08.2017 at Amdam hadde klarert salget politisk med ordføreren. Det er videre opplyst at ordføreren var leder av plan og utviklingsstyret den gangen, og at han følgelig kjente historien i saken godt. Likevel stiller nåværende rådmann og kommunalsjef seg tvilende til om tomtosalget er gyldig.

Derfor er det uforståelig at utfallet ble som det ble. I møte i PUS den 18 mai 2017 er salg ikke nevnt med et neste ord, og det er heller ikke noe vedtak på salg. De kommunale reglene for salg er altså ikke fulgt.

VEDLEGG 7. Mail fra Heggemsnes til meg datert den 7 april 2016 med kopi til Nils Bjørn Venås og Jostein Bø. I siste linje i mailen skriver han som følger - sitat: Ved eventuelt salg vil kommunen vurdere om det kreves en ny politisk behandling. Sitat slutt. Ved et eventuelt senere salg av tomten må jo salget gjennomføres etter de gjeldene kommunale salgsregler.

VEDLEGG 8. Brev av 14.06.2017 fra rådmann Arne Sverre Dahl og kommunalsjef Eirik Heggemsnes . I siste avsnitt på side 1 utviser de sin usikkerhet om salget er gyldig.

VEDLEGG 9. I saksopplysninger i rådmannens forslag til innstilling i K-sak 077/06. – sitat: Instruks for avhending av fast eiendom m.v, datert 14.2.2013. Sitat slutt. Der skriver rådmannen – sitat: Det har også tidligere vært avhendet kommunal grunn, men disse er håndtert som enkeltsaker etter politisk enkeltvedtak. Sitat slutt.

VEDLEGG 10. Dette er kartet som følger som vedlegg 4 til avtalen av 20 januar 2012. Jeg kan ikke se at det er tegnet inn en eneste parkeringsplass her. Hvordan kan saksbehandlerne i Byggesak og geodata da ha noen formening av om kravet til antall parkeringsplasser er oppfylt i henhold til reglementet og frikjøpsordningen ?

Først var det kun aktuelt å avgi en veirett til byggherre – så ble midlertidig parkering aktuelt – og så ble det gitt opsjon på kjøp av tomten. Saksbehandlingen «glir» over til å bli et «usynlig « salg med et totalt fravær av dokumentasjoner som kan etterprøves.

PRISSETING AV TOMTEN SAMT BEREGNING AV LEIEBELØP TIL MARKEDSVERDI ?

Jeg har forøvrig merknader til prissettingen av leiebeløpet som fremgår av leieavtalen mellom partene, samt til prissettingen av tomteverdien. Jeg referer her til møte med kommunalsjef Eirik Heggemsnes og Nils Bjørn Venås ved seksjon arealplan - og landbruk den 31.08.17. I dette møtet

orienterte jeg om den feilaktige prissettingen som ble benyttet ved utregning av leiebeløpet. Jeg refererte her til salgsprisen på tomten i Fannestrandsveien 85. Fuglsetbakken 1 utgjør i ca 40% av tomtestørrelsen i Fannestrandsveien 85. Dette bør være et greit utgangspunkt for verdivurderingen av Fuglsetbakken 1. Til orientering ble eiendommen i Fannestrandsveien 85 videresolgt til et nytt investeringsselskap av tiltakshaver senest innen ca. 25 januar 2012. Avtalen med kommunen ble inngått den 20 Januar 2012. Nøkternt vurdert, så er markedsverdien som grunnlag ved utregning av leiebeløpet i størrelsesorden fra kr. 1.500.000,- til kr. 2.000.000,-. Kommunalsjefen har i leieberegningen verdsatt tomta til en markedspris på kr. 450.000,-. Som et veid snitt har kommunalsjefen benyttet en markedsverdi som er i størrelsesorden 25% til 30% av den virkelige markedsverdien. Tomtens markedsverdi er grunnlaget for beregning av hvilke leiebeløp som skal benyttes i kontrakten. Avkastningskravet kommunalsjefen benytter for å beregne leievederlaget er 4 % av tomtens markedspris. Jeg anmoder rådmannen og kommunalsjefen om å se nærmere på dette leiebeløpets utregning for å avklare hva det virkelige leiebeløpet skulle vært pr. år. Det bør nevnes at fullmakt ved salg av fast eiendom i PUS er begrenset oppad til pris av kr.1 mill.

Når det gjelder leiebeløpet for ca. 15 parkeringsplasser tilbyr Meisingset, som er rådgiver for byggherre (se vedlegg 4) kr. 36.000,- som årlig leie, som etter hans mening er markedsleie. Som tilsvarende fra Amdam tilbyr kommunen å redusere leiebeløpet med 50% til kr. 18.000,-. Det vil si en månedlig leie på kr. 100,- pr. bilplass. Dette er betydelig under markedspris i området, og over en antatt leieperiode på 10 år har kommunen tapt flere hundre tusen ved en slik underprising.

Kommunen, som profesjonell utleieaktør, skal beregne korrekt årlig markedsleie for parkeringsplassene basert på innhentet ekstern markedstakst på eiendommen. Et prisavslag på tilbudt markedspris fra kunde på 50% er kritikkverdigg, og er ikke i nærheten av å være i tråd med krav til god og forsvarlig økonomisk forvaltningsskikk.

TIDLIGERE SAK MED MOLDE KOMMUNE.

Jeg har også tidligere hatt en tomtetvist med Molde kommune vedrørende kjøp av en boligtomt, noe som medførte klage til Fylkesmannen og Sivilombudsmannen og som varte i 4 år. Sivilombudsmannen avgjorde til slutt saken til min fordel med sterk kritikk av saksbehandlingen både til Molde kommune og Fylkesmannen. I denne saken ble vi påført et økonomisk tap på flere hundre tusen kroner.

KOMMUNAL EGENKONTROLL.

Som borger forlanger jeg å bli korrekt behandlet og krever derfor at rådmannen gjennomfører en administrativ internkontroll som egenkontroll av transaksjonen med hensyn til lovlighetskontroll – fullmaktskontroll – habiliteteskonsroll samt kontroll på at alle kommunale regler og forskrifter er overholdt. Kontrollen bør gjennomføres i samråd med revisjonen som er uavhengig og har den nødvendige avstand og kompetanse på denne type forvaltningssaker.

KRAV OM FORVALTNINGSREVISJON.

Jeg krever at kommunen foretar en samlet vurdering av kommunens håndtering av saken og at saken deretter oversendes til kontrollutvalget for en vurdering av saksgangen. Jeg antar at all tidligere

dialog er å finne i kommunens arkiver, men jeg vedlegger likevel de dokumenter jeg anser som relevante.

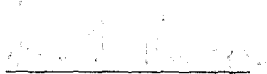
GENERELT

Med bakgrunn i ovennevnte føler jeg tidligere å ha mottatt « tomme » samt runde og lite faktabaserte tilbakemeldinger som ikke kan etterprøves.

Jeg imøteser et snarlig svar slik at vi kan komme videre i saken.

Dersom noe i dette brevet er uklart ber jeg dere ta skriftlig kontakt.

Med vennlig hilsen

Nils Ingar Bugge

1. KOPI TIL FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL.
2. KOPI TIL KONTROLLUTVALGET I MOLDE KOMMUNE.
3. VEDLEGG 1-10 SOM ER KOMMENTERT I BREVET.

Kontrollutvalget
v/ Kontrollutvalgssekretariatet
Molde kommune
Rådhusplassen 1

6413 MOLDE

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunensnr: 1502	
Dato: 21 DES 2017	
Saks og Arkivnr: 1502	Løpenr: 362/17
Arkivkode: 077 231	Gradering: (uendelig, 2-11)

Oslo 19. desember 2017

EGENANDEL FOR OPPHOLD VED OMSORGSBJEM - KONTROLL AV ÅRSVREGNINGER OG AVSTEMMING MELLOM ÅRSVREGNING OG INNBETALINGER.

Min mor, Anna Hegbom, bodde på Glomstua fra 3. januar 2013 til januar 2016 og på Råkhaugen fra samme tidspunkt til sin død 3. oktober 2016. Min far, Finn Hegbom, bodde på Glomstua fra 3. januar 2013 til 8. mai 2013 da han døde.

Tildelingskontoret i kommunen beregnet månedlig egenandel for korttids- og langstids-opphold i tillegg til å gjøre de årlig avregningene. Månedlig betaling av egenandel skjedde både ved automatisk trekk i mine foreldres NAV-ytelser og ved at jeg, som har bistått mine foreldre, har betalt fakturaer som kommunen sendte per post.

Det har dessverre vært vanskelig å følge med i de løpende beregningene av den månedlige egenandelen. Dette skyldes flere forhold: kompliserte regler, endring av regler (f.eks. redusert egenandel ved ufrivillig opphold på dobbeltrom), feil i kommunens egne regneark (jeg oppdaget feilaktig G-beløp i excel-arket), feil i mors skattemelding osv. Vi må også ta vår del av ansvaret for feil i beregningene fordi vi ikke alltid har hatt 100% oversikt over mors pensjoner. Ellers har jeg vært opptatt av at løpende beregninger skulle være så korrekte som mulig til enhver tid slik at beløpene i årsavregningene (skyldig eller tilgode) ikke skulle bli for store.

Til tross for dette må man i utgangspunktet kunne gå ut fra at de feilene som måtte ha blitt begått i beregningene i løpet av året blir korrigerert ved de endelige årsavregningene.

Jeg er dessverre ikke helt trygg på at det er slik. Jeg er heller ikke sikker på om det er 100% samsvar mellom årsavregningene og de beløp som totalt sett har blitt innbetalt hvert år.

På bakgrunn av dette har jeg flere ganger signalisert overfor tildelingskontoret at jeg har ønsket en ekstern gjennomgang av beregninger og betalinger.

Det jeg helt konkret ber om er at Kontrollutvalget gjennomfører eller initierer følgende:

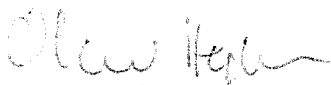
- 1) *En gjennomgang av kommunens årsavregninger av egenandeler for mor for hvert av årene 2013 (også far), 2014, 2015 og 2016*
- 2) *Kontroll av om årsavregninger og faktiske innbetalinger for disse årene stemmer overens*

Jeg har gått ut fra at det er naturlig at ovennevnte jobb gjøres av andre enn tildelingskontoret. Det var grunnen til at jeg i forrige måned henvendte meg til Møre og Romsdal Revisjon. I svarmail av 16.11 anbefaler de at jeg henvender meg til administrasjonen i kommunen eller kontrollutvalget for å be om en slik undersøkelse. Hermed er det gjort.

Det er kanskje unødvendig å si det, men jeg er innforstått med at utfallet av gjennomgangen kan gå begge veier; enten for lite eller for mye innbetalt. Det viktigste er at beregninger og innbetalinger er korrekte og at vi (og andre) har tillit til systemet.

Jeg hører fra dere, også om det skulle være behov for mer informasjon.

Med vennlig hilsen

Olav Hegbom
Kalbakkslyngen 11
0951 Oslo

Vedlegg:

Skatteoppgjør for mor 2013-2016 og for far 2013
(årsavregninger og innbetalingsoversikter finnes hos kommunen)